

OCTAVA SERAPHICA

BIBLIOTECA
ASTRA
SIBIU

Avagy

NYOLCZ NAPOK-ALATT-TARTÓ

EXERCITIUM

AZ-AZ:

A' KERESZTÉNYI, és SZERZETESI
TEKÉLETES ÉLETRE VEZÉRLŐ
LELKI ELMÉLKEDÉSEKNEK,
s' TANUSÁGOKNAK

GYAKORLÁSA; B 152

Mely

SERAFIKUS SZENT FERENCZ
Szorossabb Rendin, Erdélyi Szent István
Király Provinciájában-lévő

SZERZETES FRATEREKNEK
KÜLÖNÖS LELKI ÉPÜLETÉRE
ALKALMAZTATOT, és NYOMTATTATOT

Az Elöl-Fárók Parancsolatlyából.

A' Csiki Sarlós Bóldog Afzfzony
Kalastromában.

M. DCC. LXVIII.

Inv. 150

FR. CORNELIUS PÉTERFFI
Serafikus Szent Ferencz Atyánk
Szoroffabb Rendin-lévó, Szent István
Király, Erdélyi Provinciájának
PROVINCZIÁLISSA, és SZÓLGÁJA.

*Az említet Provinciában-lévó mostla-
ni, és jövendőbéli Szerzetes Frátereinek,
és Kristusban szerelmes Attyafiainak men-
nyei áldást!*

 U Jullyatok - meg a' ti elméteknek
lelkében, és öltözzetek uj em-
berbe, a' ki Isten-szerént terem-
tetett az igazságban, és az
igazságnak szentségében. Igy ósztónó a'
Népek Doktora Szent Pál Apostol. *Ephes.*

4. §. 23. Melyhez-képeft mind a' *Generale*, mind pedig a' *Provinciale Statutumunk* már régen el-rendelte, s' leg-közelebb mostani Fő-Tisztelendő *Minister Generalis* Atyánk *Pater Paschalis à Varisio* szoroffan meg-parancsolá, hogy ki-ki ezftendónként a' nyólczad-napi *Recollektiót*, avagy *Exercitiumat* el-végezné; s' noha arra alkalmaztatott könyvek más nyelveken találatnának, de magyar nyelven azok-nélkül szükölködünk; s' irásban is annyi számu könyvet, mennyi a' *Provinciánkban* szükséges-vólna, lehetetlen készíteni; innen, hogy *Provinciánk*nak Szerzetes Frátereis a' nyólczad-napi *Exercitiumat* könnyebben, nagyobb vigasztalással, s' kévánt lelki épülettel véghez vihefsék; Szent Atyáknak Irásiból, s' más a' végre irott könyvekből, Szerzetes Frátereink Rendihez ezen *Exercitiumos* könyvecske alkalmaztatot, s' *Provinciánk Venerabile Diffinitoriuma* rendeléséből szép tiszta bötükkal ki-nyomtatatot.

Azért kedves Frátereim ily szorgalmatofságunkat hálá-adó szível vegyétek,
s' az

s' az *Exercitiumra* szabandó üdö - alatt ezen könyvecskének rendi-szerént, Lelki Elmélkedésekben, s' más üdvösséges tanuságokban illendő buzgósággal foglaltoskodgyatok; mert valósággal: Kinek-kinek élete jobbitására, a' rendetlen szokásoknak ki-irtására, ellenben a' jóságos erkölcsöknek bé-plántálására; a' felett: a' lelki lankadtságának ki-üzésére, ujj lelki buzgóságra, s' az Isten, és Régulánk Parancsolatinak meg-tartására; végre: a' mennyei malasztoknak, és ajándékoknak, mellyekkel a' lélek eleve-~~ik~~, meg-ujul, és erősödik, bővebb g~~ra~~rapítására; egy szóval: a' Keresztényi, és Szerzetesi tekéletes életre, ezen *Exercitiumos* Könyv egyenes utat mutat, arra hasznos módokat elő ad, és hathatóssan ösztönöz.

Annak oká-ért kedves Frátereim! üdvösségetekre Istentől engedtt üdöteket elne restellyétek, s' Szent Pál Apostollal 2. Cor. 6. *Intünk, hogy az Isten malasztját béába ne vegyétek; mert azt mondgya: Kellemetes üdöben meg-balgattalak téged, és az üdvösségnek napján meg-segétettelek té-*

ged. Imé most vagyon a' kellemetes idő,
imé most az üdvösségnek napja. Sőt in-
kább oly tekeletesen, s' oly buzgósággal
vigyétek végbe a' szent *Exercitiumat*,
mint-ha utolsó lenne, s' annak végső
napján el-kellene költözni e' világból;
mert félo, hogy arra többé idő nem lé-
Szen. Apoc. 10. v. 7. Azonban az Isten
malasztya légyen veletek, és min-
den jóra vezérellyen.

Amen.

*Ezen nyólczad napok-alatt tartan-
dó Lelki Elmélkedéseknek
Rendi.*

MInt-hogy hét el-rendelt Órák vannak a' Régulás Officiumnak, vagy Solosmának; ahhoz-képest ennek az *Exercitium*-nak-is, vagy Lelki Elmélkedésnek külömbkülömb *materiákból* álló hét-féle foglalatosági minden napra vannak el-rendeltetve; ugy-mint: három Lelki Elmélkedések, két némű üdvösleges Leczkék, és két-féle Lelki Számvételek. Melyre nézve ezek a' nyólcz napok magokban *privilegiumosok* abban, hogy a' Szent *Exercitiumban* foglalatoskodó személlyek, ki-vévén az Isteni, és lelki dolgokat, semmi-némű munkálkodásra azon napokon nem köteleztet-
hetnek.

Annál inkább szükséges, hogy el-vonnyák magokat az ismérőitől, Attyokfiától, s' más egyebekkel-való beszélgetésektől, nyájaskodásoktól, ujj-hirek, s' izenetek halgatásától, levelek bé-vétele, és olvasásától, és minden világi szorgalmatoskodástól, mellyek az elmét szokták az Istenes gondolatokban tétováztatni, s' az akaratot a' jóra-való indulatokban akadályoztatni; sőt azon légyenek, hogy minden másról-való gondolatokat-is el-távoztassák, ugy annyira; mint-ha egyébről

semmi gondgyak nem volna, hanem csak arról, hogy magok lelkeket üdvözítsék.

Teljes ügyekezettel minden külső érzékenségeket megtartóztatásuk, kiváltképpen szemeket a' látástól, füleket a' halgatozástól, nyelveket a' szólástól; sőt még Czellájókból se mennyenek ki, szükségétől nem kényszerítettvén.

Mind-azon-által Lelki Attyokhoz, és oktatójókhoz teljes bizodalommal légyenek, arra bizván életek rendinek kormányozását. Semmit ne titkollyanak, s' ne szinezzenek Lelki Attyok-előtt; hanem sziveket, s' belső indulattyokat, hajlandóságokat egészszén terjeszszék elejekbe; tudni-illik: miként vitték véghez a' Lelki Elmélkedést? minémű gondolkodásokkal, s' minémű indulatokkal, lelki vigasztalásokkal, vagy kedvetlenségekkel végezték-el aztot? Annak tanátsán, és igazgatásán járjanak mind az Elmélkedés módgyában, mind könyvek olvasásában, s' mind a' napi órák rendi megtartásában, s' mind pedig a testi sanyargatásokban. Arra-is kell vigyá'zni, hogy Lelki Attyok híre, s' engedelme-nélkül semmi fogadást ne tégyenek: egy szóval, mentől engedelmessebbek lésznek azokhoz, annál bővebben fogják érdemleni, s' tapasztalni az Isten malasztját, s' ajándékát.

Ehez

Ehez az *Exercitium*hoz oly készülé-
tel, oly buzgósággal fogjanak, s' oly szor-
galmatofsággal folytassák aztot, mint-ha e'
lenne utólsóbb, s' ennek végin meg-ke-
lene halni. Mind-az-által szükség az-is,
hogy nagy kedvel, s' vídámsággal kezd-
gyék, bizván Istennek jóságában, s' irgal-
matságában; ki, ha az el-tévellyedteket,
s' tölle el-futamodtakat-is keresi; mennyi-
vel inkább a' hozzá meg-téröket, s' fol-
lyamodtakat kedvesebben bé-vézi magá-
hoz. Ezen *Exercitium*, vagy-is Lelki Él-
mélkedésnek Gyakorlása, elzköze minden
lelki épületnek: mert ez, az el-vesztet
üdöne kárát helybe hozza; Istenhez, s'
önnön lelkünkhez-való kötelefségünket, s'
fogadáfinkat meg-üsmérteti; az el-hanyot-
lot erkölcsöket, és gonofzra-való hajlan-
dóságokat az emberben gyökerestöl ki-
keresi; a' régen tött vétkeket el-móssa; a'
bünös embert életének jöbbitására indit-
tya; az el-bádgyatt lelkeket éleszti; az
embert a' négy végsó dólgaira réa emlé-
kefzteti; naponként ujjabb-ujjabb szent
malasztokkal fel-fegyverkezteti; a' föl-
di jókhoz ragafzkodott sziveknek kötelit
fel-öldozza; egy szóval: a' gonofzságban
meg-rögzötöket csudálatos-képpen ujj
emberré téfzi, és az Istenhez vezet.

Ezen nyolcz napok-alatt femmi jó dól-
got el-ne múlafs; femmi gonofzt ne mé-
rézfely. Reggel fel-ebredvén, ágyadból
leg-ottan fel-kely, és térdre esvén kérjed
a' Szent Lelket, mondván: *Jójj-el Szent
Lélek Ur Isten, s' a' többi.* Arra a' nap-
ra rendeltetett Szent Pátronust fő-képpen
hajnalkor, nap-közben-is segéltségül hij-
jad; kinek-is Isten-után minden egész na-
pi cselekedetidet ajálván, kérjed, hogy
annak segéltségével azon napi *Exercitiu-
mat* kívánatoson végezheszed. Szabad lé-
fzen azonban Pátronust választani, a' mint
fogja hozni magad áitatofságad. Ugy,
minden napra ujjabb-ujjabb lelki rövid
foházkodást magadnak választhatz, mel-
lyet nap-közben gyakoroly, noha ebben
a' könyvben minden napra külömb-kü-
lömb-féle rövid foházkodás fel-tétetet.

A' mi a' Lelki Elmélkedés mi-vóltát,
módgyát, és rendit illeti; tudni kell, hogy
a' nyolcz napok-alatt-tartó *Exercitium* na-
gyobb részre a' Lelki Elmélkedésből áll.
Mi légyen pedig a' Lelki Elmélkedés, le-
rajzollya Tisztelendő Pater Hermannus
Mott, maga könyvecskéjében, mellyet
*Manus Religiosorum*nak nevezet; hogy a'
Lelki Elmélkedés, ugy mond, az *Isteni, és
egyéb dolgokról-való áitatos, és buzgó gon-
dolkodás, mely-által ember az Isteni félelem-
re, s' szzeretetre, és a' vétkeknek meg-útálá-
sára,*

sára, s' el-távoztatására fel-gerjed; mely-át-
tal-is maga akarattját az Isten akarattya-alá
tekéletesben veti, s' azzal meg-egygyeztetí.
Mely szükséges légyen pedig a' Lelki El-
mélkedés kivált-képpen a' Szerzetes em-
bereknek, innen ki-tetzik, hogy a' nélkül
lehetetlen tekéletes Szerzetes életet élni.
Mert noha az érzékenység-szerént élni
láttatnak; de Lelki Elmélkedés-nélkül ol-
lyanak a' Szerzetes emberek, mint az ó-
fzi gyümölcstelen fák, *arbores autumnales*
infructuosæ, kétszer meg-hólt fák, *bis mor-
tuae*, ki-irtott fák, *eradicatæ*. *Epist. Judæ*
Apost. cap. 1. v. 13. Mert noha *Professio-*
jok idején láttattak meg-halni e' világnak,
hogy már élnének az Istennek; de a' Sz.
Szerzetben sem Istennek, sem önnön lel-
keknek nem élvén, már-is ki-irtattak;
mert lelki táplálások nem lévén az elmél-
kedésből, lelkekben el-szárattanak, s' majd
majd a' gyümölcstelen füge-fával egygyüt
ki-vágattatnak, hogy tovább ne foglalják
a' földet. *Lucæ 13.* Ily keserves forsnak
oka az a' Szent Atyák értelme-szerént,
hogy a' Lelki Elmélkedésben magokat az
ilyen bóldogtalan Szerzetesek nem gya-
korólták, mely-nélkül fenki-is a' tekéletes
életre nem juthat. S' ugyan-is hogy jut-
hatna valaki a' tekéletes életre, holott
Lelki Elmélkedés-nélkül magát meg-nem
üsmérheti, ámbár Szerzetes légyen; meg-
nem

nem úsmérvén magát, dólgainak végére; s' czéllýára figyelmezní nem tud; azért ha a' jóban elómenni úgyekezík a' Szerzetes, szúkség, hogy naponként a' Lelki Elmélkedésben gyakorlatoskodgyék; mint-hogy pedig fokban nem tudgyák módgyát, és rendít a' Lelki Elmélkedésnek; hogy könnyebben, s' hasznosobban aztot folytathassad; lásd, im ez:

A' Lelki Elmélkedésnek Rendi.

ELŐSZÓR:

ELeven hittel képezd magadnak az Isten jelen lenni abban a' helyben, a' hol fogsz elmélkedni; és ótett minél nagyobb alázatósággal imádván, ajállyad magadat tellyeséggel ó-néki, nagy reménséggel-lévén ó-hozzá, hogy tégedet údvófséged dólgaiddba meg-halgat, s' megfegélt; kérj segedelmet ó Szent Felségétől, hogy világosíttsa-meg elmédet annak az igazságnak meg-úsmérésére, melyről akarisz elmélkedni; kérj erőfitó malasztot akarátodnak-is az elmélkedés-által meg-úsmérendó igazságnak bé-vételére, s' hogy lelki épületteddel ezen elmélkedést bé-fejezhessed.

Másodszor. Nagy figyelmetéséggel olvasd-el a' Lelki Elmélkedés Czikkellyét (avagy figyelmezz réa, ha mástól olvasatik) annak a' dolognak minden kórnyúl álló

álló mivóltát meg-pontolván, s' ugy képezvén magadnak, mint-ha jelen vólnál, s' testi szemeiddel látnád azon dolgot; figyelmetesen fontold-meg szóról szóra a' Lelki Elmélkedésre, fel-tett Czikkelyt; s' végtére ügyekezzél meg-érteni, hová czéloz? mit joval? vagy mit kárhoztat?

Harmadszor. Már visgáld-meg ellenben magad életének rendit, gondolatidot, szavaidat, cselekedetidet, indulatidat, s' hajlandóságidat; hord hozzá az elmélkedésben meg-úsmért igazságnak értelméhez; vallyon, tudni-illik egygyes vólt-é életed az meg-úsmért igazsággal? avagy attól el-távoztál? Ha egygyes vólt életed azon igazsággal, adgy hálákot az Istennek, és ujjabb buzgó szándék-tétellel erőfittsed akarodat abban a' jóban végig meg-maradásra, s' tükéletesbb véghez vitelére.

Negyedszer. Ha ellenben pedig távúl jártál attól az igazságtól, s' azzal viszás életet éltél; visgáld-meg szorgalmatossan, minémű alkalmatossá-gáltal vétkez-tél? keresd-ki magadból, mi légyen emez, vagy amaz fogyatkozásodnak gyükere? hogy aztot ki-gyomlálhasd. Fel-találván pedig aztot, töredelmes szível szánnyad, bánnyad, és utáld-meg vétkedet, hogy azzal az Istent meg-bántottad; s' tedd-fel magadban el-tekéllet szándékkal, hogy más
ennek

ennek utánna Istennek kegyelmével tellyes erődöt, és ügyekezetedet arra fordítod, hogy életedet meg-jobbítsad, főképpen azon dologban, a' miben magadat vétkesnek lenni üsmerted; gonofz ízokáfidról le-mondasz, s' azokra vivő alkalmatofságokat el-fogod távoztatni.

Ötödször. Már fel-találván fogyatkozásoknak gyűkerét, annak ki-irtására, s' el-távoztatására tellyes ügyekezettel fel-fegyverkezzél; gondoly-ki modokat, miként a' gonofznak gyűkerét ki-irthassad, és így a' gonofzt-is el-távoztathassad, jovaly magadnak alkalmatofságokat, mellyekben, a' jót el-köveffed; s' tekéletes ízándék-tétellel hajtsad, ingereld, s' ízegezd azokra akaratodat, ugy-annyira, mint-ha ezeken a' modokon, és útakon-kivül nem lehetne (a' mint nem-is lehet) tekéletes életet élned. Most dorgáld magadat; most tégy ítleletet magadra; most tellyefséggel végez magaddal, hová kellefsék ez után czélednod? mert most az ideje, hogy jobbra térj; ha jobbra nem térsz? toább-toább fogsz menni a' gonofzságban; előtted az élet, és az halál; előtted az üdvösség, és a' kárhozat; naponként közelgetz a' rettenetes ítleltre.

Hatodszor. Itten fejezd-bé elmélkedésedet, nagy alázatofsággal hálákat adván az Istennek, hogy elmédet meg-világosította
ezen

ezen igazságnak meg-üsmérésére, mely-
ről elmélkedtél; kérj hathatós malasztot,
s' erőt akaratodnak, hogy ahhoz az igaz-
sághoz magadat áthatatoffan alkalmaztat-
hassad; s' ujjalag tedd-fel magadban, hogy
semmi emberi tekintet-ért, avagy akár
mely teremtet-állat kedvé-ért, sem pe-
dig magad törvénytelen indulatidnak un-
szolásá-ért a' meg-üsmért igazság-ellen
nem fogsz menni, s' fogadáfídat-által nem
fogod hágni; Kérjed segéltségül a' végre
a' Bóldogságos Szűzet-is, őrző Sz. An-
gyalodot, és különös Szent Pátronufídat.
Itten hasznofon foházkodhatol, s' mint
egy nyájas beszélgetésben indúlhatz most
a' tellyes Sz. Háromsággal; most az édes
Jéfussal; most a' Bóldogságos Szűz Má-
riával; most az őrző Szent Angyaloddal;
most Sz. Ferencz Atyáddal; most a' több
Sz. Pátronufíddal; mely nyájas beszélge-
tés oly formán megyen véghez, mint szin-
tén, mikor az ember bizodalmason be-
szél Krístusával, avagy annak dűcső Sz.
Annyával, avagy a' tellyes Sz. Három-
sággal; vagy ugy, mint teremtet-állat az
ő Teremtőjével; fiú az Attyával, tanít-
vány a' Mesterével, szolgál az Urával;
vagy ugy, mint beteg az Orvofsával, ba-
ráttya Baráttyaival, szegény a' Gazdaggal;
vagy mint dólgaiban kételkedő tanátsos
okta-

oktatást; a' meg-nyomorodot ember, a' bóldog embertől szükségében, fejedelmet kívánván. Végre fejezd-bé elmélkedésedet meg-ujjítván szivedben az Isteni szeretetnek indulattyát; alázatosan ó Szent Felségének ajálván magadot; hálákat adván, hogy mind eddig el-szenvedet, s' Penitentzia-tartásra üdöt nyújtot, és hogy sok-féle jókkal meg-áldott. Következnek

Lelki Elmélkedéseken-kivül minden napra rendelt két üdvösleges Leczkék, vagyis lelki tudományok; mellyeket nem csak által-futva, hanem lassan-lassan, és jó értelemmel illik olvasni, hogy a' Sz. Lélek Isten sugárlásinak bé-vételére üdö, és alkalmatosság adassék. Minek oká-ért az olvasás közben néhányszor meg-kell állapodni, s' a' fel-olvasot igéket jól meg-kell pontolni, áitatos fohászokodásokra fakadni, a' fel-olvasot *materiához* alkalmaztatot jó szándékokat tenni, s' annak úttyát, módgyát ki-gondolni, miként vihesd véghez; s' midön alkalmatosságod adatik azon jót véghez vinni el-fe mülaffad.

Vannak ezek-felett minden napra két-némü lelki Számvételek-is alkalmaztatva, mellyek leg-inkább vezérlik az embert maga meg-üsmérésére: cselekedetinek, indulatinak, hajlandóságinak, elő-menetelének, vagy fogyatkozásának ki-keresésére. De mi-

mivel hogy azokban a' Szám-vételekben kinek-kinek az ó fogyatkozási volta-képpen ki-nem tétethettek (mellyeket csak az egy Isten, és az embernek magános lelki-üsmérete tudhat) azért ki-ki maga hajlandósághoz, s' indulatához-képest maga életét bővebben ügyekezzeék meg-visgálni.

Az Óráknak el-osztása.

Ejjeli 12. orakor: A' Mátutinomnak, és Laudesnek el-mondása. A' Chorus-után az első Elmélkedés: az-után nyúgovás.

Reggel 5. orakor: Fel-kelvén, Istennek adgy hálát, s' szókot imádságidat áitatoson végezd-el. Köszöntsed, s' imádgjad az Oltári Szentséget az alább rendelt imádsággal; és egyfzer s' mind kérjed a' Sz. Lelket, a' végre; hogy mái lelki-foglaltságidat üdvösségesen végezhesed. Ez után válasz magadnak Pátronust az napra, és rövid fohászokodást, mellyet nap-közben gyakoroly. Végezd-el a' Primát, és Tertziát; halgasd áitatoson a' Sz. Misét.

8. Orakor: Következik a' Reggeli Leczke; az-után a' lelki Szám-vétel.

9. Orakor: Köszöntsed, s' álgjad az Oltári Szentséget; ez után következik a' második Elmélkedés.

10. Orakor: A' Sextát, és Nonát a' Chorusban el-mondván; különösen visgáld-meg magadat gondolatidról, szavaid-

ról, és cselekedetidről. Következik az ebédlés, és hálá-adás.

Déli 12. orakor: Meny-el Lelki Atyádhoz, s' véle lelki-épületedről tanátskozzál.

1. Orakor: Kőszöntsed, s' imádgjad az Oltári Szentséget; s' azon nap tött fogadáfidatt ujjiisd-meg.

2. Orakor: Olvasd-el figyelmetesen a' dél-után rendelt Leczkét; s' Szám-vételt.

3. Orakor: Imádgjad az Oltári Szentséget; jeleny-meg a' Vecsernyén, s' Completán; s' végezd-el azokat; mond-el a' Laurétomi Litaniát-is.

4. Orakor: Végezd-el az harmadik Elmélkedést; s' ha mi údód vagyon, kedvelt áitatofságban töltheted. Itten következik a' Vacsora, vagy Collátzió; háláadás; közönséges lelki Szám-vétel. Ezek után meny-el a' Lelki-Atyádhoz; véle közöld lelkednek állapottyát; ély tanátsával.

7. Orakor: Az Oltári Szentséget estvéli áldással, s' imádással tisztellyed; s' különösen vefs számot azon napi gondolatidról, szavaidról, cselekedetidről, vagy restségidről.

8. Orakor: Fejezd-bé a' napot estvéli imádságoddal; hálá-adással; s' az Urban nyugodgyál-le.

Noha ezek leg-rendessebb órái a' 8. napok-alatt tartó *Exercitiumnak*; mind azon-

azon-által ha kinek egygyik, vagy másik Elmélkedésben, Leczkében, vagy Szám-vételben lelki-épületi-ért tétzik hofzszasban foglalatoskodni, szabad lészzen; csak, hogy naponként az el-rendelt Elmélkedésekből, Leczkékből, vagy Szám-vételekből valamit el-ne hadgyon. Következik

Tellyes életünkről-való gyónásra oktatás.

SOkan a' Szent *Exercitium*-alatt tellyes életekről gyónást tésznek; melynek könnyebbítésére a' bűnöknek laistromát, avagy tábláját kívánnyák; hogy abban fel-talállyák bűnöknek nemit, és forsát; noha e' sem-vólna szükséges; mivel hogy a' minden napi Elmélkedésekből, Leczkékből, s' fő-képpen a' lelki Szám-vételekből elégségesen meg-lehet üsmérni kinek-kinek az ó bűnös fogyatkozását; helyessebb-is lenne, hogy a' mikben ki-ki magát bűnösnek üsméri, naponként száma-szerént fel-jegyzené; a' mit-is jóvallok; ugy már az *Exercitium*nak utolsó napján készen találná egy sommában minden bűn-tételit.

Mely nagy hasznok pedig szoktak származni ezen Generális Gyónásból, innen ki-tettzik; Mert *először*: Az előbbeni gyónásokban esett fogyatkozások ez-által helybe hozatnak. 2. Mert jobban meg-üsmérjük lelkünknek veszedelmes állapot-

tyát, midőn tellyes életünknek bűnös vóltát szemeink eleibe terjeszszük. 3. Mert nagyobb szívbeli bánatra, s' ahoz hasonló Penitentzia-tartásra indittatunk; midőn bűneinknek undokságát egy fommában szemlélyük. 4. Mert nagyobb Isteni szerezetre fakadunk; ugy hogy mű-is Mária Magdolnával már ezen-túl inkább szerefsük az Istent, midőn láttyuk ő Sz. Felsége kegyefségét, hogy oly fok temérdek bűneinket ily kegyefen meg-bocsátotta. 5. A' bűnös embert bűneinek meg-útálására, és életének meg-jobbitására felgerjeszti. Egy szóval: a' Generális Gyónás, ha illendő készülettel mégyen véghez, az el-bádgyatt, és szomorodott bűnös embert, mind külső, s' mind belső-képpen meg-eleveniti, s' vidámittyá.

Te-is azért szívbeli töredelmességgel meg-gyónván tellyes életedben tett bűneidet, hálát adgy az Istennek hozzád-való jó-vóltá-ért, s' meg-téréfed után-való ily hoszszas várakozásá-ért; és a' meg-gyónt, s' meg-utált vétkeidből semmi többé nállad ne maradgyon, az egy töredelmességen-kivül; hanem mindeneket az Istenre bizván, s' ő-benne vetvén tellyes reménségedet; ugy viseld magadat, s' ugy ély meg-téréfed-után, mint-ha ujj emberbe öltöztél-vólna; a' mint hogy öltöztél-is.

Azon-

azon-által ha kinek egygyik, vagy másik Elmélkedésben, Leczkében, vagy Szám-vételben lelki-épületi-ért tetzik hofzszasban foglalatoskodni, szabad lészzen; csak, hogy naponként az el-rendelt Elmélkedésekből, Leczkékből, vagy Szám-vételekből valamit el-ne hadgyon. Következik

Tellyes életünkről-való gyónásra oktatás.

SOkan a' Szent *Exercitium*-alatt tellyes életekről gyónást téfznek; melynek könnyebbítésére a' bűnöknek laistromát, avagy tábláját kívánnják; hogy abban fel-találják bűnöknek nemit, és forsát; noha e' sem-vólna szükséges; mivel hogy a' minden napi Elmélkedésekből, Leczkékből, s' fő-képpen a' lelki Szám-vételekből elégségesen meg-lehet úsmérni kinek-kinek az ó bűnös fogyatkozását; helyesebb-is lenne, hogy a' mikben ki-ki magát bűnösnek úsméri, naponként száma-szerént fel-jegyzené; a' mit-is jóvallok; ugy már az *Exercitium*nak utólsó napján készen találná egy sommában minden bűn-tételit.

Mely nagy hasznok pedig szoktak származni ezen Generális Gyónásból, innen ki-tettzik; Mert *előszór*: Az előbbeni gyónásokban esett fogyatkozások ez-által helybe hozatnak. 2. Mert jobban meg-úsmérjük lelkünknek veszedelmes állapot-

tyát, midőn tellyes életünknek bűnös vóltát szemeink eleibe terjeszszük. 3. Mert nagyobb szivbéli bánatra, s' ahoz hasonló Penitentzia-tartásra indittatunk; midőn bűneinknek undokságát egy fommában szemlélyük. 4. Mert nagyobb Isteni szzeretetre fakadunk; ugy hogy mű-is Mária Magdolnával már ezen-túl inkább szerefsük az Istent, midőn láttyuk ő Sz. Felsege kegyefségét, hogy oly fok temérdek bűneinket ily kegyesen meg-bocsátotta. 5. A' bűnös embert bűneinek meg-útálására, és életének meg-jobbitására felgerjeszti. Egy szóval: a' Generális Gyónás, ha illendő készülettel mégyen véghez, az el-bádgyatt, és szomorodott bűnös embert, mind külső, s' mind belső-képpen meg-eleveniti, s' vidámittyá.

Te-is azért szivbéli töredelmességgel meg-gyónván tellyes életedben tett bűneidet, hálát adgy az Istennek hozzád-való jó-vóltá-ért, s' meg-téréfed után-való ily hofzszas várakozásá-ért; és a' meg-gyónt, s' meg-utált vétkeidből semmi többé nállad ne maradgyon, az egy töredelmességen-kivül; hanem mindeneket az Istenre bizván, s' ő-benne vetvén tellyes reménségedet; ugy viseld magadat, s' ugy ély meg-téréfed-után, mint-ha ujj emberbe óltóztél-vólna; a' mint hogy óltóztél-is.

Azon-

azon-által ha kinek egygyik, vagy másik Elmélkedésben, Leczkében, vagy Szám-vételben lelki-épületi-ért tétzik hofzszasban foglalatoskodni, szabad lészzen; csak, hogy naponként az el-rendelt Elmélkedésekből, Leczkékből, vagy Szám-vételekből valamit el-ne hadgyon. Következik

Tellyes életünk-ről-való gyónásra oktatás.

SOkan a' Szent *Exercitium*-alatt tellyes életekről gyónást téfznek; melynek könnyebbítésére a' bűnöknek laistromát, avagy tábláját kívánnyák; hogy abban fel-talállyák bűnöknek nemit, és forsát; noha e' sem-vólna szükséges; mivel hogy a' minden napi Elmélkedésekből, Leczkékből, s' fő-képpen a' lelki Szám-vételekből elégségesen meg-lehet úsmérni kinek-kinek az ó bűnös fogyatkozását; helyeslebb-is lenne, hogy a' mikben ki-ki magát bűnösnek úsméri, naponként száma-szerént fel-jegyzené; a' mit-is jóvallok; ugy már az *Exercitium*nak utólsó napján készen találná egy sommában minden bűn-tételit.

Mely nagy hasznok pedig szoktak származni ezen Generális Gyónásból, innen ki-tettzik; Mert *először*: Az előbbeni gyónásokban esett fogyatkozások ez-által helybe hozatnak. 2. Mert jobban meg-úsmérjük lelkünknek veszedelmes állapot-

tyát, midőn tellyes életünknek bűnös vóltát szemeink eleibe terjeszszük. 3. Mert nagyobb szívbeli bánatra, s' ahoz hasonló Penitentzia-tartásra indittatunk; midőn bűneinknek undokságát egy sommában szemlélyük. 4. Mert nagyobb Isteni szerezetre fakadunk; ugy hogy mű-is Mária Magdolnával már ezen-túl inkább szerefsük az Istent, midőn láttyuk ő Sz. Felsege kegyességét, hogy oly fok temérdek bűneinket ily kegyesen meg-bocsátotta. 5. A' bűnös embert bűneinek meg-útálására, és életének meg-jobbitására felgerjeszti. Egy szóval: a' Generális Gyónás, ha illendő készülettel mégyen véghez, az el-bádgyatt, és szomorodott bűnös embert, mind külső, s' mind belső-képpen meg-eleveniti, s' vidámittyá.

Te-is azért szívbeli töredelmességgel meg-gyónván tellyes életedben tett bűneidet, hálát adgy az Istennek hozzád-való jó-vóltá-ért, s' meg-téréfed után-való ily hoszszas várakozásá-ért; és a' meg-gyónt, s' meg-utált vétkeidből semmi többé nállad ne maradgyon, az egy töredelmességen-kivül; hanem mindeneket az Istenre bizván, s' ő-benne vetvén tellyes reménségedet; ugy viseld magadat, s' ugy ély meg-téréfed-után, mint-ha ujj emberbe óltóztél-vólna; a' mint hogy óltóztél-is.

Azon-

Azonban erre a' Generalis gyónásra oly szorgalmatos készülettel, oly lelki töredelmességgel, oly alázatossággal készülyel, mint-ha e' lenne végső gyónásod, és ma, vagy hólnap meg-kellene halnod, és az Istennek ítélő széke-előtt meg-jelenni.

Hogy azért könnyebb számat vethes bűneidről; visgáld-meg a' tiz Parancsolatokat: Mit vétettel szerezmes Istened-ellen? Mit vétettél az Anyaszentegyház Parancsolati-ellen? Mit a' Régula, és *Statutumok*-ellen? Mit Felebarátod-ellen? Mit tennen magadra nézve? Micsodás a' természeted? Minémű bűnre vannak nagyobb hajlandóságid? Micsodás szokásid, indulásid, késértetid gyakortább ösztönöznek a' vétetekre? Emlékeztess magadot minémű alkalmatosságokban lóttél-légyen az utolsó Generális Gyónásod-után? A' Klastromban benn, és kün létedben, avagy útozásidban kikkel tárfolkodtál, nyájaskodtál? A' roszszra vivő alkalmatosságot el-távoztattad-é? s' avagy azokban lévén miként viselted magadat? Egy szóval gondolatidat, szándékidat, szavaidat, cselekedetid visgáld-meg vólta-képpen, mellyekkel vétkezted; s' talám felebarátodat-is megbotránkoztattad. Hogy pedig az elmének nagyobb könnyebbsége légyen a' Számvetelre, némely bűnöknek mivóltat megtalálhatod ide alább.

A' BÜNÖKNEK TÁBLÁJA.

Az Isten-ellen.

HA az igaz Hit dólgaiban kételkedtél? avagy ha a' Hitnek valamely ágazattyát meg-ta-gadtad? vagy holmi eretnek vélekedésnek fzi-vedben helyt adtál?

Ha tudva, és fzánt-fzándékkal meg-tíltot eretnek, vagy babonás könyveket olvastál?

Ha az Isten Igazságában, Irgalmafságában kételkedtél?

Ha magad jobbitásáról, és üdvöfséged iránt kétségben estél?

Ha Isten Irgalmafságában vakmerő-képpen bizván vétkeztél?

Ha szorongatáfidban, háboruságidban, vagy nyavallyáidban az Isten-ellen zúgólódtál?

Ha káromkodtál, fzitkozódtál?

Ha köz beszédben az Isten Nevét héába emlitted?

Ha hamissan, vagy másként-is szokásból esküttél?

Ha átkoztad felebarátodat, vagy magadat?

Ha a' Szent Irás igéit tréfára, vagy rosfsz értelemre fordítottad?

Ha az Isten akarattyához magadat nem szabtad?

Ha a' Szent Lélek Isten sűgárláfinak fzi-vedben helyt nem adtál?

Ha Istennek tett fogadáfidat bé-nem tel-lyefitted?

Itten visgdld meg magadat: Ha miben vétet-tél a' három *Votumak*-ellen, tudni-illik a' Sze-génység, a' Tisztaság, és az Engedelmefség-el-len; s' egyszer s' mind a' *Regula*-ellen? a' mit fel-találhatz.

Ha

Ha köteles Imádságodat tunyaságból el-
vesztetted?

Ha a' Szent Mise áldozattján jelen lenni
kivált-képpen ünnepeken, s' Vasárnapokon el-
mulattad? avagy, ha jelen lévén, arra nem fi-
gyelmeztél?

Ha reggeli, s' estvéli Imádságodat, Lelki-
Elmélkedéseket, Lelki-Számvételeket, a' Szent
Szerzetnek szokot áitatofságit, böjtölésit, *disci-*
*plin*ákat, és egyéb testi fanyargatásokat; szo-
kot orakor nappali, és éjjeli *Chorusban*-való ái-
tatofságokat reá érkeztvén restül el-mulattad?

Mikben vétettél felebarátod-ellen?

HA Szerzetes, vagy világi felebarátodat, fő-
ként Lelki-Atyádat, és Elöl-Járódat érde-
mek-szerént nem becsülted? Ha azok-ellen ha-
ragot, gyűlölséget, irigységet magadban for-
raltál?

Ha gonosz gyanóságban vakmerő ítéllettel
vóltál? Ha ezeknek fogyatkozásit hirdetted?
Ha őket csúfságból nevezgetted? morgólodá-
siddal, s' mérges szavaiddal illetted?

Ha cselekedetidben-is nékiek ártottál?

Ha fel-fualkodásból felebarátodat meg-ve-
tetted?

Ha másokat szavaiddal bestelenítettél, vagy
rágalmaztál?

Ha másokat rossz példa adásiddal, hizel-
kedésiddal, hazugságiddal rosszra ingerlettél,
vagy botránkoztattál?

Ha mások-között zuzavart, egyenetlensé-
get, gyűlölséget, s' veszekedéseket szerzettél?

Ha helytelen panaszólkodásiddal másokat
fárasztattál, terheltél, botránkoztattál?

Ha felebarátod szerencsétlenségét kívántad? vagy a' meg-történnén, azon örvendeztél?

Magad-ellen.

HA átkoztad magadat? ha nyavallyádra, gyalázatodra, s' egyéb bóldogtalanságodra okot adtál? Ha magadat felettébb szeretted?

Gondolatiddal.

HA hivságos gondolatid; ha tisztségre, magasztaltatásokra vágyódásid vóltanak?

Ha kevély gondolatidban mulatoztál? ha hivságoson dicsekedtél?

Ha ételedben, italodban, ruházatodban ritkaságot kívántál?

Ha tisztátalan gondolatokban mulatoztál, ha azokban gyönyörködöttél? ha fertelmes szándékid, kívánságid vóltak? minéműek? kikhez? hányszor?

Szavaiddal.

HA mind künn, mind a' Kalasztromban a' Fráterek, vagy világiak-között héába-való, botránkoztató, morgolódo, panaszolkodó, rágalmozó szókat folytattál? és több e' féleket; mellyekről nézd-meg a' Szám-vételt. pag. 262.

Cselekedetiddal.

HA hivságos cselekedeteket, mellyek sem magad, sem a' Szent Szerzet hasznára, sem felebarátod lelki épületére nem szólgáltak, mivelteél?

Ha Elöl-Járóidnak engedetlen vóltál? Ha két-szinű? kép-mutató? Szentségtörő, tisztátalan? tobzódó? vakmerő? rest, és túnya vóltál?

Ha a' Szent Alarnisnát el-pazérlottad, abból kedveskedvén az Elöl-Járók hire, s' akarrattya-ellen?

Egy szóval ha miben gondolatiddal, szavaiddal, cselekedetiddel, avagy restséggiddel ezen 8 napok-alatt téendő, *Exercitium*ba, s' Szám-vételekbe magadat vétkesnek lőtnék-lenni tapasztni fogod, jegyezd-fel bűneidet napon-ként, szám-szerént, és minden környűl-álló mivóltával.

REGGELI JÓ SZÁNDÉK-TÉTEL.

SZentséges Szent Háromság, egy Isten; én Fráter N. N. méltatlan teremtet-állatod Felséged-előtt le-borulván, imádlak, áldlak, és magasztallak; Te-benned hiszek, remélek, s' tégedet szivemből szeretlek; azért, te-hozzád-való szeretetemből, a' Jéhus Kristus ártatlan Szent életének, keserves Kin-szenvedésének, és Halálának; ugy Bóldogságos Szűz Mária, és minden Szenteknek érdemével öszve kapcsolván, oly tőkéletes, s' előtted kellemetes szándékokból, minémüket a' te véghetetlen Bölcseséged ki-gondolhat, néked örök áldozatúl ajánlom testemet, és lelkemet, s' minden érzékenységimet, mozdulatimat, lélegzetimet, gondolatimat, szavaimat, és cselekedetimet, bóldog, és bóldogtalan állapotomat, végre életemet, és halálo-mat; akarván mind ezekkel Istenségedet vallani, Felségedet imádni, Bölcseségedet tisztelni, Dúcsóségedet terjeszteni, Igazságodat félni, Irgalmafságodat kérni, Jóságodat szeretni, Szent Akaratodat bétel-

tellyesíteni, s' velem tött fok jó tetemé-
nyid-ért hálákat adni.

Ajálom mind azokat, a' mí Urunk Jé-
fus Kristufunk meg-Testesülésének, szent
Életének, Kin-szenvedésének, s' dicsősé-
ges Fel-támadásának emlékezetére; Ból-
dogságos Szűz Máriának nagyobb Fel-
magasztalására; választot Szent Pátronu-
simnak, Szent Angyaloknak, s' minden
Szenteknek tiszteletére.

Ajálom ujjalag, hogy bűneimnek, s'
bűneim-ért érdemlet büntetésimnek bocsá-
nattyát; a' jóságos cselekedetekben, s' a'
Keresztényi, s' Szerzetesi tekéletes élet-
ben előmenetelemre hathatós malasztot,
s' végső böl dog órát nyerjek.

Ajálom utóllýára mind azokat (kéván-
ván minden Bucukat el-nyerni) a' Romai
közönséges Keresztény Anyaszentegyház-
nak fel-magasztalásá-ért; a' Keresztény Ki-
rályok egygyefségé-ért; Pogányok, Éret-
nekek, és Bűnösök meg-térésé-ért; Szer-
zetes Atyámfiain, Rokonim, s' jó-tévőim
üdvőiségek-ért; minden keferedet állapot-
ban lévőknek vigasztalásá-ért; s' e' világ-
ból ki-múlt hivek-ért; egy szóval: mind
azok-ért a' jók-ért, a' mik-ért kívánod én
Istenem, hogy néked könyörögjek.

Mint-hogy pedig elmémnek tétovázási,
s' e' világi foglalatoságim nem engedik,
ezen

ezen jó szándékban szünetlen mulatozni; azért, a' mennyifér lélegzetet vészek, mind annyifor e' mostani szándék-tételemet meg-ujjítani kívánom. Amen.

AZ ÓLTÁRI SZENTSÉGHEZ

Ezen nyólcz napok-alatt gyakorlandó áitatos
üdvözletek.

Mint-hogy az Óltári Szentségben vannak el-rejtve minden-némű jóknak leg-drágább kincsei; ugy-mint: Kristus Jéfusnak Szent Teste, és Vére; valaki oda járulván, tellyes hittel, áthatatos reménsséggel, és buzgó-szeretettel tiszteli, álgya, és üdvözli, az ő Jéfusát; ki-mondhatatlan lelki vigasztalásfokat onnan vészzen.

Reggeli Üdvözlet.

Áldot légyen mind örökké a' titkos

ÓLTÁRI SZENTSÉG!

ÜDvöz-légy drágalátos Óltári Szentség, Üdvözítőmnek Szentséges Teste! Én Istenem, és Mindenem! Üdvöz-légy oh Jéfus, örök Istennek, és fzeplótelen Sz. Szűznek Fia! erős hittel hiszem, hogy itt a' kenyér szin-alatt bizonyoson, és valóságoson jelen vagy; ebben a' Hitben élni, s' meg-halni akarok. Üdvöz-légy oh Jéfus, lelkemnek, s' reménységemnek élte-tője! te-benned reménlek; mert a' te Sz. Véred nékem az egetet fel-nittyá.

Tégedet oh édes Jéfusom, minden teremtet-állatoknak képében kőszöntlek. Tégedet az egész Angyali Seregek szolgál-lat-

lattyával tisztellek. Tégedet a' Mennyei Szenteknek buzgó szeretetével szeretlek.

Kegyes szószóllom, tekénts réám irgalmas szemeiddel; válald magadra üdvösségemnek dólját; mutasd-bé érettem szerelmes Szent Atyádnak érdemidet, hogy kedved-ért bocsássa-meg bűneimet. Hozd helybe az én fok fogyatkozásimat, és adgy szent malasztot, hogy bár csak ez után hivatalmam-szerént éllyek ebben a' Szent Szerzetben. Segélts-meg engemet ebben a' szent *Exercitiumban*, hogy meg-űsmérvén magamat, s' meg-utálván undokságimat, ma kezdgyem járni a' tekéletességnek utait. Engedd, hogy te Sz. Testteddel (mely az Angyalok kenyere) gyakran méltán élvén, Angyali életet éllyek.

A' Nona-előtt.

ÜDvöz-légy áldot Jéfus, szivem édessege, lelkem szerelme, és segedelme! Aldgy-meg engem méltatlan szolgálodat, hogy általad áldást végyek, a' ki bűneim miatt átokra vagyok méltó.

Üdvöz-légy lelkemnek kívánsága! Angyalok, és választot fiaid drága eledele! Adgyad, hogy szűnetlen éhezzelek tégedet. Fogadgy fiaddá engemet, és mutasd Atyámmá magadat.

Üdvöz-légy Jéfus üdvösségemnek ára, és záloga! ne szenvedd lelkemet el-
kár.

kárhozni, s' így bennem el-vefzni Kín-
szenvédéfednek, s' keserves halálodnak ár-
rát, mellyet hozzám-való nagy szerezte-
tedből fizettél.

Üdvöz-légy szerelmes Jéfusom, lelkem-
nek Vő-legénye! minden szerezetre méltó
vagy, mind Istenségedre nézve, melyben
egéízen szerezetből állasz; mind emberi
természetedben, melyben a' szerezetnek
csudája vagy; mind az Óltári Szentség-
ben, melyben szerezetnek eledele vagy.
Miként gondolhatom-ki ezeket, s' látogat-
hatlak itten tégedet, ha még-is nem sze-
retem Szent Felségedet? No tehát én
lelkem, te-is vízfönt tellyes szivedből sze-
ressed a' te Jegyessedet, ki előbben, és
annyira szerezet tégedet!

Dél után egy órákor.

Üdvöz-légy betegek kívánt egészsége;
Üdvöz-légy vakoknak szemek fényef-
sége; üdvöz-légy Sz. Atyák régi édesfé-
ge, téged szerezetöknek szívek kedvesfége.

Üdvöz-légy Angyalok jó ízű kenyere,
minden lelki jóknak mélységes tengere;
te vagy út, s' igazság az örök életre,
légy vezérem jóban elő-menetelre.

Lelkem üsmérete a' miben homályos,
te jelen létedből légyen már világos, ne
maradgyon bennem semmi-némű gonofz,
hogy szerezettedre légyek alkalmas.

Kri-

Kristusnak Lelke szentely-meg engem.
Kristusnak Teste üdvözits-meg engem.
Kristusnak Vére részegits-meg engem.
Kristus oldalából ki-folyt viz tisztits-
meg engem.

Kristus szenvedése erősíts-meg engem.
Oh édes Jézus halgass-meg engem.
A' te sebeidben rejts-el engem.
Ne engedgyed tölled el-távozni nékem.
Gonosz ellenségtől ments-meg engem.
Halálom oráján fogadgy-bé engem.
Hogy dicfirjen téged mind örökké
lelkem.

Vecsernye-előtt.

OH én édes Jézusom, köszöntlek tégedet ezerszer, meg-ezerszer! és hogy itt az Óltári Szentségben jelen lenni méltoztatol, hálákat adok. Mint-hogy pedig ezen a' Szent Óltáron Papi hivatalodban jársz, kérlek tégedet, emlékezzél-meg rólam Sz. Atyád-előtt, méltoztatsál lenni Pápom, és áldozatom, légy közben járom, és szószollóm, légy igazuláfom, és elégtételem számtalan bűneim-ért; csak egy szóval, egy fohászzkodással ajály engemet Sz. Atyádnak, meg-üdvözülök; mutasd-bé magadat érettem, és leg-otthon kegyelmében vészzen engemet; mutasd-meg Sz. Atyádnak érettem fel-vett sebeidet, és mindgyárt meg-bocsáttya bűneimet; hozd
em-

emlékezetbe érettem ki-öntöt Sz. Véredet, s' minden szenvedésedet, hogy bűneim-szerént el-ne veszessen engemet; méltoztásál e' Sz. Óltáron Sz. Atyádnak érettem bé-mutatni minden fiui engedemefséget, alázatofságot, tiszteletet, és szeretet, hogy azok-által minden fogyatkozásim, mellyeket a' te szolgálátodban tettem, meg-bocsáttassanak nékem.

Vacsora-után.

OH édes Jéfusom! te igaz Isten, és ember vagy: tégedet édesdeden köszöntelek, tégedet áitatofon imádlak, tégedet erős hittel hiszlek, te-benned megcsalhatatlan reménységemet helyheztettem, tégedet tellyes erőmből, szivemből, lelkemből szeretlek, és kérlek: méltoztásál engemet bűnös hozzád térő szolgálát ezen égő szeretetnek szent áldozattyával fel-gyulasztani, hogy minden világi gyönyörúségeket meg-utálván, tégedet mindenek-felett szerezselek.

Itt ez Óltáron fel-találtam azt, a' kit szeret lelkem. Itt a' Jéfus, s' csak én, ketten vagyunk; Oh Jéfus! ki vagy te, s' ki vagyok én! te mindenható vagy, és én semmi; te szeretet vagy, és én szerető; te kívánatos, én pedig kívánó; te jó Pásztor, és én eltévallyedet juhocskád; te szószóllóm vagy, és én gondviselelésed-alá bizatot szolgálád.

Oh

Oh Jéfus! kérlek tégedet arra az irgalmaságra, melytől vífeltetvén szószólóm lenni méltoztattál Sz. Atyádnál, engeszteld-meg hozzám őtet, hogy a' te kedved-ért ne büntessen engemet az én érdemem-szerént.

Jéfus! te az én Atyám vagy, és én a' te fiad; oh Szentséges Atyám, méltoztasál lenni nékem Atyám, és változtass engemet igaz fiaddá; s' adgyad, hogy ez után tégedet fiúi szerezetettel, és engedelmezséggel szerezessek. Gyógyítsd-meg nyavallyás lelkemet ezen Óltári Szent Orvossággal, kivált-képpen akkor, midőn halálomra jutok; hogy a' meg-ígért örökségedbe bé-menni, és veled egygyüt örökké élni méltó lehessék.

Oh Jéfus! te vagy Meg-Váltóm; légy szabadítója lelkemnek. Oh Jéfus! te vagy Mesterem; oktas engemet Szent Akaratodnak bé-telleyesíttésére. Oh Jéfus! te vagy világosságom; világosítsd-meg lelki szemeimet magam meg-üsmérésére. Te vagy óltalmam; fogadgy szárnyad-alá engem. Te vagy minden-némű jóm; tölts-bé engemet szent áldásfiddal. Érezze lelkem jelen létednek erejét, hogy szent malasztodtól meg-erössíttetvén, néked élyek, néked hallyak, s' benned örök nyugadalmat talállyak.

Amen.

ELSŐ

ELSŐ NAP

Szenteltessék a' Szent Háromság
egy Istennek tiszteletére.

Ezen a' napon gyakorlando rövid Foházkodás:
Uram te-veled! és te-hozzád.

ELSŐ MEDITATIO, *vagy* LELKI ELMÉLKEDÉS.

Mi végre teremtetet az ember?

I. CZIKKEL.

EN vagyok az Alpha, és Omega: a'
Kezdet, és Vég. *Apoc. cap. 1. v. 8.*
Ugy vagyon: Isten a' Kezdet, kitől ere-
detet veszünk; a' Közep, kitől vezérel-
tetünk; a' Vég, kihez czélozunk. *S. Dio-
nysius de Div. Nomin.* És ezt leg-szük-
ségessebb meg-tudni az embernek. Tége-
det az Isten csak magá-ért alkotot, hogy
ötet ismérnéd, ismervén szeretnéd, sze-

retvén hozzája fietnél, őtet tisztelnéd; dicfírnéd, és e' földön néki szolgálván, végre a' más világon véle egygyütt lennél. Teremtet az Isten tégedet az ő képe, és hasonlatofságára azért, hogy az ő Istenségében, véghetetlenségében mint egy részese tévén, e' világi hivságokat veled meg-utáltatná. Halhatatlaná tett tégedet, ne talám ő rólla, ugy mint utólsó czélodról el-feletkezvén, az el-mulando világi jókhoz raga/ztanád szivedet. Okoskodo lelket, értelmét adot néked, hogy a' rothadando teremtet állatokat czélul magadnak ne választanád.

Azért naponként kérdefzkedgyél tennen magadtól: Vallyon ezzel a' mostani cselekedetemmel az én czéломhoz Istennemhez fietek-é? Valami pedig ő-tölle el-vonni láttatik; ted félre, és tellyeséggel had el.

Oh Istennem! te vagy az én lelkemnek, s' értelmemnek czéllya; hogy csak tégedet értselek, róllad elmélkedgyem. Te vagy akaratomnak vége, hogy csak tégedet szerezfelek.

II. CZIRKEL. *Az én dicsőségemre teremtettem őtet, formáltam őtet, és alkottam őtet. Isai. 43. v. 7. Arra a' végre alkottatot e' világ, hogy abban születtetnék az ember, azért születik, hogy meg-ismérje alkotóját,*

toját, azért isméri-meg őtet, hogy tisztellye mint Urát, azért tiszteli Urat, hogy tölle balhatatlanságot érdemellyen. Origenes lib. 7. de div. instit. c. 6. Nem valál szükséges e' világra születni; hogy pedig születél, szükséges-képpen az Istené vagy, az Isten szolgálattýára köteles vagy, és hogy az Isten tetczésére kormányozzad cselekedetidet azzal tartozol. Innen következik: hogy a' kié szükséges-képpen vagy: akaratom-fzerént-is azé lenni ügyekezszél. Valaki a' teremtet állatokhoz szabja az ő végét, kétszer bódogtalan ember: mert az ő bizonyos czéllýához semmi-képpen nem juthat. Csak az egy Isten tehát vége minden kívánságunknak; egyebekkel ugy éljünk, mint az Istenhez segittó eszközökkel. Mert ha az Istenen-kivul valamihez ragazkodunk, és ügyekezatinknek fővebbik végére gondunk nincs, nem ugy cselekszünk mint emberek, és a' hol munkálkodni láttatunk-is, hivalkodva tapaszttatunk, egy szóval: az Istenen-kivul semmiben meg-nem nyughatik szivünk vágyodása, ugy hogy méltán mondhattuk Sz. Agoštónnal: *Nyughatatlan a' mi szivünk miglen te-benned Uram Isten meg-nem nyugszik.* Lib. 1. Conf. c. 1. Kivánhatz kincset, gazdagságot; de az-is a' te lelked sértegető tövissévé válik.

Jó hirt, nevet, dicsőséget: az-is mint a' füst el-enyézik. Kivánhatz testi gyönyörüséget: ennek-is a' vége bánat, s' keserűség. *A' nevetés fájdalommal egyelítetik, és az öröm végét siralom foglallyal.* Prov. 14. v. 13. Ezek siránkoztatnak halálos ágyadban, s' mondattják veled amaz istentelenek notáját: *El-fáradtunk az hamisságnak, és veszedelemnek után, és nehéz utakat jártunk: az Urnak pedig utát nem tudtuk.* Sap. 5. v. 7.

Miért tehát e' földön tovább mulatozni kívánnám én Istenem! Add tudtomra nékem Uram az én végemet. Oh én lelkem miért nem oda szorgalmatoskodol, a' hol megtalálnád Istenedet, és Mindenedet?

III. CZIKKEL. *Térj nyugodalmodba én lelkem.* Pfal. 114. v. 7. Természete-szerént a' léleknek bizadalmas helye az Isten, a' kiben egyedül lehet nyugvása. *Blosius inst. spir. c. 5.* Isten a' mű végünk, a' kihez czélozunk, és rajta kívül nem adatik nyugodalom. Azért alkotta Isten az embert, hogy ő hozzája fietne. Minden-némű bővelkedés, a' mely Istenen-kívül vagyon, az Isten képével nemessitetet lélek-előtt inkább csak szukólkódés. Meg-lehet ugyan hogy annak modgya-szerént foglalatoskodgyék ember a' te-
rem-

remtet állatok iránt, de meg-nem elégedhetik azokkal, hanem csak azok terem-tőjével. Mind szintén a' csontok az emberben, miglen Istentől el-rendelt helyekben meg-maradnak semmi fájdalmat nem éreznek, onnan pedig ki-mozdulván kinokat szerzenek; ugy az ember lelke-is midőn az Istenben, ugy mint természet-szerént-való helyében áll, bizvást nyughatik: onnan pedig ki-mozdulván e' vilá-gi szüntelen-való nyughatatlanság-miatt, ide, s' tova hányattatik. Már jusson e-fzedben midőn valami háboruságban, szo-moruságban estél, hol találtál nyugodal-mat lelkednek? talám az embereknél? *Atkozot az, a' ki emberben veti reménsé-gét.* Jerem. 17. v. 5. Tehát csak az egy Istenben, másut ne-is keresz héába. De még-is ha talám vidámságot kerestél-vól-na az embereknél, azokkal nyájaskodván, mit nyertél azzal? Szent Bernárd Apá-tur meg-vallya maga felől: *Valamikor az emberek-kózt vóltam, mindenkor alább-való ember jöttem el.* Hát én annyi fogyatko-zásokkal meg-terheltetet bunós, mit igir-hetek magamnak az emberekkel-való nyá-jaskodásból? Tehát szegény lelkem térj visszra már egyszer a' te nyugodalmad-ba, térj-meg a' te Uradhoz, s' Istened-hez. Oh Istenem! te vagy az én lelkem

kivánságinak vége. Mint a' szomju szarvas a' hives kutfőhöz, ugy kívánkozik te-hozzád az én lelkem. Kivánnya elválni a' testtől, és veled lenni.

REGGELI LECZKE.

A' jó Szándékról.

1. **T**Anittyák a' Theologusok, hogy az emberi cselekedet ámbár magában jó, és tisztességes légyen, és noha Isten kedvében-lévő embertől származzék; mégis nem-lehet érdemes az Istennél, hogyha el-tekéllet jó szándékból az Isten szeretetére nem néz. Ugy vagyon: mert nem a' cselekedet; hanem a' jó indulat, nem a' tehetség: hanem a' jó akarat, nem a' végben vitt dolog: hanem a' jó, és tekéletes szándék mondatik kedvesnek lenni az Isten szemei-előtt; ugy, hogy az igaz tekéletességből lett ügyekezetenek-vólta-szerént, a' jó, és dízes dolognak szokot nagyobra menni az ő érdeme. *A' jó cselekedetet, Sz. Agoston Püspök itéleti-szerént a' jó ügyekezet munkálkodgya.* E' pedig az ügyekezet, vagy szándék-tétel, két féle. Egyik az, a' mely leg-közelebb van cselekedetidhez, ugy, hogy a' mi jót mostan cselekszel, aztot először az Istennek ajánlod, és azzal kedveskedni

ni ügyekzel az Istennek, ilyen formán: Uram te-éretted, a' te kedved-ért, a' te dicsiretedre, a' te akaratod-szerént eztet ügyekezem végbe vinni: vagy ezt a' fájdalmat, nyavallyát, háboruságot te-éretted békeségesen szenvedni. A' másik szándék-tétel az: Midőn reggel felkelvén, vagy nap közben-is, egyfizer-s'mind azon napra szabott, vagy el-rendelt cselekedetidet jó szándékkal bé-ajánlottad az Istennek, meg-maradván abban a' szándék-tételben, akár mit cselekedgyél azon nap, minden cselekedetid helyyesek, és kellemetefek léfznek az Istennél, előbbeni szándék-tételeddel egygyütt: Annál inkább, hogy-ha mikor vagy kézi munkában, vagy Isteni szolgálásban foglalatoskodol, elmédbe hozod előbbeni tett-szándéodat, és meg-ujjittod aztot e' képpen: Uram Isten! ezt az imádságot-is - - s' a' többi; vagy ezt a' dolgot-is te-éretted, a' te szent Neved dicsiretíre, a' te tetczéféd-szerént ügyekezem végbe vinni, légy velem én Istenem! és segítségem engemet.

2. Sőt nem csak valami szent, és érdemes cselekedet, hanem még a' közönségesen történendő, természet-szeréntvaló szükséges, és másként dízes dolgok-is: Ugy mint mértékletesen enni, in-

nya, és alunni, sétálni, s' a' t. Ha Isten akarattyára, tetczésére, és dicsőségére, tekéletes jó szándékból folytatnak: mind e' világon szent malasztot Istennél érdemlenek, s' mind a' jövendőbéli dicsőségben jutalmat nyernek. Ellenben pedig akármí-némű jó cselekedet légyen az, ámbár imádság, vagy böjtölés, vagy alamisnálkodás, vagy testnek sangyargatása s' a' t. Hogy-ha az Isten szerezetére nem fog czélozni, hafzontalan mégyen, s' érdeme-nélkül marad. *Annak okáért nem ilik csak arra vigyáznod, mi jót cselekszel? hanem arra inkább: micsodás szándékból miveled? Mert az alacson cselekedetek-is, ha Isten szerezetére igazított szándékból folynak, nagyot érdemelnek: ellenben pedig, jóllehet magánosan dicsiretre méltók volnának-is, de az Isten szemei-előtt kellemetesek nem léfsznek.* Did. à Stell. in c. 11. Lucæ. Ide czéloz az-is, a' mit olvasunk Szent Birgitta jelentés Könyvében. *lib. 2. cap. 14.* Az az údó-is, ugy mond: mely a' testnek hafznára, és szükségére fordittatik, ha Istenes szándékból telik-el, a' lelki dolgok közé számláltatik. Szent Gertruda Szüzet az ó Mennyei Jegyessle egyfzer a' többi között arra tanittyava-vala: hogy minden az ó cselekedetit apránként írásba tenné, és ugy mutatná-bé az Isten-

Istennek, tudni-illik: Minden betűket, mellyeket vagy írna, vagy olvasna; minden falatit, mellyeket el-nyelne; minden lélekzetit, a' mellyeket vagy ebren, vagy aluván vonna. Innen meg-gondolhatod szerzetes Atyámfia, hány-féle jó cselekedeteket vízfűz végbe haszontalanul? menyi test fanyargatásit héában szenveded? mely fok fáradságos dolgokat, veritékeket vész fel nem véven semmi érdemit azoknak! és mely nagy, és drága fizetését, s' kincsét veszted-el a' te érdemidnek, hogy-ha azokat tekéletes szándékokból Istennek először nem ajánlod? Mire való e' vesztegetés? csak egy gondolatoddal, egy foházkodásoddal, egy ízoddal, leg-kissebb munkáddal jó szándékot tévén meg-szaparithatod magadnak az Isten malasztit, a' mellyeknek leg-kissebb pontya-is minden világi gazdagságokat le-nyom: még-is hát örökké meg-maradando nyereségeken nem kapsz? Ved szokásban, kérlek: minden cselekedetid előtt Istenhez igazgató szándékodat meg-ujjítani; úgy hogy midőn egy dolgot már végbe vittél jó szándékból, addig más dologhoz ne fogj, minek-előtte újabb szándékot nem tézfesz.

3. Továbbá minél fellyebb-való az ember cselekedetinek vége, a' vagy czél-

lya: annál elébb-való lészzen a' szándék-tétel-is, és az abból-való cselekedet Isten-előtt kellemetesebb. Innen mint hogy a' jó Isten minden jókat természete-szerént fellyül halad; ugy csak ő Sz. Fel-ségére, mint minden jóknak kut-fejére il-lik nézni, és czélozni minden-némű szán-dékinknak. Onnan lészzen: hogy csak leg-kissebb mozdulatod, mely Isten szerete-téből esik, elébb-való, és tekéletesebb lészzen Isten-előtt inkább, hogy-sem ha mások láttára, magad dicsekedésedből dis-ciplináznád magadat, arra a' végre hogy láttatnál mások-előtt bűneid-ért elég té-telt venni magadon. Ugy szintén mér-tekletesen éven és aluván, s' egyéb tisz-telséges szükséget nyomorult testednek meg-adván azon szándékból hogy ugy akarja Isten: kedvessebb dolgot vísz vég-be Isten-előtt, mint sem egészségednek okáért egész esztendeig hufs-némű ele-delt nem kostolnál, vagy bortól magadat meg-tartoztatnád. Ugy-is vagyon: Sőt a' buzgo indulatból-való Isteni szeretet kivánnya mű-töllünk, hogy mind gon-dolatinkban, mind cselekedetinkben, s' mind szollásinkban, csak az egy Isten lé-gyen célunk; kinek az ő dicsőségét nem illik a' mű hasznunkkal ószve el-egyítte-ni, hanem szivünknek együgyűségéből
 aztot

aztot mindenekben keresni. És ezzel a' tekéletes, és tiszta szándék-tétellel igazság-fzerént-is tartozunk az Istennek; *Elsőben*: Mert az ő nagy volta leg-méltobb arra, hogy minden jók, mellyek találtnak e' világon csak ő-néki tulajdonittassanak, s' ajánlattassanak. *Másodszor*: Mert minden cselekedetünk az ő jelen létéből, az ő fejedelméből vitetnek véghez; melyre nézve meg-kivánnya, hogy csak néki adassanak vízfízá. *Harmadszor*: Mert csak ő egyedül a' mű fő Urunk, mű pedig az ő szolgálai vagyunk; így azért az igazság lineáján-kivül, másuvá nem czélozhatunk, hanem csak ő hozzája, az ő akarattyát követvén, az ő parancsolati-fzerént járván, s' néki szívünknek együgyűségéből szolgálván.

4. Salamon éneki-között így találod: *Az igazak dicsirnek tégedet. cap. 1. v. 4.* Vallyon kik azok az igazak? Meg-felel erre Hugo Card. s' azt mondgya: Azok, kik az ók cselekedetekben, mind eredetül, s' mind végül szokták az Istent választani. A' tiszta, együgyű, és tekéletes szándék szolgál az Istennek, fzereti az Istent, dicsiri az Istent, nem a' bűnek büntetésétől rettegvén, nem valami jutalomra nézvén; hanem csak hogy tet-czedgyék az Istennek. A' tiszta szándék
nem

nem csak azért szolgál Istennek, hogy azzal tetczedgyék Istennek: hanem azért is, mert az ilyen szolgálóknak tetczik az Isten. És erre nézve semmi jót magának nem tulajdonitt, hanem csak az egy Isten dicsőségét keresi: és a' maga hasznáról el-feletkezvén, minden cselekedetiben arra néz, hogy az Isten akarattyának eleget tégyen. Az igaz szándék hasonlo a' Mennyei Szentekhez, kik minden boldogságoktól meg-foztatni készebbek vólnának, hogy-sem leg-kisfebbikben-is az Isten tetczése-ellen valamit cselekedni. A' tekéletes szándék sem ezen, sem a' más világon jutalmat nem kíván jó cselekedeti-ért: mind az által el-nem veszi jutalmát annál, a' kinek kedvé-ért jót cselekszik, sőt minél kevesebbet kíván, annál nagyobbat nyer az Istentől. Ne féltlyen senki-is (ámbar nem a' jutalom-ért valamit cselekszik) hogy jutalmát ne vegye cselekedetinek: sőt még-nagyobbat is remélhet Istentől. *S. Chrysof. Homil. 5. in Epist. ad Rom.* ilyen tanátsot adott önön maga-is Kristus Urunk Sz. Gertruda Szűznek azt mondván: *Hogy azok a' cselekedetek, mellyek a' Kristus kínszenvedésével egybe foglaltatva vannak, és Isten dicsőségére, s' a' közönséges jók-ért esnek (ugy hogy az ember, a' ki így cselekszik*

nem

nem a' maga jutalmát, hanem az Isten dicsi-
retét kívánnya) ez ilyen cselekedetek arany-
betűkkel vannak bé-iratva az élet könyvé-
ben. lib. 4. c. 16. revel. És ugy légyen,
hogy egyéb féle jó cselekedetek-is bőv
jutalom-nélkül ne maradgyanak az Isten-
nél, ha jó szándékból léfznek. De még-
is ezek kik tisztán, és magánofon az Isten
dicsiretit nézik, fokkal nagyobbat érde-
melnek, s' kellemetesebbek léfznek Isten
szemei-előtt, sőt e' felet az ilyen teké-
letes, és tiszta szándék-tételek nevelik
az embernek údvezségét véghetetlenül.
Ezeket jovallá Kristus Urunk az ó ked-
ves Jegyefsének. Méltán-is: mert nem-
lehet az Istentől nagyobb jutalmat vár-
ni, mint magát az Istent, és annak sze-
retetét.

5. Mind az által nem azért mondám
ezeket, mintha nem illenék semmit-is az
Istentől kérnünk; holot leg-kissebb cse-
lekedetünk-ért-is illik nagyot várhatni,
mind azért: mert az Isten mindenét, a'
mie vólt, egyszer s' mind nekünk aján-
dékozván, annál már kevessebbet nekünk
nem adhat. Mind azért: mert az ó Iste-
ni méltóságához illik, hogy valakik jó
moddal tőle valami jót kérnek; remén-
ségek-felet jobbakot, és nagyobbakot ve-
gyenek. Mind azért: mert kérhettyuk
ugyan

ugyan az Isten ajándékit, szent malasztit; de nem arra nézve, hogy azok a' mű hafznunkra szolgáljanak, hanem hogy azokat mű nálunk bé-tellyesítettve látván a' jó Isten az ő szent akarattya-szerént, mint egy dicsekedik azokban, és mű bennünk. Erre nézve kérhettyuk tölle az örök bódogságot, nem a' mű bódogítáfunkra nézve; hanem hogy az Isten önnön jó vóltából ki-mondhatatlan-képpen akar, söt kíván azzal bódogittani münket.

6. Igen helyyefen tanittyák a' Theologufok, hogy az ember cselekedete, nem a' végbe viteltől, hanem a' jó ügyekezettől, vagy szándék-tételből mondathatik jónak: Innen ha azért böjtölsz, hogy az Istennek veled tett fok jó vóltá-ért néki hálákat adgy: inkább mondatol hálákat adni, hogy sem böjtölni: Mert a' Philosophufoknál: *Mely okból (jó, vagy rossz) következik, az az ok, mondatik inkább jónak, vagy rossznak.* És közönségesen akármi csak egy jó cselekedetteddel jó okon, s' módon, több jó cselekedeteket vihetz végben. Példának-oká-ért, hogy-ha arra az okra nézve éjfélkor fel-kelvén a' többivel egygyütt mégy a' Chorusba, hogy ottan a' három személyben egy Istenről vallást tégy; már-is hitt, s' vallást tettél.

Ha

Ha oly szándékból vagy látásodat, vagy hallásodat, vagy nyelvedet meg-zabóllázod, hogy irgalmafságot nerj Iſtentől: Már Iſtenben vetetted reménségedet. Ha ſzokot áitatofságot azon végre kövted-el, hogy az Iſten dicsőségeben örvendezz, aztot ſzomjuhozzad: már az Iſten ſzeretetét kövted. Ha azért némely bofzulátáfokat békeségefen véfz, hogy a' te büneidnek bocsánattyát vegyed: már Penitentziát tartani ítíttetel. Egy ſzoval: csak egy jó tétellel, vagy békeséges túréffal, annyi joságos cseleketeket vihetz végben, a' menyi jó belső indulatokból, vagy jó ügyekezetekből annak a' jó tételnek bé-tellyefittésére ſzándékozol. És innen következik, hogy ámbár fokban légyenek, kik a' ſzent Szerzetnek fanyaruságát egy aránt vífe-lik: még-is nem egyenlő jutalmát véfzik. Oka az: Mert ezek mivel hogy az ók cselekedetinek jó véget, és ſzándékokat vetnének, jó idején ſzokásba vették, s' a' ſzerént munkálkodván, jutalmát-is az ó fáradságoknak bizadalmaffabban reménlik. Ellenben pedig némellyek vagy kételenségből, vagy emberi tekéntettől vífeltetvén, vagy csak természetek-ſzerént, mint az Efraim bornya munkálkodván jó véget, és ſzándékat az ó cselekedetek

elein

elein tenni nem szoktak, és ezek semmi érdemét cselekedeteknek Isten-előtt nem várhattyák.

7. Ezek felet hasznosabban cselekszel, ha jó szándékodat nem csak arra a végre fordítod, hogy egyik jó cselekedetből különbb-külömbb-féle lelki gyümölcsöket hozhass; sőt, ha oly szándékkal jársz-el hivatalodban, mely Isten-előtt leg-kedvessebb lenne, és minémü tetczéséből vezérel, és segitt az Isten tégedet a' jó cselekedetekre. Vagy-is, ha oly szándékból valamit cselekszel, a' minémüből, vagy önnön maga Krisztus, vagy a' Bóldogságos Szüz Mária, vagy minnyájan a' dicsóult Szentek kívánnak véghezvitetni azon jó cselekedetet, mellyet most akarsz te-is cselekünni. Ezen formán tehát ugy mint Krisztus tagja vedd szokásban te-is minden jó cselekedetidet a' Krisztus-által bé-ajánlani az Atya Istennek, ha akarod, hogy annál kedvessebbek legyenek ő-elötte; a' mint hogy leg-kedvessebb kéz-által, ugy mint a' Krisztus kezei-által mutattatnak-bé.

8. Továbbá szokásban vették az áitatos emberek egybe foglalni az ók cselekedeteket a' Krisztus cselekedetivel, kinszenvedésével, a' Bóldogságos Szüz Máriának, és minden dicsóult Szenteknek érde-

érdemivel, és így egybe tévén azokkal ajánlani az Istennek. Ez pedig a' mű cselekedetinknek öfzve tévése, a' Krisztus, és a' Szentek érdemivel, mely nagyot érdemellyen Istentől? ki nem mondhatni volta-képpen. Mert a' Krisztus cselekedetivel egyesítettet emberi cselekedetek egyfzer s' mind, ugy mint Istentől let cselekedetek láttatnak s' bé-vétetnek az Atya Istentől, a' fzerént, mint-ha egy csöp vizet jó borral tele hordoba bocsátasz, egészlen borra változik: Ugy a' jó cselekedetidet Krisztus cselekedetivel meg-egyesztetvén, és Krisztus érdemiben meritvén mindenek-felet Isten-előtt kellemetesebbé s' érdemeisebbé tészed. A' mint Szűz Szent Pazzi Magdolnának jelenéséből olvassuk; kinek ezeket mondá Krisztus Urunk. *Valamikor* ugy mond: *az ember az ő cselekedetivel egygyütt azt a' vért mely által meg-váltatot, bé-mutattya az Atya Istennek, oly ajándékat mutat-bé ő néki; hogy aztot meg-jutalmazni mint egy elégtelennek láttassék az Isten.* Es hozzá télzi: *hogy az ilyen ember, a' ki extet cselekszi, holta után Purgátoriumat el-kerülvén, igyenesen fog menni a' Mennyei dicsőségbe.*

9. Mind ezeknek bé-fejezésére rendeltet a' jó szándékoknak formája egy summában, mely-is tétetet ezen magyarra

fordításban az Oltári Szentség közföntésinek eleiben oda fel. Mellyet szükség hogy ki ki jó reggel az ő cselekedetinek eleiben tégye. Nem szükség mind az által, hogy nap közben-is különbb-külömbb-féle cselekedetin egészlen szóról szóra el-mondgyon; mert az igen terhes volna: elég tehát, ha csak éjfélkor, vagy reggel jó szándékot tészen, nap közbe pedig különbb dolgai-előtt rövideden egy summába meg-ujjitya ember ez, vagy más formán: Én Uram Istenem! a' mint ma bé-ajánlottam Szent Felségednek minden dolgaimat, most-is azon jó szándékba vagyok, kívánom ezt a' munkát-is a' szerént végbe vinni. De tudod én Istenem, hogy nálad-nélkül tehetetlen vagyok valami jót mivelni: azért légy velem mostan-is, és segíts fel-tett szándékomban.

Cselekedetink elein szokott szándék-tételink-ről-való

S Z Á M - V É T E L.

SZent Gergely Pápa mondása: *Midőn valami cselekedet, ámbár magában diszes legyen, és az emberek-előtt tündökölyék; de ha nem helyes szándékból esik; az igaz Bironak ítélő-széke-előtt meg-homályosodik. Miért? mert a' gonosz szándék-*

szándék-miatt meg-csonkul. Atyámfia! a' te cselekedetid-is nálad, vagy mások előtt-
 el-
 is tündökölnek talám külső-képpen; de
 az ha jól meg-visgárod, belső-képpen a' jó,
 és tekéletes szándék veleje-nélkül szüköl-
 kódnek, és igen homályosok. Kérdesz-
 kedgyél magadtól, és meg-láthatod, hogy
 a' te foglalatofságid csak immel, ámmal
 mentenek végbe, és vagy tellyefséggel
 szándék-tétel-nélkül, vagy pedig hívásos
 szándékból. Naponként fogynak életed
 napjai, s' mind csak érdem-nélkül foly-
 nak azért, hogy dolgaid kezdeti-előtt jó
 szándékot tenni el-mulatod. Mond-meg
 kérlek, ha csak egy szándékkal-is, ma-
 gad hafznán kívül, kerested éppen az
 egy Isten szíretetét, és dicsőséget? Jaj
 minden szándékid-közé szoktad elegyite-
 ni magad szíreteteted. Vallyon külső, és
 belső érzékenségeden engeded-é az Isten
 szíretetét uralkodni? igen ritkán; vallyon
 jó cselekedetid-közé nem férkezik-é egy-
 szíer, vagy másszor a' kép-mutatás, vagy
 más hiuság? gyakrabban: egyik foglalata-
 tofságod-után máshoz kezdvén szoktad-é
 jó szándékodot meg-ujjítani? ritkán, a-
 vagy talám csak imigy amugy. Szána-
 kodom rajtad, hogy anyit fáradosz, még-
 is érdemét nem vészed! ahnodat szagga-
 tod annak idejébe, de talám csak azért,

hogy tartozol azzal: gyakorlod a' közönséges áitatosfágot? igen-is, mert tartasz a' büntetéstől: ám hiszem rendesen vifeled magadot; de hogy tetczedgyél másoknak: némely különös áitatosfágot szoktál naponként végbe vinni; vajha ne találtatnék azokba-is magad akaratom. Minden foglalatofságodat vagy csak csupa szokásból, vagy hasznodra nézve, vagy egyéb hiúságos végre szoktad gyakorolni. Oh bóldogtalan! ismérdd-meg fogyatkozásodat, és azon légy, hogy megjobbitsad magadot, rekelz ki elmédből minden hiúságos indulatokat, és ez után úgy kormányozd életedet, a' mint e' könyvbe olvasod, így remélheted fáradtságidnak jövendő-béli hasznát, és megbecsülhetetlen érdemét.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

Az Isteni Szólgálatról.

I. CZIKKEL.

A' *Ti dolgotokba el-járjatok.* I. Theffal. c. 4. II. A' mi első, és leg-szükségesebb dolgunk az, hogy Istennek szólgályunk, és lelkünk üdvességé-ért munkálkodgyunk. Erre tanit Szent Ignát Pátriárka mondván: *Az ember arra teremtetett, hogy az ő teremő Urát Istenét dicfírné,*

né, tisztelné, s' néki szolgálván üdvözülne. Mely nagy a' szerzetes embernek méltósága! kinek hivatalya az, hogy megvetvén e' világot, egyedül az Istennek szolgáljon. A' földi Fejedelmek szolgálai minél hatalmasbb Uraknak szolgálnak, annál nagyobbaknak láttatnak magoknál; sőt nem csak hogy szolgálnának, hanem másoktól-is szolgálatot kívánnak. Bizony az Istennek szolgálni méltóbban uralkodás; mert az Isteni méltóság véghetetlen, és azért méltó minden tiszteletre, és szolgálatra. Erről a' szolgálatról mondgyavala az Isten kedves szolgája Seraphicus Szent Ferencz: *Oh mely drága dolog, Atyámfiai az Istennek szolgálni! sokkal jobb az Istennek szolgálni, hogy-sem uralkodni e' világon: - - - nincs jobb állapot, mint Isten szolgája lenni, nincs-is nehezebb dolog, mint azt meg-tudni valakinek, ha Isten szolgája, és barátja legyen-e, vagy nem? En megvallom, kértem az Istent, méltóztatnék megjelenteni nékem, mikor vólnék az ő szolgája, s' mikor nem; az Ur pedig egykor méltóztaték megjelenteni ezt felelvén: Akkor tudhatod bizonyosan, hogy én szolgálám légy, mikor szent dolgokról gondolkodol, szent dolgokat beszélsz, szent dolgokban foglalatoskodol. Azért akarám pedig (ugy mond a' Szent Atya) ezeket megjelenteni néktek,*

*hogy meg-tudhatnátok magatok-is, mikor
vólnátok Isten szolgálai, és hogy én piron-
kodgyam, midőn egybe, vagy másba ezek
közül az én fogyatkozásimat fogjátok látni.*
Illyen itéletett tett maga-felől Szent Fe-
rencz: te pedig mit gondolsz magad-fe-
lől? Oh édes Jéusom! mindeneket tölled
vettem, mind azokkal csak néked tarto-
zom, még-is oly hivalkodva, oly ritkán,
oly kedvetlenül szolgálok néked! oh én
Uram! Istenem - - -

II. CZIKKEI. A' Szerzetes ember hi-
vatala-szerént, ugy mint Istennek foga-
dot szolgálja, és az három fogadási-sze-
rént, ugy mint Isten szolgálattjára köte-
leztetett ember méltán fel-kiálthat Szent
Dáviddal: *Oh Uram! imé én a' te szől-
gád: én a' te szőlgád, és szolgáló leányod-
nak fia.* Pfal. 115. v. 16. Imé én a' te
szőlgád; mert teremtettél, és meg-váltot-
tál engem. Ah mely drágában áll az én
szőlgalatom. Az Atya Isten, hogy meg-
váltana engemet, Szent Fiát adta éret-
tem. Én a' te szőlgád; mert te én U-
ram, s' Istenem vagy, te szegődtél ve-
lem, hogy ebben a' Szerzetben szolgál-
nálak tégedet. Én a' te szőlgád, te pe-
dig inkább szőlgálsz nékem. Szőlgal né-
kem a' te mindenható jó-vóltad: vezérel
engemet a' te bölcseséget, táplál szere-
teted.

teted. Szolgál néked az Isten az ő An-
gyali-által óltalmazván tégedet: a' tűz-ál-
tal, hogy meg-melegítsen; egy szóval
szolgál minden teremtettség-állatokban, hogy
te-is szolgálj ő-néki, és hálákat adgy, és
az ő szolgálattyaiban végig meg-marad-
ván, máshoz senkihez ne ragatzkodgyál.
Hát még-is nem nagyot ér-é nálad, hogy
Isten néked szolgál? néked lelki, és testi
tapláláfodra-való jókat szerezvén? ő té-
gedet oktat, sőt erőt, s' alkalmatofságot
mutat, hogy néki szolgálhafs, szolgálá-
tod-ért végetlen jót ígér: még-is fajnálod
szolgálni, oly jó Uradnak. Kérdezked-
gyel magadtól: minémű buzgósággal szól-
gálsz Istennek? gondold-meg gyakran:
vallyon ezt az Imádságot, ezt, vagy
amaz foglalatofságot kinek tiszteletére
szenteled? hát nem az Istennek-é? ha
pedig az Istennek, miért immel, ámmal,
oly restül, oly tunyául? nem de nem az
ilyeneket fenyegetié Isten Jeremiás Pro-
féta-által: *Atkozott, a' ki az Ur dólját
csalárdul viszi végbe.* az-az: restül, s' tu-
nyául. Oh szünetlen lángadozó tűz! ger-
jész én-bennem lelki buzgóságot, és olts-
ki szívemből minden tunyaságot.

III. CZIKKEL. Emlékezetre méltók ezek
a' Sz. Bernárd szavai: Négyen vannak,
kiknek ez életben láttatik szolgálni az em-

ber: *A Test, Világ, az Ördög, s' az Isten.* Mind ezek az ő modgyok-szerént fizetnek: *a' Test* az őtöt ízeretőknek szempillantásnig-való gyönyörköttetéssel fizet: *a' Világ* el-enyésző fel-fuvalkodtással: *az Ördög* örökké-tartó rabsággal: *az Isten* vég-nélkül-való bódogsággal. Már gondold-el: ezek közül mellyiktől vettél bővebb fizetést? de meg-lásd, mellyiknek maradgy ez után, és fáradozz szolgálatyában. Hogy Istennek szolgály, arra édesget az Isten jó-volta, és méltósága, akar-sz-é, vagy nem? arra vonfzon tégedet e' jelen-való életnek rövid volta, az örökké-valóság, a' menyei dicsőség, a' pokolbéli gyöttelelem; még-is nem figyelmesz ezekre? Iserkenget tégedet a' minden-némü jóságos cselekedeteknek drága árra, mely oly nagy, hogy az egész világnak ezerni ezer esztendőkig-tartó birodalma ahoz hasonlittatva csak semmi legyen; hát még-is nem sajnálod-é azt a' nagy jót el-veszteni? Az Istennek szolgálván, lelked üdvösségét keresed, s' magadnak szolgál-sz: ezt a' drága üdöt hogy vesztegethetnéd-el? Ugy hiszem: te-is örömeft szolgálnál az Istennek, ha fáradság-nélkül ki-telne; de gondold-el, menyit fáradozt, szenvedet a' te Urad, Meg-váltód éretted. Nem csak imádkozván, bój-

tól-

tőlven, és egyéb testi szanyargatásokat végbe vivén, szolgállya ember az ő Istenét, hanem akár minémű cselekedetével, mellyet hivatalya-szerént kíván Isten őtölle, ha azt jó szándékból hiven elköveti.

Oh kegyes jó Urunk, ki oly alacson szolgálhatunkat-is bé-venni méltóztatól! Uram mimből szolgállyak néked? imé mindenekből, a' mikkel birok. Szolgállyon néked az én szívem, szeretvén tégedet: szolgállyon nyelvem, dicfirvén tégedet: szolgállyanak kezeim, szent Neved dicfíretére munkálkodván: szolgállyon lelkem, és testem, bé-tellyesítvén szent akaratotod. Minden üdőben hiven szolgállok néked; mert te meg-segéltesz arra: minden tehetségemből szolgállok néked; mert tudom, hogy a' lágyak, és tunyák utálatosak előtted: szolgállok néked örömeft; mert te a' vidám adakozót kedvelled: szolgállok néked, nem azért, hogy meg-fizess nékem; mert te nem szükölködvén az én lételem-nélkül, teremtel engemet. A' léfzen ez után tölled-való jutalmam, hogy méltóvá tettel engemet az Urak Urának szolgálattyára; kérlek azért Kempis Tamással a' te kedves Szolgállyad: Segély-meg engemet az én jó ügyekezetenben, s' a' te szent szolgállyadban,

ban, és engedd, hogy ma, és most te-
kéletesebben fogjak szolgálatodhoz; mert
valamit mind eddig cselekedtem, az
mind semmi.

ESTVÉLI LECZKE.

*Miként a' Szerzetes az ő három-némű tu-
lajdonságait, úgy-mint:*

Emlékezetét, Értelmét, és Akarattját
igazithassa az Istenhez?

1. **M**Inek-előtte teremtetnék az ember,
tanátsot tartván a' Szent Három-
ságbéli személlyek, monda egy személy
a' másíknak: *Alkossunk embert a' mű ké-
pünkre, és hasonlatosságunkra.* Gen. 1. Hol
lehetet-vólna ékefebb kép, kihez hason-
litaná Isten az embert, vagy kinek for-
májára alkotaná, a' maga képénél, és ab-
rázattjánál? úgy-is lén; mert a' mint a'
Sz. Háromságban az Atya, Fiu, és Sz.
Lélek Isten állattýában egy Isten, jollehet
személlyében három légyen; úgy mond-
hattýuk azt-is, hogy az emberben az Em-
lékezet lélek, az Értelem lélek, az Aka-
rat lélek, mind az-által nem három a' lé-
lek, hanem csak egy a' három tulajdon-
ságokba. Mely lelki tulajdonságokról így
ír Sz. Bernárd Medit. c. 1. *Az emlékezet-
ben hasonlok vagyunk az Atya Istenhez: az érte-*

értelemben a' Fiu Istenhez: az akaratban a' Szent Lélek Istenhez. Nincs-is hasonlóbballatt ahoz a' végbetetlen Isteni bölcseséghez, mint az okoskodó lélek, mely az emlékezet, értelem, és akarat mivóltából fundáltatik oly ki-mondhatatlan Háromságban. De vedd eizedbe, a' mik következnek, tudni-illik: *Lebete: len még-is a' te lelkednek maradni ebben Szent Háromságban, hogy-ba erről szüntelen nem emlékezel: ha ezt nem érted: ha akaratod ezzel meg-nem elégedik. Atyámfia! úgy vélzem észre, hogy a' te elméd nem az Istenben nyugszik, hanem imitt, amott a' hivságok körül vándoról: értelmed-is inkább fárasztja magát az el-mulandó hasonlatlan dolgok felett: úgy az akaratod-is inkább hanyatlik a' féle heába-valókra, de igen ritkán tér az ő Teremtőjéhez. Akaríz-é még-is hasonló lenni az Istenhez? jobbisd-meg magadban, és ujjisd-meg ezt a' háromságot, vagy mondgyam, a' te lelkednek három-némű tulajdonságit.*

2. *Nehéz dolog, így szól Sz. Agost. D. 1. 14. Trin. c. 12. hogy nem akar az ember azzal maradni, ki nélkül lenni nem-lehet; mert a' kiben mostan vagyon, kétség-nélkül azon-kivül nem-is lehet: mind az által ha arról nem emlékezik, aztot nem tudja, nem isméri, nem szereti, azzal bizonyoson nem maradhat. Hogy azért szüntelen*

telen az Istennel lehets, ó-rólla el-ne felejtkezzél, mely-is három módon mehet véghez. *Az első mód* áll az Hit fundamentumából, ugy-mint, ha elmélkedel az Istennek meg-mérhetetlen vóltáról, mellyel az eget, és a' földet bé-tölti: az ó végetlen Bölcseségéről, mely-által lát, és tud mindeneket: az ó jelenlétének kész vóltáról, mely-által viheted végbe csak a' te cselekedetidet, és nála-nélkül sem mire se mehetz. Szokásba vette vólt ezt Sz. Illyés Próféta, ki gyakran ezt mondgya-vala: *El az Ur, kinek színe-élőtt állok.* 3. Reg. 17. *Második mód*, mely-által minden üdőben az Istennel lehets az, a' mit Szent Pál ír. 1. Cor. 3. 16. *Nem tudgyátok-é, hogy Isten Temploma vattok, és az Isten lelke lakik bennetek?* Ha Isten Temploma vagy, a' mint vagy-is, tehát közelébb hozzád az Isten, hogy-sem a' te lelked. Tudgya-vala jól Senás-béli Sz. Katalin, hogy ó-benne laknék az Isten, és azért mint egy lakó-hellyül az ó szívében szállást kéfszite néki, és különös czéllát építe. Atyámfia! vallyon a' te lelkedben, szivedben mellyik vendég mulat gyakortább, a' teremtett állat-é, vagy az, a' ki teremtette aztot? a' Menyei Jegyes-é, vagy e' világi kedvesed? *Az barmadik módöt* találta-fel egy Richárdus-nevű

nevű áitatos bölcs, ki azt mondgya: hogy az Isteni szeretet e' jelen-való jókat mint egy tükörül vészti úgy, hogyha abban valami jót, és szépet lát, abból mind csak annak, a' kit szeret, tudni-illik: az Istennek fordullyon elő emlékezete. Így cselekszik-vala Seraficus Sz. Ferencz, ki-is, a' mint Sz. Bonaventura az ő életében írja: hogy minden-felől gerjedezhetne az Isten szeretetére, vigadoz-va, midőn látná az Ur kezeinek munkáit, és azokban, mint egy ékefen mutató tükörökben, szívét gyönyörködötteti-va, szemlélvén azokban azoknak Alkotóját. A' szép alkotmányokban szebbet intéz-va, és azoknak nyomdokin keresi-va mindent az ő kedvesét, a' mindenek Teremtőjét, míg elérné őtet.

3. Hogy az Isten jelenlétének emlékezete bizonyos út a' mi elő-menetelünkre ki-jelenté Isten Abráhámnak, midőn parancsolá néki: *Fárj előttem.* Gen. 17. 1. *és légy tekéletes.* Az Istenről szüntelen-való elmélkedés a' tekéletességnek kút-feje; ellenben pedig az Istenről-való felejtékenség minden tekéletlenségnek eredete. Innen vagyon, hogy tested-szerént az imádságban állasz, elméd a' piaczon, vagy másutt kereng: innen vagyon, hogy oly gyakran rend-kivül haragra indulz, magad

magad akaratomat követed: olykor átokra fakadtz: annyi jóra-való alkalmatofságot el-mulatcz: némely szentelen látásokban, hallásokban, szollásokban el-merülsz; mert az Isten jelenlétéről el-felejtkeztl: mikor pedig lelki szemeid-előtt áll az Isten, akkor semmi büntetésre méltó dolgot nem cselekszel. Szent Bernardinusnak még ifju-korába tekéletes, és díszes maga vizsgálás-ért olyan tekéneti-vala nevedéken társai-előtt, hogy, ha távol létében magok-között talám némely dísztelen beszédek folytatnának, mihelyt Bernardinust közelgetni észre vették, szokták-vala mondani: Szünyenek e' beszédek, jó Bernardinus. Némelykor történhetik olyan gyülekezetben jelen lenned: a' féle beszédekhez szoktál-é valamit a' félét hozzá tenni? ha félbe szakaszod, jól cselekszed. Nem Bernardinus, nem; hanem a' Királyok Királya, Uraknak Ura jelen vagyon a' féle alkalmatofságokban, ott áll, hallja, mit beszélletek, látja, mit miveltek. Gondold-meg, kérlek, mit szolalsz, mit cselekszel? rút dolog, midőn valaki nyelvén találtatik, s' azon fogatik-meg. Az e' féle gyülekezetben lévőknek valaha szemekre hányatik Sz. Dávid 'Sol-tárából: *Le-ülvén az Atyád fia-ellen szóllottál, és az Anyád fia-ellen, az-az: Szerze-*

ted.

redben-lévő, Atyád fia-ellen botránkozást tet-
tél. Ezeket cselekedted, és halgattam. Azt
áítottad te hamis, hogy bafonlo léfzek hoz-
zád. Hát hol-mi ajándékokskákat rejtet-
tél-é el? jól láttya Isten.

4. Más alkalmatofságokban-is nem
illik az Isten jelenlétéről el-felejtkezni.
Szokáfa vólt némely Isten-félőknek rövid
foháfzkodáfokkal gyakran emliteni az I-
stent. A' többi-között Seraphicus Szent
Ferencz szüntelen-való foháfzkodáfi ezek
valának: *En Istenem, és Mindenem!* A'
mint pedig mindenütt jelen vagon az
Isten, ugy minden helyben, akár kívül,
akár belől, jártodban, s' akár hol elegen-
dő materiát találhatcz, fő-képpen, ha az
Isten mindenható Jó-vóltáról, véghetet-
len Bölcseségéről, Irgalmafságáról áitato-
fon elmélkedel: ha Kristus Kínfzenvedé-
fit lelki szemeid-előtt hordozod: ha a'
Mennyei Bóldogság, ha e' világi fok in-
ség, nyómoruság, ha az Isten látására in-
ditó kivánság, ha felebarátidnak üdvöf-
ségére néző indulat, bűneid-ért-való lelki
fájdalom szüntelen elmédbe forog. Mind
ezeket jól eszedbe tartván, foháfzkodha-
tol most a' Publicanussal mondván: *En
Istenem, légy irgalmas, kegyelmes, s' a' t.*
Most Sz. Pál Apostollal: *Kivánom a' test-
től el-válni, és a' Kristussal lenni.* Philip. 3.
Rö-

Rövideden: valamik ez életbe veled történnek, tanuld-meg mind azokat a' te Teremtő Istenednek dicsiretére fordítani: ha kedved-szerént esnek, ne tulajdonisd magadnak, hanem ottan az Istennek hála-kat adgy; ha nem-is, ugy-is bizd az Isten akarattyára mondván Szent Jóbbal: *Légyen ugy, mint Istennek tetszett.* És Sz. Bonaventura bé-vett szokásából, midőn rágalmozó szokkal sértegettettel: midőn mások bal ítéletében esel, emlékezzél az Isten Ítéletéről; ha felebarátodat büntettetni látod, jusson eszedbe az Isten igaz ítélete, szály magadba, és gondold-el, hogy ezerszer többet érdemlettél-vólna te a' félet, hogy-fem felebarátod.

5. Illik már, hogy értelmeket-is a' gonosz vétekekedésektől ki-tisztítsad, és az Igazságnak világosságára hozzad, s' az Istenes dolgokhoz alkalmaztassad; *Mert a' test-szerént-való ember meg-nem fogja azokat, a' mik az Isten lelkéé, mert bolondság ő-előtte, és nem értheti.* 1. Corinth. 2. 14. Mind természet-szerént-való indulatidból, s' mind értelmédből bóldoggá teheted magadat, ha e' világon történendő dolgokat, naponként esendő változásokat, a' szerencsének álhatatlanságát, most fellyebb, most alább fordulását elmédbe fel nem vészed, és ha a' téged nem nézendő dol-

gokat nem hántorgatod, azokon magadat nem fárasztod. De felette bóldogtalan lélsz, ha vélekedésidnek helyt adtz, ha indulatidnak engedsz, ha itéletidre hajlsz, és azok-szerént fogod utaidat igazgatni. Sok történetek gonoszaknak láttatnak előtted, de csak abból, hogy a' te értelmed roszszul vélekedik azokról; ellenben pedig a' mik itéleted-szerént kedvesek, azok mások szemei, s' itéleti-előtt gyakortább helyteleneknek látczanak. Meg-dorgált Elöl-Járód érdemed-szerént: adgy hálákat Istennek, hogy alkalmatofságot adott eleget tenni e' világon; ha pedig ártatlan, ugy-is mit vesztettél azzal? sőt akkor-is nagy háládással tartozol Istennek, hogy érdemedet azzal neveli. Az Elöl-Járó hivatallya az, hogy meg-fedgyen, mert az ó lelkére bizattatál akkor, mikor Professiód-által akaratóról tellyeséggel le-mondottál. Elegendő becsüllettel talám felebarátod nem illetet? fel-forradtz magadba: hát ha csak hertelenségből, vagy felebaráti szerezet bizakodásából esett az, te pedig azt véled, hogy meg-vettettél tőlle, és így nem is vévén eszedbe, hogy ugy hányod, s' veted itéletedet, annál inkább bóldogtalaná tészed magadot, aggaszsz magadban, fogyatod életedet, még-is nem veheted

könnyeségedet. Némely kívánságodra nem hajtott Elöl-Járód; azon-is meg-háborodol, ötet durva, paraszt embernek itíled; de ki tudgya? hát ha kéréfed Istenelőtt sem volt helyes? vagy-is inkább lelked kárára szolgált-vólna az? hányfel, vefs-fel magadban több e' féle okot, és tégy itíletet azokról, bizony sokakat találsz, mellyek értelmeknek első ütközetén kedved-ellen, vagy a' szerént léfznek; de ha jól meg-fontolod, gyakorta-bb külömbben tapasztalód, hogy-sem a' te itíleted képezi.

6. Tovább, hogy elmédnek ide, s' tova-való vándorlását el-távoztathaffad, ujságokat, uj hireket ne tudakozz, hafzontalan könyveknek olvasásába a' drága üdöt ne vesztegeds, a' mint némelyek cselekefsznek, ujjabb, ujjabb hafzontalan dolgokat tudni kívánván; de minémü hafzon következik azokból? az elmének nyughatatlansága. Innen vagyonsokszor, hogy az Imádság helyén-lévé ajakink, és nyelvünk fárad, elménkel pedig ószve járjuk a' föld határit, most erősvárakat vivunk, most óltalmazzuk azokat, most így, most amugy vágjuk, rontyuk ellenséginket; most szüleinket látogattyuk, jó akaroinkal nyájaskodunk, most másoknak dolgait hányuk, vettyük, és
több

több e' félékbe fárasztyuk elménket, azonban észre sem veszszük, hogy le-foljt az óra a' haszontalan elmélkedés-alatt. Jufon eszedbe tehát, mit tanultál Sz. Bona-ventura könyvéből, holott olvastad ezeket-is: Haggy békét (ugy mond) a' fále olvasásnak, melyből lelki épületet nem vehetz; mert a' hivságos olvasás heábaló gondolatokat szerez elmédbe: olvasd inkább, mit cseleketek a' dicsőült Szentek, és azokban foglald elmédet, hogy azokhoz-képeft meg-alázzván magadat, lelki tudományban végy elő-mene-telt, és gerjedezz áitatofságokra.

7. Szerzetes Atyámfia! mikor a' Szerzetbe bé-esküttél, értelmednek minden foglalatofságit az Istennek szentelted; miért nem élíz hát a' szereznt azzal? miért hogy nem bizod a' világiakra a' világi gondokot, a' hivság szerezetókra az el-mulandókat? jobb, hogy figyelmez édes Mesteredre, kit a' Mennyei Szent Atya néked ajánlot, mondván: *Ex az én szerezmes Fiam, kiben nékem jó kedvem tólt, ótet halgassátok.* Matth. 17. 5. Ugy viseld tehát magadat, mint-ha csak te vólnál e' világon az Istennel, csak arra légyen gondod, hogy Imádságidban csak az egy Istennel beszélgefs, és az ó Parancsolati-ra figyelmez; mert az itilletkor nem kér-

dik, mit tudtál? hanem: mint éltél, és miképpen tellyesítetted-bé a' Parancsolatokat. Tehát csak azt kérjed Istentől Sz. Dáviddal: *Uram, oktass engemet a' te akaratomnak bé-telleyesítésére; mert te vagy az én Istenem.* Psal. 142. 10.

8. Következik már, mi módon fordittafsék az ember akarattya az Istenhez. Ugy tudni-illik: Ha egészlen, és mindenestől akaratomot az Isten akarattyaéhoz szabod, és mindenkor, s' mindenekben azt kívánod mivelni, a' mit az Isten akar. Nem-is lehet hafznosb dolga a' mi akaratomunk szabadságának, vagy jobb ki-menetele cselekedetinknek, mint ha annak akarattyaéhoz bizzuk, a' ki az ő akarattyaében nem hibázhatik, és cselekedetiben fogyatkozás nem eshetik.

9. Minden-némű tekéletességnek, és szent életnek mivólta abban áll, hogy az ember akarattya fűgjön az Isten akarattyaától. Kristus Urunk minden Imádságiközött e' földön e' vala nagyobb, és hatatósob: *Atyám nem az én akaratom, hanem a' tiéd légyen.* Blos. in Farr. Instit. Te is hát tagadd-meg magadot, és kövesd a' Jéfust. Mikor tégedet az Isten a' bóldog, és bóldogtalan állapotokon hordoz, oda vezet, a' hová néked-is kellettnek fietned, te pedig észre sem vészted; holott a' te

kő-

kötelefséged az, hogy ferényen kövessed őtet: ha meg-máslod azt, háládatlan maradtz, még-is kételen léfzefz követni őtet. Tanuld-meg azért mindeneket, valamik rajtad történnek, az Isten akarattyanak tulajdonítani, és minden inségeket úgy, mint az Isten kezéből hálá-adással venni. Ha pedig kívánságod-szerént-is valami jót az Isten akarattyanból véendesz, ne úgy vedd azt, mint néked kellemetes jót, hanem annyiban, a' menyiben tetczett Istennek, hogy azt meg-adná néked.

10. A' jó Szerzetes mindeneket helyben hágy a' szerént, a' mint történnek. Ha úgy tetczik az Istennek, hogy őtet a' Szerzetbe ez, vagy más hivatalba tégye, abban-is meg-mutattya hivségét. Ha más-képpen esik-is az ő állapottya, úgy-is engedelmségében tekeletesen el-jár kötelefsége-szerént. Ha ottan, a' hol kívánna lenni, nem engedtetik maradása, akár mellyik helyre küldettesék, mindenütt vigan el-jár dolgaiban: ha egétségben, jó: ha nyavallyás állapotban, ebben-is mint tölle lehet, ugyan csak panasz-nélkül víseli magát úgy, hogy semmi már néki kedve, s' akarattyan-ellen nem eshetik; mivel már ennek-előtte mindeneket az Isten akarattyanban helyheztetett, és ahoz szabott. Példánk lehet ebben Szent Klára

Szűz, ki noha egész hufzon nyolcz esztendő-k-alatt igen sullyos nyavallyát viselt, soha még-is panaszát valaki nem halotta; ki midőn életének végéhez közelgetne, és a' lelki Atya vigasztalná őtet, azt felelé: *Minek-utánna az Ur kedves Szolgálója Ferencz-által meg-ismértem az Istennek rajtam-való kegyelmét, semmi-némű betegség, vagy Penitentzia-tartás nehézségemre nem vólt.* Ugy vagyon; mert az Istennek tetczésében vala helyheztetve az említett Szűznek minden öröme. Veled-is azt miveli az Isten kegyelme, hogy ha az ő sz. akarattyához szabod magad akaratodot, és tetczésedet. Te pedig sullyos betegségidben, háboruságidban, s' egyéb kedvetlen esetekben vallyon mint szoktad viselni magadot? békével szenvedted-é azokat? nem panaszolkodtál-é gyakorta? --

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Az utolsó Exerctiumodtól-fogvást menyiben jobbitottad magadat? avagy inkább talám fogyatkoztál?

SZokásba vette-vala Sz. Ignát Pátriárka az előbb-való napot a' jelen-valóval ószve tenni, hogy meg-ismérné, mi jobban nevedett-vólna, és miben nem, és így naponként nagyobb, és nagyobb te-
kéle-

kéleletségre ferkengeti-vala önnön magát. Más Jámborok-is ugy cselekefznek vala. Te néked-is, ha tekéletes akaríz lenni, ízükséges, hogy a' képpen cselekedgyel, és ugyan jól visgáld-meg, s' ísmérd-meg magadat, ki vóltál, és ki vagy, s' végy ízámot magadtól, mi-némü joban tettél előmenetelt az utolsó Exercitiumod után, és mikben fogyatkoztál? akkor tett fogadáfidat bé-tellyesítetted-é vagy nem? mi-némü vétkeidnek gyomlálad-ki ízokáfít? és mi-némü jóságos cselekedeteket plántáltál azok helyyébe? a' ízent elmélkedéseket, minden napi lelki ízám-vételidet, kóteles, és ízokott áitatofságidat, a' Szerzetben ízokott testi íanyargatáfokat, az ísten házába-való éjjeli, és nappali járáf, restségből, tunyaságból hányízor mulatad-el? vagy mikor végbe vitted azokat, mi-némü buzgosággal, vagy inkább menyí tétovázásával elmédnek? vallyon attolfogva halálos vétékbe nem estél-é? miképpen távoztattad a' bünre-vívó alkalmatofságokat, és mi-némü útat, s' módot kerestél a' jóságos cselekedeteknek gyakorlására? ízokott zugolodáfídról, háízontalan befzédídról, felebarátod-ellen-való gyanós visgáláfídról, és több fogyatkozáfídról-vóltá-képpen le-mondottál-é, és azokat ki-gyomlálad-é? Jaj! többire mind

inkább hátra mentél, Novitius-korodba bevett buzgóságid majd meg-hultenek? azért panaszolkodik ellened az Isten Szent János jelenésiben ezen szokkal: *Vagyon valami ellened, hogy előbbi szeretetedet elbattad. Emlékezzél-meg azért, honnan estél-ki, és tarts Penitentziát, és az előbbi cselekedetidet cselekedgyed.* Apoc. 2. 4.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

Miképpen kellefsék lelkeinkre gondot viselni.

I. CZIKKEL.

KErefsétek először az Isten országát, és az ő igazságát, és mind hozzá adának néktek ezek. Matth. 6. 33. Leg-elsőbb, leg-nagyobb, s' leg-szükségesebb dolgod az, hogy lelked üdvösségét keresled. Minden üdőt el-veztegetz, mellyet üdvösséged keresésében nem töltesz. A' hadakozások, bölcsesség keresésében tett fáradságok, és egyéb világi foglalatosságok az üdvösség kereséléhez-képest mind csak gyermek játéknak láttatnak. Nem-lehet ottan valami nyereségnek helye, a' hol a' lélek veszedelembe forog. *Mit használ embernek, ha az egész világot el-nyeri, lelkének pedig kárát vallya?* Matth. 16. 26. avagy: *Micsoda váltságot ad ember a' maga lelké-ért?* Mit ad? talám a' Cræsus kin-

kincsét? ah! aranyból-álló hegyek, gyémántból rakot dombok, Királyi koronák, mind ezek a' lélek üdvösséghez-való hasonlatosságba csak semmik, nagyobb ezeknél a' lélek váltsága. De mi árron vétett a' lélek? az Isten Fia önnön magát adta érte, és Sz. Vérének árrát. Haljad, mit mond erről Szent Bernárd: *Ex az egész világ csak egy lélek üdvösségéhez képest semmit ér; mert az egész világ jóváért-is az Isten Fia ki nem adta-vólna lelkét, mellyet mind az által egy lélek üdvösségéért adni nem sajnálta.* Medit. c. 3. A' lélekért öltözött emberi testbe, azért születet, szenvedett, és azért holt-meg. Már ha annyit cselekedett Isten akár mely lélek üdvösségéért, gondold-el Atyámfia, mit kellesték mivelned a' te egy halhatatlan, és a' Kristus drága Sz. Vérével megváltatott lelked-ért? oh Jესusom! ez után csak a' leszfz ügyekezetem, hogy néked meg-tarthassam lelkemet, mellyet oly drága árron vettél.

II. CZIKKE'. Mit fárasztod magadot fokakkal? *De egy a' szükséges.* Luc. 10. 42. Egy lelked vagy, ha azt káré valod, mást nem állithatsz helyebe. Két szemet, két fület, két kezet, és lábat adott néked az Isten, lelket pedig csak egygyet azért, hogy minden ügyekezetedet

tedet arra fordítanád. Azért teremtet téged az Atya Isten, hogy ő véle élne a' te lelked: azért holt-meg a' Kristus érted, hogy magáévá tenne meg-váltván lelkedet. Oly nagy fatczon váltott-meg lelked, a' menyit ért az Isten. A' Szent Lélek Isten-is nem szűnik kedveskedni te-néked; mert szent malafztyával, sugárlásával Istenes gondolatokat, és üdvösséges lelki indulatokat gyulaszt tebenned, hogy jobb gondot visely lelkedre, és annak üdvösségét meg-nyerhesse. De még az Angyalok-is azon fáradoznak, hogy lelked üdvösségére segéltséggel lehessenek. Illik azért, sőt annál-is inkább illik, hogy holtodiglan harczoly a' te lelked-ért; mert ez leg-elsőbb gondodat kívánja, meg-is érdemli. De oh goromba! néked drága lelkedre igen kevés gondod vagyon. Szégyén ki-mondani, mind az által ki-mondom: bár csak ez után oly gondot visely lelkedre, mi-néműt eddig viseltél rothadando testedre. - - -

III. CZIKREL. *Imé most vagyon a' kellemetes idő, most az üdvösségnek napjai.* 2. Cor. 6. 2. A' mennyei cselédes gazda reád bizta lelkednek gondgyát, hogy életed folytába arra vigyáznál; mert számot vészen arról; azért jól reá vigyázz; mert nem vagy bátorságos mind addig, miglen

ve-

veszedelem-között forog lelked. Nem-is illik azt bizontalan szerencsére ki-tenni, mely ha egyszer el-vész, el-kárhozik, többször pokolból visszafá nem tér. Most tehát *könyörűly a' te lelkesen Istennek tetz-vén*, int a' Bölcs, és ne úgy ély, mint-ha ellenségednek, vagy valami fene vadnak lelkét hordoznád. Ezeket halván induly-meg már magadba, és a' törvény-tudó Phariseuffal tudakozzál mondván: *Uram mit cselekedvén birhatom az örök életet?* Luc. 10. v. 25. Ha kívánod az örök életet birni, tarsd-meg a' Parancsolatokat; mert a' ki meg-tartya az Isten Parancsolatit, meg-tartya az lelkét. Atyámfia! nem csak az Isten tiz Parancsolatira, hanem azon-kivül a' Szent Regulára-is, és Elöl-Járók rendelésire köteles vagy: ha azért kívánsz üdvözulni, szükség azokat-is bé-tellyesíteni, más-képpen nem tudom, miképpen tarthatod-meg lelkesedet az Istennek. Oh Istenem! mind eddig mely kevés gondom vólt szegény lelkemre! mely kevesset fáradtam üdvöségem-ért! most ujjonnan kezdem,
légy velem én Istenem! - -

MÁSODIK NAP

A' Jéhus Kriftusnak, a' te Űdvözítődnek tífzteletére.

Ezen a' napon gyakorlando rövid Fobázkodás:

Uram légy kegyelmes nékem fzegény
Bűnősnek!

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' halálos vétokról.

I. CZIKKEL.

RÉttenetes parancsolatot adott-vala Isten régentén az Izraél fiainak: *A' mely lélek (ugy mond) kevélységből valamit vét, akár Pólgár légyen az, akár Szarándok, mivel hogy az Ur-ellen pártos vólt, el-véfsz az ő népe-közül.* Num. 15. 30. Nem is ok-nélkül; mert a' Főlség Méltóságának sértése-fzerént nevelkedik a' gonofztévőnek-is vétke, és minél nagyobb a' Főlség, annál nagyobb annak meg-bántása. Nagyobb dolog valami elő-való hivatalban-lévó Tífztet meg-bántani, mint-fem egy alacson fzemélynek meg-bántása: annál-is nagyobb véteni a' Király-ellen; az Iftent pedig meg-bántani ki-mondhatatlanul nagyobb. Mit vélsz hafzontalan ember, midón az Isten-ellen vétéfsz? így látatol bolondozni magadba: ugy vagyon,
te

te véghetetlen hatalmu Isten vagy; én pedig hozzád-képeft semmi: tudom te teremtetél, és számtalan jókkal ajándékozta engemet, és mennyei dicsóséget ígértél nékem; mind az által, ámbár tudom bizonyoson, hogy vétkezvén el-vefesztem, és az ördög kezébe ejtsem lelkemet, még-is inkább ragaszkodom az ördöghöz, ördög légyen az én Istenem, a' haram, a' testi gyönyörűség, és az én vétkeim légyenek Istenim. Így láttatol mondám bolondozni; mert a' kinek, és minek szolgálz, azt tartod Istenednek, és meg-ve-ted a' teremtő igaz Istent. De kérlek tégedet: a' ki annyi fok utálatos isteneket választottál magadnak, soha nem olvas-tad-é? *Nem léshen benned új isten, se nem imádtz idegen istent.* Psal. 80. 10. Térj viszfzát hát már egyszer a' te Teremtő Uradhoz, Istenedhez, és mondgyad Sz. Tamás Apostollal: *Én Uram, s' én Istenem.* Joan. 20. 28. Oh mint kesereg lelkem! oh mint bánom, hogy tölled el-fzakadtam, imé hozzád akarok térni, mert meg-utáltam undok vétkeimet, légy irgalmas, légy kegyelmes nékem meg-térő bűnösnek! fogadgy viszfzát engem szegény szolgádat.

II. CZIKKEL. *Ó pedig meg-sebeffittetett a' mű hamiságink-ért, meg-rontatott a' mű*
bű-

bűneink-ért. Ifai. 53. 5. Valaki a' véteknek undokságát nem ismeri, emlékezzék-meg a' Krisztus keserves Kin-fzenvedéséről, és a' ritka orvofságból a' nyavallyának nagy vóltát, a' véghetetlen váltságból az adofságnak súlját, a' büntetésből a' véteknek zsóldgyát nyilván tapasztalhattya. Erről így szól Szent Bernárd-is: *Ismérd-meg ob ember, mely nagyok a' te sebeid, mellyeknek jögyittására az Isten végezése-szerént szükséges vala, önnön maga Krisztus meg-sebesítették.* Ha ezek halálos sebek nem vóltak-vólna, az Isten fia azoknak orvoslása-ért meg-nem hólt-vólna. Tekénts a' Calvaria hegyére, imé attól nem írtozik szerelmes Meg-váltód, csak hogy a' bűn eszközt semmivé teheffe. Inkább írtozik az embernek gonofságától, mintsem a' Kereszt-fától, és más kinzó eszközöktől. Vigyázz magadra azért, ne talám, mint Saulnak régentén, ugy néked-is minden órában szemedre hánya gonofságotat Krisztus Urunk mondván: *Miért üldösz engemet?* Act. 9. 4. Azért-é, hogy óróktól-logva szerettelek tégedet? azért-é, hogy midőn nem vólnál, teremtelek tégedet? vagy azért, hogy a' szent Szerzetbe hittalak? avagy talám azért, hogy néked igirtem mennyeknek országát? mit felelész ezekre? egyebet nem, hanem csak

gonosz akaratodat okozhatod; de ugyan csak meg-kell vallanod Pilátussal: *En nem találok okot ő-benne*, hogy tovább üldöz-zem vétkeimmel Meg-váltó jó Istenemet. De jaj nékem! mert valahányszor vétkeztem, mind anyiszor halálos sebet ejtettem Krisztofomon: most azért, most vé-fzem eszembe, mit cselekedtem! már mit cselekedhetem egyebet, hanem éjjel, s' nappal siratván bűneimet, igirem jobb-ulásomat, utálni kezdem bűneimet, és Pe-nitentziához fogok. - - -

III. CZIKKEL. Jézus Sirak Fia int min-nyájunkat: *Fiam, vétkeztél-é? ne cseleked többé; hanem az előbbiek-ért-is könyörgj, hogy meg-bocsátassanak néked. Mint a' Ki-gyó színétől, úgy fűs a' bűntől.* Eccli. 21. 1. Oly dühös, oly mérges a' bűn, hogy nem csak az Isten-ellen dühösködik, sőt ön-nön magát a' bűn tévőt-is tellyeséggel lelkében meg-óli. A' bűn minden károk-fe-lett károsabb gonofzság. Hová lehet na-gyobb kár, mint az, a' mely az Isteni vég-hetetlen Jóságtól meg-fofzt? ezt cselek-fzi a' bűn. Ki-mondhatatlan nagy kár az Isten barátságától, és nyájaskodásától ki-rekesztetni, a' vétek onnan-is ki-rekeszt. Véghetetlen kár-vallás az Isten malafztyá-tól meg-fofztatni, meg-fofzt a' vétek. Ez a' Krisztus Kin-szenvedésének érdemit az em-

ember lelkéből ki-oltya: ez anyi jó-cselekedetinknek jutalmát meg-gátollya. Egy szóval oly gonofzság a' bűnnek gonofzsága, melyhez-képeft akár mi-némű gonofzság jóságnak mondathatik: oly káros, melyhez-képeft minden-féle kár ízerencsének állittathatik. Ezeket jól meg-gondolván foházkodgyál, és mondgyad: Oh Istenem! ha lehetséges-vólna a' te megbántásoddal a' menyei dicsőségben lenni; vagy ártatlanságomban minden kárhozott lelkek gyótrelnét kellenék szenvednem, inkább akarnék a' te kegyelmedben szenvedni, mint-sem a' nélkül minden gyönyörűségben élni. - - -

REGGELI LECZKE.

A' halálos vétkekről.

1. **A** Karván le-irni Szent Dávid a' halálos bűnnek gonofzsz voltát, midőn arra elégtelennek lenni ismérné magát, ezen szokra fakad: *A' vétkeket ki érti?* Pfal. 18. 13. mint-ha mondaná: Senki az emberek-közül arra nem mehetett, hogy a' bűnnek gonofzságát fel-érhetné elméjével, vagy ki-mondhatná nyelvével, vagy le-irhatná pennájával. Azt pedig bátran el-mondhattuk felőle, hogy a' légyen az Isten törvényének-által hágáfa, és az Isten-ellen

ellen leg-nagyobb gonofzság, és párt ütés, a' menyeyi Urnak femmibe állítása, meg-vetése, az Isteni kegyelemnek hajtórése, a' léleknek gyilkosa, a' lelki ismeretnek hohéra, az egész világnak pufzítója, rontója. Tovább a' halálos vétek méltán mondathatik szentség-törésnek-is, mely-által ember az ó igaz Urától, s' Istenétől el-távozik, és az órdög kezébe adgya magát. Mondathatik bálványozásnak-is, melyben a' bűnös nem két, vagy három darabocska tőmjént gyujt a' bálványnak, hanem egészlen fel-áldozza magát az órdögnek. Az halálos vétek minden undokságok-felett-való undokság, melyre nézve mondgya-vala Genuai Szent Katalin Szűz: Ha lehetséges-vólna, hogy a' halálos vétekekkel bé-mocskoltatott ember Ielkét testi szemeivel valaki láthatná, annak látása-miatt meg-kelletnék halni. De még utálatosabbak, a' mik következnek.

2. Mint egy álmélkodva kérdezkedik az Isten Malachias Profétánál: *Által szegexi-é ember az Istent? mert ti-által szegexetek engem.* Malach. 3. 8. Zfido nyelven így vagyon: *Erőszakot vészén-é ember az Istenen? mert ti erőszakot veszték.* Vatablus így magyarázza: *Meg-fosztya-é ember az Istent?* Siriai, és Arabiai nyelven így vagyon: *Nyomoruvá tészí-é ember az Istent?*

el-veszti-é ember az ő Istenét? Mit téfzen, az Istent-által fzegezni? az Istenen erőszakot venni? egyebet nem téfzen, hanem bünt cselekedni. Tanit erre Szent Bernárd Serm. 3. de Refurr. mondván: A szabad akarát (irtozás ki-mondani) az ő Alkotója-ellen dühösködik; mert azt akarná, hogy az ő bűnei-ért ne álhata boszut az Isten, vagy ne akarná azokat meg-büntetni. Azt kívánnya tehát, hogy az Isten ne legyen Isten; mert a' menyiben rajta áll, azt akarja, hogy az Isten ne volna mindenható, avagy igazságtalan, vagy tudatlan volna. Eppen utálatos, sőt kegyetlen gonofság, mely az Isten Mindenhatóságának, Igazságának, Bölcseségének vesztét kívánnya. A' véték (menyire ő rajta áll) mint egy elrontya az Isten Hatalmát, Uraságát; mert az ellen pártot út; az Istennek mindenüttvaló jelenlétet sem hiszi, a' vétkező ember; mert azt akarná, hogy ottan, a' hol vétkezik, ne volna jelen az Isten. Oh ember! miért nem gondolod-meg, mit mivelsz, midón halálos vétket cselekedni szándékozol.

3. Azt mondod ezekre: Isten általmazzon attól, én nem azért vétkezem, hogy ugy bánnyam Istenemmel, hanem csak hogy magam kívánságomnak eleget tégyek. Ugy vagyon, mondod fzoval,
 hogy

hogy arra nem szándékozol, de cselekedettel azt miveled; mert midőn vétkezel, azt akarod, hogy az Isten hasonló legyen hozzád, és gonofzságodat helybe hadgya, vagy hogy rest tunya legyen, és hamiságra ne vigyázzon. Midőn vétkezel, az Isten igaz itéletitől nem rettegsz, jó voltát meg-utálad, fenyegetésit csak játéknak álitod, mindenütt-való jelenlétével semmit-sem gondolsz, Istenségét meg-ólod; mert Szent Bernárd-szerént, a' ki azt kívánja, hogy az Isten ne volna mindenható, véghetetlen igazságu, meg-mérhetetlen, azt akarja, hogy az Isten ne volna Isten, a' ki pedig akarja, hogy az Isten ne volna Isten, az a' menyiben rajta áll, meg-óli az Istent. Hogy pedig vólta-képpen arra nem mehetz, nem a' te gonofzságod tehetetlenségéből mulik-el, hanem az Isteni tekeletességnek véghetetlen erejéből. Nehéz ez a' beszéd, de igaz; mert a' halálos vétek oly természetű, hogy ha lehetséges-vólna, el-rontaná önnön magát az Istent. Innen

4. *Gyűlöli Isten az istentelent, és annak istentelenségét.* Sap. 14. 9. Mert az Isten-ellen végbe vitetett vétek az Isteni méltóságnak véghetetlenségéből mint egy véghetetlené léfzen, s' innen gonofzságának mértéke-szerént véghetetlen gyűlölséget

séget érdemel az Istentől, és vég-nélkül-tartó büntetéft. Gyűlöli Isten a' bűnt; mert mint hogy Isten az ő véghetetlen jó-vóltát természet-szerént szereti, ugy az azzal ellenkező gonofzságot-is természet-szerént gyűlöli. Gyűlöli Isten a' vétket; mert azért az örök bódogságtól meg-fofztya az embert. Senki ugyan az arany edényt a' tengerbe nem veti azért, hogy meg-romlot bort töltöttek abba; de az Isten a' bűnnek edényét, a' halálos vétkekkel bé-mocskoltatott lelket (ámbar a' maga hasonlatofságára formált, és Kristus drága vérevel vett edény legyen az) a' bűn gyűlölségéből a' pokol tengerébe szókta hányni-el anyira, hogy ha a' Kristus Szent Anya a' Bódogságos Szűz Mária halálos vétkekbe esett-vólna, és Penitencia-tartás-nélkül mult-vólna-ki e' világból, soha mennyeknek országát meg-nem láttavólna, hanem a' pokolbéli ördögökkel kellett-vólna szenvedni mind örökké. Ugy mond *Blofius ex revel. Brigittæ in monil. c. 1.*

5. Oly nagy, oly terhes a' halálos bűn gonofzsága, hogy ha az Isten ítéletének pontyába tétetnék minden Szenteknek érdemivel egygyütt, ámbar ezek ezerfzer, sőt ezerni ezerfzer nagyobbak, s' érdeméfebbek vólnának Isten-előtt, mind az által a' bűn terhe le-nyomná azokat.

Oka

Oka ez: mert minden jó cselekedetek, ámbár magokban nagyra becsülendők légyenek, de az Istenhez-képest semminek láttatnak. *Hogy pedig a' teremtő Isten az ő teremtett-állatjától meg-vettetik, annyival nevedik, a' menyiben az Isteni méltósággal, és az ő jó-tétemenyivel ellenkezik.* Lész. lib. 6. n. 178. és hozzá téfzi a' nevezett Bölcs: A' halálos bűn azzal nagyobb Isten-előtt, hogy (ha valami szomoruság, fájdalom férhetne Istenhez) inkább gyötrené őtet a' véték, hogy-sem minden-némű jó cselekedetek örvendeztethetnék. Imé bűnös lélek minden mennyei Szentek számtalan jó cselekedetekkel, imádásokkal nem tehetnek annyi tiszteletet, dicsiretet, nem szerezhhetnek annyi örömet az Isteni Felségnek, a' menyi fájdalmat, szomoruságot, es bestelenséget (ha Istenhez férnének ezek) te egyedül szerzetél csak egy veszett halálos vétkeiddel. Tovább

6. A' bűnösökről mondgya Szent Pál Apostol, hogy *ujjonnan meg-feszítik magoknak az Isten Fiát, és csufnak tartják őtet.* Hebr. 6. 6. Okát adgya Aquinás Sz. Tamás mondván: *A' bűnös önnön magára nézve alkalmatosságot ád, hogy ujjonnan fel-feszítefsék a' Kristus;* Mert midőn vétkezik, ujjonnan oly gonofzságot mivel, mely-

ért a' Krisztusnak ujjonnan fel kellene fe-
 fizetni, hogy ha az ő szent halála elég-
 séges nem lett-vólna minden bűnök adof-
 ságának le-fizetésére. Innen mind anyi-
 szor bűnös ember, a' menyiben rajtad áll,
 ujjonnan fel-feszited a' Krisztust, menyifzer
 halálofon vétkezel. A' te gonofzságod-fel-
 lyül haladgya a' Zsidok gonofzságát; mert
 Szent Agoston-szerént in Pfal. 68. *Kiffeb-
 ben vétettek a' Zsidok fel-feszítvén Krisztust
 e' földön létében, mint-sem azok, a' kik már
 őtet Mennyei dicsőségében meg-vetik.* A' Zfi-
 dok, ha ismérték-vólna Krisztust dicsőség
 Királynak lenni, soha fel nem feszitet-
 ték-vólna; te pedig hiszed a' Krisztust Isten
 Fiának lenni, még-is az ő meg-feszítésére
 gyilkos kezeidet fel-emelni nem rettegsz.
 A' te bűnös szivedbe fel-talállya Krisztus
 az ő Kinfzenvedésének minden eszközt.
 Kérlek könyörűly már egyfzer szerelmes
 Meg-váltódon; sőt mondom én: könyö-
 rűly tennen magadon-is.

7. A' vétektől mint leg-nagyobb go-
 nofztól származik minden-némű roszsz.
 Ez hánta-le Menyből az örökké-tartó tűz-
 re ama szép Angyalokat; ez úzte-ki a'
 gyönyörűség Paradicsomából első szüle-
 inket, és vélek-egygyütt minnyájunkat:
 ez tórlötte-el viz özönnel az egész vilá-
 got: meg-emélesztette tűzzel Sodomát, és

Gomorhát. Annyi inségekkel, nyomorúságokkal, hadakozásokkal, vér-öntésekkel, dög-halállal, pufztításokkal, és minden kigondolható károkkal a' vétek környékezte-meg a' földet, és kinez pokolba annyi számtalan lelkeket, még-is azokban az irtoztató örökké-tartó kinokban-is csak egy halálos vétek elegendő-képpen nem büntetethetik.

8. Nagyon gyűlöli Isten a' vétket a' világi emberben; de inkább a' Szerzetesekben. Minden Rendek-között elsőbb, és kevesebb baráti Istennek a' Szerzetesek: már így okoskodik Szent Bonavent. lib. 2. de Profect. Relig. c. 27. Miképpen a' kegyes Atya inkább fájlallya, és kefergi szerelmes Fiának fogyatkozását, vagy csufos ábrázattyát, mint az idegenekét: ugy az Isten mindenek bűneit gyűlöli; de még-is a' Szerzetesekben, ugy mint kedves barátiban, keményebben szokta büntetni azokat, hogy-sém a' világiakban; mert minél több, és nagyobb jókat véssen valaki mástól, ha ez-ellen vét, annál hálá-adatlanabnak mondatik. Az Isten annál hivebb, és tekéletesebb szolgálattal kíván a' Szerzetestől, minél több, és nagyobb kegyelmét mutattya hozzája. És ha Istennek ezen kívánságát bé-nem tölti a' Szerzetes, ahoz-képest gonoszabnak i-

tiltetik, és nagyobb büntetésre méltónak. Atyámfia! midőn bé-esküdtél a' Szerzetbe, azt igirted Istennek, hogy tekéletefebb élethez kezdesz: az Isten-is arra elegendő alkalmatofságot, és kegyelmet adott, már ha naponként nem ügyekezél tekéleteségre, mint léfzen dolgod? nagyobb büntetést érdemlesz, mint-se a' világiak.

9. Nehezen hallod ezeket, mint-ha gyanos vólnék felölled, hogy te Szerzetes-lévén, haláloson vétkeztél-vólna, vagy vétkezhetsz ez után-is, és azt mondod: Bóldog Isten! hogy férhetne Szerzeteshez a' halálos véték? meg-bocsásás Atyámfia, jobb itletben vagyok felölled; mert ha Szerzetes vagy-is, de ugyan csak gyarló ember vagy, és vétkezhetsz: ha tehát (melytől Isten óltalmazzon) halálos vétékbe esnél, halljad, mit cselekedgyel: meg-jelentette Krisztus Urunk Sz. Ferencz Atyánknak, Wading. tom. I. ad An. 1213. *Hogy az ő Szerzete itlet-napjáig meg-maradandó-vólna, és hogy valaki azt szeretné, ámbár nagy bűnös vólna-is, mind az-által úgy rendelné Isten annak dolgait, hogy végtére irgalmasságot nyerne Istentől. És hogy valaki ezt a' Szerzetet üldözi, ha Penitentiát nem tart, sokáig nem él e' világon. És hogy, ha valaki e' Szerzetben-lévők-közül*

gonoszul akar élni, sokáig halálos vétékben nem maradhat; mert vagy az illyen meg-valván vétkét, meg-jobbittatik; vagy ha ezt nem cselekszi, el-bucsuzik magától, és vétkében meg-hal. Hallod ezeket Atyámfia! azért halálam el-estél, kely-fel hamar a' Penitencia-által, vagy bucsuzzál üdvösségedtől. De inkább töredelmes szível mondgyad:

10. Jaj! mit cselekettem? ellened én Istenem vétettem: Tégedet szerelmes Atyámat meg-bántottalak! Oh Istenem teljes szivemből bánom, és utálok egész életemben tett bűneimet, inkább akarnám, hogy soha ne születtem-vólna e' világra, avagy el-veztem-vólna, minek előtte tégedet mindenek felett-való jó Istenemet meg-bántanálak! Ha pokol nem vólna-is, ugyan csak gyűlölném a' bünt inkább, mint akár-mi szerencsétlenségemet. Imé a' te bűnös szólgád, most ujjokban fel-téstem magamban, s' fogadom, hogy tudva, s' szánt-szándékkal nem vétkezem, inkább hallyak-meg ezerszer, hogy-sem tégedet csak egy-szer-is meg-báncsalak.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Micsodás vétékre vagyon nagyobb bajlandóságod?

SZent Gergely Pápa akarván meg-fejteni Job Pátriárkának ezen szavait: *El-*

vagyon osztatva a' hévség a' földön: Leírta az ördögnek fozkot incselkedésit ilyen rendel: Először (ugy mond) megvisgálja kinek kinek hajlandóságit, és a' fzerént a' tört-is alkalmaztattya. Igy mint hogy némely ember vig természetű, némely kedvetlen, némely félénk, némely büszke; az alattamban incselkedő Sátán is az ő természetek-fzerént szabja kísértetét. A' vidám természetűek hajlandok a' testi gyönyörűsége, s' őket a' bujaságra édesgeti: A' kedvetlen mint hogy hamaréb fel-indul a' haragra: néki békételességre-való alkalmatofságokat szerezzen. A' félénkek mint hogy leg-kiszebb nehéz dologra-is rebegni ízoktak; azokat külömbb-külömbb-féle rettentő képzésekkel oftromolja. A' fen héázók, mivel hogy minden dolgokban dicsiretet, és tisztelet vadásznak, őket akármi vétekre hízkelkedésével rá vészzen. És így minden rendű embert, külső és belső indulati-fzerént oftromol. Szorgalmatos az ördög hajlandoságid meg-ismérésében, hogy könnyebben hozzád férheszen; illik azért, hogy te-is annál szorgalmatofabb légy a' vigyázásban. Ismérd-meg tehát magadat, ki vagy, és mire hajlandobb. Visgáld-meg te előbb, mire von természeted? mi féle vétektől gyakortáb ósztónóztetel? és mi-

micsodás bünbe herteleneb, és töbfször estél, vagy esel? kevélységbe, vagy haragba? irigységbe, vagy vakmerő itéletbe? feslet életbe, vagy részegségbe. Rágalmazásba, vagy átkozódásba. Heábaló derécselésbe, vagy jóra-való restségbe? és midón meg-tudod hogy egygyiktól, vagy másiktól gyakrabban ostromoltatol az ellen minden tehetségedet kitted, minden szokot áitatofságodat, lelki elmélkedéfidet, a' Szent Szerzetben szokot testi öldókléfeket az ellen forditsad, és az e' féle bünre vivó alkalmatofságokat el-kerüld: egyszer s' mind azon véték-ellen harczoló jóságos cselekedetekben magadat gyakoroljad: a' Szent Gyónásban arról fő-képpen magadat vádoljad: annak ellene állásavaló tanácsot, utat, s' módot kérj a' te lelki Atyádtól. Ne-is szünnyél tufakodni ellene mind adig, a' mig valami győzedelemnek bizonyos jelét magadban tapasztalhatsz.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

A halálos vétékről.

ELSŐ CZIKKEL.

AH bünös ember! Tudgyad, és lássad, hogy gonosz, és keserű néked, hogy elbagytad a' te Uradot, s' Istenedet. Megfedd

fedd téged a' te gonofzságod, és a' te el-for-
 dulásod meg-dorgál tégedet. Jerem. 2. 19.
 Valóba nagy, és keserves kár el-hagyni
 néked a' te Uradot, s' Istenedet; mert a'
 ki el-vefzti Istenét, az mindenit el-vefz-
 tette. Nagy kár-vallás éri azt, ki el-vefz-
 ti minden gazdagságát: nagyobb, ki el-
 vefzti szemei; annál-is nagyobb, ki meg-
 fojztatik okofságtól: nagyobb mindenek-
 felett, ki el-vefztette Istenét. Vétkeztl:
 tehát környül vett tégedet minden-féle
 kár-vallás: el-vefztetted az Isten malafz-
 tyát: oda vagy on ártatlanságod: ki-rekesz-
 tettél az Egekből: utálatólsá lettél min-
 deneknél. Oh esztelen bűnös! oh gorom-
 ba kalmár! a' ki semmi-ért mindenit el-té-
 kozollya. Ezeket jól meg-gondolván, már
 e' képpen okoskodgyál: oh! ha bizonyo-
 son tudtam-vólna, hogy leg-közelebb vég-
 be vitt vétkem-ért lassu tűzzel kellenék
 meg-süttetnem, vallyon meg-cselekedtem-
 vólna-e' azt? semmi-képpen nem. Imé az
 Isten minden halálos vétket igazán büntet
 örök tűzzel: vallyon ha érdemem-szerént
 engemet első halálós bűnöm-ért ottan min-
 gyárt arra az örök tűzre le-vetett-vólna,
 hol fetrengenék mostán? Ah fok eszten-
 dőktől-fogva pokolba égnék. Oh mely fo-
 kan szenvedik mind e' mái napig, s' mind
 örökké fogják szenvedni a' gyehenna tü-
 zét,

zét, kik sokkal kevesebbet vétettek, hogy se én: még-is nékem meg-engedett mind ez óráig a' kegyelmes Isten, hogy méltó Penitentziát tartanék, hogy életemet meg-jobbitanám. De akár mit cselekedgyem, akár miképpen fanyargassam magamat, nem-lehet felettébb-való Penitentzia-tartásom bűneimhez-képest, mellyek örök büntetést érdemlenek-vala. Már kezdek én-is magamhoz kegyetlen lenni, ki mind eddig te-ellened én Istenem oly gonosz, oly kegyetlen voltam.

II. CZIKKEL. *Bizony bizony mondom néktek: mert minden, a' ki bünt cselekszik, szolgája a' bűnnek.* Joan. 8. v. 34. A' bűn szolgálatya minden szolgálatoknál keményebb rabság; mert a' bűnnek szolgája annyi Urnak szolgál, a' menyi bünt cselekszik. Parancsolnak néki a' bűnök mint kegyetlen tyrannusok, nem úgy mint szegődöt szolgájoknak, hanem mint raboknak. Hát még-is nem unod-e' szolgálni azoknak? A' kevélység, főf vénység, irigység, és a' több halálos vétkek nagyobb fáradságokat, terheket, és veszedelmeket parancsolnak, hogy-ísem Krisztus Urunk, a' tekéletes élet, és a' jóságos cselekedetek: még-is a' bűn-szolgája inkább választja azokat szenvedni, és serényen el-követni, hogy-ísem a' Krisztus gyönyörűség,

ges, és könnyű igáját fel-venni. A' lélek isméret-is szünetlen háborgattya a' nyomorult bűnöst, és fokkal inkább gyótri, mint-sem a' vétek gyönyörködötti-vala. Ugyan-is mi-némű gyönyörüséget szerez a' gyűlölség, az irigység? micsoda hasznat hajt a' kevélység, és a' többi? inkább mondhatod mind ezeket fájdaloknak, gyötrelmeknek, mint-sem gyönyörüségnek, vagy könnyeségnek, a' Krisztus igája pedig igen könnyű, és gyönyörüséges, még-is ettől anyira irtózol. Ezek így lévén, már nincs mit tenned, hanem hogy fohászkodgyál a' tékozó fiúval, és mondgyad: *Fel-kelek, és az én Atyámhoz megyek, és mondom néki: Atyám vétkeztelened, és az Eg-ellen! már nem vagyok méltó, hogy te fiadnak hívattassam.* Lucæ 15. 18.

III. CZIKKEL. *A' ki bűnt cselekszik, az ördögtől vagyon; mert az ördög eleitől-fogva vétkezik.* 1. Joan. 3. 8. Sőt a' bűnbe merült ember az ördögnél gonoszabb. Atyámfia! az ördögnél alább-való lettél, mikor az Isten-ellen vétettél. Az ördög egyfzernél többszer nem vétett, nem-is látta valami bűnnek büntetését, minek-előtte el-kárhozott-vólna; te pedig hallottad, vagy olvastad, és jól tudod a' halálos véteknek örökké égő tűzzel-való büntetését,

sét, még-is nem irtózol attól. Az ördög meg-rögzött a' bűnben; mert előszer vétkezvén, ottan mingyárt az Isten el-vonta kegyelmét tőle: meg-keményedet; mert az Istentől csak egy vétké-ért örökké meg-büntettetett; még az Isten tőled kegyelmét el-nem vonta, csuda, hogy anyira meg-rögzöttél a' gonofzságba, és már egyszer Istenhez nem térsz. Oh háládatlan! az ördög első vétke után soha Isten kegyelmébe vízfzá nem jutott: te pedig a' Penitentzia-által anyifszor Isten irgalmaságából mint egy előbbeni ártatlanságodba vízfzá tétettel, még-is nem irtózol a' vétektől. Nem szégyenled-é, hogy alábbvaló vagy az ördögnél? Jaj nékem háládatlan bűnösnek! mit felelhetek mind ezekre?

ESTVÉLI LECZKE.

Mely nagy légyen a' bocsánando vétek?

1. **P**Ater Claudius egy gonofz fiuról, kit az Attya fzeret-vala, mint szeme fényét, írja; hogy ez mind az által az ő fzerelmes Attyát nem csufolni, sőt pök-dősni, és a' mi nagyobb, apro febekkel is szokta-vala sértegetni. Ezekről meginté az Attya őtet, de a' szemtelen fiu nevetéssel azt felelé vízfzá: ám hiszem

ez

ez csak játék, nem öllek-meg tégedet az-
 zal, nincsen, mitől tartoztassam maga-
 mot; sőt annál tovább mégyen-vala szo-
 kott istentelenségében. Tégy már ítéletet
 erről a' vakmerő fiuról: Tudom, azt fe-
 leled Sz. Dáviddal: *Él az Ur, mert ha-
 lálnak fia az a' férfi, ki azt cselekedte.* Én
 pedig mondom Náthán Profétával: *Te
 vagy az a' férfi.* 2. Reg. 12. Imé a' te sze-
 relmes Menyei Szent Atyád helyhezte-
 tett tégedet a' maga házába, a' Sz. Szer-
 zetbe, hogy szo-fogadó fia, és örökösse-
 lennél minden gazdagságiban, és dicsősé-
 gében; te még-is azt a' jó Atyádot nem
 általod annyi aprolék vétkekkel napon-
 ként, és oránként febesíteni; mivel mi-
 képpen a' halálos vétkek, a' menyiben raj-
 tok áll, meg-ölik az Istent; ugy a' bocsá-
 nando vétkek-is apro febebbel, a' menyi-
 ben rajtok áll, febesítik az Istent, és az ó
 Sz. Fiát pökdöfik, s' ostorozzák. Menyi-
 szer bocsánando vétket cselekszel, anyi-
 szor vered arczúl Kristufodot.

2. Mert mikor csak leg-kissebb bünt
 cselekszel-is, oly dolgot mivelsz, a' mely-
 ért senki a' Kristufon-kivül eleget nem te-
 het. Ambár minnyájon az Anyalok, ha
 testben vólnának, és minden Szentek e-
 zerni ezer esztendőök folyása-alatt, nem
 tudom, mi-némü testi fanyargatással öl-
 dök-

dőklenék magokat, és véreket egy cseppig ki-ontának-is, a' Kristus érdemén-kivül csak egy leg-kissebb véteknek el-tör-lésére, nem volna elegendő. Oka az; mert a' leg-kissebb vétek-is az Isten vég-hetetlen méltóságának bántására esik, mely bántódás valami teremtet állatnak érde-méből helybe nem állithatik. Eztet meg-jelentette önnön maga Kristus Urunk Sé-násbéli Szent Katalinnak mondván: *Akár mi-némű büntetés, mellyet szenved, vagy szenvedhet e' világon valaki, semmi-képpen elégséges nem lehet csak leg-kissebb véteknek elégtételére; mert a' bántódás, mely ellenem lett, mivel vég-hetetlen Isten vagyok, kétség-kivül vég-hetetlen elégtételt kíván.* Dial. 3.

3. Nem kicsin dolog az, mely Isten-ellen vagyon: Szent Bernárd *Serm. 1. de Convers. S. Pauli* erről így szól: *Tanuljátok-meg Atyámfiain, nem csak ki légyen az igaz Biró, hanem mi-képpen légyen az, és vigyázzatok, hogy senki ez után kicsinnek ne áltson akár mely kicsin vétet, ha tudva cselekszi azt: Ne mondgya senki szívé-be: Kicsinek ezek, nem szűkség, hogy a' fé-le aproték vétkekből jobbitam magamat, nem tudom, miért nem maradhatnék a' bocsánan-dó vétkebe. Ezek a' vélekedések kedves fiaim mind Szent Lélek-ellen-való vétkek, és bocsánatot nem érdemlő káromkodások.* Imé!

E

a' mit

a' mit te kicsinnek állítasz, azt Sz. Bernárd meg-bocsáthatatlan véteknek mond-gya lenni. És kivált te-benned Szerzetesbe halálos vétek nevededik az aprólék vétkekből, ha minden szívbeli bánat, és jobbülés-nélkül szabadon gyakorlod azokat, nem ugyan az apró vétkek szaporítására nézve, hanem *először Professiodra nézve*; mert arra tettél fogadást, hogy Szerzetes lennél, a' Szerzetesség pedig tekéletes életet kíván. Sőt Aquinás Sz. Tamás-szerént halálos vétek-alatt köteles a' Szerzetes ember naponként ügyekezni a' tekéletességre, és a' jóban-való előmenetelre, a' ki pedig femminek állítja a' bocsánandó vétkeket, nem láttatik a' jóban elő menni, se a' tekéletességre ügyekezni. *Másodszor a' Szent Szerzetre nézve*; mert a' Szerzetes halálos vétek-alatt tartozik ugy élni a' Szerzetbe, hogy ennek nagy veszélyére ne legyen valámben, tudni-illik másokat roszsz példájával a' szoros Regulának, és rend-tartásoknak tágitására vonván: A' pedig megtörténék, ha a' Szerzetes csak azokat vinné véghez, mellyekre halálos vétek-alatt köteleztetik. *Ismég: a' szabad életre nézve*; mert Szent Anselmus szava-szerént *el kell bomlani, és fel kell fordulni annak a' Szerzetnek, melynek őrizete az apró fogyatko-*

zások *semmiben-való tartása-miatt lassan lassan el-lágyul.* Tovább a' *botránkoztatásra nézve*; mert a' mit a' Szerzetes szabadon el-követ, mások-is azt szabadnak állittyák lenni magoknak. Ugy vélem hallottad Szent Bernárd köz-mondását. Lib. 2. Confid: *Az hivságok a' világiaknak szájában hivságok, de a' Papok szájában (annál inkább a' Szerzetefekében) káromkodások.* Fel-áldoztad szájadot az Isten tiszteletére, a' hivságokra fel-nyittani azt nem szabad, azokra pedig szoktatni Szentségtőres. Végezetre a' *veszedelemre nézve*; mert a' mint Aquinas Szent Tamás írja: *A' bocsánandó véték halálos bűnre készíti az embert.* A' ki pedig a' közelebb-való veszedelemre ki-téli magát, vagy azt el nem kerüli, haláloson vétkeznek; mert a' *ki szereti a' veszedelmet, el-vész abba.* A' kisebbeken kezdik, a' kik a' nagyobbakra rohannak, úgy mond Szent Bernárd *de ord. vitæ*; mivel igaz az, hogy *senki bertelen gonosz nem létszen.*

4. A' kicsin sebek végtére halált okoznak, ha nem gondol ember azokkal; kicsin szikrából sokszor nagy tűz támad, mely egész várasokat hammuvá tétszen. Ugyan azont szerzi a' bocsánandó vétkeknek szaporitása; mert a' *ki a' kicsineket meg-veti, lassan lassan el-esik.* Eccl.

19.1. És a' mint egy bölcs (Faustus Reginenfis Episcopus) írja: *Ha egy véteknek el-követését ottan meg-nem bánom, holnap oly szabadon, és hogy úgy mondgyam, oly édesdeden kezdek rohanni arra a' vétekre, hogy már attól magamat tartóztatni lehetetlennek láttassék.* Ma meg-kezd lankadni a' jóra-való ferénséged: holnap tekéletes magad viselésének jó példája: holnap-után a' Szent Lélek fugárlásit el-fogod veszteleni: az után csak immel, ámmal járfe-el hivatalodban: végtére hazug mentegetéfiddel a' közönséges jó cselekedeteket el-hárintod magadról, az után következik az utolsó romlás.

5. Oly szorgalmatoson távoztattya a' jó Szerzetes a' bocsánandó vétkeket, mint a' jó féle világi kerefztény ember irtózik a' halálos büntől; mert a' *halálos bünt el-nem kerülheti az olyan Szerzetes, mely a' bocsánandó vétkeket távoztatni nem ügye-kezik.* Dionys. Carthuf. de Reform. Clauf. A' bocsánandó vétkek mint egy haj-szá-lak, és valahány bocsánandó vétket cse-lekfezel, annyi haj-száladot adod kezébe az ördögnek, és mint hogy a' haj-szál könnyen el-szakad, azt itíled, hogy az-zal meg-nem kóthet, de nagyon meg-csa-latkozol; mert fok büneid-által meg-sza-porodnak a' haj-szálak az ördög kezébe
 ugy

ugy anyira, hogy már azokból kötelet csinálhasson, mellyel végtére örök veszedelemre vonnyon. Atyámfia ha nyilván tudnád, hogy az asztalra rakott eledelközül egyik méreggel vagyon elegyítve, ugy vélem, egyikből sem ennél: Imé az Isten-előtt mindenek bizonyos számba, és pontba tétettek a' te bocsánandó vétkeid is, és ha az utolsót meg-cselekszed, ottan halálos bünbe esel, és végtére pokolba; mivel pedig nem tudhatod, mellyik légyen az utolsó, szükséges, hogy minden leg-kissebb bocsánandó vétektől szorgalmatosan őrizkedgyél. Szent Terésia (a' mint írja rólla *Lancicius Opusc. 10. c. 1.*) oly szent életű vala, hogy soha halálos-képpen nem vétkezett, még-is látá egykor Isteni jelentésből, hogy pokolbanéki egy bizonyos hely vólna készítve. Melynek más oka nem lehet, hanem az, hogy szereztes életének kezdetén a' bocsánandó vétkeket semminek álittya-vala, mellyeket ha gyakorlott-vólna, végre halálos bünbe esett-vólna, és el-kárhozott-vólna.

6. A' véteknak, és kárhozatnak eredete, ugy-mint a' magunk szereztesének kívánsága mindenkor bennünk lappang, ha ennek csak leg-kissebben-is a' vétekre szabadságot engedünk, ottan mindgyárt na-

gyobbakat mérészel, nem-is lehet az után könnyen meg-zabolázni azt, hanem ha erőszakoson ellene állunk, és olyan élethez fogunk, melyben soha egy vétet-is, akár mi-némű légyen az, szántszándékkal nem cselekszünk. Midőn az Apostolok vetekednének ki volna nagyobb közöttök; kérdék a' Krisztust: *Kit vélsz nagyobbnek lenni mennyeknek országában?* Matth. 18. v. 1. Ezzel a' nagyra vágyódással talám éppen haláloson nem vétettek-vala az Apostolok; még-is szerelmes Mesterek ezen alkalmatossággal szolitta egy ártatlan gyermeket, és mondta nékik: *Bizony mondom néktek, ha meg-nem tértek, és nem léfztek mint a' kisdedek, bé nem mentek mennyeknek országába.* Vallyon mikor ez a' dolog történek, az Apostolok még nem tértek-vala-e-meg a' világi kívánságokból? igen-is meg, de még hol mi nagyra vágyódásnak szikrája szivekbe maradt-vala, és ebből-való meg-térések oly szükséges vólt, hogy-ha a' kisdedek modgyára a' féléről le-nem mondanának, ki-rekesztetnének menyországból; mert a' féle vágyódásnak szikrája anyira gyarapodhatott-vólna az ő szivekben, hogy végre nagy tüzet, halálos kevélységet okozott-vólna, mely-által meg-emészttettek-vólna. Ki léfzen már,

kivált a' Szerzetesek-közül, a' ki ne ir-
tóznék a' bocsánandó vétectől; holott
az Apostolokat majd majd örök veszély-
be keritti-vala. De jól-lehet a' bocsá-
nandó vétek-ért éppen kárhozatott ne
érdemellyen az ember: leg-alább a' Pur-
gatorium tüzét el-nem kerüli; mert a' *bű-
nök, akár nagyok, akár kicsinek légyenek,
büntetés-nélkül nem maradnak, és vagy it-
ten a' penitenzia-tartó embertől, vagy a'
más világon az Isten-által meg-büntettetnek.*
S. Prosper in Sent. S. Aug.

7. Ugy vélem, az egész világ kin-
csé-ért csak egy óráig tartó lassu tüzet
el-nem szenvedhetnél, holott egy bocsá-
nandó véteknek kedvé-ért kész vagy fok
esztendőig-tartó Purgatorium tüzére ma-
gadat adni. A' büntetésnek szörnyüsé-
géből meg-érthetnéd a' bocsánandó vé-
teknek nagy vóltát. Bizonyára nagyobb,
szörnyűbb, és keményebb a' Purgato-
rium tüze minden e' világi ki-gondolható
kinoknál, azért illenek már egyszer, hogy
a' leg-kissebb vétket-is inkább, mint va-
lami mérges kigyót, kerülnéd, mely-miatt
a' más világon oly szörnyü kinokat kell
szendvedned. Azért forduly jobbra, egész
ügyekezettel kerüld ez-után a' leg-kissebb
vétket-is minden bünre vivő alkalmatof-
ságokat el-távoztatván, érzékenségedet jó

örizetben tartván: e' világi múlandóságokat meg-vetvén: végső dolgaidról, ugyanint Halálról, Itiletről, Pokolról, Meny-orfzagról gyakorta emlékezvén: Kifirtid-ellen hatalmason viaskodván: áitatos könyörgéssal az Istent engesztelvén: régi fogyatkozásidből tellyeséggel ki-öltözvén, nem csak a' büntetéstől retteg-
vén, hanem inkább az Isteni szeretettől viseltetvén, az Isten meg-bántásától mindenek-felett félvén. *A' kik meg-tekéntik (ugy mond Genuai Sz. Katalin c. 24. vit.) mely nagy gonofság légyen az Isten-ellen véteni, nem gondolhatnak-ki nagyobb gyötrelmet magoknak, se más poklot, mint-sem az Isten meg-bántása. Oly szörnyűnek lát-tzik előttem csak árnyéka-is a' bocsánandó bűnnek, melyhez-képest mind az ördögököt, s' mind a' pokol-béli kínókat semminek álit-tom, a' mint hogy meg-is jelentette nékem az Isten; mert rettenetesebb csak egy leg-kissebb bűn-is, mely Istent meg-bántya, a' pokol-béli Lucipernél.*

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Az indulatoknak, vagy fel-háborodásoknak uralkodásáról.

*V*tézkedés az ember élete a' földön. Job. 7. 1. A' rossz indulatok, mellyek vi-tézkednek a' lélek-ellen. 1. Pet. 2. 11. Mi ve-

velünk szüntelen harcolnak. Szerzetes Atyafi! az ellenségeknek közepében forgasz: A' te ellenséged, tulajdon roszsz indulatid. A' szertetet, és félelem; az harag, és tunyaság; a' gyűlölség, és kívánság; a' szomoruság, és mérészség; kétségbe-esés, és gyönyörködötetés, ezek a' te ellenséged. Mi-képpen ügyekezél, hogy ezen ellenségedet a' rajtad előtt-vévő indulatidot meg-győzzed, meg-zabolázzad? Vallyon a' te rend-kivül-való felháborodásid nem okai-e a' te vétkeidnek? mellyik indulat inkább háborgat téged? és mellyiktől szenvedzz nagyobb lelki károkat? Nem de nem ragaszkodott-e vágyodozva a' te szived ez, vagy ama tilalmas indúlathoz? Ha tégedet valamely felháborodás meg-győzött, meg-alázod-e leg-ottan magadot, és meg-követvén kérés-e bocsánatot attól, a' kit meg-bántottál? Keresd-fel, és irsd-ki magadból ezen belső ellenségedet, keményen harczoly, s' meg-se szűnnyél valameddig az okofságnak zabolájával meg-nem torkolod indulatidat. A' szertetetnek, és kívánságnak parancsollyad, hogy a' tilalmafokot ne kívánnják: A' reménségnek, és mérészségnek hadd-meg, hogy felettébb-való nagy bizakodásra ne hajollyanak: A' gyönyörúségnek, haragnak, szomoru-

ságnak, s' több e' féle fel-háborodásoknak add elejébe, ne hogy az okofságon tull lépvén bűnöknek találtassanak. A' te leg-nagyobb, és szükségefebb dolog ebben a' belső viaskodásban áll, szűkség hogy vagy győzedelmes légy, vagy pedig (oh fájdalom) meg-győzette-tett. Vigyázz kérlek, ne hogy az Isten házában, az-az a' Szerzetben az ördögnek mártyra légy, a' lesz pedig bizonyofon ha engedsz gonofz indulatidnak, mert azok mint annyi hohérok mézfárollyák szegény lelkedet ez életben, és azután örök tűzre huznak.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A' bocsánandó véteknek sullyofságáról.

I. CZIKKEL.

MI dolog, hogy az én szerelmesem az én házamban sok vétkeket cselekedet? Jer. II. v. 15. Mi dolog, hogy a' Szerzetes a' Sz. Szerzetben az én választot házamban helyesztettévn, annyi jó-téteményekkel erősítettévn, annyi sok jó alkalmatofságok-között, annyi belső fűgárlások, jó valások, sok jó példák látásmellett annyifor vétkezzék? Sz. Basilius tanittya, hogy: *A' ki ugy mint fiu, és nem mint szólga engedelmeskedik az Istennek,*

nek, leg-kissebbekben-is féli meg-bántani. Szerzetes Atyámfia! a' leg-kissebb fogyatkozásokkal-is gondolnál, és el-kerülnéd, ha igazán szeretnéd az Istent. Mert leg-kissebb bocsánandó vétek-is meg-hűti az Isten szeretetét, mivel meg-bántya az Isten szentségét, meg-sérti az Isten jóságát; tiszteletlené téfzi az Isten meg-mérhetetlenségét; meg-veti az Isten méltóságát; s' véghetetlenségét. Ne mond te aztot kicsinnek, mellyel az Isten meg-bántatik. A' bocsánandó vétek-is Istenre nézve végetlen gonofságú, mert véghetetlen jót bánt-meg. Innen azt taníttya Gerson tract. de spir. vit. *A' bocsánandó vétek-is Isten-ellen vagyon, hogy ő a' maga igazságából azért pokolra kárboztathatná az embert, hogy pediglen az embernek kárbozattyára aztot nem tulajdoníttya, az nem igazságából, hanem az ő véghetetlen jóságából származik.* Oh Istenem! kézsőbb vagyok ezerszer meg-halni hogy-sem tégedet ez után leg-kissebben-is meg-bántani. s' a' többi.

II. CZIKKEL. *Meg-ne szomoríttátok az Istennek Szent Lelkét.* Így szól Szent Pál Ephes. 4. 30. A' Szent Lelket meg-szomoríttya, valaki leg-kissebben-is vétkezik. *A' bocsánandó vétek* ugy mond Taulerus c. 2. instit. *a' lelket bé-rutíttják, és undo-*
kit-

kittyák; mely-miatt a' Sz. Lélek Isten megszomorittatik, a' gonosz lélek pedig örvendez. Ha meg-kellene lenni, hogy vagy az Isten leg-kissebb bűnel-is meg-bántásék, vagy a' világ semivé váljék; akkor jobb-vólna mindennek valami nem Isten el-vefzni, hogy-sem a' bocsánandó bűnt el-követni. Mert nagyobb a' Teremtőnek leg-kissebb meg-bántása-is, hogy-sem minden teremtet állatoknak jósága. Ha a' Bóldogságos Szűznek szabadság adott-vólna, vagy az ő Szent Fiát minden kin-szenvedésekből ki-szabadítani, vagy bocsánandó vétetekre rá hajlani; kézzebb lett-vólna, hogy Szent Fia viszont meg-fezittefsék bűn-nélkül, hogy-sem leg-kissebb vétet el-követet-vólna: Mert a' két rossz-közül, a' kisebb rossz-at kell vállasztani: kisebb rossz pedig az első, hogy-sem a' második. Ha az Angyalnak, vagy Szentnek Menyországban kellett volna bocsánandó vétetekkel bé-rutittatni, vagy pediglen el-kárhozni, kézzebb lenne el-kárhozni, hogy-sem bé-rutittatni, mert a' vétetek gonofsága-fellyül halad-gya minden büntetésnek súlyoságát. Ha egy bocsánandó vétetekkel meg-térithetnél minden e' világon-lévő bűnösököt, meg-vigasztalhatnál minden nyomorultakat, minden lelkeket Purgatoriumból, és minden

den kárhozottakat pokolból meg-szabadíthatnál, még-is soha nem kellene azon kis vétket cselekedned; mert minden vétek olyan roszsz, mellyet fel nem ér semmi egyéb némű roszsz. Ha kételenítettnél vagy bocsánandó-képpen vétkezni, vagy nem tudom minémű jóságos cselekedeteket el-vezztegleni, akkor tartoznál inkább a' vétket el-távoztatni, hogy-sem olyan jóságos cselekedeteket gyakorolni. Leg-kissebb vétekekkel az Isten inkább fel-gerjesztetik, hogy-sem minden jóságos cselekedetekkel tiszteltetik. Ha ezek ugy vannak, a' mint ugy-is vannak, jaj nékem! Mert *az én szívemnek minden tilalmas indulati, te ellened-~~való~~ szidalmak ob Istenem!* ugy mint: *az haragnak indulati a' te szelidséged-ellen, az én irigységem a' te szereteted-ellen, az én undokságom a' te tisztaságod-ellen járnak.* Szent Bernard. Epist. 42. ad Henr. Archiep. Senon.

III. CZIKKEL. Ugy vagyon, a' ki a' kicsinben hamis, az a' nagyobbban-is hamis. Luc. 16. 10. A' kicsinről nagyobbra lépik az ember, a' nyavallyából az halálra. A' bocsánandó vétek nyavallya, mely-által az értelem meg-fetétittetik, az okofsák homályosíttatik, az akarat gyengéittetik, és az egész ember a' jótól elhül, és a' tilalmasokra hajlik. A' bocsán-

nan:

nandó véték bél-poklofság, mely el-vál-laszfa a' lelket a' Mennyei Vő-Legény-től; a' bocsánandó véték, fiketség, mely nem engedi hallani a' mennyei fugárláfo-kat; a' bocsánandó véték oly feb, mely gátollya a' lélek egészségét. Igaz tehát a' mit Sz. Dorotheus tanitt ferm. 20. *Sok-kal jobb hogy tested, és mindened inkább egyszer-s'-mind el-veszszzen, hogy-sem leg-kissebben-is meg-sértefsék lelked.* Sőt Cassiá-nus-fzerént Coll. 6. c. 3. *A' világi dólgo-kban semmit rosznak nem lehet mondani, csak a' vétket.* Innen ha minden szelidetlen szörnyű fene vadak, kegyetlen tyrannu-fok, minden pokol-béli ördögök, egy szóval minden teremtet állatok ellened dühösködnének, még-is annyi kárt néked nem tehetnének, a' mennyit, és minémüt te magad magadnak tézfesz isten-telen büneiddel. Magad önnön magadnak vagy leg-nagyobb ellensége. Ah még-is meg-sértem-e az én lelkemet, és meg-bántom-e az én Istenemet? oh Istenem! ha által látod (a' ki mindeneket tudz, és látz) hogy ez-után meg-bántlak tégedet, inkább ezen szem-pillantatban törőly-el engemet, ne hogy többé meg-báncsalak téged. Oh Jéfus a' te Sz. Nevedben őrizz minden leg-kissebb buntól-is, mert vétkezni töb-bé bocsánandó-képpen sem akarok.

HARMADIK NAP

A' Sz. Lélek Istennek dicsőségére.

Ezen a' napon gyakorlando rövid Foházkodás:

Hallyon-meg az én lelkem az Igazak halálával, és az én végső dolgaim légyenek hasonlok az öveikhez.

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' Halálról.

I. CZIKKEL.

EL-vagyon végezve hogy az emberek egyszer meg-hallyanak. Hæb. 9. v. 27. Es ez oly végezése Istennek, melyből senki magát ki-nem veheti, honnan következik minden kétség-kivül hogy nekem-is meg-kellessék halnom, de mikor, hol, s' mi módon? Klastromban-e, vagy azon-kivül? Isten kedvében-e, vagy haragjában? mind bizonytalan, csak az bizonyos hogy egyszer meg-halok. Minden világban élt felebarátunkról csak azt mondhattyuk: hogy vólt. Felőled pedig ma mondhatni hogy vagy, élsz, kik ezután következnek léfsznek, s' mind füst megint el-mulnak, el-enyéfsznek; hogy valaki e' világban vólt, a' már semmi; hogy most vagy a' csak szem-pillantásni; de hogy holtod-után léfsz vagy örök bődögség-

ságban, vagy örök bódogtalanságban vég-nélkül-való. Tehát mivel minden nap ehez az örökké valóságához közelitez, szükség hogy minden időben a' jóban öregbedgyél. Midőn születésed-után élni kezdettél, ottan mindgyárt életednek utolsó órájához közeléb lépni kezdettél. Ezt a' napot mellyet töltesz meg-oltsod a' halállal; mert mint mái napon, mint következendő napjaidban életednek finorából ki-váogatatik egy egy részecske. Annak-oká-ért vigyáz hogy ugy ély, a' haláltól szüntelen ugy fély, hogy halálos mocskok ne undokitson, és az örök halál el-ne boritson. Haly-meg tehát ma a' bujaságnak, holnap a' tobzodásnak, az-után az irigységnek, s' következendő napokon a' több vétkeknek, így leszzen bódog vége életednek. Az utolsó Testamentumok, vagy rendelések meg-másolhatatlanoknak szokták tartatni, mi leszzen néked utolsó akaratom? most mig ép elmével, vagy ird-meg aztot, kinek hagyod testedet, kinek adod lelkedet, kié akarod hogy légy mind örökké, Isteneé? vagy ördögé? légyen ezen Testamentumokban Biró az élőknek, s' holtaknak itilő Birája a' Krisztus Jépus, légyen bizonyság a' te őriző Szent Angyalod, ezek-előtt minden reggel, és estve pro-

testály hogy nem másnak, hanem egyedül csak a' te kegyelmes Uradnak Istenednek akarasz élni, és halni. Melyre ősztonózni láttatik a' Királyi Próféta a' midőn így pengeti szomorán hárfáját:

II. CZIKKEL. *A' bűnösök halála igen gonosz.* Pfal. 33. v. 22. Miért pedig oly igen gonosz? meg-mondgya Sz. Bernárd: Gonosz a' világi jókra nézve mellyekben vétkefen gyönyörködtek, mert el-maradnak; gonoszabb a' testnek a' lélektől-való el-válására nézve; leg-gonoszabb a' tűznek, és féregnek kétízeres gyötrelme-miatt. Gonosz a' testnek betegsége-miatt, gonoszabb a' léleknek szorongatása-miatt, leg-gonoszabb mind a' lélek, s' mind a' test utolsó veszedelme-miatt. Gonosz az ördögök rettentő környül állásából, gonoszabb bűneinek szemére hányásából, leg-gonoszabb az utolsó sententziának kétséges várásából, és a' rozsz lelki isméret furdalásából. Mikor a' betegnek kezébe nyujtyák az égő gyertyát, akkor csilámbzó könyvező szemeivel olyanokat fog látni, mellyeket soha életében nem látott, azokat szemlélni mellyekről nem gondolkodott. Honnan eszedbe veheted valaki gonosz életet éltél minémű veszedelemben ejtetted magadot mikor halálos vétkekkel Istent meg-bántottad. De

talám azt mondod ezekre: Irgalmas az Isten, mikor halálom órájára jutok akkor minden bűneimet igazán meg-gyónom, és mentől nagyobb áitatófsággal ügyekezem ki-múlni e' világból. Kérlek Atyámfia! térj eszedre; mert nem-lehet jól meg-halni annak, ki e' világon gonoszúl élt, igaz az: Ki mint él úgy leszén bóldog, vagy bóldogtalan végső órája; éljed tehát az igazak életét, hogy azoknak halálával halhás-meg. Ugy rendelyled mostan, s' mindenkor dolgaidot, mint-ha halálod óráján forganál, ne talám hiredel sem lévén arra jus készületlen tanáltatván. Azt cseleked most, a' mit utolsó órádban kéválni fogsz hogy életedben cselekedted-vólna. Kévannád bezeg akkor, hogy az Isten Parancsolatit, a' Sz. Régulat Szerzet-béli szoros rend-tartásokat meg-tartotad-vólna: azért tartsd-meg most. Kévannád akkor ha a' Szegénységet, Tisztaságot, Engedelmezséget, mellyeket esküvéssel fogadtál, hogy meg-tartotad-vólna: tarts-meg most. Kévannád akkor elöl járóid parancsolatját ha végbe vitted-vólna: vid végbe most. Kévannád akkor egy szóval ha minden jókat kötelelséged-izerént úgy-mint bójtókót, testnek ostorozásit, álmadnak meg-szakasztásit, Templomba, Chorusba-való serénysé-

séget gyakorlottad-vólna, Szent Atyád-
nak s' igaz Fiainak példájára: most mind
ezeket gyakorollyad. Kévánnád akkor
hogy ha a' téged csufulokot meg-bántó-
kot szeretted-vólna, s' érték Kristus pél-
dájára imádkoztál-vólna, ismég hogy min-
denekel egygyefségben, szeretetben, bé-
keségben éltél-vólna; hogy nyelvedet s'
több érzékenységedet meg-zaboláztad-
vólna: most mind ezeket serénységgel
végbe vigyed, mert bizonyos hogy ha
e' félékben a' Szenteket nem követed,
vélek-egygyütt nem engedtetik örvendez-
ni a' Mennyei Dicsőségben.

III. CZIKKEL. *Drágalátos az Ur színe-
előtt az ő Szenteinek halála.* Pfal. 115. Va-
lóban drágalátos, mert ezeknek halála az
ő fáratságoknak jutalma, bére; ezeknek
halála ujjonnan-való születéseknek örven-
detes napja; ezeknek halála az örök böl-
dogságnak fel-nyitó kapuja, mert az I-
gazakat a' halál bátorságos örökkön örök-
ké meg-maradandó böldogságba vezérli s'
teszi-által. Oh tehát mely nagy gyönyö-
rűség meg-halni azoknak, kik igazán a'
világnak, testnek, ördögnek, s' minden
véteknek ellenne mondván Sz. Pálal ké-
vánnak meg-halni, és a' Kristuffal lenni!
Oh mely kívánatos azoknak meg-halni,
valakik e' világon vigaságot nem keres-

tek! Oh mely nagy öröme az szolgál a' halál a' jó Szerzetesnek! mert ő bizadalmommal mondhattya a' halálra vált Krisztussal: *Consummatum est*, bé-tellyesedet, mondhattya ő igazán, Uram te szavaid: *Ha akarsz az örök életbe bé-menni tartsmeg a' Parancsolatokat; ha akarsz tekéletes lenni, meny-el, és add-el mindenedet a' miket birsz, és köves engem.* Imé bé-tellyesedet, mindeneket éretted el-hagytam, mindeneket a' miket parancsoltál tellyesíttetem, add-meg tehát a' mit ígértél. Pályafutásomat végzettem, Régulámot előjáróim rendelkezéseit megtartottam, add-meg az igazságnak koronáját. Oh Jésum! ennek utánna a' te Sz. Halálod léfzen az én életem, néked egyedül élni, és halni mostantól-fogva akarok, segélyd édes Jésum az én gyarlóságomat a' te Szent Nevedben.

REGGELI LECZKE.

Mely kedves Isten-előtt a' Chorusba-való járás.

HOgy a' Sz. Solosmának rendi az Égben az Angyalok hivatalya, és a' Soltár éneklés az Angyalok muzikája bizonyította Iffaiás c. 6. v. 3. *Kiáltnak-vala, úgy mond, egygyik a' másikra, és mondanak-vala: Szent, Szent, Szent a' Seregek*

gek Ura Isten. Tellyes az Ég, s' föld az ő dicsőségével. Ezekről a' Sz. Angyaloktól, *Damáscéni Sz. János írja*, hogy rend-tartásban vette az Anya-szent-egyház a' Chorusban-való szép éneklést, és ceremoniát. Ilik-is kivált a' mű Szerzetünkhöz, hogy a' mit a' menyei karban cselekefznek a' Serafim Angyalok, aztot cselekedgyék Seraficus Sz. Ferencz Fiai a' földi karokban, a' mint hogy parancsollya-is a' *harmadik Régulában*. Ez az Isteni szolgálát, vagy Solosma éneklés; mely kedves légyen Isten-előtt, Pázzsi Szent Magdólina Szűznek meg-jelentetet ezen szókkal: *Az Isteni szolgálátok-között egygyik kedvesebb áitatosság, a' közönséges társaságnak egygyütt létében-való Isteni dicsíret, a' különös elmélkedés, imádság, csekély érdemű a' közönséges áitatosságra nézve*, maga mondgya Kristus Urunk: *A' hol ketten, vagy hárman öfzve-gyülnek az én nevemben, ott vagyok közepettek*. Matt. 18.

2. Egy Szent életű Szűz a' Sz. Ferencz harmadik Szerzetéből Dulcelina nevezetű, Pünköft napján Szent Ferencz Templomában áitatoskodván, látta hogy a' Chorusba éneklő Fráterekre-alá szállott a' Sz. Lélek Isten. Fráter Ertfordus látta ugyan a' Chorusban éneklő Frátereket az Angyaltól arany timényezővel tisztel-

tetni. *Annal.* 1249. n. 9. Lusitania Országban Esztremoz nevű Városban-lévő Klastromban nem vala éleségek az Atyafiaknak, vagy Sz. Ferencz fiainak, mind által a' Chorusban-való Isteni dicföretre ferények buzgok-lévén, nagy gondgya lön Istennek reájok, és csuda-tétellel indította-fel szívet egy gazdag embernek az alamisnálkodásra, ki gazdag de igen fősvény-lévén, midőn éjfélkor álmából felserkenne, látta testi szemeivel valóságosan hogy az emlitet Chorus, vagy Templom-felett hufzon-kilencz égő gyertyák két rendben helyhez-tettének-vólna, melyek-közül most egy, most kettő, most többek fellyéb-fellyéb, vagy febefebben langoltak másoknál; ezen dologról gondolkodván fel-költé házas-társát, és mit látot-vólna rendel elé-beszélé néki, az áitatos Afzfzony jóra magyarázván az álmat, kezdé jóvalni néki hogy abban a' Klastromban-lévő szegény Szerzeteseknek eledelre-való alamisnát küldene, el-sem mulatta jóvalását Feleségének, hanem jó reggel a' Klastromba fiete, akarván meg-tudni a' Klastrom Guardiányától hányan vólnának szám-szerént a' Szerzetesek, és meg-tudván hogy hufzon-kilenczen vannak azt itilé magában, hogy a' mely hufzon-kilencz gyertyákat látot a'

Tem-

Templom-felett jelentették a' hufzon-kilencz Szerzetefeket, és a' kinek gyertyája fellyéb langaló-vólna arról azt itéli vala, hogy annak áitatosága-is fellyül haladná a' mások áitatos buzgoságát. Melyre nézve bővséges eledelre-valót küldé a' Klástromba, és holtig-való jó-tévője marada a' Szent Ferencz Fiainak. Imé mely nagy gondgya van az Ur Istennek az ő hiv szolgálaira. Vajha te a' te tnyaságod, restséged, mértékletlen álmodáltal ne tennéd magadot méltatlanná. Vajha a' te hideg szived-is mint a' gyertya buzgon langolna a' több áitatos Szerzetefek, mint annyi égő gyertyák-között, nem vagy méltó hogy Sz. Ferencz Fiának mondásál, ha akadajod nem lévén Fiai-között a' Chorusban nem láttatól.

3. Tovább, hogy a' mindeneket látó Ur Isten szent szemei-előtt kedvesebb a' közönséges Chorus-béli szolgálát, szép példával mutattya Burgundiai Fráter András, ki-is az ő együgyü maga tekéletes viselésével azt érdemlette-vala, hogy az áldot Jéhus igen gyönyörüséges gyermek képében czellájában meg-jelennék, kivel édesdeden beszélgetvén meg-hallá hogy a' Chorusba jel adatnék, vagy harangoznának, és kételkedik-vala magában Chorusba mene-e, vagy meg-maradgyon az édes

Jésus beszédet halgatván? de egy átal-lyában el-végze magában, hogy Chorus-ba sietne ottan hagyván az Ur Jést; melyért-is azt nyere hogy a' kisded Jést meg-várná czéllájában, mig vizfzá térne a' Chorus-béli Isteni dicfiretről ezen szókot szólván: *Azért vártalak-meg, hogy Szerzeted rend-tartása, s' kötelefséged-szerént cselekedtél, mellyet ha nem cselekedsz-va la bucsuzás-nélkül mentem-vólna-el tóled.* Oh bóldog Isten! hányan jó baráttyok kedvé-ért, egy keves nyajáság-ért, hafzontalan derécslés-ért, a' testnek kedvezésé-ért mulattyák-el a' közönséges szólgálatot, és vajha te ne vólnál azok számából! azért ma fel ted, hogy mig e-géfséged, s' üdöd léfzen oly kedves szólgálattyán Istennek serénnyen meg-jelenni el-nem mulatod. Nézd hogy fok világi emberek mint buzgolkodnak az Isteni szólgálatban, szégyenüly hát, és vigyáz hogy tunyaságod-miatt az ót esztelen Szüzekkel ki ne rekedgy (olajod lámpáfodban nem lévén) menyeknek országából.

4. Fontold-meg hogy a' Szerzetes egészen lelkestől testestől az Ur Isten szent szólgálattyára van szentelve, az ó hittel erőfítet hármás Votumával, és Régulájának fogadásával; jaj tehát ha magát fogadása-ellen az Ur szólgálattyától el-

el-huza! jaj ha a' jóra-való reftség fzi-
vét el-fogja! jaj ha az mire köteles csak
immel ámmal vífzi végbe! jaj mert írva
van Jeremiás Prófétánál: *Atkozott, a' ki
az Ur dolgát álnokul cselekefzi. cap. 48.*
Ily csalárdúl cselekefzik az olyan Szer-
zetes, ki minden módon abban ügyek-
zik hogy fziyes titulus-alatt tekéletlen-
séggel magát el-huzhaffa az Chorustól,
Disciplinától, Elmélkedéstől; az ilyen
rofzsz Szerzetesről írja Antonius Episco-
pus de Guevarra: *A' mely Szerzetes elől
járojától intetik, s' még-is oka nem lévén
Chorusba nem jár, nem méltó hogy a' Szer-
zet tartfja, s' údvózsége felől-is bizadal-
mas nem lehet, oka ez; mert mások vé-
resverejtékével alamisnájával élvén a' Be-
nefaçtorok szándékának eleget nem téfzen,
és minden igazság-nélkül hamiffan efzi, és
iszfza a' több szorgalmatos atyafiak-között a'
szent alamisnát.* Innen írja egy bölcs elme,
hogy a' ki a' közönséges fzőlgálatra nem
fiet, el-fzenvedhetetlen terhére van Szer-
zetének, meg-fofztya az ilyen rofzsz Szer-
zetes a' mennyiben rajta ál, az Istent di-
cfiretetől, a' Bóldogságos Szüz Máriát,
Sz. Ferenczet, s' több Szenteket benne-
való órvendezéfektől, és az órdógót ma-
ga tunyaságával órvendezteti, mert a' tu-
nyaság az órdóg nyugodalmas párnája.

5. Taláztatnak olyanok-is, kik a' büntetéstől félvén el-járnak Chorusba, de mind inkább későre jutnak-bé. Ezek iránt a' *Gen. Statut.* ilyen végezést tett: *Akarjuk, hogy a' Szent Mifsék, és Solosmák elején (azokat ki-vévén, kiknek el-múlhatatlan okok van a' ki-maradásra) minnyájon a' Chorusba, egybe gyűlvén szívveket az Ur dicfíretére el-készíttsek, ottan pedig beszelgetés, vetekedés, id s' tova-való nézés-nélkül halgatásban csendességben legyenek, énekeljenek, könyörögjenek, mig vége lésszen a' szolgálathoz. Nem szenvedhetette Szent Báfilius azokat kik késén mentek az Ur szolgálattyára, azért ezen Parancsolatot adta-vala ki: A' mely atyafi a' Solosmán meg-nem jelenik jó idején, vagy keményen meg-büntetessék, vagy pedig magát meg-nem jobbitván, a' Szerzetből ki-vetettesék. Szent Cassianus pedig az ő Frátereinek ilyen Törvényt szabot: Valaki a' napali Solosmára az első harangszó előtt, és éjjel a' másod harangszó-előtt jelen nem lésszen, a' Chorus ajtaján-kivül maradjon, és mig vége-lévén mindeneknek ottan áljon, és midőn a' több atyafiak ki-jőnek culpát mondgyon. lib. 3. Inst. c. 7. Egy szent életű Püspök Bertalan nevezetű Baráttá-lévén, midőn Chorusba ment-vólna látá, hogy a' mely Szerzetes késén szokot-vala*

la meg-jelenni, egy rut fekete gyermek-től (ki ördög vala) kápájánál fogva vezetnék. *Robert. in Chron. ad an. 1150.* E' féle dolgot ha az Isten meg-akarná jelenteni, mostani üdőben-is eleget láthatnánk; ne huzodozál tehát midőn fel-költnek; ne kedvez inkább rothadandó testeknek, mind Kristus Jésus drága Szent Vérével meg-váltot lelkednek. Erre int a' Szent Lélek Isten: *A' fel-kelésnek idején ne akadozz. Eccli. 32. v. 15.* A' ki az Istent, s' ő Felsége szölgálatyát igazán szzereti, repül az arra.

6. Vannak olyanok-is, kik sietve mennek a' Templomba, de ide s' tova-való nézésekkel, beszélgetéssel, nevetéssel, egy szóval; magok szemtelen viselésekkel bántják, s' nem dicsöitik az Istent; már a' székekre le-dőlnek, már szunyodoznak, már könyveket forgatnak, és magok viselenségekkel, váslotságokkal a' több áitatos atyafiakot botránkoztattják. Hallyad, és reműly mit ír *Wadingus ad an. 1220. n. 64.* Midőn a' féle értetlen Fráterek a' Completát énekelnék, meg-nem gondolván se az mindenütt, de kivált a' Templomokban jelen-lévő Isteni Felségnek méltóságát, se a' helynek Szentségét, se az Menyei Angyaloknak jelenlétét, nevetni katszérkodni kezdenek, s'

mi

mi történek? A' Krisztus feszülete nagy zerdülessel kemény tekéntettel hozzájok fordulván haragjának nem kicsin jelenségét mutata, melytől meg-rettenvén a' földre hullának, és kik fővebbek valának azon illetlen dologban rövid údó mulva ki-mulának e' világból. Iné bünös lélek tanoly, és retteny-meg, s' végezd-el magadban hogy te ez-után méltábban viselked magad az Isten házában, mind eddig. Tudgya a' gonofz sátány Krisztus Urunknak ama mondását: *A' hol ketten, vagy bárman öszve gyűlnek az én nevemben, ott vagyok közepettek. Matt. 18.* És azért fok féle módal igyekzik, hogy az Isteni félelmet az imádságban-való buzgoságot kiolthassa az ó hiv szolgálainak ízivekből, fok világi hafzmatlan gondolatokat ingyere, tunyaságra unalomra ósztónöz, késérteteit jelengeti, de a' Krisztus Jépusban bizván te mind ezeket útáld, és vesd-meg, és alatomban hogy mások ne láfsák a' Sz. Kereszt jelét ujodal szivedre melyedre formálván, álhatatoflan maradgy az Ur szine-elött-való szolgálatban, ugy ne gondoly a' roszfz gondolatokkal, s' késértetekkel mint az eb ugatásával, olyan az órdög, ugy mond Szent Agoston Doktor: mint a' lánczra vettetet eb ugathat, szorgalmaztathat, de meg-nem mar-

marhat, csak te hozzá ne közelíts az az akaratotat jóvalásával meg-ne egyeztesd, nem szükség a' roszfz gondolatokkal vetekezni hogy nem akard, hanem utáld-meg, mint-ha nem-is a' te gondolatid vólnának.

7. Meg-késértette az ördög magát az Istennek egygyetlen-egy Fiat-is, mü sem maradunk mentek késérteteitől. Midön Szent Makárius ez életben vólna, éjtzaka hozzá menván a' gonofz késértő lélek monda néki: *Kely-fel Abba, és menyünk-el az éjjeli Solosmára*; kinek felele Szent Makárius: *Ob minden jónak ellensége, mi közöd néked a' Solosmábox, vagy az Ur szolgálattyábox?* felele az ördög: *bát nincs néked biredel Makári, hogy nincs olyan gyülekezet a' hol mü meg-ne jelennénk?* Felkele Makárius, és imádkozék az Urhoz hogy mutatná-meg a' dolognak valóságát, és azonnal a' Templomba menván láta fok ördögököt fekete szerecsen gyermekek képében ide s' tova futkározni, és némely Szerzetest álómra, mást áfitozásra késértének vala, s' ugy-is lón hogy némelleyek áfitosnának, némelleyek szunyodoznának a' Soltár éneklés-alatt. Minek utánna pedig a' Soltárt végezvén, egyéb imádságra le-borulnának, ottan sem izünnék-vala késértetektől; most afzszony-álatt

latt képében álnak-va a' Szerzetes-előtt, most más Szerzetes-előtt Klastromot építenek-va, most külömb-külob-féle dolgokat látnak-va munkálkodni, és mind ezek a' tüntető dolgok a' Szerzete-seknek elméjekben forognak-va, a' mint magok rendel az-után Szent Makáriusnak elé beszélettek; de azt-is látta Sz. Makárius, hogy némely Szerzetes-előtt meg-fem álhattak, némelyhez közel fe mehettek, mert ezek észre vévén a' késértetet, vagy roszsz tétovazo gondolatot mind-gyárt igyekeztek ellent állani. *S. Hier. in vita S. Macarii.* Mind ezek-után ugy-is gondolkodgyál akár jó idején, akár késén jeleny-meg, de ha végig nem várod, és ízokásba veszed onnan eléb állani, egy átallyában ki-mutatod Istenhez-való kevés ízeretetedet, és meg-hült buzgoságodot. Oh nagy vakság fok Szerzetesben lelke isméretek, háborgását nem érzik akár jár-janak a' Chorusba, akár ne, akár késén menyenek, akár végig ne várják, holot minden kétség-nélkül-való dolog, hogy-ha bizonyos okok nem lévén a' félit csele-kesznek vétkeznek; vétkeznek, mert tar-toznak a' ízerzetesi tekéletefségre, hogy hiheted pedig hogy a' tekéletefségben elé menetelt tégyen az, ki a' közönsé-ges Isteni ízolgálattól ízalad, és magát el-

vonnya, meg-csalja az ollyan Szerzetes a' Szerzet jó-tévőit, kik oly végel adgyák szent alamisnájokat, hogy az Ur izólgálattyára alkalmatofok légyenek a' Szerzetes Atyafiak évén, és iván az ó adományokból; oh jobb lett-vólna a' féle rest heréknek ástot kapát forgatni e' világban, hogy-sem a' Szent Szerzetben a' jó Szerzetes Atyafiak terhére lenni, külökököt csalni alamisnájokat vesztegetvén, és magának nagyobb kárhozatot szerezni a' szentek földén, a' Szent Szerzetben. Ezeket fontold, és ha köből nem vagy indúly buzgoságra.

8. Az parancsollya Szent Ferencz a' harmadik Régulában, hogy a' Clericufok a' Szent Solosmát az Anya-szent-egy-házrend-tartáfa-szerént mondgyák, de a' Szerzetben vannak ollyan Atyafiak-is kiknek kézi munkában kell fáradozniok, és ezek el-fáradnak, s' nem jelenhetnek-meg minden éjtzaka, hallyad Atyámfia mit mond ugyan Sz. Ferencz az ötödik Régulában: *Azok az Atyafiak, kiknek malasztat adot az Ur a' munkáikodásra, munkáikodgyanak biven, és áitatofan. az-az: Zugolodás-nélkül, jó szándékot tévén, vagy Istennek fel-áldozván egybe kapcsolva Krisztus Jéfus szent vérevel érdemével, ugy munkáikodgyanak. Mind az-által, ugy mond Sz.*

Szent Ferencz: *Hogy ki-rekesztvén a' bi-
valkodást a' léleknek ellenségét, a' szent
Imádságnak, és áitatofságnak lelkét meg-
ne olcsák, melyre néznek minden egyéb
külső üdö-szerént-*való* dolgok. Sem egy-
nek tehát, sem másnak mentség nem ada-
tik hogy a' közönséges szolgálattól magát
el-huza; ki-vévén azt ha a' izükséges dol-
log úgy hozván a' Superior parancsolat-
tyából akadállyoztatnának. Melyre nézve
parancsolják a' Statutumok, vagy Tör-
vények hogy a' Fráterek kik nem Papok,
vagy Clericusok, a' Matutinumnak, *Te
Deum Laudamus*nak, vagy *Laudes*nek kez-
detin meg-jelenyenek, úgy a' *Nunc di-
mitis*-*re-*való** csendítéskor-is meg-jelenvén,
a' *Meditation*nak végeig a' Chorusban ma-
radgyanak. Egy szóval, senkinek-is a'
Chorusból, *Disciplináról, Meditatióról-*va-
ló** ki-maradásra, az egy el-kerülhetetlen
dolgon-kivül, *Privilegiuma* nincs; akár
Pap, akár Clericus, akár Laicus legyen.
De kivált-képpen a' *Meditatióról* magát el-
vonni, ha nem parancsoltatnék-is oly ve-
fzedelmes, hogy a' mely Szerzetes ab-
ban nem foglalatoskodik: *Ennek heába-*va-
ló** az ó *Isteni tisztelete*, annak heába-*való*
a' Szerzetes név; sőt üdvessége-felől bi-
zonytalanságát öregbíti, oka ez: mert
mivel a' Szerzetes halálos véték-alatt kö-
te-*

teles a' tekéletességre, vagy *perfectióra* igyekezni, a' tekéletességnek pedig a' *Meditatio*, vagy lelki elmélkedés leg-bizonyosabb uttya, mivel ottan szól az Isten szivünkhez, ottan mint valami tükörben meg-mutatik mit kell távoztatni, mit végbe vinni; következik: hogy a' ki a' *Meditatió*ban nem gyakorlatoskodik, tekéletes Szerzetes nem lehet. Innen nem okos mentség az, ha valaki így okoskodnék: Nem tettem én Professiót arra, hogy a' Clericufokkal Solosmát énekellyek, akár hol-is köteles imádságomnak eleget tehetek; légyen ugy hogy eleget tégy akár hol köteles imádságodnak, de a' Szerzetesi köteleltségednek meg-nem felelész, se a' tekéletességnek uttyán mellyen járni tartózal nem járész. Szent Egyed, Sz. Juniper, Sz. Didák, Sz. Paschalis, s' több a' Fráterek rendin-lévó Szerzetesek a' kézi munkában szintén ugy hiven, vagy talám szorgalmatosabban foglalatoskodtak hogy sem mű, még-is felőlők olvassuk: hogy nem csak a' közönséges Isteni szolgálatra, *Disciplinára*, *Meditatióra* fietve mentek, sőt azok fölöt-való fő fő jószágos cselekedetekben bővelkedtek. Innen vedd észre te-is magadot, s' az ő példájokra indúly életed jobbitására, mert bi-

zonyos az: hogy csak bölcselkedésfinkkel, argumentátziokkal, szép mesterséges munkákkal tekéletes Szerzetesek nem lé-
szünk, ha azokat Isten dicsőségére fel-
jánlván a' közönséges szolgálattól magun-
kot el-vonnyuk. Mondgyad hát Sz. Dá-
viddal: Uram vétettem eddig mind a' té-
vélygő júhocska, mely a' nyájtól el-fza-
kad, el-huzván magam az Atyafiak kö-
zönséges szolgálattyaából. De imé én Iste-
nem! töredelmes szível bánom e-béli fok
fogyatkozáfimot, s' fel-tézem szent szí-
ned-előtt, hogy soha többé el-nem mula-
tom a' közönséges Isteni szolgálaton meg-
jelenni, ha csak Superiorom parancsolat-
tyából, vagy betegség-miatt nem akadál-
lyosztatom, segély édes Jéfus ezen fel-
tett jó szándékomban.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

*Nézd mennyiben utáltad-meg ezt a' mulan-
dó roszsz világot?*

A' Szent Irásban elő hozot Noé Bárká-
ján érttyük a' Szerzetesek Klastro-
mát, és abból ki-bocsátot két szárnyas
álatokon, tudni-illik: a' galambon, és hol-
lon, két renden-való Szerzeteseket. Oh
mely fok a' holló, és keveffek a' galam-
bak! nézd magadat mellyik számba talá-
lod. Galambak az olyan Szerzetesek, kik
ha

ha az engedelmeiségtől vífeltetvén Superiorok parancsolattyaából ki-mennek, ottan hamarsággal dolgokat végezvén fienek vizszá a' Klastromba, mint a' Noé Galambja a' bárkába. Ellenben nem ok nélkül neveztetnek az olyan Szerzetesek holloknak, kik meg-unakozván szivek hidegsége-miatt a' magános élettől czellájokban, vagy Klastromokban; külömbkülömbb-féle szines titulußt, vagy hazugsággal bérlet okot találnak-fel, hogy Superioroktól magokat ki-nyerhessék a' világi emberekkel-való nyájaskodásra, és ha ki-mehetnek mint a' holló a' dögön oly örömeßt ülnék, mulatnak kün. Szály itten szivedbe, és lásd mellyik szárnyas-álatot példázod te életeddel? Vallyon galamb-e, vagy inkább holló vagy? Előljárod parancsolattyan-kivül mint irtózol a' ki-jarástól? A' világi szem-fény vesztő, s' elmédet el-ragadó dolgokat mennyiben kedvelled? Szereted-e a' magad becsültetését, dicfirtetését? gyakorta gondolkodol-e atyáidról, atyádfiairól, isméroídről? Nem elegyited-e magadot világi dolgokban, házas-társ, szolga, szolgáló szerzésben? Mikor a' világiak-között jártál, vallyon nem elegyiteted-e magadot ember szólásban, új hírek mondásában? Nem igyekeztél-e ollyas tréfákat

ejteni az embereknek kívánván tettzeni, hogy nevetésre induljanak? Mind ezeket fontolván halljad Szent Pál intését: *Ha még-is az embereknek kedveskedném, a' Krisztus szolgája nem volnék. ad Gal. 1.* És ismég 2. ad Timot. 2. *Senki az Istennek vitézkedvén nem elegyíti magát e' világi dolgokba: hogy annak kedveskedgyék, a' kinek meg-próbálta magát.* De halljad Sz. Ferencz Atyádnak-is sziveket rettentő szavait: *Faj* úgy mond, *annak a' Szerzetesnek, ki hivságos beszédekben gyönyörködik, és azokkal másokat nevetésre indit, és azért, ha valami világ pora még benned van, végy ma végső bucsut ettől a' lelkedet bé-mocskoló rozsfz világtól, s' ezután ha engedelmeiségből ki-kellettik mened, fies gyorsan a' Klastromba visszafá, és az emberekkel ne hivságos dologról, hanem vagy Szentek életéről, vagy egyéb üdvöséses dologról folyon beszéded, melyre hogy készen légy, ne resteld üdöd-lévén ünnepen, Vasárnapon, és éjtzakánként Sz. Ferencz, Sz. Antal, és több Szenteknek életeket olvasni; azt-is örömeft halgattyák a' világi szegény lelkek, ha a' hit ágozatiról szollsz, s' kérdészed kisdéd magzattyakot; mely igen kedves Kristus Jéhus előtt-is, ki azon panaszolt egykor, hogy a' Szerzetefek*

tesek nem menyei, hanem világi hivatásos dolgokról folytatták beszédeket.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

Az utolsó Itiletről.

ELSŐ CZIKKEL.

SZent Pál Apostol írja: Hogy *minnyájan a' Kristus itilő széke eleibe fogunk állani. Rom. 14. v. 10.* Oh rettenetes dolog! egy felől léfznek bűneink fokasági, más felől az ördögök ferege; fejünk-főlött ál a' haragra gerjedet Biró, lábunk-alatt a' rettenetes pokol ki-tátot szájal. Jaj szegény bűnös! mit téfz midőn ezeket szemléled? el-nem szaladhatz, mert a' Biró mindenható; más Törvény-szék-re nem appellálhatz, mert végső Törvény-szék ez; irgalmaságot nem nyerhetz, mert itten csak az igazság regnál. Itten minden tilalmas titkos gondolatid ki-nyilatkoztatnak, minden heába-való szavaid szemedre hanyatnak, minden cselekedetid meg-rostáltatnak, meg-itiltetnek; minden gonofzságid személy válogatás-nélkül meg-büntettetnek. Te-magad téfz Sententziát magadra, ha jól éltél, igazuláfodra; ha pedig gonofzúl, örök kárhozatodra. Mellyekre nézve mig élz e' világon, a' légyen főbb gondod: hogy

Penitentzia-tartásod-által minden gonofzságotat le-ród, és el-töröld; meg-itíld te magadot a' szent gyónásban-való orczapirulással, hogy ne pironkodgyál az egész világ-előtt. Oh Jéfusom! Job Pátriárkával ohajtok szivemből: Midőn el-jősz itílni, ne kárhoztas-el engem kegyelmes Istenem! adgy szent malasztot makulánkül-való életre, mert készebb vagyok Uram pokolra le-fzálani, hogy-sem tégedet szerelmes édes Atyámat, Istenemet, többé meg-bántani.

II. CZIKKEL. *Mondom pedig néktek, az örök Bölcseség szava: hogy minden hivalkodó igéről, mellyet szólnak az emberek, számot adnak az ítélet napján. Matt. 12.* Imé ha csak azokról a' szokról-is, mellyekkel senkinek kárará nem vóltál, számot kell adnod; mit vélsz békételen, zugoló, morgoló, rágalmazó, s' több vétkes szavaidról? mit felelsz mikor ki-nyilatkoztatnak fok bujálkodó feslet, bofzú-álló, haragos, kevély, irigy gondolatid? Miként mented magad a' három Votumod: *Szegénység, Tisztaság, Engedelmesség* meg-szegéséről, mellyeket esküvéssel fogadtál Uradnak Istenednek? Mit mivelsz, mikor immel ámmal-való imádságid, elmélkedésid, fok fogyatkozásid, egy szóval tellyes életedben tett, s' végbe

be vit vétkeid szemedre hanyatnak az egész világnak láttára, halottára? Vallyon kihez folyamodol? talám a' bűnösök ízofzolójához a' Bóldogságos Szűz Máriához, hogy mutassa Anyádnak magát, és vedelmezen? de mi-képpen kívánhatod hogy mutassa Anyai kegyelmét, mikor te életedben fiui hivségeket, ízeretetedet hozzá mutatni nem akarod? Follyamodol talám Szent Ferenczhez, de mit várhatz tölle-is egyebet meg-vetésnél, kit életedben nem követél? Kéred talám azon Szentet kinek nevét vífelted, vagy tám más Pátronufokhoz folyamodol, de nem remélhed segítségeket kiknek nem követted íz. életeket? Oh Jéfus ki ítíló Birám léíz mindenben, segély engem a' Szentek követésében, hogy tölled, s' töllok meg-ne vetteísem az utolsó ítíletben.

III. CZIRKEL. *Midőn údót vészek, én az igazságokat meg-ítílem.* Pífal. 74. Az égó lámpás a' nap-fényen homállýos, a' fetétben pedig egészen ki-adgya világofságát, nem külőmben világoskodni láttatunk mü máfok-elótt a' Szerzetes kóntóíft hordozván e' világnak sötétes síralmas völgyében; de vallyon mi-némü világofságot adunk mikor elő jön ama nagy napon az igazságnak napja a' Kríftus Jéfus, ki az igazságot-is meg-ítíli? ízámot kér az údóról,

ról, melyben sokkal több jót, vagy főbb jót cslekedhettél-vólna? Meg-visgálja Imádságodat, Mife-halगतásodat, Bőjtölésedet, egy szóval minden jó cselekedetedet; és vajha mind ezek fényesek, rogyogok, s' ne homályosok lennének jó szándék-nélkül, s' tekéletes buzgoság-nélkül, emberi tekéntet-nélkül szükülköd-vén? Oh Jéhus! adgyad hogy tekéletes lehessék mindenben; mindenek-felett vigyáz hogy senkit meg-ne itily, hanem csak magadot, és úgy Szent Pál mond-gya hogy meg-nem íteltetel.

ESTVÉLI LECZKE.

Sokan vannak a' hivatalosok, kevebben pedig a' választottak. Matth. 22. v. 14.

MInek-utánna Sz. Ferencz Atyánk Isteni jelentésből bizonyosá lett-vólna az ő el-választásáról, vagy örök üdvőségéről, el-annyira örvendezet, hogy a' nagy öröm-miatt a' lelke alig maradhatott romlandó testében; annyira vigadott bételvén szive menyei gyönyörúségekkel, hogy mind eledelről, mind egyéb szük-ségekről éppen el-feletkeznék, szüntelen ezen hálá-adó szokot mondván: *Dicsir-tesék az Isten, dicsirtesék az Isten!* Vala ám Szent Ferencznek méltó oka az öröme; mert nincs, s' nem-is lehet na-gyobb

gyobb öröm e' világban, mind a' ki megtudhattya hogy el-van választva az örök boldogságra. De jaj nekünk nyomorúlt bűnös férgeknek! Vallyon mit vélhetek én, s' mit te az örökké tartó boldogságra-való el-választásról? Ki tudhattya bizonyosan bé-van-e írva neve az élők könyvébe vagy nincs? Ki igirheti magának hogy mind végig meg-marad az igaz hitben, szerezetben, reménységben, Szerzetesi tekeletességben, Istennek szentelő malasztjában? Ki nem reteghet Sz. Ágoston mondása-szerént, ne talám ki-esvén Isten kegyelméből, nagy vétékben muljék-ki e' világból, és örökös úfzöge ne légyen a' gyehenna tűzének? Ha még oly gonosz vagy, minéműek voltak kik gonofzságok-miatt már pokolban vannak, igen félhetz: hogy veled-is ugy ne történék, s' bizonyos-is légy hogy külömben nem léfzen, ha a' gonofzságban meg-maradtz, s' igaz Penitentziát nem tartasz. Hogy fokszor ez-előtt bűnbe estél bizonyal tudod, hogy visszont azokba ne eshefsél aztot nem tudod; gyakorta tehát kérjed kegyelmes Istenedet ezen két dologra, hogy bűneidet meg-bocsássa Jéfus szent vére-ért, és hogy uj büntől őrizzen, s' el-ne kárhoztasson érdemed-szerént drága szent nevé-ért.

2. Mert bizonyára oly rettentő nagy dolog el-kárhozthatni, hogy-ha az egész világon-való emberek-közül, csak egyre volna ki-irva adva a' kárhozat Sententziája, méltán minden ember retteghetne; holot sokkal többen vannak a' kárhozandok, hogy-sem az üdvözülendők Krisztus szava-szerént: *Sokan vannak a' biva-talofok, de keveszen a' választottak.* Mely ugy lévén ki nem fél, és retteg? A' tizenkét Tanítványok midőn Krisztus Urunk szentséges szájából hallották-vólna ezen szókot: *Egy közületek el-árul engem. Matt. 26.* minnyájon meg-félemlének, és rettegvén azt kezdék kérdezni: *Vallyon én vagyok-e Uram?* Imé nem egy a' tizenkettő-közül, hanem az üdvözülendőkhöz-képest, többen számtalanul vannak fok tizenkettőnél kárhozatra meneudők; áh tehát ki nem fél, ki nem retteg! Te ezeket fontolván mit vélsz magad-felől? Vallyon a' kevés üdvözülendők számában léfsz-e, vagy a' fok el-kárhozandok fokaságában? Szent Nilus Apátur el-merte mondani: *Hogy a' mostani údóben tiz ezer lelkek-közül-is alig tanáltatik csak egy, a' ki számláltathassék az Angyalok közibe.* Ezt fontold, és rémüly.

3. Mikor az ózón vize el-borította-vala az egész földet, csak nyólcz ember

maradot-meg a' földön. A' hat száz ezer Izraél Fiai-közül csak kettőnek engedtet-meg által menni a' Jordán vizén. A' Betzaida Tavába oly fok betegek-közül csak egynek engedtetik-vala az egészség. A' kik pálját futnak, noha fokban futnak, de csak egy veszi a' jutalmat, és imé mind ezen példázatok nyilván jelentik, mely keveffen vannak az üdvözülendők. Haly csuda dolgot: Prédikál-vala a' mű Szerzetes P. Bertholdufunk nagy buzgósággal egykor némely rut vétéknek szörnyüségé-ellen, jelen-vala a' több fokaságban egy Afzfzonyság, ki talám azon vétékben részes-lévén, oly szívbeli töredelmes fájdalomra indula, hogy ottan meg is hala. Mellyet látván az emlitet Prédikátor, imádkozék az egész községgel az Afzfzonyság-ért, s' meg-is nyeré fel-támadását, ki-is meg-gyónván vétkeit, mindenek halottára meg-vallá, hogy midőn (ugy mond) Isten ítélő széke-előtt állának, hatvan ezer lelkek hozattak az ítéletre, mellyek e' világból ki-multak-vala, kik-közül csak három küldetet Purgatoriumba, egy a' Szent Ferencz Szerzetéből-lévén Purgatoriumból más két lelket, mellyekkel ez életben Istenes barátságban élt, magával vit a' menyei dicsőségbe azon üdőben által.

4. Ezeket fontolván, talám így gondolkodol: Hiszem én Szerzetes vagyok, és üdvözülök; meg-efik benne Szerzetes ruhát hordozni, s' el-kárhozni? nem üdvözülni? En-is azt itílem ugy kellene lenni, hogy Szerzetes-lévén üdvözuly; mert Szerzetben lenni nagy jele az el-választásnak, fokban ha a' világban maradtak-vólna, örökké el-veztek-vólna; most pedig Szerzetben-való fok jóságos cselekedetek, s' igaz Penitentzia-tartások-által örvendeznek a' menyei dicsőségben; de ne véld hogy Szerzetes-is ne vólna pokolban? mert a' nyirett-fő, a' Szerzetes ruha meg-nem üdvözít fenkit csak magára. Tud-meg tehát, hogy-ha Reguládat, Professiódkor Istennek esküvéssel igyirt fogadástidot nem tartod, bizonyal el-kárhozol, mert valamint Szerzetesi hivatalodtól füg üdvőrséged, ugy ha az ellen fogsz cselekedni, veszedelem leszzen életed vége. Példa előttünk ebben Judás Iskariotes, ki Apostolságra hivatatot-vala ugyan, de imé hivatallyának meg-nem fellevén, örök kárhozat követé boldogtalan lelkét, és így a' mint Aranyszájú Szent János mondgya: nem használa néki hogy ő a' tizenkét Apostolok számába lett-vólna, mivel a' jó cselekedetekre kedve, s' ügyekezete nem-vala.

5. Szent Domonkos Confessor egy ördögös emberben szállot gonofz lélektől tudakozik-va, minémű renden-lévő emberek-közül kárhoznának-el többen a' keresztények-közül? kinek így felele az ördök: A' Királyi, és Fejedelmi emberek-közül mind Férfi, s' mind Afzfzony renden-valók számtalanok; Egy-házi, és Papi rendek, nálunk (ugy mond) pokolban bővön tanáltatnak; kalmárok, városi lakofok fokban; igaz valóságos Szerzetes egy-sincs; elegen pedig olyanok, kik az ő Régulájok meg-tartásával nem gondoltak, és innen azt írja Sz. Báfilius a' rofzfz Szerzetefekről: *Hogy a' Barátok-közül kevesfen üdvözülnek*; Bizonyittyá eztet Sylvánus Apátur, ki el-ragadtatván lélekben látta: hogy a' Szerzetes köntösökben, hábitufokban, fokban hurczoltatnának pokolba; ellenben a' világi emberek-közül fokban mennének az Isten dicsőségébe. Mind ezekből észre veheted mit kelesék cselekedned, ha ugyan valóban akarfz üdvözülni; hogy tudni-illik: a' Parancsolatokat meg-tartsad, hogy fogadáfidnak eleget tégy, hogy a' Szent Szerzet leg-kisfőbb rendelését-is el-ne mulasd, meg-gondolván mind a' menyei, mind a' pokolbéli két örökké valóságot. De hogy annál inkább bődögül esék el-válatztáfod,

fod, szükség néked Kristushoz hasonlóvá lenned: *Mert Szent Pál Apostol tanítáfszerént, a' kiket eléve meg-ismért az Isten, az-az: a' mint Szent Agoston magyaráza, a' kiket eléve szzeretet, eléve-is el-rendelt hasonlóvá lenni az ő Fia ábrázattyábox.* Nézd már, formája Kristus Urunk a' *Szegénységnek*, mert nem-vala helyye hova forditaná szentséges Fejét. Formája az *Angyali Tisztaságnak*, ki a' liliumok-közt legeltetik. Formája az *Engedelmeiségnek*, ki engedelmes lön mind halálig szentséges Attyának. Formája minden-némű jószágos cselekedetnek, ha tehát mind ezekben hasonló lészesz életedben, hasonló léfz némű-némű-képpen dicsőségében-is.

6. A' koros emberek-közül (irja egy Valentzia nevű tudos Doktor) hogy *senki más az örök életre nem választatot; hanem csak az, kiről Isten által látta hogy életének végéig a' jó cselekedetek gyakorlásában meg-marad.* Tom. 1. q. 23. de *prædest.* Innen mint hogy bizonytalan vagy mely nap, mely órában jutz életed végéhez, szükséges hogy minden üdőben, minden órában halálos véték-nélkül tanáltafsál; mert bizonyos az, hogy ki miben tanáltatik, a' szerént itiltetik, jutalmaztatik. Az Angyali Doktor Sz. Tamás tanittyá *quæst.* 23. hogy el-vagyon valakinek végez-

gezve üdvössége Isten ő Felsége-előtt annyiban, tudni-illik: hogy annak az el-választot embernek minden cselekedeti az ő el-választására szolgáljanak, mellyek az ő üdvösségére alkalmatosok, vagy maga áitatos imádságai, vagy mások buzgó könyörgései, vagy akár mi jóságos cselekedetek, mellyeken-kivül senkinek az üdvösség nem adatik. Innen az el-választottaknak-is szükséges a' szüntelen-való könyörgésben, és több jóságokban magokot foglalni; mivel csak ezekből lehet bizonyos valaki az ő el-választásáról az igaz keresztény hit-szerént, ha tudni-illik: jóságos cselekedetekben foglalatoskodván bizonyossá teszi a' maga el-választását; Szent Péter Apostolnak intése-szerént: 2. Petri 1. *Igyekezetek inkább, hogy a' jó cselekedetek-által bizonyossá tegyétek a' ti hivatalotokat, és választástokat.* Holot nem azt mondgya: cselekedgyetek, hanem ügyekezetek azt cselekedni, melyből aztot akarta ki-hozni, hogy többet kellefsék jót cselekedni, mint-sem te vélenéd elégségesnek lenni; ne fűgezd azért ezen veszedelmes forsnek (talám, talám) czérnájára üdvösségednek czéllýát, hanem ugyan csak helybe meg-gondold, hogy mindenek-felett-való nagy dologban örök üdvösségedben, tudni-illik: kelletik jár-

járnod, melynél nincs nagyobb az ég-alatt; mert mit használsz véle hogy szűlettél ámbár Uri, vagy Nemes vérből? mi haszon ha bölcs, ha okos, ha szép, ha magadot alkalmaztató mások-előtt kellemetes, ha jó mester, vagy akár mi-némű dologban, mind ezekkel mit használsz mondom, ha egygyetlen-egy drága lelkednek üdvösségére nem vigyáz? ha aztot el-veszted? Krisztus Urunknak ama mondása-szerént: *Mi haszna embernek ha az egész világot el-nyeri-is, és lelkének kárát vallya?* Vigyáz azért szorgalmatoosan mindenek-felett lelked üdvösségére, s' meg-gondold: *hogyan menyország erőszakot szenved, és az erőszakosok nyerik aztot-el,* ugyan Krisztus szava-szerént. *Matth. 11.* Hogy azért te is aztot el-ragadhasd, kelletik erőszakot tenni magadon; akaratomodot szűkség megszegni, s' az Ur Isten, s' Elöl-járok akarattyához szabni; szűkség testedet bójtel, ostorozással, cziliczium hordozással, ételben, italban-való mértékletességgel, szüntelen-való munkával meg-aláznai; érzékenységedet, szemedet, szájadot, füleidet, kezeidet, lábaidot őrizet-alatt törvény-szerént tartani; minden ellenkező dolgokat az Isten szentséges kezéből alá-zatos csokolással venni. És így magadot egészen az Urnak áldozván; ha száz, vagy
ezer

ezer keresztekét kényszerítetel hordozni, egyet se tégy le; ha néked egyedül minden e' világon történendő bestelenségeket, gyalázatokot kellene-is viselned, egytől se szaladgy; ha száz fejed-vólna, mellyeket féjsze-alá egygyenként kellenék vetned, el-ne vonny csak egygyet-is; ha minden-némű kárvallás, betegség, nyavalyák reád rohannak-is örömmel fogadd; ha ezerszer meg-kellene halnod, azt-is tréfának, kicsin dolognak allisd, csak a' keveffen el-választottak bóldog forsában találtafsál.

7. Azt-is gondold-meg, hogy az Ur Istennek minden titkos helyeket, s' dolgokat láto szentséges szemei-előtt mind jó, s' mind gonosz cselekedeteid bizonyos számban mértékben tartatnak, és így bűneidnek bizonyos száma-lévén ugy vigyáz, hogy ha azon számot meg-haladod csak egy vétékkel, ottan készen vár kárhozatod; hogy tehát a' ne történék veled, minden bűntől ugy irtozál mint-ha bizonyosan tudnád, hogy azzal meghaladod bűneid mértékét; mondgyad azért tellyes bizadalommal, midőn akár minémű bűnre késértetel: Oh Jépus ót Szent Sebeidben ajánlom szegény lelke-met! hogy uj vétékbe esvén bé ne töltem bűneim mértékét, és örökké el-ne

veszszek. Imé Uram igirem Sz. Pállal, hogy többé a' te menyei szent malafzdot heába nem vészem, s' azok rajtam üressék nem léfznek. Ugy-is cselekedgyél, ne hogy a' szent földön a' Szentek-között lakván, kényszeritteesél halálokor hallani Kristustól: *Hitalak, és nem akartál*; hitalak az igaz Penitentzia-tartásra, te pedig tobzodó-lévén ételben, italban azok közül-való vagy, *kinek istenek az ő basok*; hitalak több hiv szolgaimmal egygyütt a' harangszó-által az én szolgálatomra, te pedig rest, és tunya midőn mások éjtzakai nagy hidegekben-is álmost meg-szakasztván nékem szolgáltak, a' meleg házban ágyodban huzodoztál. Semmi-féle alkalmatofságot tehát ez-után el-nemulas valaňol, s' valamikor az Ur Istennek szolgálatodal kedveskedhettel. Mit vélsz ugyan csak egy *Meditation*nak el-veszteglésivel minémű kárt tettél magadnak? Lásd, és visgáld lelki-isméretedet: Imé a' Sz. Léleknek fugárlásai, a' jó indulat, akár mi fő jóságos cselekedetre, magunk példás viselése; Istenhez, s' felebarátunkhoz-való kötelességeinknek megismérése a' *Meditation*ban mint valami fényes tükörben látzik, és mutattatik-meg, és így csak egy *Meditation*nak el-vesztegléséből annyi, s' oly nagy kárt valasz,

mel-

mellyel az egész világ kár-valása nem ér. Itten szól az Isten szivedhez, ha tehát tekéletes Szerzetes akarsz lenni, a' *Meditatiót* se a' Klastromban, se a' Klastromon-kivül a' mennyiben lehet el-ne had, és a' mit az Isten ottan mutat hogy cseleked, vid végbe; a' mit jóval hogy távoztasd, kerüld-el; egy szóval: ha az elválasztottak-közül akarsz lenni, ne huzd-el magadot azoktól, a' miket közönségesen az Isten választot népe Szent Szerzetednek gyülekezete szokot végbe vinni, s' ugy léfzen hogy te-is közöttök léfz a' menyei tárfaságban, ha a' földön vélek-egygyütt igazán hiven dicfired imádod Teremtő Uradot Istenedet. Mondgyad azért: Oh édes Jéfusom! szánom, és bánom, hogy eddig gyakor fogyatkozásom vólt e' félekben! fel-téfzem szent szined-elótt életem jobbittását, nem hazugsággal mind eddig cselekedtem, sőt ha képes-vólna ezer nyelvel dicfírnélek, s' minden szent gyülekezetben a' hol Sz. Neved dicfirtetik, kívánok meg-jelenni; nem-is engedem hogy a' gonolz restség többé szivemben helyet féfzket verjen magának; segélyd jó ügyekezetedet a' te Szent Nevedben alázatosfan könyörgök.

8. Igaz az, hogy az órdög igyekezik akadáljozni Isteni szolgálásban-való buz-

goságodot, hogy az el-választattak szá-
mából ki-esvén a' maga feregében szá-
lálhason; de ne fély, ály ellenne a' mint
Sz. Péter-is jóvalya: 1. *Petri* 5. Az igaz
eleven, az-az: jó cselekedetekkel bővöl-
ködő hit-által, és el-fzalad tölled. Nie-
renbergius írja *cap. 12.* Egy öreg szent
életű Remetének, ki ugyan más iffiu sz.
életű Remetével lakik-vala, meg-jelenék
az ördög a' puztában nem szenvedhet-
vén az ő sz. tekéletes életeket, és monda
az öreg Remetének jó Angyal képét tűn-
tetvén magának: Az iffiu Remete tanit-
ványodról el-végzette Isten, hogy néki el-
kéllyen kárhozni; mellyen igen meg-ret-
tenvén az öreg Remete, egy-néhány na-
pok-alatt bánkodik-vala szivében, észre
vévé azonban az iffiu Remete az ő ked-
ves Mesterének bánattyát, és nem hagyta
szünetet, míg okát meg-nem mondaná bá-
nattyának, halván tehát az Iffiu a' jelen-
séget, nagy bátorsággal vidám orzával
azt felelé: E' dolgon Atyám nem szük-
ség firánkoznod, szomorkodnod; mert én
nem úgy szolgállok az Istennek mint va-
lami nap-számos szolga fizetés-ért, hanem
úgy mint engedelmes fiu hivatalom-sze-
retent, mert örökké-való jóság minden sze-
retetre méltó. Nem akará tehát az igazak
szeretetését meg-probáló Isten az öreg sz.
éle-

életü Remetét keferves bánattyában hadni, hanem valamint Abrahámot Isák fiának áldozatra-való vitelében Angyala-által meg-vigasztalá, ugy néki-is meg-jelenté következendő ejtzakán: hogy az ő lelki fia nagy érdemű-vólna, és bizonyoson az el-választottak-közül egygyik lé-szen. Imé ha lelki vak nem akar sz lenni, lásd először az órdögnek csalárdságát; ki hogy valakit meg-csalhasson, az Isteni szolgálatra alkalmatlanná teheffen, világosság Angyalává tünteti magát. Lásd másodszor az iffiu Szent Remete példájából, hogy ne üdö-szerént-való Superioroktól reád származandó, vagy örökké-tartó büntetés félelméből, vagy e' világi, vagy más világi jutalom-ért szolgálj az Ur Istennek, hanem szolgálj öröme-sz, hiven, és igazán, szüntelen mint oly kegyes, kegyelmes, szentséges Atyádot, Teremtő Uradot Istenedet, szerető hiveséges fiui tiszta szeretetből. Arra nézve mondgyad: Oh Istenem! imé én-is (noha késén, mert eddig-is oh fájdalom! ugy kellett-vólna) szeretlek tégedet, nem azért hogy üdvözits, se nem azért hogy el-ne kárhofztas, hanem csak egyedül azért, mert minden tiszteletre imáadásra, és örök szeretetre méltó édes Uram, Atyám, Istenem vagy; s' vajha az ég, és föld

szeregetével, vagy mind ezek föllött tégedet szerethetnélek! ! ! és azon szeretből le-kötöm magamot, meg-szegem akaratomat Isteni akaratoddal egygyesztetvén úgy, hogy ha ebben a' szempillantásban, vagy akár mikor-is azt akarnád: hogy én pokol tűzére vettettefem, egyebet nem mondok, hanem: Szentséges Menyei Attyám légyen szent akaratod, a' te tettzéfed én-előttem ezer Menyországoknál kelemetesebb.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Mi-némű jelekből lehet intezni az el-választást, vagy örök údvótséget?

ESztet fontolván Sz. Bernárd *Serm. 1. in Dom. Septuag.* így kérdeszkedik: *Ki mondhattya maga-felől, én az el-választottak-közül-való vagyok? én az Isten fiai számából vagyok?* ellenkezvén a' Sz. Írassal Eccl. 9. v. 1. *Nem tudgya ember, ha szeretetre legyen-e méltó, vagy gyűlölségre.* Mind azon-által Bölcs Drexelius tizenkét jeleit tanálta-fel az örök boldogságra-való el-választásnak. Jere tehát, és lásd ha ezeket magadban tanáloed: *Első. A' belső világotság.* az-az: meg-ismérése a' jónak, és gonofznak; a' jónak hogy azt köveszed, a' gonofznak hogy azt távoztassad.

2-dik:

2-dik: *A' jó lelki-isméret, mely mindenkor kész a' balálra.* 3-dik: *A' Szentségekkel, az-az: Szent Gyónással, Oltári Szentséggel-való gyakor élés.* 4-dik: *Minden világi gyönyörűségnek meg-vetése utálása.* 5-dik: *Midőn valaki szüntelen-való inséget, szorongatást szenved, akár testében, akár lelkiben békeséges türéssel; Kristus példájára követésére, kinek egész élete szenvedés volt.* 6-dik: *Az Isteni Igejének áitatos halgatása; akár Prédikátzióban, akár olvasásban.* 7-dik: *Jó akaratból-való alamisnálkodás; mellyet te szegény Szerzetes-lévén helybe vihetz, ha üdöd-lévén a' Sz. Kereszt uttyán nyerendő bucsukkal látogatod, és szabaditod a' Purgatoriumi tömlöczben égő, s' kénlodó rabokat; Oh mely kedves dolog ez az Ur Isten-előtt! oh mely nagy alamisna azoknak a' szükköldő lelkeknek! Kö a' szived, s' nincs irgalom benned, ha nem segélyted őket; segélytheted pedig, ha azt az drága üdöt, mellyet aluvásban, s' haszontalan beszélgetésben töltesz, arra forditod; oh mely fok effedeződ léfznek az Isten-előtt, ha ezt cselekszed! mert bizonyos: hogy valahány lelket meg-szabadítasz, annyi éretted könyörgöt küldesz az Isteni Felség eleibe, és eztet ugyan kérlek, méllyen olcsd szivedbe.* 8-dik: *Az embe-*

*vi elégtelenségnek valóságos meg-ismérése, hogy ember mindenben semmi Isteni segítség nélkül. 9-dik: Ha ember ellenségéhez szerezzel viseltetik. 10-dik: Régen tett vétkeiről-~~v~~aló keserves emlékezet, szív-béli bánat. 11-dik: A' jó cselekedetekre-~~v~~aló hajlandóság. 12-dik: A' belső gonosz indulatoknak szoros meg-zabolázása, és a' késértetektől sokféle ördögi incselkedésből, rossz gondolatokból-~~v~~aló győzedelem; melyre hatalmasbb fegyver nincs mint a' Jéfus, Mária Szent Neveinek áitatos segítségül hívása, vagy a' Sz. Kereszt jelének magadra-~~v~~aló formálása; az-is igen hasznos, ha csak meg-utálsz a' rossz gondolatokat, mint-ha nem-is szivedből származtak-vólna. Már édes Atyámfia, mind ezeket a' jeleket fontolván vizsgál-meg, ha fel-tanálsz magadban, vagy nem? ha fel-tanálsz örövendgy, s' adgy hálát az Ur Istennek; ha fel-nem tanálsz, tellyes ügyekezettel azon légy, hogy azokat a' jeleket magadban fel-álítsd, és így Sz. Agoston nagy Doktornak tanácsát bé-töltöd: *Ha még-nem vagy az el-választottak-közül, cseleked, hogy el-választassál.**

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A Pokolról.

I. CZIKKEL.

KEvés szókban fokot egybe foglalt Job Pátriárka, midőn *cap. 20.* ezeket mondotta: *Minden fájdalom reá rohan*, értted az el-kárhozot lélekről; reája rohan arra igazán minden fájdalom, tudni-illik: fő-fájás, fül-fájás, fog-fájás, kőszvény, áréna, ízem-fájás, egy szóval: minden tagoknak keserves gyötrelme fájdalma; minden sebeknek, veréseknek, kén-vallása. Réája rohannak minden halálra sententziáztatot embernek gyötrelmi; egy szóval: reája rohannak valamely fájdalmakot gonoszokot elmével fel-gondolhatni, szóval kimondhatni, pennával le-irhatni lehet; sőt mind ezek fölött-valók, mert a' pokol fájdalmat ki beszélheti, ki fontolhattya vólta-képpen? E' világon ha szenvedünk-is valamit, néha csak egy tagunkban érezzük a' fájdalmat, vagy ha többekben-is, de ugyan csak nem mindenben. Kőszvényben némely kénlodik, de ugyan csak ehetik, és ihatik, gyomra nem szenved. Másnak fogai fájnak, de ízeme, keze, lába nem szenvednek; de az pokol kényában minden tagok egygyütt szenvednek kimond-

mondhatatlan fájdalmakot; ki-mondhatatlan fájdalmakot mondám, mert valamint Sz. Pál szava-szerént: *Sem a' szem nem látta, se a' fül nem hallotta, se az ember szívébe fel nem mentenek, a' kiket az Isten azoknak készített, a' kit őtet szeretik.* Ugy senki szeme nem látta, senki füle nem hallotta, senki volta-képpen meg-nem gondolta, mi-némű kényai léfznek azoknak, kik az Iltent gyűlölték, s' vét-kes életét kész akarva élnek ez életben, nem gondolván az Urnak Sz. Törvényei-vel. Ezeket meg-gondolván, mondgyad Sz. Agostonnal: *Itt éges, itt ostoroz Uram! csak örökké légy kegyelmes, légy irgalmas.*

II. CZIKKEL. *Imé én e' népet örömmel étetem, és epe-vízzel itatom őket. Jerem. 9.* Pokolban szüntelen, és örökké-tartó szom-juhozásban gyótródnak a' böldogtalan lel-kek, és ital nem adatik nekik; szüntelen eheznek, de eledel-nélkül szükölködnék; mindenkor keseregnek, és soha sem vigasz-taltatnak; ki-mondhatatlan szörnyű kéno-kat viselnek, és semmi könyebséget nem éreznek. Nincs ott egyéb sívás rivásnál fogok-éfikorgatásánál; nincs egyéb el-szen-vedhetetlen bűdöségnél, hideg dérnél, tapasztható fététségnél, kén-kóves tűz-nél. Oh temerdék fájdalom! léfzen ot-tan az ördögökkel-való társáلكodás, sár-kányok-

kányoktól, kigyoktól-való mardosás, a' kegyetlen hóhéroktól minden kegyelem-nélkül-való csapdosás. Nincs már ottan sem hitnek, sem reménységnek valami háfzna; mert Isten kegyelméből örökösön kiestek, és ez nékik minden kényok-felettvaló leg-kefervesbb gyötirelem. Ide, ide tehát, most mig élz gyakorta alá szály, kivált mikor bünre késértetel, hogy holtod-után oda ne esél. Vigyáz arra-is, mely nagy veszedelmekben forog bünös lelked: ördög, test, világ, ösztönei-között, és hogy akár mellyiknek engedgy, rabja vagy pokolnak már azonnal; fohászkodgyál azért most gyakorta az áldot Jéfushoz, s' mondgyad: Oh szerelmes Jéfusom! édes Jéfusom engedd kegyelmefen, hogy ne a' pokol-béli tűzél, hanem a' te Szent Szeretetednek langjával égjek most, és mind örökké.

III. CZIKKEL. *Keresik az emberek a' balált, és azt nem talállyák-meg: és kívánnak meg-balni, és el-fút a' balál tőlök. Apoc. 9.* A' pokol-kényai nem csak szörnyű módon nagyok, hanem örökké tartok, és ez egyik, mely fő módon kénoza az ottan-lévó bóldogtalan lelkeket. Oh szörnyű örökké valóság! gondoly egy nagy hegyet, melynek teteje az éget érje; gondoly e' mellé egy tengelicz kis mardarat,

darat, mely minden száz-ezeredik esztendőben azon rész hegyből csak egy mákfizemnit vinne másuvá, valaha valaha még-is reménlhetnéd azon hegynek végét: de a' pokol-béli örökké valóságnak, fo ha mind örökké vége nem léfzen. Oh bizony véres köny-húlatásra méltó firalmas örökké valóság! kettős az örökké valóság: Menyei, és Pokol-béli. Már rajtad áll mellyiket választod; ha itten kefergesz, szenvedtz, szoros úton jársz, az-az: az Isten Parancsolatinak, és szorossabb Szerzetednek Régulai mellől el-nem álasz, vár a' menyei örökké valóság. Ha pedig azok mellől el-álván tested érzékenységeit, ördögöt, világot követvén, tágas úton kezdesz járn, vár a' pokol-béli örökké valóság. Fohászokodgyál azért, és mondgyad gyakran: Oh örökké-való jószág Felséges Ur Isten! segély oly hiven, és igazán szolgálni Szent Felségednek, hogy ne légyek a' pokol-béli, hanem a' menyei örökké valóságban, dicfirvén ottan Szent Felségedet az igazult lelkekkel, a' mi Urunk Jéhus Kristufunk-által mind örökkön örökké. Amen.

NEGYEDIK NAP

A' Bóldogságos Szűz Máriának,
 ugy-mint a' Szerzetesek kivált-képpen-
 való Szofzollójának tiszteletére.

Ezen a' napon gyakorlando rövid Foházkodás:

Egygyet kértem az Úrtól, is-még azt ké-
 rem: hogy az Ur házában lakjam éle-
 temnek tellyes napjaiban. *Pfal. 26.*

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' Szent Szerzet méltóságáról, és drága
 hasznáról.

I. CZIKKEL.

MIként ha valakinek drága gyöngye
 volna, így szól Sz. Magdólina de
 Pázzis, és nem értvén annak becsűit, ke-
 vesset használna néki; ugy igen kevés gyü-
 mölcsőt veszsz a' te Szerzetes hivatalod-
 ból, ha annak meg-nem isméred hasznát,
 mert ezen tudatlanságból nem fogod szereti-
 ni, és annyira becsülleni Szerzetes állapotod-
 at a' mint kellettnek. Hogy tehát ezt meg-
 becsülleni tudgyad, a' Kristus nagy igi-
 retét hallgyad: Minden (ugy mond) a' ki
 el-hadgya házát, vagy atyjait, vagy nén-
 nyeit, vagy Attyát, vagy Annyát, vagy
 házas-társát, vagy fiait, vagy szánto-föl-
 deit

deit az én Nevem-ért, száz annyit vészen, és az örök életet bírja. *Matth. 19.* Ezek azon igék (ugy mond Szent Bernárd) mellyek az egész földön e' világ unalmát szerzették; mellyek az önként-való fegénységre az embereket indították; mellyek Barátokkal a' Klastromokat, Reme-tekkel a' puztákat bé-töltötték: mellyek oly fok nemes, tudos, gazdag, és jó erkölcsű ifiakot a' Klastromokba vontak, a' kik noha mindeneket, mikkel birtanak, a' Krisztus Neve-ért el-hagyták, még-is semmit azokból el-nem vésztettek, mert száz annyit vettek; Szerzetes Atyámfia! egy Atyádot hagytad-el, egy Anyádot, egy, vagy két Bátyádot, kevés Néneidet, Hugaidot; Imé a' Szent Szerzetben annyi Atyáid, Anyáid, Bátyáid, Hugaid tanáltatnak, a' mennyi Szerzetes Atyafiakot számlálz a' Szerzetben. Ezek pedig hiebben, és nagyobb szerezettel fognak tégedet fegélteni, s' néked szolgálni, mintsem azok, kiket el-hagytál. Egy, vagy talám két házadot hagytad-el, mellyek-ért annyi lakó-helyeket nyertél, a' mennyi Klastrom tanáltatik az egész Szerzetben. Oda hagytad a' kívül-valókat, az ideig-tartó földi javaidat, és Isteni, lelki, s' örökké meg-maradandó örökséget vettél azok helyett. El-hagytad a' világ sem-

femmiét, el-vetted az Isten mindenét. Én Istenem, és Mindenem! hát én mit adgyak néked mind azok-ért, a' miket adtál nékem? imé a' szívem!

II. CZIKKEL. *Jobb kettőnek egygyütt lenni, hogy-sem egynek: mert hasznok vagyon az társaságokban, ha egygyik el-esik, a' másiktól meg-támogattatik. Eccles. 4.* Ebben a' nyomoruság völgyében nincs bódogabb állapot az igaz barátságnál, sohult pedig nem tanál ember hivebb, s' igazabb barátságot mint a' Szerzetben. A' Szerzetben sokan vannak, de mind egygyek, és fenki nincs egyedül, mert a' közönséges rend-tartásban, és szívbeli egygyefségben egygyé léznek, ugy-annyira: hogy én-nékem ki-ki olyan mind önnön magam. A' Sz. Szerzetben ámbár külömbb-külombb-féle nemzetségből-lévő fzemélyek tanáltassanak, még is az egygyenlő életben szívek ószve-forrodván csak egy nemzetnek lenni láttatnak; mert a' menyei Sz. Atyától hivattatván, mind egy Atyától származnak, és egy Anya tejével, ugy-mint a' Szent Régulának eledelével tápláltatnak egy szívben lélekben. A' Szerzetben nem tanáltatik helyye amaz izetlen patvaros szónak: *Ex az enyim, e' tied,* mert minden közönséges: Közönséges az Isten, közönséges a' Régula, közönséges a'

a' jóságos cselekedetek gyűtteménnye ; és gyümölcse, közönséges az a'zta, közönséges a' munkálkodás, közönséges a' nyugalom, közönséges a' jutalom. A' Szerzetben a' fogyatkozásban-lévők, kik különös érdemekre nézve kevesset érnének Isten-előtt, mind azon-által a' Szerzet érdemére nézve szerencsések abban: hogy a' tekéletes Atyafiak cselekedeti, azok fogyatkozásit potolják, és az érdemekbe részefsé tézük. Oh bódog lélek ki a' Szerzetbe hivatattál! Uram hogy tudgyak hálakot adni néked? Imé fogadásimat meg-ujjittom, és néked ajánlom.

III. CZIKKEL. A' Szent Szerzet kerített város, a' mi életünk harcz, vitézkedés, a' gyakorlot jóságos cselekedetek a' mi nyereségünk, a' mely minnyájunkat egy-aránt illet Szent Dávid Decretumafzerént, a' ki így szól: *Hasonló része léfzen a' harczra menőnek, és a' hon-valóval maradónak. 1. Reg. 30.* Mert néked noha czelládban maradtz-is, mind az-által réfzed vagyon a' több Szerzetes Atyadfiái külső, és belső fáratságiban, testi fanyargatásiban, vigyázásokban, Prédikátziojokban, Szent Mife szólgálatyokban, imádságokban, békeséges tűrésekben, bőjtölésekben. Mikor látod Szerzetes felebarátodat imádságban, Prédikálásban, irásban,

ban, tanulásban, és egyéb munkában foglalatoskodni, úgy gondolkodgyál: hogy mind azoknak érdeméből néked-is részted légyen, és így a' mit elégtelen vóltodra nézve nem remélhetnél Istentől, a' szorgalmatos Atyafiak érdeméből el-vészted. Vannak, kik mások felől az ártatlan, és tiszta életben Isten-előtt tündöklenek, ezeknek ártatlan tiszta életek, a' te hasznodra-is szolgál. Annyi tiszta szivből dicsóított az Istent, annyi nyelvekkel prédikálod az Isten igéit, a' mennyi Szerzetes Atyádfiai ezeket cselekszük az egész világon. Ki nem mondhatni mennyi féle lelki gyúmölcsököt szerzenek a' tekéletes Atyafiak érdemi az ő Szerzetes Frátereinek. Mert ha valamellyik kisértetet szenved, a' mások érdemi az ellen lelki fegyvert nyújtnak. Ha gyarlóságodból ide, s' tova hanyattatol, azok támaszid léznek, hogy el-ne esél; hogy ha el-esel azok érdeméből vizont fel-kelsz. Innen által láthatod minémü hálá-adással Istennek tartozzál, hogy tégedet az ő ingyen-való jó-vóltából ily bódog állapot-ra a' Szerzetbe hivut. Ismérd-meg magadat ki vóltál, s' ki vagy; érdemes vagy-e erre a' jó forsra? és ha magadot érdemetlennek isméred, annál-is inkább alázd-meg magadat, és midőn tiszteltetel, s' becsúl-

tétel mint a' ben, s' mint a' kün-valóktól, semmit magadnak abból ne tulajdonits, hanem a' Sz. Szerzetnek, és Hábitusnak, mellyet méltatlan viselsz. Mind az-által magad-is azon légy, hogy más felebarátidnak érdemidben lelki hasznokra lehess, és ne csak mások keresményéhez ragaszkodgyál mint a' here, hanem légy te-is szorgalmatos a' több méhekkal együtt.

REGGELI LECZKE.

A Szerzet böldeg állapottjáról.

Nincs szentebb, nincs Istenesebb, nincs előbb-való állapot a' Szerzetes rendnél. A' Szerzetes rendeket Sz. Climacus földi Paradicsomnak nevezi: Justiniánus Sz. Lőrincz Szent Földnek. Szent Bernárd erőfs keritet Isten Várainak. Szent Damián Angyali Karoknak: Náziánzénus Sz. Gergely az Anyaszentegyház jelesebb részének: Szent Antoninus Jakob lajtorjának lenni mondották, a' mely lajtorjának gráditsai az áitatos Imádságok, Elmélkedések, és test öldöklések. A' Szerzetesek egy bölcs Doktor értelme-szerént *Thom. le Blanc. in Pfal. 21.* Kristus szivének méltán mondattatnak, mert a' Kristus tagjai között fővebbek, az-az: az Anyaszentegyházban, mely lelki értelem-szerént

Kri-

Kristus testének mondatik. Szent Theresia Szűz a' jó Szerzeteseket a' Mátyrok-közé téfzi: mert a' mely Szerzetes az ő Réguláit tekeletesebben követi, s' bé-tel-lyesfitti, annak élete végig-tartó mátyromság. *Itin. perf. c. 12.* A' Szerzetesek Aquinas Szent Tamás irásából 22. q. 16. Isten-előtt igaz áldozatnak lenni láttatnak, mert magokat egészen éppen égő áldozat-képpen Istennek bé-mútatták. A' Szerzetesek a' vitézkező Anyaszentegyház fe-gittói, mert ők az Anyaszentegyházat nem csak gyarapítani, hanem mindenkor óltalmazni meg-nem szűnnek. Ők a' ke-refzténység öfzlopi, mert könyörgések-ke-l, s' néha vérekkel a' világot óltalmaz-zák, és támogattyák. Az igaz Szerzete-pek menyei emberek, és földi angyalok, mert a' világnak meg-halálozván tár-falko-dások menyben vagyon.

2. Kristus Urunk tulajdon személlye-szerént fundálta, és meg-szentelte a' Szer-zetes hivatalt; innen a' Szerzetesek a' Kristus hasonlatofságára-nézve Názareufok, a' mint Názianzénus tanittyá, mivel a' Kri-stus az Evagyélium-szerént Názareusnak neveztetik. *Matth. 2.* A' Szerzetes ren-det a' Bóldogságos Szűz Mária-is az ő sz. életével fel-magaszta, a' mint Sz. Bri-gitta Afzszonynak meg-jelenvén ezeket

mondotta: *Fel-tettem szívemben, hogy ha kedvet tanálnék előtte (ugy mint az Isten-előtt) Szűzességemet meg-tartanám, és semmit nem bírnék ezen a világon, hogy ha pedig különben tetzenék Istennek, lenne abban-is az ő szent akarattya.* Tovább a Szerzetes Rendeket példájokkal fundáltak, és dicfirtetésé tették a' Szent Apostolok; mert ök-is mindeneket a' mikkel birtanak el-hagyván, a' Sz. Evangyéliom jo-vallása-fzerént követték a' Kristust, övéle egyetemben szüntelen a' jóban nevedvén a' tekéletes életnek, és Szerzetnek formáját hagyták e' világon. Honnan a' Szerzetesekről érthetni lehet azon igéket, mellyeket írt Sz. Pál Apostol Ephes. 2. *Ti vattok a' Szentek Polgár társai, és az Isten háza népei fel-épittetve, az Apostolok, és Próféták fundamentomára.* Eleinten az egész Anyaszentegyház mint egy Szerzetes Klastromnak lenni láttatik-vala, és az Apostolok Barát életet viseltek, *Chrysof. lib. 3. contra monast. vit. vituperatores:* kiknek femmi tulajdonok nem vólt különösön, hanem közönségesen éltenek mint szintén a' Szerzetesek, egygyütt élvén az Isten adományából, és egygyütt hálakot adván dicfirték, s' imádták az Istent.

3. Bátron tehát veheti akár ki-is a' Szerzetet ország úttya gyanánt Menyország felé, mert ez semmi akadályt nem vett az úton járónak, sőt fegéltséget ad a' Sz. Lélek igazításából. Senásbéli Sz. Katalinnak azt mondotta Kristus Urunk: *A' Szerzet mint egy bizadalmas bajocskául építettett azon lelkeknek kedvé-ért, kik a' te-kéletes életre sietnek, hogy őket szerencsésen állu! vigye az örök boldogságnak partyára, ennek pedig a' bajocskának Pátrónus-fa a' Szent Lélek Isten. A' révészzi, vagy igazgató bajos Mesteri a' Pásztorok, az-az: a' Szerzet Elöl-járói. Igen gazdag ezen bajocska, mert azokat hordozza, kiknek nem szükség sem testi, sem lelki úti kölcségről szorgalmatoskodni: Mivel ha igaz szófoga-dók, és engedelmesek léfsznek, minden szük-ségeket meg-szerzi nekik a' bajó Pátrónus-fa, a' Szent Lélek Isten. Sőt a' Sz. Szerzet nagyobb jókat tehet, hogy-sem ha vako-kat világosítani, betegetek gyógyítani, ördögököt úzni, és halottakat támasztani némelykor kelletnék; mert a' Szerzet lelki-képpen cselekszi mind ezeket, a' meg-vakúlt elméket világosítja, a' bűnben fetrengő lelkek nyavallyáit meg-gyógyit-tya, azokból a' vétket, ugy mint a' go-nosz akaratnak ördögét ki-űzi, a' halálos bűntől meg-ölettetett lelkeket viszont é-
 I 3 letre*

letre hozza; mint hogy a' Szerzet kivált-képpen a' bűnök el-vefztésére, és a' jóságos cselekedetek fzerzésére rendeltet az Istentől. Nagyot mond Justiniánus Sz. Lőrincz erről illyen szókkal: *Nem ok-nélkül titkolta-el Isten az emberek-előtt a' Szerzetnek mi vóltát: mert ha minnyájok-előtt világos lenne annak bődlog állapottya, mind arra sietnének.* Surius in vit. tom. 1.

4. A' Szerzet-által Adámból ki-öltözvén Kristusba öltöztünk, mert Sz. Bernárd értelme-fzerént: *A' Szerzet az ő igaz fiat, és kedvesit az emberektől különbözteti, és az Angyalokhoz hasonlóvá téfzi. Sőt az Isten képét az emberben meg-ujjítván, Kristus hasonlatosságára formálja, nem különbben mint a' keresztség; mert bé-esküvén a' Szerzetbe, mint egy ujjonon kereszstelkedünk, midőn testünköt meg-sanyargatván ujjonon Kristusba öltözünk, bé-öltatván az ő halálának hasonlatosságába. Mert nem csak az egy eredendő bűnnek, hanem minden vétkeinknek, mellyeket el-követtünk, setétségéből a' jó cselekedetek világosságára jutunk.* Lib. de præcept. & dispens. A' mint egy a' régi Barátok-közül egygyenlő szent malasztnak jelét látta az Egből le-szállani a' meg-keresztelendő személyre, és arra, ki a' Szerzetbe bé-öltözik.

5. Az igaz Szerzetesek az Isten őfi, kincsei, és belső szolgálai, mert őket mint tulajdonit magához vévén óltalmazza minden ellenségtől, s' gondgyokat viseli. Minek utánna Sz. Ferencz Atyánk az ő Szerzetét napról napra szent példa adásival gyarapittaná, és intéssel a' jóban nevelné; valahányszor akadályt tapasztalt ügyekezeteiben, vagy jóvendőre is a' féle ellenkező dolgokat Isten jelenéséből általlátot, annyira meg-keferedet, hogy szivének fájdalmi, és köny-hullatásimiattd majd majd meg-emésztetnék. Midőn pedig e' féle kefervében egykor az Istenhez folyamodot-vólna, kérvén hogy fordittaná-el azt az esetet familiájáról, ily feleletet vón Istentől: *Miért annyira Ferencz meg-háborodtál? miért emésztet magadot, midőn egy, vagy más a' te Frátereid-közül, vagy ki-öltözik a' Szerzetből, vagy abban botránkozást szerez? talám vélted magadot ezen nyáj olyan vezérlőjének lenni, hogy engemet ne ismérj nagyobb vezérlőnek lenni? vallyon nem én plántáltam-e aztot? ki bírja Penitentzia-tartásra rajtam-kivül az embereket, avagy ki ad erőt azoknak a' jóban végig meg-maradásra? én vittem bé őket, én meg-is tartoztatom. Ha pediglen ezek ki-esnének, én másokat támasztok bellyekbe. Azért néked azt parancsolom:*

nak. Itten bizonyára világoson ki-tetzik az Istennek kivált-képpen-való gond-vise-
lése az ő szegényihez; Itten bé-telleye-
fedik a' Sz. Dávid jövendölése, mellyet
Sz. Ferencz az ő utazó Frátereinek úti-
költségül ad-vala mondván: *Vesd az Ur-
ra gondodat, és ő el-táplál téged.* Pf. 54.
A' Gazdagok szükölköttek, és ehéztek,
az Urat keresők pedig meg-nem fogyat-
koznak minden féle jóban. Spanyol Or-
szágban ha ki Sz. Ferencz nevében ala-
misnát kér, meg-nem tagadtatik, minnyá-
jon örömeft adnak: más kerefztény nem-
zetségek-is a' szerént cselekednek. *Eddig
Cornelius à Lapide.*

7. Mi-képpen szokta Isten óltalmazni
Szerzetünköt, meg-valófodott ezen alább
írt csudálatos példából. *Chron. Ord. part.
2. lib. 9. c. 36.* Öszve esküttének-vala egy
űdőben az Anyaszentegyháznak némely
Prælatusi Szent Ferencz Szerzete-ellen,
egy Püspök fő-képpen, ki-is a' Szerzet
ki-irtására a' *Conciliumba* fiete; de fel-tett
szándékát véghez nem viheté. Abban a'
Városban, a' hol már jövő nap *Conciliu-
mat* ülni kellett-vólna, lévén a' nagyobb
Templomban két kép, egygyik Sz. Pál
Apostolé, máfik Seraphicus Sz. Ferenczé
le-irva: így történék az emlitet Püspök-
nek dolga; az el-rendelt nap-előtt-való

éjtszakán, midőn minnyájon alunnának; az Egyház őrző vigyázván a' Templomban hallá Sz. Pál Apostolt Sz. Ferencznek e' képpen szólni: *Ob Ferencz miért a' te Szerzetedet nem óltalmazod?* kinek felele Szent Ferencz: *Mit cselekedgyem? az én Krisztusomnak fészülete kezemben vagyok, kételenittetem a' boszút békeséggel szenvedni.* Ellenben Szent Pál azt mondgya-vala: *El-ne szenvedd boszú-állás-nélkül, add által nekem keresztedet, és fogjad az én Zablyámot.* Mi jött ki a' dologból? azon regvelre virradolag láttya az Egyház őrző Sz. Pál Zablyáját Sz. Ferencz kezében, vízfönt Szent Ferencz keresztét Szent Pál kezében lenni; mely csuda történetből az Egyház őrzője el-ámúlván meg-hallá, hogy annak a' Sz. Ferencz Szerzete-ellen támadot Püspöknek azon éjjel feje vétetet-vólna. Azonban valamiket látot, és hallot a' Templomban azon dologról mindenek hallatára elő-beszélli-vala, és szavainak bizonyosság tételére a' képeket meg-mutatá, és meg-valófitá, mert a' Sz. Pál Kardgya Sz. Ferencz kezében vérefen tanáltaték.

8. Azt mondod: ha ugy van a' dolog, ha oly nagy a' Szerzet méltósága, hafzna, és böldegsága, ha minden féle lelki jókkal bővelkedik; honnan vagyon,
 hogy

hogy abban a' bódog állapotban, annyi kedvetlenek, és szomorkedvűek tanáltatnak, sőt némelyek el-is szöknek? Én pedig azt kérdelem tőled, vallyon az Egből le-ízálott Manna, mely az Izraél népének eledelére Istentől adatott, nem vólt-e édeséssel tellyes? igen-is tellyes vólt, melyről mondgya a' Szent Irás Sap. 16. *Angyalok éleségével tápláltad a' te népedet, és munka-nélkül készítettett kenyéret adtál menyből nekik, minden gyönyörűség, és minden iznek édesége léven abban.* Mi okon tehát zúgolódtak még-is? miért kívántának hús eledelt? Szent Agoston erre így felel: *Nem minnyájon (ugy mond) az Izraél népei értették azt a' drága édeséget, hanem éppen csak azok, kik ő-közöttök igazságban tanáltattak, mert a' többinek ez a' menyei éleség nem jó izt, hanem inkább csömört okozott.* Hasonló-képpen ennek az Angyali életnek bódog, mi vóltát, csak a' jó féle Szerzetesek tapasztallyák, s' érzik, és nem az el-fajúlt személyek a' Szerzetben, kiknek az Egyiptom hagyományaira, az-az: e' világnak méreggel elegyítettett jóvaira inkább váslik fogok.

9. Ötödik Károly Császár meg-vallotta: hogy minek-utánna Sz. Hieronymus Klastromába zárta-vólna magát, le-mondván világi biradalmáról, csak egy nap-is több

több vidámságot, és szívének belső gyönyörköttetését tapasztalta; mint-sem minden-némű udvari gyönyörköttető állapotiban, s' oly fok számos diadalmiban. Nem is ok-nélkül: Mert a' Cellában-való lakás, oly drága dolog, és szerencsés, mint majd a' menyei lakásnak első kezdete. A' *Cella*, és *Cælum*, az-az: *Eg*, betű-szerént közel járnak egy-máshoz, azt mondgya Sz. Bernárd. Mert valamint *Cella*, és *Cælum*, az-az: Menyég nevezetek-szerént közelitnek egy-máshoz, ugy természetek-szerént-is: A' Menyég, és *Cella* a' rejtékből vesznek eredetett, mert *Celo* deákül azt téfzi: *el-rejtem*, így valami jó vagyon el-rejtve az Egeben, ugy a' Cellában-is; mi-némű dolog foly az Egekben, ollyanok folynak a' Cellában-is. De mi lehet az? Nem egyéb hanem Istennel múlatni, Istent dicfiri, és imádni, holott annak rendi-szerént a' jó Szerzetes az ó Cellájában az ó Istenével szokott múlatni, ó-tót dicfiri, és imádgya. *Hozzá téfzi a' Sz. Atya*: Merem mondani: hogy a' Sz. Angyaloknál oly kedvesek a' Cellák, mint az Egek. A' Cellából gyakortább adatik az Egekbe-való fel-menetel, és ritkább a' pokolra-való le-menetel. *Tract. de vit. solit. ad Fratres.*

LELKI SZÁM-VÉTEL.

A Szerzetes maga viseléséről.

Minden keresztény híveknek, de kiváltképpen a' Szerzeteseknek jóvallya Szent Pál Apostol: *A' ti csendes magatok viselése nyilván legyen minden embereknél.* Phil. c. 4. v. 5. Seraphicus Sz. Ferencz Atyánk pedig az ő Fiainak azt parancsolja: cap. 3. Reg. *Légyenek szelidek, békeség szeretők, mértékletesek, s' alázatofak, becsülletesen beszélgetők mindenekkel, kikkel illik.* Szerzetes Atyámfia! minden szokásfidot, erkölcsfidet el-néveztem, s' jól megvizsgáltam, és imé benned minden tiszteltelenségnek summáját tapasztaltam. A' te külső érzékenséged fölötté zabolátlanok, hivatalodban álhatatlan, köteletségben rest; túnya vagy, magad viselésében célcsapó, szóllásodban hertelen, és szemtelen vagy, látásodban ide, s' tova kandicsáló, nyughatatlan, néha szemérmetlen, s' hivságra vágyódozó; te mértékletlen vagy az ételben, diatlan az italban, hivságos minden cselekedetiben. Ezek illetik-e a' Szerzetest, a' kire mindenek szeme rá vagyon függesztve? De még gyermekes-is vagy, most a' korodáddal parittyázol, most hozzád hasonlóval taszigalódo, most vakaródo, most orro-

orrodot vájod, csácsogó, disztelen, hejtelen csúfos szókat, s' tréfákat szoktál parafztúl ejteni. . . . Tekintsed kérlek a' Szerzet hirét, s' becsületét, ha már annyira juttál, hogy magadra nézve nem akarsz szégyenülni. Lépefidben-is felette fietz, öltözetedben kivált-képpen-valót, ujjabbat kívánsz, ábrázatodban csúfos figuráidot mutatod, s' beszédidben fejedet forgatod. Vallyon ezek egygyeznek-e a' te Atyádnak Sz. Ferencznek erkölcsivel, a' ki oly alázatos-vala, hogy az ő társalkodása Prédikátziónak lenni tartattatott? Hallyad az ő szavát: *Az Urnak nevében, ugy mond: mennyetek ketten ketten, alázatosan, és mértékletesen, de kivált-képpen mély csendességben, könyörögven az Urnak a' ti szívetekben. Hivalkodó, és haszontalan szók ne-is emlittessenek ti közöttetek.* Vallyon meg-tartottad-e a' te Sz. Atyádnak ezen akarattyát? vallyon nem vagy-e nagyon derécsló, hivalkodó, s' tétovázó az utzákon? Nem de nem kün, s' ben te vagy csácsogó, s' hahatával nevető mind-ha eszeden-kivül vólnál. Mind ezeket, s' több e' féléket még a' Novitiátusban kellett-vólna el-hagynod, mellyeket vólta-képpen Sz. Bonaventura elő számlál, s' meg-vet. *Spec. discipl.* Kérlek ugyan nézd által, bár csak egyszer magadot abban a'

Sz.

Sz. Bonaventura tükörében, mi vóltál a' Novitiátusban? és mostan mi-némű vagy? De jaj látom! hogy mindenekről már-is el-feletkezted, azokat a' szent oktatásfokot a' Novitiufoknak hagytad testamentomba. Mikor oskolába járó gyermek vóltál, úgy véllem olvashadtad tanuló könyvednek első levelén: *A' bölcs fiú örvendexteti az Attyát: a' bolond fiú pedig, szomorúsága az Annyának.* Prov. 10. A' te Atyád ki tégedet szült a' Szerzetben Sz. Ferencz vólt, Anyád pedig a' Sz. Szerzet; Kérlek becsüld-meg a' te Sz. Atyádot, már egyfzer vigasztald-meg őtöt, ne szomorítsad továbbá-is Anyádot a' Sz. Szerzetet, ha akarsz hofszívú életű lenni e' földön.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

A' Szerzetes hivatal hasznos-vóltáról.

I. CZIKKEL.

MÉg régentén jól által látta vólt Sz. Dávid Próféta a' Szerzetes hivatalnak bóldog állapottyát, és ezen szókra fokadot: *Imé mely jó, és mely gyönyörűséges az Attyafiaknak egygyütt lakni.* Pfal. 132. Ezen Zsóltárt pedig Sz. Hieronymus Doktor a' Szerzetről iratatnak lenni erőssitti. Szent Bernárd-is hasonló-képpen érti,

érti, és azt mondgya: *A Szerzetben az ember nagyobb tisztaságban él, ritkább esik-el, hamarább fel-kél, okosabban jár, a' Szent Lélek malaszttyával gyakrabban harmatoztatik, félelem-nélkül nyugszik, bátrabban hal-meg, hamarább tisztittatik, bővebben jutalmoztatik. Nagyobb tisztaságban él: Mert a' Sz. Professió-által, ugy-mint a' második keresztség-által, a' világi életben tett vétkeiből ki-tisztúl, és a' Szent Sacramentumok gyakorlásából, szent könyvek olvasásából, az Elöl-járók igazgatásiból, a' jó cselekedetek ő benne meg-gyökereznek; az Engedelmeség, Szegénység, és Tisztaságnak érdemi-által a' bűn mocská-tól el-távozik. Ritkábban esik-el: Mert nincsen annyi alkalmatósága, annyi rossz példa látása a' bűnre, mint-ha e' világban maradot-vólna, azon-kivül a' szent meditációk, minden napi lelki szám-vételek-által világosabban meg-isméri a' bűnnek undokságát. Hamarább fel-kél: Mert a' Szerzetes Attyafiainak jó példaira könnyebben serken-fel a' bűnből, és jóra gerjesztetik; Ezen-kivül az Elöl-járók, ugy-mint lelki orvosok segéltségéből fel-emeltetik. Kelly-fel magad-is már végre bűneidből, és annyi jó módod-lévén a' jóra, fellyebb fellyebb emelkedni ügyekezszél, és hogy annyi jókban részesülhezz végy erőszakot magadon.*

II. CZIKKEL. *A' Szerzetben okosabban jár az ember:* Mert világi állapottyában tett vétkeiről szív-béli fájdalommal gyakorta emlékezvén, által láttya mi-némű vigyázással kellefsék az-után járni, és távúl kerülni a' bünre vezető alkalmatosságokat: Annál inkább a' halálról, pokolról, utolsó ítéletről, és mennyei boldogságról szüntelen emlékezvén tellyesféggel el-vonnyá magát a' világ, és test követésétől. *Gyakrabban barmatoztatik a' Sz. Lélek malafztyától;* Mert annak el-vételére inkább rá készült, és nagyobb vigyázással órzi azt, és becsülli. Mint-hogy pedig Isten szerezetéért mindenit el-hagyta, tehát az Isten-is az ő malafztyát bővebben közli ő véle. *Csendesebben nyugszik:* Mert e' világi jóknak kivánságit meg-tapodta, semmit e' földön nem kíván, hanem a' kész akarat-béli szegénységgel maga lelkének örök nyugodalmat szerzett. Uram Istenem mit kérhetek nagyobbat tőled? Te vagy egyedül szorgalmatos irántam, imé néked szentelem szívemet, és lelkemet.

III. CZIKKEL. *A' Klastrom méltán neveztetetik Thábor hegyének, a' hol Sz. Péter lakó házakat kíván-vala építeni mondván: Uram, jó nekünk itt lenni. Luc. 9.* Mert itten a' Szerzet jó tételinek fokaságára nézve, az ember nagyobb

bizadalommal hal-meg: Mert a' Szerzeteseknek igazság-fzerént a' szegénységre nézve ígirtetet Mennyeknek országa. A' Szerzetben ha szintén valamély Atyafi bünbe esnék-is, *bamarább ki-tisztittatik*: Mert a' Szerzetes életnek minden orája, a' bün-ért-való elég tétel, holta-után pedig az ő Szerzetes Attyafiainak buzgó imádsági-által gyakrabban fegettetik. *Nagyobb jutalmat-is véshen az Istentől*: Mert a' világ-on, testen, és ördögön győzedelmet vé-vén, több érdemet véshen, hogy-sem ha a' világban maradott-vólna. És a' Sz. Fogadás, melyre magát kötelezte a' Szerzetes, jó cselekedetit kedvesebbé téshzi Isten-előtt. Hogy-ne lehetne tehát böl-dog állapot a' Szerzetesség? Holott mid-őn a' világi emberek rettegve várják fe-jekre az ítéletet; ottan a' jó Szerzetesek Kristuffal mint igaz Biróval egygyetemben ítéletet téshnek a' világra; a' mint őnnön maga Üdvözítők azon méltóságot meg-ígrte mondván: *Bizony mondom néktek, hogy ti, kik engem követetek, az új szü-letésben, mikor az ember fia az ő felségének székiben ül, ti-is tizen-két széken ültök, itil-vén Israëlnak tizzen-két nemzetségét.* Matth. 19. v. 28. Ismérd-meg tehát őh Szerze-tes a' te hivatalodnak méltóságát, s' jó vóltát, különben a' ki Istennek kegyelmét

ki erre hivott meg-nem isméri, az hivatalának gyümölcsét venni érdemetlen léfzen. Honnan érdemlettem oh Istenem! hogy engemet oly nagy bűnöft ezen Sz. Szerzetbe a' te fiaid-közé hinál, és számálnál?

ESTVÉLI LECZKE.

A Szerzetesek tartoznak hivatalok-szerént az ő Régulájokat meg-tartani.

AZ Anya-szent-egyháztól meg-erőssített Szerzetesek Régulái az Istentől vettenek eredetet. A' mint az Ur Isten Sz. Brigittának meg-jelentette. *lib. 7. revel. cap. 20.* nevezetesen a' mi Szerzetünkről így szólván: *Az a' Ferencz Régulája, melyet ő kezdett, nem az ő elméjéből, és okoskodásából eredett, hanem töllem az én akaratom-szerént; mert minden ige, mely abban vagyon írva én-töllem sugároltatot, ő pedig másokkal közlötte.* Helybe hadták pedig ezt a' Sz. Brigitta jelenésit a' Szentséges Pápák, ugy-mint IX-dik Gergély. IV-dik Miklos. V-dik Kelemen. III-dik Miklos kik-is nagy dicfiretekkel ezen Szerzetet magasztalták a' mint Wading. írja *Tom. 1. an. 1223. n. 13.* Sőt önnön maga Sz. Ferencz a' kissebbik Atyafiak Réguláját: *Elet könyvének, üdvösség reménségének, örök*

dicsőség zállagának, kereszt úttyának, és paradicsom kulcsának lenni erőfítti.

2. Innen midőn látta-vólna Szent Ferencz, hogy némellyek az ő társaságából nem úgy, a' mint kötelestetnek ezen Régulat követnék, és fírára fokadott-vólna; A' Kristus világos felhőben néki meg-jelenék, és mindenek halattyára ezen ízók-kal biztatá mondván: *Emberecske miért annyira meg-háborodtál? Mint-ha reád bizatot-vólna az a' dolog: Te vagy-e szerzője ezen törvénynek? Nem de nem én tanáltam-e-fel ezen Régulának modgyát? Te ezen dolognak csak kissébb eszköze vagy, és író pennája. Tudtam én mit kellenék parancsolnom, tudom mit parancsoltam. Az emberi tehetség nálam nyilván vagyon, tudom mennyire mehet, és a' szerént a' mennyiben töllem lehet, annyiban segéltséggel lészek. Meg-kivánom tehát hogy ez a' Régula betű-szerént, betű-szerént, betű-szerént. Fejtegetés-nélkül, fejtegetés-nélkül, fejtegetés-nélkül meg-tartassék. Ha tehát még-is nem akarnák meg-tartani ezek, őket mint nyakas párt-ütőköt ebből a' Társaságból ki-hányom, s' helyekbe másokat állítottok, sőt ha úgy hozná a' szükség meg-cselekszem, hogy ujjak születeffenek, és ezen kövekből-is olyanokat alkottok, a' kik biven, és igazán meg-tartyák ezen rendelést. Köteles vagy tehát Szerzetes Atyámfia, hogy*

leg-

leg-szoroffabban meg-tartsad Réguládat, mint arra nézve: mert ez a' Régula Isten-től eredett, mint arra nézve: mert annak bé-tellyefíttésére nyilván rá esküttél, mint arra nézve: mert ez, ha tekéletesen meg-tartod üdvözött, ha pedig által hágod, meg-veted gyehennára viszen.

3. A' te kordádnak három bogjain a' te hármias fogadáfidat értem: úgy hogy méltán énekelheted Sz. Dáviddal: *A' kötelek nékem jelesékre estek.* Pf. 15. És bizonyosan jelesékké lettek, s' hasznodra estek, mert a' te lelki nyavallyáidnak orvoslására rendeltettek, üdvőfégedre nézendő jó cselekedeteknek gyakorlására köteleznek tégedet, és tekéletes életre vonnak. Ezek a' kötelek, tudni-illik: a' három *Votumid*, vagy fogadáfid arra szorittanak tégedet, hogy mint egy kételesenitféssél jót cselekedni. *Ab mely bóldog kételesenítfé! a' mely jóra kételesenitfé az embert!* így szól Sz. Agoston *Epist.* 45. Ez a' kételesenítfé viszen tégedet a' Krisztus jegyféssének méltóságára, mert ezen kötelek-által, mint egy jegy gyúruk-által jedzett-el tégedet magának a' Krisztus. És már nem csak annyiban, mennyiben a' több keresztény hívek, hanem mindenestől testtől, lelkestől az Istennek kötelesenítféted magadot, úgy hogy Szentség-tóréss-

nélkül tulajdon akaratom-szerént már nem járhatz. Mert köteles vagy az *Engedelelem* fogadására nézve magad akarattját az Isten, és Elöl-járóid akarattjához szabni: Köteles vagy a' *Szegénységre* nézve e' világnak hivságos, el-múlando javaitól nem csak szemeidet, s' kezeidet, sőt még gondolatodat-is el-fordítani: köteles vagy a' *Tiszta életre* esküvésszerént, mind külső, és belső érzékenségedet, indulatodat annyira meg-zabolázni, hogy-sem cselekedetidet, sem gondolatodat a' féle testi gyönyörköttetésekre tellyefséggel leg-kifőbb alkalmatosságban-is ki ne bocsásd, hanem mint-ha már meg-hóltál-vólna, érzékenségedet mindenekben holtá, és láthatatlanná tégyed. Ha ezeket bé-teljesítted, bizonyos lehetz, hogy minden dolgaid szentül Isten akarattja-szerént folynak.

4. Lássuk már ha ugyan szentül, és valóban tartod-e a' Régulát? Igen-is azt mondod: mind azon-által nem ugy kötelez engemet mint szinten a' *Novitiusok*at, és ujj *Professus* Frátereket, azokhoz illik minden aprólék parancsolatokat véghez vinni. Én pedig hivatalban vagyok, koros, régi vagyok, mester ember vagyok, sok dolgaim vannak, meg-kell az embert vállalasztani. Jól vagyon; de hát *ily bolondok*

dok vattok-e (meg-bocsáffatok, mert nem én, hanem Sz. Pál mondgya Galat. 3.) *hogy holott lélekkel kezdettétek-el, most testtel végezzétek-el?* Koros vagy, munkában vagy, légyen úgy meg-engedem; hát azért nem vagy-e Szerzetes? mutasd-meg *privilegium*odat, mellyik Régulában vétettél-ki a' Szerzet közenséges igai közül? azt fel nem tanálad, sőt hogy koros vagy annál-is inkább tartozol leg-kifőbb parancsolatnak végbe vitelére, a' jóban elő menetelre, az ifiaknak jó példaadásra. Talám azt feleled erre: még-is egy kevésbé nem oly szoroffan, hanem személy választást-is kell nézni a' Régula tartásában, és te úgy tartod; hol van az írva? azt feleled a' Régulának szerzője nem mostoha Atya vólt, a' Szerzet sem mostoha Anya, okos értelemben kell a' Régulát tartani. Szent Ferencz nem vólt mostoha Atya meg-engedem, de valóban mostoha Atyának mondattathatnék, ha a' te különös kívánságodat, mentegetésidet helybe hadta-vólna. A' Régula, és Szerzet nem mostoha Anya, de igazán a' lenne, ha a' te szabados életedet el-szenvedné. A' Régulát okos értelemben illik venni, úgy vagyon: de fejtegetés-nélkül, választás, palástolás, *privilegium*-nélkül, egészen, szentül, betű-szerént;

rént; különben a' Régulának nem léfzen meg-tartáfa. Tégyen igaz itilletet ebben, az, a' ki el-jövendő itilni az eleveneket, és hóltakat.

5. Szorofs rend-tartásnak formáját adta előnkbe Krisztus Urunk, midőn azt mon-dotta: *Ne véllýétek hogy a' törvényt jöttem fel-bontani, vagy a' Profétákat: nem jöttem fel-bontani, hanem bé-tölteni. Mert bizony mondom néktek: míg el-múlik az ég, és a' föld, egy betű, vagy egy pont el-nem múlik a' törvényből, míg nem mindenek meg-léfsz-nek.* Matth. 5. Melyből a' jó ki, hogy a' törvényben foglalt leg-kiffebb dolognak-is bé-kell tellyesedni. Soha pedig egészen vólta-képpen a' Régulában tétetett nagyobb parancsolatokat valaki bé-nem tellyesfitti, a' ki nem gondol a' kiffebb czik-kelekkel; mert az a' prolék fogyatkozások a' nagy parancsolatoknak meg-fzegésére víszik a' Szerzetest, mellyek által el-fzokot romlani a' Szerzet fenýétéke. Ugyan-is, mert a' mely Szerzetben leg-kiffebbik parancsolatnak-is bé-tellyesfítte vagyon, ottan bizonyofabb az órdógnak el-üzette-téfe, bővebb az Isten áldáfa, nyilvánofabb a' Szerzetesek tekéletefsége, és igazabb egy máshoz-való felebaráti fzeretete.

6. Erre oktattya Sz. Anselmus Dok-tor-is a' Szerzeteseket: *Ha* (ugy mond)
egy-

egygyik jó cselekedetről a' másra, egygyik jóban-való előmenetelről más előmenetelre ügyekextek fel-jutni, mindenkor abban ügyekexzetek, hogy leg-kissebben-is az Istent meg-ne báncsátok. Ne-is tekéncsétek aztot, mely kicsin dolog az, mellyet a' tilalom-ellen el-követtek, hanem mely nagy roszsz legyen az engedetlenség, melybe kicsin dolog-ért belé-estek. Az arany mivefek leg-kisebb arany-porocskát-is meg-gyűjtenek, mellyekből jó darab arannyat uj summába vernek. E' képpen okoskodik a' jó Szerzetes-is, midőn a' Réguláknak kisebb cikkelit-is, mint valami drága köveket ószve gyűtt, s' azokból lelkét fel-ékesitti, és Istennek kelemetes lakó-helyt készitt. Hallottad az Evangyéliumból: Hogy hasonló legyen Mennyeknek országa a' drága gyöngybőz. Ez a' drága gyöngy a' Sz. Régulában-lévő Parancsolatok akár kisebbek, akár nagyobbak; ezen gyöngyök-ért adatik Mennyeknek országa, s' egyebet el-sem vészen tölled Isten, ha világ kincseit adnád-is.

7. Oh mely kedves áldozatot mutat-zbé Istennek, ha a' Régulának minden cik-keit meg-tartod. Egykor nem lévén Sz. Ferencz Atyánknak a' miből sem maga, sem a' társainak éhségét enyhittené, egyéb a' kenyér morfalékin-kivül; juta eszébe: hogy leg-alább azon morfalékokat ószto-

gatná-el társai-között, de attól tartván, ne talám ujjai-közül ki-hullanának azok, imé fozat fellyül hallattaték: *Ferencz azon morsalékokból csinály egy pogácsát, és azt ofxtogasd-fel azoknak, a' kik akarnak belölle enni.* Eztet meg-cselekedvén a' Sz. Atya, észre vévé: hogy a' kik útálták azon ételből enni, leg-ottan útálatos bél-poklofsággal boritatnak-vala-el. Mely dolognak okát nem értvén ujj fozatot halála: *Ferencz az el-múlt éjjeli morsalékok, az Evangyéliom igéi, az oſtya pedig, vagy pogácsa mellyet azokból csináltál, a' Régnlát jedszik, a' bél-poklofság pedig képxi a' gonofságot.* Ezen oſtya tehát a' te Régnlát, mellyet ha meg-útálz a' fzerént a' mint vétettél halálos, vagy bocsánandó-képpen, ezen bél-poklofságba esel. Ha a' Régnlát azért nem akarod meg-tartani, hogy annak fzerzőét meg-vetted, s' mint egy azt meg-vetésből meg-szeged a' Parancsolatot akár mellyiket, már halálos-képpen vétkeztél, mert a' törvényt ki-ado hatalmaságot, mely az Isteni méltóság veted-meg akkora. A' mint Sz. Pál bizonyittya mondván: Rom. 13. *Nincsen hatalmaság hanem az Istentől: a' mellyek pedig vannak, az Istentől rendeltettek; az okáért a' ki ellene áll a' hatalmaságnak, az Isten rendelésének áll ellene; a' kik pedig el-*
lene

lene állanak, azok magoknak szereznek kárbozatos. Vallyon lehetséges az Istentől kiadot Régulát meg-szegni, a' hol meg-nevettefsék az Isten? Innen tudd-meg azt is Szerzetes, hogy akár mikor Elől-járodnak akarattya-ellen cselekszél, meg-veted akkor az Istent, meg-veted. Sz. Ferencz Atyádat, meg-veted a' Sz. Régulát, e' mind kárhozatos dolog!

8. Tartsd-meg tehát a' Régulát, és annak minden leg-kissebb cikkelit, mert a' mint Sz. Bonaventura a' *Novitiusok*nak irt könyvében tanittya: *Meg-vetvén a' legkissebb parancsolatokat, annál rutabbúl bé-undokittod lelkedet, minél könnyebben azokat kicsin vóltokhoz-képeşt végbe vibetted-vólna.* Példának oká-ért: tudván a' Régulából, hogy leg-kissebb portékát-is nem szabad a' Szerzetesnek Elől-járója hire-nélkül tartani, s' tulajdonítani, már csufosabb a' Szerzetesnek a' kissebb portékát (mely-nélkül inkább el-lehetne) el-titkolni, hogy sem a' nagyobbát, mely-nélkül tellyesféggel el-nem lehet, és több e' félek. Tellyesfid-bé a' Sz. Régulát, és ne állítsd semmivé aztot, mert a' mint írva vagon: *Más meg-vetni a' Parancsolatot, más pedig bé-nem tellyesfitteni aztot, történhetik: hogy a' tanáts adásnak némelykor vétek-nélkül nem engedd az ember, de meg-vetni a' taná-*

nátsot, vétek-nélkül meg-nem esik. Glossa. Innen a' te Elöl-járod a' ki történik hogy fogyatkozásokkal terhes, néked pedig Istenes dolgot parancsol, nem kell nézned az ó fogyatkozásit, hanem nézzed hogy feletted Istennek képét viseli, nézzed mit parancsol, ne tanály mindenben mentegést, ne tanátfold vizsgálja az Elöl-járó rendelését, ne fontold hogy jól parancsolt-e, vagy sem? mert ez mind engedtlenség, mind meg-vetés. Tartsd-meg tehát a' Régulát fejtegetés-nélkül, mert így hagyta Sz. Atyád a' Testamentomban: *Az atyafiak ne fejtegefsék a' Régulát mondván: így akarta érteni; hanem a' mint parancsolta nékem az Ur, hogy igazán le-ir-nám, és ki-mondanám a' Régulát, és ezeket a' szokot (tudni-illik a' Testamentumot) úgy a' szzerént ti-is együgyű szível, tisztán, és fejtegetés-nélkül értsétek, és szentül munkálkodva végig meg-tartsátok.* Példának oká-ért hogy a' Romai Pápák-által halálos vétek-alatt a' Sz. Régulából ószve szedet Parancsolatok-között, némely approlék dolgok nem tanáltatnak, de a' Régulában fel-vannak tétetve; mondhattya-e valaki, hogy ne köteleztetnék azoknak meg-tartására? bizony nem; mert hogy az *atyafiak legyenek szelidek, békeségesek, alázatosak,* nem tanálljuk a' Pápáktól ószve szedet

det halálos véték-alatt meg-tartandó Pa-
rancsolatok-között; de meg-tanállyuk a'
*3-dik Reg. Az atyafiak légyenek együgyűek,
békeségesek.* Más-képpen rá ízaba-
ditot-vólna Szent Ferencz Atyánk: hogy
mint Szerzetes atyánkfiaival, mint külső
felebarátinkal, nálunknál nagyobbakkal, s'
Elöl-járóinkal szabadosan ízembe szálla-
nánk, nyelveskednénk, s' veszekednénk
vélek, s' több e' féléket, mérészlenénk,
a' mint hogy némellyek fzentelenül, isten-
telenül (talám magad-is) gyakorta el-kö-
vetik. Kövessed tehát a' Régulát *Privile-
gium*-nélkül, könyebittés, tágasíttás-nélkül,
és midőn késértetel valamellyik Czikkkel-
ellen, mondgyad amaz áitatos Szerzetes-
fel: *Inkább két-felé basadgyak, mint-sem az
én Régulám-ellen valamit cselekedgyem.* A'
te Régulád Menyországba vivő út, azért
se balra, se jobbra ki-ne térj abból, mert
ezen, és nem más ósvenyen akar tégedet
az Isten vezetni az ő országába.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

A Régulának meg-tartásáról.

A' Szerzet Isten Várasza: *Kőfal helybez-
tetik abban, és bástya.* Ijai. 26. Mire
valók vég helyyeken a' meg-erőssíttetet vá-
rak, arra valók a' Szerzetes rendekben
a' Ré-

a' Régulák: *Az ördög* (ugy mond Szent Gergely Pápa) *szüntelen incselkedik ellenünk, és mint egy meg-bontván a' kőfalat, ellenség-képpen bé-rohan azon Szerzetbe, a' bol a' fenyítettéknek jelét nem tanállya.* Valamint a' várolt kormányozo tiszték, a' rájok bizattatot helyyeket nagy vigyázással őrzik. ugy te-is a' Szerzetnek kőfalait, és bástyait, az-az a' Régulát, és *Statutum*at, nagy szorgalmatofsággal őrizzed, és tartsd-meg, ne talám a' pokol-béli ellenség oda bé-ülheffen. Szokásod-e néked hálákot adni az Istennek, hogy szent életre modat, s' alkalmatofságot adott? Sz. Ferencz Atyádhoz mi-némű áitatofsággal viseltetel? Mennyire becsüllöd a' te Réguládot, a' melynek meg-tartása, annyi Szenteket mennyekbe bé-vitt? Olvasod-e aztot gyakorta nagy figyelmetefséggel, hogy mire czélloz, és mire téged kötelezzen? Veszed-e eszedben hogy a' te Régulád, Isten törvénye-vólna, és Isten akarattyának ki-hirdetése? Vallyon a' Régulában foglalt kissebb Parancsolatokat nagyra becsüllöd-e? Hát a' halálos vétekalatt köteles Parancsolatokról mit itiliz? Talám nem-is tudod mellyek légyenek azok? Vagy csak annyiban figyelmezz azokra, mint a' kissebbekre? Hát a' mik jóvasoltatnak, követed-e? A' három *Vo-*
tu-

tumok mellyekre rá esküttél mindenkor szemeid-előtt forganak-e? Hát a' *Statutumok*, *Capitulumok Punctumit*, Parancsolatit nagyra becsüllöd-e? meg-tartod-e? Talám soha eszedbe sem jutnak. Ha ezeket a' Szerzet végezéfit kevésre becsüllöd, ámbár némelleyek azok-közül approlékok légyenek-is, Szerzetes nem vagy. *Lud. Blos. in Spec. Mon.*

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A Szerzetes tekéletességéről.

I. CZIKKEL.

*J*Árj előttem, és légy tekéletes. Gen. 17: Tellyes tehetségünk-szerént a' tekéletességre hiv bennünköt, a' tekéletes életnek díszes vólta, a' mely mint Isten, s' mint emberek-előtt kelemetes. Ha testünkre nézve jó eledelt, ruhádzatat egészséget kívánunk, hogy ne kívánnánk igaz lelki-isméretet? Mert bizonyos az, hogy minden-féle gyönyörúségeknél elébb lát a' lelki tisztaság, a' lelki izentség, és gyönyörúség. A' Szerzetes Rend Angyali állapot, miképpen viselik magokat menyekben az Angyalok, te-is ugy viseld magadat a' Czellában. Ezek meg-nem szűnnek dicfirni a' Sz. Háromságot, te se szűnnyél naponként evezni a' tekéletesség.

ségre, és a' jóban elő-menetelre. Nincs (hogy azt mondgyam) egyéb dolgod a' Szerzetben, hanem hogy a' jóban elő-menni ügyekezzeél, mert minden munkádot, jó ízándékból erre kormányozhatod. Ez a' te leg-nagyobb, leg-szükségesebb foglalatosságod, minden údód heában telik, a' mely ezen lelki hafzonra nem vétetik. Ah mely ritkán gondolkodtam én eddig e' félekről! de fel-téstem, és fogadom.

II. CZIKKEL. *Ha tekéletes akarx lenni, menny-el, add-el a' mid vagyon, és add a' szegényeknek, és kincséd léfzen menyben: és jőjj-el, kővefs engem. Matth. 19. 21.* Ezen igékre azt mondgya Sz. Bernárd: A' keresztények Krístusról neveztetnek keresztényeknek; illik azért, hogy a' mint örökősi lettenek Krístus nevének, ugy a' Krístus életének-is követői légyenek. Már pedig valami a' keresztény embert illeti, köteles vagy arra, de annál-is inkább hogy Szerzetes vagy, mert arra esküdtél, és arra nézve nagyobbban tartozol követni a' Krístust. *Jésus nevedik-vala bölcseségben, és údóben, és kedvességben Istennél, s' embereknél. Luc. 2.* Te-is azon légy, hogy a' miként údóben nevededel, annál inkább nevededgyél a' tekéletes életben. Mint tiszta életben, mint

sze-

szegénységben, s' mint engedelmeiségben példát mutatot néked Jéfus; te-is hát mind ezekben őtöt követni köteleztetel. Szerette Jéfus az ő ellenségit, szerezted te-is; ő mindenekkel jót tett, kövessed őtet. Az oskolába járó ifiú tanul, és bölcsebb lészzen; jár, kél a' kalmár, s' gazdagabb lészzen; te pedig hogy tekéletefebb lehets kövessed a' Jéfust, életedet szabjad az ő életéhez, mindeneket a' miket Jéfus kedvelt, kedvellyed te-is; a' miket utált, utálljad te-is. Oh Jéfus én kedvesem! adgyad nékem, hogy igazán kövessenek, és szerezzenek téged.

III. CZIKKEL. *Légyetek azért ti tekéletesek, mint a' ti Mennyei Atyátok-is tekéletes.* Matth. 5. Az embernek nagyobb tekéletesége abban áll, hogy a' honnan eredetét vette, tölle ki-telhető-képpen hasonló légyen ahoz: és mennél többet hasonlít ahoz, annál tekéletefebb lészzen. Kövessed tehát a' te Kalauzod meg-váltó Kriszofod nyomdokát, ne-is vélyyed magadot tekéletesnek miglen ő hozzá nem közelitez. *A' ki igaz, igazúllyon még-is: és a' szent, szentúllyon még-is.* így mond Sz. János. Apoc. 22. Imé nem csak a' sz. életre, hanem annak nagyobb nagyobb, s' tekéletefebb gráditsaira köteles az ember. Mikor az Eg-felé nem ügyekzel,
L akkor

akkor pokol-felé indúltál, mert midőn a' jóban elő nem megyünk, a' gonofzságra vizfzát térünk. Uram erőfíts-meg engem, és mutasd-meg nékem a' tekéletességnek úttyát, hogy mindeneket cselekedgyem a' te akaratod-fzerént.

ÓTÓDIAK NAP

Az ōrző Szent Angyal tiszteletére.

Ezen a' napon gyakorlando rövid Foházkodás:

A' mit fogadtam, meg-adom a' szabadulás-ért az Urnak. *Jonæ 2. v. 10.*

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

Az Engedelmeffségről.

ELSŐ CZIKKEL.

Szent János Evangélista a' világnak hármas vezzedelmét le-irja mondván: 1. Epist. 2. *Valami e' világban vagyon, a' testi kívánsága, és a' szemek kívánsága, és az élet kevélysége.* Ezen három gonofzságnak ellenne tétetnek a' Szerzetes három némű fogadáfi; Ugy-mint: a' testi kívánságnak, és gyönyörköttetésnek ellenne áll a' *Tisztaság.* A' fzem kívánásának, vagy-is gazdagságnak, a' *Szegénység.* Az élet kevélységének pedig, a' kéz *Engedel-*

delmesség. Valóban-is nagy dicsőség a' fel-fuvalkodott kevély elmének habozásit, a' fzelid, és alázatos engedelmeiséggel el-fzellyeszteni; mellyet a' ki véghez vihet, méltán bóldognak mondattatik, sőt hasonlittatik az Angyalokhoz, kik mint Istennek belső szolgai, semmit magok akarattyok-fzerént, nem cselekeznek, hanem mindeneket Urok tetzése-fzerént mivelnek. Hasonlók az Engedelmesek a' Bóldogságos Szűz Máriához, ki Isten akarattyának engedelmeskedvén, azt érdemlé hogy Isten Anyja lenne, sőt hasonlitathatunk az Engedelmeiség-által az Isten Fiához, a' ki mind halálig, sőt a' Kereszt haláláig engedelmes lón az ó Sz. Attyának. E' felett az engedelmeiség véghez viszi, hogy az embert az Isteni tulajdon-ságban részese tégye, ugy hogy az engedelmes Szerzetes semmiben ne hibázzék. A' te Elöl-járod hibázhatik az ó parancsolattyában, de magad szót fogadván nem hibázhatz (ki-vévén a' nyilván-való vétket) mert az engedelmes Szerzetes olyat nem cselekedhetik, mely az Isten akarattyán-kivul légyen. Innen azt tanitják a' Sz. Attyák: Hogy azon cselekedet, mely az Engedelmeiség-fzerént foly, mindenkor tekéletesebb, és nagyobb érdemű annál, a' mely szabad akarat-fzerént

rént esik. Példának oká-ért: Parancsollya Elöl-járod, hogy meg-sópörjed a' házat, aztot cselekedvén nagyobb kedvet tanálz Istennél, hogy-fem ha azon orában ostoroznád magadat, imádkoznál, vagy nem tudom mi jót mivelnél egyebet. Parancsoly Uram nékem, a' mi kedves előt-
ted, mert te tudod, mi jót kellefsék cselekednem.

II. CZIKKEL. *Az engedelmes Férfiu győzedelmet szóll.* PROV. 21. Az Engedelmes-ség mindeneken erőt vészen; meg-győzi a' világot, mert semmire becsülli annak hivságát: Meg-győzi az órdögöt, mert távúl kerüli annak álnokságát: Meg-győzi a' testet, mert meg-zabolázza annak kivánságát: Meg-győzi a' gyarlóságban meg-rőgzött emberi vóltot, mert Isten parancsolattya-alá veti annak akarattyát. Az Engedelmes-ség több jóságos cselekedeteket-is magához von, és azokkal az embert fel-ikefitti. Igen könnyű munka az Engedelmes-ség, mert mint hogy az engedelmes Szerzetes más gond-vifeléfe-alá bizza magát, minden terhes dolgát az ő Elöl-járójának nyakára rakja. Az Engedelmes-ség igen kedves áldozat Istennél, mert az-által ember Istennek fel-áldozza maga akarattyát. Nagy érdeme vagyon az Engedelmes-ségnek, mert a' ki Engedelmes-

mefségből józanon eszik, többet érdemel azzal, mint a' ki önnön akarattyából fanyarán bőjtől. Sőt a' mint egy bölcs elmerte mondani: Jób egy tekéletes Engedelmezségből tett cselekedet, fok számú csuda-tételeknél. Légy te-is már egyszer engedelmes, hiv, ferény, és alázatos, szófogadó fiú; a' mi rád bizatik örömmel, vidámúl, és nem zugolodva (a' mint eddig szokáfod-vólt) tellyefisd-bé; a' mit cselekedni fogsz, cselekedgyed az Istenért, felebarátodért, a' közönséges jóért, és magad üdvösségedért. Oh Uram Istenem! mit akarz hogy cselekedgyem? jelensd-meg nékem az én Elöl-járóim-által szent akaratomat, imé kész vagyok mindenekre.

III. CZIKKEL. *Jobb az Engedelmezség, hogy-sem az áldozatok.* 1. Reg. 15. Ugy vagyon: Mert engedelmeskedvén az ember, nem ókrót, tehenet, vagy bornyut áldozik az Istennek, hanem tulajdon maga akarattyát mütattya-bé. El-hagyni az embernek vagyonit könnyebb, de maga akarattyát, s' tulajdon magát el-hagyni, meg-tagadni, és Istennek bé-ízentelni, itt a' szent dolog, ez a' munka. Ennek nehéz vóltát által-látván Szent Ferencz Atyánk, inti az ő fiait a' tizedik Régulában mondván: *Az Atyafiak pedig, a' kik*

engedelem-alatt vannak, meg-émlékezzenek arról, hogy az Isten-ért meg-tagadták tulajdon akarattyokat; annak oká-ért erőssen parancsolom nékik: hogy engedgyenek az ők Ministereknek mindenekben, a' mellyeket fogadtanak az Urnak meg-tartani, és nem ellenkezők az ők lelkeknek, és a' mi R^éguláinknak. A' ki a' Parancsolatokat véghez vívzi, nagy érdemét vészi. Tehát mennél több, és nagyobb Parancsolatokkal terheltetél az Engedelmezségre nézve, annál több, és drágább érdemeket gyűjtesz. Ez az (tudni-illik az Engedelmezség) mely-által könnyebben juthat az Isten ajándékihoz. Ez a' leg-nagyobb eszközd a' jó cselekedeteknek gyarapittására; mert ez mint az Istent, s' mint a' Szerzetes tárfaságot nagyon gyönyörkötteti, a' jó indulatu Atyafiakat nagyobb jókra gyulafsztya, a' nyakafokat pedig példájával meg-lágyítja. Egy szóval az Engedelmezség mindenek-felett a' Szerzetes embernek Mennyeknek országára vivő legbizadalmasabb hajócskája. Hálákat adok Uram néked, hogy engem érdemetlen bűnös szolgálodat ezen Sz. Szerzetbe hittál. Imé mostan ujj buzgosággal ígírem, és fogadom: Hogy ferényebben, és hivebben fogok ennek-utánna mindenekben *engedelmes* lenni mint te-hozzád, s' mint az én

Elöl-járóimhoz, semmit magamnak a' *Szegénység*-ellen nem tulajdonítván, s' *tiszta életet* viselvén utolsó orámig, vagy vérem ki-ontásáig. En Istenem! a' ki engemet ezen jóra fel-gerjesztettél, adgy erőt, s' tehetséget mind ezeknek véghez vitelére.

REGGELI LECZKE.

A jó Szerzetesnek élete, s' maga viselése.

A' jó Szerzetest (kinek rendes maga viselése itten le-iratik) a' kegyes Anya a' Sz. Szerzet bé-vévén foganta: a' *Novitiatus*ban mint egy méhében hordozta: *Professziokor* e' világra hozta, és megkeresztelte: életének folytában józanon táplálta: gyakorta-való gyónás vallással mofogatta: a' világ meg-vetésére tanította. De ó-is ugy mint a' jó Szerzetes nem vala tunya, és ostoba fiú az Anya oskolájában; mert gyakran ezen képpen szóllittya-vala magát: *Mire jöttél?* Nagyot fogadtál: Nem hivutt tégedet Isten az eke szarvára, nem a' szólló kapálás-ra, hogy a' földi el-múlando jókat üzzed, és a' testnek szolgály, hanem hogy kövessed a' Kristust. Nem-is arra hivutt, hogy Doktor, vagy Elöl-járó légy, hanem hogy a' mely mesterséget, vagy munkát a' Sz. Szerzet elődbe adot, aztot hiven,

hiba, zugolodás-nélkül véghez vigyed, az Isten dicsőségét gyarapítsad, magad lelkére jobb gondot visely, a' jóban elő menni, és abban végig meg-maradni eről-ködgyél, s' magad lelkedet üdvözítsed.

2. Továbbra a' jó Szerzetes (vala-mint a' szorgalmatos méh) az ő Szerze-tes Attyafiaiban a' mi jót lát, és tapasz-tal, aztot követni ügyekezik. Most ez, vagy amaz Fráter Lajcus alázatofságát, most ennek a' Clericusnak áitatofságát, most ama lelki Atyának atyafiúi szerete-tét, mértékletes életét, csendes maga viselését, engedelmeiségét, tekéleteségét ószve szedvén magának tükör gyanánt tulajdonittya, és a' maga Szerzete-béli Szenteket, a' mint tisztelni szokta, ugy azoknak nyomdokát-is követni ügyekez-zik; oly nagy buzgosága vagyon a' Szent-ségre, hogy halála-után Szentek-közi számláltathaisék. Nem-is csak azokat cse-lekfi a' jó Szerzetes, mellyek Parancso-lat-alatt vannak, sőt azokat-is a' mellye-ket csak tanáts-adásból illenek véghez vinni. Az ő tekéletes élete nem csak kö-zebben áll, hanem fellyebb, fellyebb ki-ván evezni. Mert a' Sz. Pál intéfit min-denütt szemei-előtt hordozza, a' ki így szól: *Ugy járjatok-is, hogy inkább bével-ködgyetek. 1. Thessal. 4.* Az-az: A' Paranc-

csolatokon fellyül-is jót cselekedni ügyekezettek, hogy inkább a' jóban elő meheffetek, és ezeket nem kép-mutató, nem dicfíret vadászó szándékból, hanem igaz tekéletességből illik cselekedni. De kivált-képpen Sz. Bonaventura tanítására illik figyelmezní, a' ki így szól: 2. p. *Spec. ad Novit. c. 2. Leg-jobb tekéletességnek jele a' Szerzetesben, a' közönséges Klastrom dolgaira mennél jobban rá vigyázni, s' azokat véghez vinni.* A' jó fiú nem csak Parancsolattyát, hanem intéfit-is Attyának bé-tellyefitti.

3. Seraphicus Sz. Ferencz Atyánk a' Szerzetes emberben a' többi-között tiz némű elő-meneteleknek formáját kívánnya. *Elsőbben:* Hogy tellyes tehetségéből azon légyen a' Szerzetes, mi-képpen büneiből ki-térvén a' Sz. Gyónás, töredelmesség, és Penitentzia-tartás-által Isten kedvébe szerezhesse magát, és abból soha töbfször ki ne essék. 2. Hogy minden teremtet-állatoknál alább valónak állítsa magát. 3. Hogy szívéből minden világi hívsághoz, és teremtet-állatokhoz való hajlandoságot gyúkerestől ki-irtson, és rá vigyázzon, ne hogy belső indulati valahol gyúkeret verjenek, hanem csak annál, a' kitől maga eredetét vette. 4. Hogy a' kitől meg-sértetett, azt szerezse

inkább, s' annak ha a' szükség hozza kedvezni, és fegéltséggel lenni tellyes szivéből kész légyen, minden belső keferőség-nélkül. 5. Hogy szerezze a' jókat, s' a' gyarló embereken szánakodgyék; mindennek az ő becsületit meg-adgya, s' magát mindeneknél, sőt a' gonosz tévők-nél-is alább valónak véllye. 6. Hogy a' dorgálást kedvesen végye, a' dorgálót szerezze, és ha valami rosszat mondani tanál a' dorgáló ő rólla hadgya rá. 7. Hogy mindeneknek örömeit szolgályn, magának pedig mástól semmi szolgálatot ne várjon, leg-kissebb szolgálatra-is magát méltatlannak itilvén. 8. Hogy az Istentől vett jó tetemények-ért, mind magára, s' mind másokra nézve hálakot adgyon; sőt alázatos szivel ezeket mondgya: *Ki vagyok én, hogy mások-ért hálakot adgyak Istennek, ki a' velem közlött jók-ért-is nem vagyok elégséges?* 9. Hogy tellyes ügyekezettel azon légyen, hogy a' nyelvét mindenkor zabolán tartsa. 10. Mindenekfelett azon légyen, hogy szavaiban világoskodgyék az igazság, alázatosság, mértékletesség; mert az igaz Szerzetes szollásának kezdődni kell igazsággal, és végződni okos rövidséggel. Vallyon a' te magad viselésében tapasztaltatnak-e e' féle jeles cselekedetek? Oh jó Isten meny-

ny-

nyiben fellyül halad mind engem, s' mind tégedet a' jó erkölcsű Szerzetes! vigyázz jobban ez-után magadra, és valamint a' jó Szerzetes él, te-is azon formán élni ügyekezzél.

4. A' jó Szerzetesnek ügyekezeti ezek: Az ő életét jó úton el-rendelni, magát meg-tagadni, külső, és belső érzékenségit meg-zabolázni, a' vétkes fogyatkozásokat ki-gyomlálni, jóságos cselekedeteket szívébe plántálni, a' testét fanyargatni, az Istent mindenek-felett, másokat pedig mint önnön magát szeretni. Ezeken-kivül a' jó Szerzetes szüntelen foglalatoskodik az alázatosság oskolájában, naponként nevedik az Isteni, és felebaráti szeretetben, öregbedig a' békeséges türésben, s' engedelmeiségben. Üdejének jobb részét a' szent Könyvek olvasásában, s' lelki elmélkedésekben tölti, Istenhez-való foházkodásit, hitét, reménségit, és szeretetét óránként gyakorollya. Az ő Elöl-jároját szereti mint Attyát, tiszteli mint Urát, annak mint oktató mestérének bé-vefzi szavát, és engedelmeskedik mint Krisztusnak. Az ő Szerzetes Fráterit az Urnak nevében kedvelli, és becsüll, azokat magánál jobbaknak állítja, jó példa-adással előttök tündöklük, azok fogyatkozásit békeséges türéssel ve-
fzi,

fzi, sőt tehetségéhez-képeft fegélti ököt. Hogy csendességben maradhaſſon az al-
 só hellyel meg-elégzik; többet halgat,
 mind ſzóll; a' dologba magát nem ele-
 gyitti; máfok ítélete ellen nem ſzóll; ſen-
 kit nem ítél; mind böl dog, s' mind böl-
 dogtalan történeteket az Iſten kezéből
 háládással véſzen. Benn a' Kľaſtromban
 ülvén Iſten jelen-létéről gondolkodik, az
 ördögi kisérteteknek ellenne áll. Szívét
 a' gonofz gondolatoktól tiſztittya, Kriſtus
 életéről, és keſerves haláláról mindenkor
 elmélkedik; a' halálnak, s' utolsó ítélet-
 nek bizonyos jövetelet elméjében fontol-
 lya; minden órában vagy imádkozik, vagy
 ſzent Kőnyvet olvas, vagy kézi munká-
 ban folalatoskodik. A' Kľaſtromon-kivül
 lévén, áitatofan, alázatofan, ſzemérmef-
 séggel, tiſzteſséggel víſeli magát; mérték-
 letéſséggel csendéſséggel eſzik, s' íſzik.
 Érzékenséginék kapuit ſzorgalmatofan ór-
 zi, beſzédit a' lelki dolgokról folytattya;
 az heába-való ujj hirek hallására nem ú-
 gyel, nem tudakozodik, dolgait ſerényen
 el-végzi, és haza ſiet. Az aſzſzony-állat-
 tól mint a' sátánytól irtózik; magához-
 való ſzeretetét, tulajdon ítéletét, mint a'
 poklot gyűlöli; a' hivalkodáſt, s' tunyasá-
 got mint az ördög vánkofsát utállya; min-
 den büntől ugy, valamint a' mérges halál-
 tól fél, és retteg. Sőt

5. A' mi jó Szerzetesünk a' hol kellett jó gond-vifelő, és nem ragadozó, vigyázó, s' nem mardosó, adakozó, s' nem tékozló: mindenre kész engedelmu, de nem feslett életu, a' békeséges túrésben álhatatos, és mindenekhez magát alkalmaztató. Unnya a' nyugovást, kívánja a' munkát, a' testnek kívánságit utálja. Maga meg-vettetését szereti, dicfirtetését nem fzenvedi, dicsekedik az Isteni szolgálatban, szorgalmatos az imádságban gyakran tanáltatik a' Chorusban. Mértékletes az italban, és eledelben, édesdeden szolló beszédében, okosan viseli magát mindenekben, vigad szüntelen az igaz lélek ismételben, nincsen semmi része e' világ kincseiben, reménsége nagyon csak az egy Istenben.

6. Egykor Szent Ferencz Atyánknak meg-jelenvén Kristus *Annal. 1. p. 1. c. 73.* három némú ajándékokat kíván-vala tőlle. Kinek azt felelé Sz. Atyánk: *Uram tudod, bogy már régen magamot mindenestől néked adtam, s' bé-szenteltem, mit adhatok hát többet?* Kinek monda a' Kristus: *Ferencz bocsásd kebeledbe kezedet, és a' mit ottan tanálni fogsz, add nékem.* Engedelmeskedvén a' Sz. Atya, imé nagy arany pénzt tanálla kebelébe, s' leg-ottan az Ūrnak bé-áldozá. Másodszor, és harmadszor-is ugyan azt

azt parancsollya Kristus Sz. Ferencznek; és vizont az elsőhöz hasonló két aranyakot találván az Urnak bé-áldozá. A' kitől leg-ottan meg-tanulá: hogy azon három arany-béli ajándék, az aranyat fémlő *Engdelmefséget*, a' drága árru *Szegénységet*, és a' meg-becsülhetetlen *tíjzta életet* jedfzi. Ezen aranyakot a' mí Szerzetesünk-is Istennek egészen ajándékozza, midőn a' maga fogadáfit éppen meg-tartya, mindenit, s' magát-is mint egy égő áldozatúl az Istennek bé-ajállya. Szent Gergely Pápa oktatása-szerént: *Hom. 20. in Ezech. Midőn valaki abból, a' mivel bir, bolmit áldozik Istennek rész-szerént-való áldozatot mutat; mikor pedig mindenét a' mie vagon, ugy-mint tellyes életét, minden érzékenségit a' Mindenbató Istennek bé-mutatya, azt egész égő-áldozatnak méltán mondhatni.* Ezen áldozat pedig maga a' jó Szerzetes, a' ki egészen már az Istené, nem magáé, és tellyefséggel az Isten szolgálattyára szenteltetve vagon, ugy hogy mind cselekedetihez, mind tehetségéhez-képest Istennek fel-áldozván magát, már sem tulajdon akarattyával, sem cselekedetivel szabadon nem bánhatik, egyebet nem-is munkálkodhatik, hanem csak azt a' mit fogadot az Istennek, és örvendez azon hogy már el-vétetet tőlle a' szabad-

badtság, mellyel talám maga kárára élt-vólna.

7. A' jó Szerzetes minden nap meg-ujjittya, meg-erősíti az ő szivét, lelkét, ne hogy a' természetnek hajlandosága-miatt az alá-valókhöz vonatásék. Szorgalmatoflan magára vigyáz, ne hogy az előbenni emberi vóltának gyarloságától, a' teremtet-állatokhoz a' testnek kedvére, a' világi hivságokra, vagy a' szabad élet-re visszfa fordullyon, és így lassan lassan a' *Novitiatus*ban bé-vett buzgosága meg-lankadgyon; eztet pedig cselekedvén ugy gondolkodik mint-ha mái napon kezdette-vólna a' Szerzetes életet, azon vagon minden gondgya, mi-képpen tetzheység az Istennek, mennél jobban, és szoroffab-ban a' Régulát, és *Statutumokat* meg-tart-hassa, és a' jóságos cselekedetekben elő-meheffen. Ha pedig történnék hertelen-ségből, vagy feledékenységből meg-botla-ni, leg-ottan magába tér, meg-isméri bű-nét, magát vádollya, büntetni magát kí-vánnya, lelki buzgosággal fel-kél, magát meg-jobbittya, és lelki kárát visszfa nye-ri. Mert ugy tanittya Sz. Pál: *Hogy az Istent szeretőknek, mindenek jóra szolgál-nak.* Rom. 8. v. 28.

8. Pambo nevű Remete Apátur e' képpen oktattya-vala a' több Remete ifiu tanit-

tanítványit. *A' Szerzetesnek* (ugy mond) *ollyannak kell lenni, minémű a' holt test, a' melynek sem akarattya, sem érzékensége nincsen.* A' mi Szerzetesünk élete halál, annyiban hogy méltán el-mondhattya Sz. Pállal. Galat. 2. v. 20. *Élek én, nem már én, hanem él én-bennem a' Kristus.* Mint szintén ez életből ki-múlt ember a' világi dolgokat többé nem űzi, nincsen kívánsága azokra, és örökségének *jussából* kiesett. Se szomorú, se örvendetes történeteken meg-nem indul. Igy a' mi Szerzetesünk-is meg-holt e' világnak, semmit nem kíván attól, elég néki hogy lelki élettél élhet. Szüntelen helyben áll elméje, és az okofságtól el-nem távószik, hogy az ő Istenének kedvében légyen, csak azon fáradoz; semmivel sem gondol, akár szerencsés, akár szerencsétlen történet tanállya őtet. Ez a' leg-keletemetefebb nyugalom, és nagyobb boldogság: e' világot meg-tapodni, és a' világi jókról tellyefséggel le-mondani.

9. A' ki ily modan meg-holt, annak még mostan-is Mennyek országában vagy on nyájafsága, mindenek a' földön lába-alatt vannak, unalmasok előtte mindenémű hivságok, nincsen kedve akár mi gyönyörködttető világi mulatságra. Egy ízóval ki-mondhatatlan boldog, és szabados

dos életet él, nem a' test szabadságára, hanem a' testtől, és világtól mentséges, és *privilegiumos* életet él. Oh mely gyönyörúséges, mely dicsőséges a' tekeletetek, a' Szentek életével élni! Nem de te-is kívánnád az ilyen életet? Kétség nélkül: De ne erőssid heába, hogy ha te-is hasonló igazak halálával nem ügykezel meg-halni, mellyen-kivül nem lehet bódog életet élned. Haly-meg tehát e' világnak, és bódogul fogsz élni.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Az Engedelmeségről.

Engedgyetek a' ti Elöttetek-járóknak, és birtokok-alatt légyetek, mert ők vigyáznak, ugy-mint kik számot adnak a' ti lelkeitek-ért. Hebr. 13. A' te Elöl-járod Isten képét viseli, azért akár mit parancsoljon, mint-ha az Isten parancsolná ugy végyed, s' tartozol hiven bé-tellyesíteni. Igy engedelmeskedtél-e mind eddig? Az engedelem-alatt-való Szerzetes nem csak külső tehetségit fordittya a' reája bízott munkára, sőt akarattját-is, és önnön maga itíletit, az ó Elöl-jároinak akarattya, s' itíletéhez szabja. A' parancsolatokat nem intézi, nem hánnya veti, külömböztetést nem keres azokban, hanem nagyra becsüllí azokat, és az Isten

Szereteté-ért, mindenekben egygyet ért az ő Elöl-járojának fel-tett ízándékával. Magad így cseleksz-e? Az igaz Szerzetes nem csak a' nagyobbaknak, sőt az alább-valóknak-is akarattya-alá veti magát. Szent Ferencz Atyánk kész-va-la csak egy orás *Novitius*nak-is engedelmeskedni, és ámbár Atya Szerzője-va-la a' Szerzetnek, még-is az ő utánna vállasztot *Minister*inek, és Gvárdgyáninak örömeft engedelmeskedet, s' ízót fogadott. Vallyon ily mélységes-e a' te engedelmed? nem vállogatz-e a' *Superior*okban? kész vagy-e akár tífzetséges, akár alacsonabb munkára? mely távul járíz ettől, sőt mennél alább-való vagy, annál vállogatobb vagy. Tovább a' jó Szerzetes nem csak azokban ízót fogad a' mellyekre vétek-alatt köteles, és a' mellyek parancsoltatnak, hanem azokban-is a' hol az Elöl-járonak ízándéka meg-értetik. Magad így cseleksz-e? sőt a' mire köteles vólnál-is zugalodva, imigy amigy vífzed véghez, vagy azon mesterkedel hogy a' terhet másra tojjad. Végre az igaz Szerzetes haláláig kész ízokat lenni az engedelmeségre, soha mentségeket nem keres; hideget, meleget egy-aránt el-szenved, csak hogy Elöl-járojának akarattját bé-tellyesíthesse. Te pedig azon mesterkedni ízoktál, mi-
ként

ként a' nem lehetségeddel a' nem akaratodat palástolhasd: Most fő-fájással, most egyéb ki-gondolt nyavallyákkal kerülöd az elődbe adott dolgot. Légyen tehát ez-után a' te engedelmeséged kész jó akaratból, vízfíza-vonás-nélkül, ízorgalmatos kétségeskedés-nélkül, gyors halogatás-nélkül, áztatós zugolodás-nélkül, együgyü intézés íttet-nélkül, vidám kedvü fel-háborodás-nélkül, alázatos kevélység, s' hízkelkedés-nélkül; légyen a' te engedelmeséged álhatatos félben hagyás-nélkül, légyen tellyes kép-mutatás-nélkül, igaz ízívből, Isten dicíretére, lelked údvófére, felebarátod épületére.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

A' Szerzetes Szegénységéről.

I. CZIKKEL.

Bóldogok a' lelki szegények, mert óvék Mennyeknek országa. Matth. 5. v. 3. Vedd jól eszedbe: nem szóll íppen a' jóvendöröl, hanem a' jelen-való bóldogságról, nem mondgya lészén, hanem most is óvék; mert a' Szegénység mint egy Mennyég a' földön. Meny-országban örökké-való csendefség, és bátorságos élet vagyon; ugy a' Szegénység e' földön bátorságos, gond-nélkül-való csendefség.

Az Egekben tanáltatik az valóságos gazdagság, e' földön pedig az akarat-ízerént-való Szegénységben uralkodik minden-némű bővség. Semmivel nem bir a' szegény, még-is mindenekben bővelkedik. A' kevéssel meg-elegedendő jó akarat, gazdagságra fel-vizfi az embert, és nem a' fok fáratságok-által kereszttet biradalom. Menyben elégitheti-meg ember kívánságát, a' Szegénység pedig e' földön-is az őtöt kedvellőt meg-elégitti, mert semmit nem kíván. Menyben örökös örvendezés vagyon, örvendez a' szegény-is az ő egészségének meg-tartásában, melyet el-fonnyaszt a' gazdagságra-való vágyodozás. Örvendez a' szegény lelki-isméretének csendességében, a' gazdag pedig sohajtozik lelki-isméretének gyótrődésében. Bátrabban nyugfzik a' szegény a' szorofs czellában, hogy-sem a' gazdag a' kincses tárházban. A' fősvény gazdagnak élete a' torhoz hasonló, a' ki gyakran koplalván életében, hogy több maradgyon hátra keresménnyéből, holt után mások vendégeskednek abból. Oh mely bóldogok a' lelki Szegények, kiknek semmiel nincsen, még-is valamit kívánnak, meg-adatik nékik! Te-is hamar mindenedet el-hagytad, ted-le egyfzer a' földi gazdagságokon kapdosó indú-

dulatidat, és csak a' Mennyeieket ohajtozzad.

II. CZIKKEL. Az öreg Tobiás ezen szokkal vigasztallya-vala fiát Tobiást: *Ne fély fiam, noba szegény életet viselünk, de sok javaink lesznek.* Tob. 4. 23. Az akarat-fzerént-való Szegénység minden e' világ jovainál elébb-való. Ez a' bünöknek eszközt el-ronttya, régen tett vétkeinkből ki-tisztitt, és e' világi hafzontalan foglalatofságinkat el-fzéllyeszti. Ez a' jó cselekedetek szaporittására, érdemünk gyarapittására, lelkünk nyugtatására fehéltséggel vagyon. *Nagy azon keresztyenyeknek bölldogsága, kik Szegénységekkel vásárollyák Mennyeeknek országot.* *Ne légyen terhedre néked a' Szegénység, mert nem tanálsz annál drágább nyereséget; Kivánod-e tudni, mennyi jókkal bővelkedgyek az? Mennyország annak az árra.* S. Aug. Serm. 28. *de verb. Apost.* El-gondolhatod már a' jutalomból mit érdemellyen az ár ru portéka, s' eszedbe veheted mit érsz Szegénységeddel Isten-elótt? mert többet hafznál néked az, mint-sem ha sok drága kövekkel birnál, és azokkal akarnád vásárlani az Égeket. Semmi-képpen nem számláltathatik a' Szegénység a' több bölldogtalanságok közé, mert nem a' ki sokakat bir, hanem a' ki semmit nem ki-

ván mondatik bóldognak, valaki semmitsem kíván, a' semmiben sem szükölködik. Oh én Istenem! felette fősvény lennék, és nagyon meg-vetnélek tégedet, ha teveled meg-nem elégednem! Ha lehetne birnom az egész világ kincseit, kész lennek éretted oda hagyni.

III. CZIKKEL. Mennyire kellyen becsülni e' világ gazdagságit, Kristus Urunk maga példájával tanította, midőn mondotta: *A' rókáknak lyukok vagyon, és az égi madaraknak fészkek; az ember fiának pedig nincs, a' hová a' fejét bajtsa.* Matth. 8. 20. Istáloban születik a' Kristus, jászolyban helyesztetik, hitvány polákkal földöztetik, tellyes életét szükölködésben tölti; sőt a' Keresztfán függvénis nem adatik néki-e egy csöpp hideg viz, mellyel szomjuságát enyhithetné. Nem vala néki-e halálához közelitvén, a' miből *Testamentum*at tenne az óvéinek, még csak az-is mivel bé-földözhetné mezeitelenséget, se tulajdon koporfoja, a' melyben nyughatnék meg-hólt teste. Innen Sz. Ferencz Atyánk mondani szoktávala: *Tudgyátok-meg kedves Atyám-fiai, hogy a' Szegénység Királynéja a' jóságos cselekedeteknek, mert a' Királlyok Királlyában, és az ő Sz. Annyában oly nevezetesen fel-tetzett.* Wading. tom. 3. col. 5. A' mi ke-

kegyes Meg-váltónk mű-érettünk szegényé lett, mikor gazdag-va, hogy mű az ő szükölködése-által gazdagodnánk. Tanuld-meg tehát Szerzetes Atyámfia Kri-
stustól a' kész akarát-szerént-való Szegénységet! tanuld-ki honnan gazdagultál-meg, és gazdagabb honnan lehetz. Oh Szegénység mely dicfíretes vagy! a' te kedved-ért szállot-le Menyből az Isten Fia! Mely nagyon fel-magasztaltattál, hogy tündöklenél a' Jéfusban! Mely gazdag kinek az egész emberi-nemzet adofs, még-is ő ad elegendót mindeneknek! Miért tovább a' világ játszodozó portékáitól akadállyoztatom? Imé a' Szegénységnek tollai vannak, el-repülök, és megnyugfzom, el-repülök mondom: mert a' Seraphim szárnyain elől repül az én Sz. Atyám éjjel, nappal ohajtozva kiáltván: *En Istenem, és Mindenem!*

ESTVÉLI LECZKE.

A' rofsz Szerzetes élete.

WAdingus írja: Hogy Szent Ferencz Atyánk éltében 1219-dik Eszten-dőben, öt ezer Szerzetes Atyafiak gyűl-
tenek ófzve *Capitulumra* közél *Ajjisium* Várofsához, arra nézve hogy a' Szerzet-
nek jó rendbe hozásáról volta-képpen-
M 4 való

való végezést tennének. Mely gyülekezetnek okát éfzre-vévén Pokolnak Fejedelme, ófzve gyűjtte ő-is az ő tárfaságából egy-néhány ezereket, és ki-fzállitta őket nem távul a' Sz. Ferencz feregétől, ezen okból: Hogy, ha mi jókat végezne a' Sz. Ferencz Szerzete, tanácsot tartana ő-is ellenben az őrdög tárfaisival. A' Szerzet a' világ meg-terítéséről, az őrdögök pedig a' Szerzetnek ki-irtásáról tanácskoznak-vala. Sok őrdögnek tanácsa hozattaték elé, de egygyiknek a' ki álnokabb, ravaszabb-vala mindenek-felett tették a' tanácsa, ki-is azt tanálá fel: Hogy okoskodással inkább, mint-sem fegyverrel kellenék ellenne menni annyi tudos férfiak végezésének. *Tebát (ugy mond) leg-fzükségesebb léfzen, hogy minek-előtte egyebekhez fogjunk minden mesterséginket arra fordittsuk, ezen Szerzet fel-fordittására, hogy ezen gyülekezetbe, vagy nagy Nemből-lévők, vagy bölcsek, vagy gyenge ifiacskák bé-véteffenek. Nemes ifiak azért: mert ők mint az Attyok házánál: ugy a' Szerzetben kényesebb életet fognak kívánni. Bölcsek azért: mert ezek tudományokban fel-fuvalkodván, az alázatofság ősvenyét csak hamar meg-unnyák, és fel-bontyák. Gyermeki ifiak azért: mert ők gyenge teslekhez-képeft irtozni fognak a' Régulának fzorofs-vóltától, s'*
dur-

durva öltözettől, és így meg-szegik, fel-bontják a' Régulát. Tetzék ezen tanács az egész órdógi gyülekezetnek. De Sz. Ferencz-előtt sem lön el-titkolva ezen titkos zsinat, ki mind azon-által Istentől igazgatván azt végezé-el az ő társai-val: Hogy se a' Nemes *Familiá*kából, se a' bölcsék *Academiá*iból jövendő személlyek, se a' gyermeki rendből-valók ezen Szerzetből ki-ne rekesztetnének. A' Nemessék azért: mert az ók Istentől-való hivatalok tekéletefebb, a' Szegénységre-való jövélek dicfiretefebb, és példáfabb. A' Bölcsék pedig, mint-hogy a' tudomány szükséges az Evangyélium hirdetésére, és az együgyűek oktatására, ugy az ók bévételek előmenetelére fog ízolgálni a' Szerzetnek. A' Gyermeki rendről-is nincs kivétel, mert önnön maga Krístus mondgya: *Hadgyátok hozzám jóni a' kisdedeket, és meg-ne tiltsátok őket, mert illyeneké az Isten országa.* Marc. 10. v. 14.

2. Istentelen, tekéletlen, szemtelen, csácsogó, botránkoztató, csélcsap, keringő, alamisnát vesztegető, lágy, és a' Régulától el-fájult Szerzetes, ha Szerzetes nevet érdemlenél! Egyedül te-bened fel-tanálta a' pokol-béli álnokság azt, a' mit a' Nemes, Bölcs, és Gyermeki rendek iránt-való ügyekezeteiben vég-

hez nem vihetet. Mert te mint valami Uri személy kedvére uralkodik, s' parancsol, szinten ugy kedved-szerént kívánod gyönyörködtetni szemeidet, a' Klastrom közönséges foglalatosságát unod, bölcs tanácsokat fel-gondoloz, mellyeket magad nem követz, Szerzetes Atyádfiait magadhoz-képest csepűdnek tartod, a' *Com-munitás* számára készitet eledetek fogadra nem férnek, magadot felette kényeszteted. Miért térsz vissza az okadásra? nem tudod-e hogy: *Senki, az ő kezét az ekére tévén, és hátra nézvén, nem alkalmas az Isten országára. Luc. 9. v. 62.* Te, te világ-után fiető Szerzetes, mint valami fel-fuvalkodat Doktor az első helyeket szereted, felette nagy tiszteletet kívánsz, forfoddal meg-nem elégedhetel, a' hivatalban, vagy helyben vállogatz, Szerzetes Atyádfiait semminek állitod! Rollad, s' hozzád hasonlokról panaszol Sz. Bernárd *Hom. sup. missus.* mondván: *Látom, mely miatt nem kevesse fáj lelkem, hogy némelleyek kik noha a' világ pompáinak ellene mondották: az alázatosság iskolájában inkább tanulják a' kevélységet, sőt a' szelid, s' alázatos Mestereknek szárnya-alatt nagyobbára fuvalkodnak. Nem szenvedhetik alá-valóknak tartani: holott Attyok házában alacson tekintetűek valának.* Te, te fél-Szer-

zetes, te vagy az a' gyermek, ki gyengeségedet okozván, lágy, tágos, és kényes életel élvén, a' Régulának szoros figyelmét fel-forgatod, és hivságos, finnyás, tunya magad viseléseddel mind Szerzetes Atyádfiait, s' mind a' világiakat szemtelenül botránkoztatod. Egy helytelen, és nem Szerzeteshez illendő szavaddal, vagy cselekedetteddel, több kárt téz, hogy-fem más jámbor Frátereid ezerni jó példájokkal építhetnének. Rettencsenek-meg már leg-alább egyszer Sz. Ferencz Atyánknek a' botránkoztató Szerzetes fiaira ki-mondot átkai: *Te-tólled Szentséges Atyám, és az egész Mennyei Seregtől, és én-töllem szegénytől légyenek átkozottak, a' kik az ő rossz példájokkal fel-zavarják, és el-rontyák, a' mellyeket e' Szerzetnek Szent Fráteri-által építettél, és építeni meg-nem szűnöl.*

3. Oh fájdalom! mely fokban a' Szerzetesek-közül el-hagyván Attyokat, Anyákat, Bátyyokat, Nénéjeket, minden ősököt, és világi hivságokat a' Krisztus Jéhus szereteté-ért, egy ideig ugyan a' Klastromban tekéletesen viselik magokat, a' Szent Szerzet foglalatóságiban minden fogyatkozás-nélkül szentül el-járnak, a' Régulá-szerént buzgo szível, lélekkel, és tekéletesen hivataloknak eleget teznek.

De végre lassan lassan a' jó indulatokban meg-kezdenek bennülni, buzgoságok meg-kezd hűlni, utoljára el-hidegedni minden lelki gyakorlásoktól; ujjabb ujjabb ki-gondolt szükségeket, hogy a' Klastromból gyakrobban ki-szaladhassanak tanálnak-fel, a' Chorust, *Meditatiokat*, lelki szám-vételeket, *Disciplinakat*, és több egyéb Klastrom rend-tartásában-lévő szent dolgokat hazug mentegetésekkel kerülik, és veszteglik, és már arra mentek, hogy Szent Bernárd mondása-szerént: *Jól lehet a' Szegénység nem engedi nékiek külső-képpen bucsut venni a' Szerzettől, de belső-képpen a' jóra-való restség, és unalom ki-jelenti mely távul légyenek a' Szent Szerzettől az ő szívekben.*

4. Veszi észre, és láttya a' Sz. Anya a' Szerzet, s' szíve keferőségében ezen fizokat gyakorta magának emlegeti: *Megfokásítottad a' népet, nem öregbítetted-meg az örömet.* Isai. 9. A' júhnak bőre-alatt ragadozo fene farkast szültél; a' Szerzetes öltözetben, világ szerető embert; sőt ennél-is alább-valót. Jobb lett-vólna néki, ha a' világban maradott-vólna! mert veszedelmesebb kísérteteknek ad helyt a' Szerzetben, hogy-sem a' világi életben. Bucsut vett a' világtól, még-sem lett követője Krisztusának. A' Szentek életét vette

vette például, még-is attól jár inkább távul. Sokkal nagyobb kedve ő néki e' világi hivatásokhoz, mint-sem a' tekéletes jóságokhoz. Ugy vagyon, Carthusiai Dénes azt meri mondani: *Hogy-ba naponként a' Szerzetes magát belől meg-tisztítani, gonosz belső indulatit, és roszszra-való hajlandóságit meg-zabolázni nem ügyekezik, és az Isten-előtt a' jöban elő-menni nem erőlködik, sokkal keményebb nyakú, tekéletlenebb, s' gonoszabbá válik a' Szerzetben, hogy-sem lett-vólna a' világban.*

5. A' mű jámbortalan Szerzetesünk majd olyan mint az csufos csuda-állat; mert ő rész-szerént Szerzetesnek mutatya magát, rész-szerént pedig világ fiának vallya. Ugy szolgál a' Szerzetnek, ne hogy meg-sértse a' világot, úgy éli az ő Szerzetes Attyafiaival, ne hogy távul esék világ fiaitól; annyiban áldozza szivét az Istennek, hogy abban a' világnak-is része lehessen; úgy visel gondot lelkére, hogy a' test-is maga alkalmatosságával élhessen. De mi következik ezekből? Vég-ső romlás. *A' külső emberekkel (ugy mond Landspergius) nagy ismérvetséget vetni, ellenkezik a' Szerzetes Professiojával.* Valamint az eszterháról sűrűn le-eső csóppók meg-szokták gödrösíteni a' követ, úgy a' világi emberekkel-való, szer-felett-va-
ló

ló nyájafság alatomban meg-lágyítja a' Szerzetnek kemény rend-tartását. A' világ, mely a' *Novitiatumban* egy kevésse meg-kezdet-vala hervadni az ilyen Szerzetes szivében, ismég zóldelleni kezd; ujjabb ujjabb világi képzések fordulnak elméjében; az elébb meg-utált hivságok, vizsont kedveseknek látzanak, és így az ő utolsó dolgai veszedelmesebbekké léfznek az elsőknél. Mert a' Szent Dávid Zsoltára-szerént: *A' nemzetek-közé egyeledének, és meg-tanulák azoknak cselekedetit, és szolgálnak azok bálványinak.* Pfal. 105. A' hal a' folyo vizen, s' a' Barát a' Klastronon-kivül mind ketten közelitnek a' veszedelemre. Mert a' Klastronon-kivül a' világiak mutattyák a' Szerzeteshez szivbéli indulattyokat, a' hol nem ritkán hivságos beszédek érkeznek, botránkoztató szók folytatnak, disztelen tréfák indittatnak, mellyekben a' drága üdő veszteglődik, felebarátink jó hire, s' neve sértődik, a' Szerzetes tekintete kissebbedik, szokatt tisztelete füstbe keveredik, az ő minden érzékenségi veszedelemben forganak, és az illetlen képzésekhez ragazkodnak. Mi hátra? az hogy ritkán történik eset, és vétek-nélkül viszfzá jöni a' cellába.

6. Mostan csaláredsággal szabadságot vettél a' té Elöl-járodtól ki-sétálni a' Klástromból: Minémű tárfal? Az én Fráter társammal azt mondod, kit nékem rendelt Elöl-járom; Vallyon nem mással-e? Hallyad mit mond Sz. Tamás Püspök: *A' Klástroman-kivül vágyodozó Szerzetesi vezeteti a' Sátány, arra nézve: hogy az utzákon keringvén testi kívánságba ejtse, szemtelen tekéngetésekkel meg-elégittse, világról való gondolkodásokkal bé-töltse, buzgo áitafosságban meg-hidegítse.* Azt feleled: Kiket én látogatni szoktam, azok az én Szülőim, Atyámfiai, és Rokonim. De haljad mit felel arra Kristus Matt. 10. 37. *A' ki Atyját, vagy Annyát inkább szereti hogyszem engem, nem méltó hozzám.* És ugyan valóban az Isten szolgájának gyakorta látogatni az ő szülőit, nem kicsin ártalomra szolgál. Mert azok vagy gazdagok, vagy szegények; ha gazdagok, méltóságban-lévők, kedvekre, s' kényeffen élők, ottan nem egyebet, hanem világi hivatásokat, finnyás multságokat, vadászatokkat, fog hallani a' Szerzetes fiu, mellyekből gyakorta az Egyiptomi zsiros fazakakra ujjabb ujjabb kívánságokkal vonatik az ő szive. Ha szegények a' szülők, az ok inségekről szorongatásiról, szegénységekről fognak panasfolni; honnan-is ele-

elegendő okat szerez magának a' Szerzetes, szívének nyughatatlanságára, Attyai nyomorúlt állapottya felett-való keserves szánakodásokra. Ezekre nézve okoffan foglalta Sz. Báfilius az ő Régulájába ezen szokot: *A' mi rókanságinktól, kedves barátinktól, és atyáinktól illik mű-nékünk a' mű szívünköt annyira el-távoztatni, mennyire távul vagyunk azoktól, kik a' más világra már által vitettek.*

7. Szent Hieronymus, kinek a' város tömlecznek, a' pusztság ellenben Paradicsomnak látzatot, azt írja: *A' Barát maga házájában tekéletes nem lehet: tekéletes pedig nem akarván lenni, a' Szerzetesben nagy vétek.* A' Szerzetes ha az ő feltett szándékától, és a' tekéletességre vivő ügyekezetről el-távozik, mint a' család kép-mutató meg-tagadgya az ő Szerzetes hivatalát. Nehezen veszed talám, hogy kép-mutatónak mondalak, de valóssággal az vagy. Mert külső-képpen Szerzetes köntööst viselz, az-az a' tekéletességnek jegy-ruháját, de belső-képpen elő-menni a' tekéletességben egészen letted szivedet, szándékokot. Mikor fogadást tettél *Professiod* idején, halálos vétek-alatt kötelezted magadat a' tekéletességre. Hol már jele a' tekéletességnek? hol jobbra térefednek formája? hol a'

a' Régulának hiba-nélkül-való meg-tartása? Ha csak azokat ügyekezel meg-tartani a' Régulából, mellyek halálos vétkek alatt köteleznek. Ha a' Szerzetben szokás-szerént-való halgatással, a' Chorus gyakorlatásával, s' több e' félékkel nem gondolsz; tudd-meg hogy mindenkor halálos vétkeknek veszedelmében élsz, és forgasz. És mivel hogy annyi Isteni malasztok-után hivatalod-szerént nem ügyekezel jól élni, nagyobb kárhozatot szerzesz magadnak, hogy-sem akár mely világi ember. Mert valamint a' jó Szerzetes a' Szentek közönséges forsát fellyúl haladgymenyben, ugy az el-vetemedett Szerzetes, a' több el-vezendők forsánál nagyobb kárhozatra vettetik pokol mélységében.

8. Istennek hála (így mondasz) én még nem vagyok olyan, a' minémű rossz erkölcsű Szerzetes itten le-iraték. Az Isten, az Anyaszentegyház, s' a' Régulának parancsolatit a' mint töllem lehet meg-tartom, sőt még néha azokan-kivül is fok jókat cselekszem. Tehát uj Szent vagy te! vagy leg-közeliébb holnapi napon, bé-iratandó vagy a' Szentek laistromába: hogy-ha inkább ki-nem okádatnál az Isten szájából! Mert te-rollad panaszol az Isten: Apoc. 3. 15. *Bár hideg volnál, vagy meleg; de mivel hogy lágy-meleg vagy,*

és sem hideg, sem meleg, ki kezdlek téged az én számból okádni. Te pedig mit vélsz, és mellyik vizet gondolod lágy-melegnek lenni? talám azt, a' mely sem hideg, sem meleg? jól mondád: a' te szádból itiled tennen magadat, mert te vagy az. A' tellyefséggel el-hidegedet bűnös az, a' ki nyilvánvaló szörnyű fok vétkekkel meg-rakodatt, és minden lelki buzgoságtól el-fogyatkozott. Még talám annyira nem mentél? ellenben a' buzgo szivű, Istent-félő, áitatos ember az, a' ki szivének együ-gyűségében magát alázatosan viseli, minden ellenkező dolgokat Isten-ért békesé-gesen el-szenved, oly buzgo, oly tekéle-tes, oly Istent-félő, hogy kézsőbb-vólna ezerszer halált szenvedni, mint-sem leg-kisebb vétkekkel is Istenét meg-bántani; te ilyen éppen nem vagy, tehát lágy-meleg vagy, és méltó hogy ki-okádgyon szája-ból az Isten. Világosabban meg-értheted a' következő jelekből, miben álljon a' lágy-melegség. 1. A' lágy-meleg imád-kozik, és elmélkedig az Istenes dolgok-ról, de sovány indulattal, s' lelki gyű-mölcs-nélkül. 2. Nehezen ismerheti-meg magát, és magában ritkán tér. 3. Maga gondolatiról, izavairól, cselekedetiről, fe-lette fietve, jobbulásnak ügyekezete-nél-kül szokott számot venni. 4. A' mi őtöt
nem

nem illeti, abba órómeft elegyitti magát. 5. Másoknak szavát, cselekedetét vizsgálni szokta, és felebaráttya-ellen szabadosan ki-bocsáttya nyelvét. 6. A' Szerzetnek figyelmét roszsz kedvel viseli. 7. A' hivalkodást felette szereti. 8. A' lélek údvösségére-való szolgálatot kerüli, vagy tunyan végbe viszi. 9. Nehezen, későn, és zugolodva vészti Elöl-járojának parancsolattyát. 10. Mindenekben *privilegiumat* vadász, és külömböztetést a' többtől. 11. Magával el-hiteti mint-ha ő több dolgot vinne véghez, hogy-sem mások, s' azért nagyobb becsületet-is kíván. Egy szóval a' *Sacramentumokkal* ugyan gyakran részesül, de elégséges kézízület-nélkül, jókat cselekszik, de csak azokat, mellyek kedve-szerént vannak. A' Szent Lélek Isten sugárláfinak helyt ad, mikor néki tetzik, vagy meg-veti; magad éppen ilyen vagy, mind az Evangyéliumból, mind a' világból valami részted vagy. Egy szóval sem hideg, sem meleg, hanem lágy-meleg vagy, és az örök kárhozatnak nagyobb veszedelmében forgasz, hogy-sem a' hideg bűnös, mert gyorsabban meg terítettetik jóra a' hideg, hogy-sem a' lágy-meleg bűnös; hamarább a' gonosz világi ember, hogy-sem a' tunya Szerzetes; hamarább a' Publicánus, hogy-sem a' Fariséus.

Mi okra nézve? azért hogy a' hidegek, vagy is a' nagy vétkekkel meg-rakodat bűnösök az ő hidegségeknak veszedelmét hamarább meg-ismérik, hogy-sem a' lágy-melegek az ő peshedéseket, azok annyi Isteni malasztokat, és jó alkalmatosságokat nem vetettek-meg, mint ezek. Ebben a' veszedelemben forgasz magad-is Atyámfia! mert valamint hogy nem vagy az hidegségben, és bűnöknek mélységében, ugy nem-is vagy a' buzgoságban, és az Isten mély szeretetésében, és ha csak magadot meg-nem jobbitod, rövid üdö múlva az Isten szájából ki-okadtatól, és ő-tölle meg-utáltatól, meg-vettétel.

9. Kérlek téged a' Krisztus Jéhus, és Sz. Ferencz sebeire tégy jó szándékot, jobbid-meg magadat! Annyi Isteni sugár-láfokat, Elöl-jároidnak annyi intésit, annyi áitatos asztali olvasást hallasz, régieb-beknek annyi tanácsaitól kormányoztatól, mennyi jó példákat látz, ifiabbaknak mennyi buzgoságok-által ósztónóztétel, a' hasonloknak mennyi áitatófságok-által hivatától; ezeket ha a' leg-gonoszabb világi ember látná, és hallaná, meg-szentül-ne, forduly jóra tehát. Midőn a' világnak ellene mondál, és a' Szerzetben fogadást tévél, akkor a' tekéletességnek, és üdvőtségnek nagy buzgoságában valál. A-

zon őszönök, azon okok, mellyek akkor gerjesztettek téged, hasonló-képpen most is őszönöznek téged. Nem olyan szeretetre méltó-e most az Isten, nem olyan szolgálja vagy-e most néki-e, mint *Professiod* idején? Miért hagytad tehát félbe buzgoságodat? miért szegted-meg fogadályodat? miért a' Szerzetnek földét nyomod? és miért más jámbor embernek helyét foglalod? hogy eheted, és ihatod mint a' here a' te Frátereidnek fáradságát, és vér izzadásiát? és hogy tékozolhatod-el a' szent alamisnát! *A' Szentek fiaai vagyunk.* Tob. 2. Ók minden áitatófságban, igazságban, és tekéletességben néked példát adtak, tégedet illet már őket követni, és ö-vélek örökös jutalmát nyerni.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

A' Szerzet-béli Szegénységről.

A' Mü Seraphicus Szent Pátriárkánk a' Szent Szegénységet most Anyának, most Mátkájának, most Afzszonyának, most Királynéjának nevezi-va. *S. Bonav. in vit.* Minémü szivel, és ügyekezettel tiszteledd ezen Anyát, és Mátkát? Mi-képpen engedelmeskedel ezen Afzszonyságnak, s' Királynénak? Nem szeged-e-meg vagy egyszer a' Szegénységről tett fogadályodat? Nem tartal-e valamit szükségeden-kivül?

kudulsz-e magadnak a' mellyekre szükséged vagyon Elöl-járod hire-nélkül? kérsz-e szabadságot a' szerzésre, s' *benedictiot* a' megtartásra? vagyon-e szer-felett-való vágyodásod valamire? ételben, italban, s' ruházatban mi-képpen viseled magad? tartasz-e valamit, mint tulajdonodat? Megelégszel-e az alacsonokkal? mi-képpen becsüllöd a' szent alamisnát? Ajándékokat adtz-e, s' vész-e másoktól? Másokat ajándékozni, s' ajándékokat tetzésed-szerént bé-szedni, valamiben bővelkedni, a' világiaktól különös kivált-képpen valókat szerzeni, drágákat kívánni, valamihez nagy szivbéli indulattal viseltetni, s' tovább a' mint illenék magának tartani? a' Szegénységet kedvellőkhöz éppen nem illik. A' szegény Jéfusnak tiszteleté-ért kövessed tehát a' nagy Szegénységet, melyre meg-esküdtél, meg-emlékezvén az ő szavairól: *A' ki ellene nem mond mindeneknek, a' miket bir, nem lehet én tanítványom.* Luc. 14. v. 33.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A' Tisztaságról.

ELSŐ CZIKKEL.

EZek azok, a' kik az aszszony-állatokkal meg-nem fertextettek, mert Szűzek; ezek

*e*zek követik a' *Bárán*yt valahová megyen.
 Apoc. 14. 4. Nem adatik e' világon oly nagy, és ritka jóságos cselekedet, mint a' Tisztaság; olyan szeretettel vífeltetnek a' Szűzek a' *Krisztus* Jéfushoz, és ugy kedvelli *Jéfus* a' tiszta Szűzeket, hogy valahol jár, ő utánna sietnek a' Szűzek-is; nincsen kedvesebb fors, a' tiszta életnek forsánál, azért-is jól lehet minnyájan az Apostolokat szeretné *Krisztus*, de még-is Sz. *János* Apostolhoz kivált-képpen-való szeretettel vólt, az ő szűzességének érdeme-ért, mint-hogy a' *Kereszt-fán* függén az ő Szűz *Annyát* *Jánosnak*, ugy-mint ártatlan Szűznek ajánlotta. Nincs egyéb semmi mivel inkább hasonlittathatunk az Angyalokhoz, mind a' Szűzesség: Az Angyal a' Szűzeket fellyül haladgya bódogságával, ellenben a' Szűzek az Angyalt erősséggel. Nincs embernek hasznosabb a' tisztaságnál: mert mennél távolabb valaki a' tisztátalanságtól, annál érdemesebb, s' alkalmasabb az Isteni malasztoknak bé-vételére. Kérjen a' Szűz, valami lelki jót kíván magának, s' bizonyal el-vészi; mert a' *Mennyei Vő-legény* az ő kedves *Jegyességének* semmit meg-nem tagad. Oh Szűzek *Jegyessé*, s' *Koronája* édes *Jéfus!* tudom, hogy én önnön magamtól nem lehetek tiszta, hanem ha te

azon szent malasztot méltoztatól nékem adni.

II. CZIKKEL. *Nem marad-meg az én lelkem az emberben mind örökké, mert test.* Gen. 6. v. 3. Az Isten lelke mindeneket édesíteni szokott, de a' testhez ragafzkodott ember, nem érzi annak édes ízét. Mennyekben kivált-képpen-való gyönyörűség készítettett a' Tisztaságot szeretőknak, sőt még a' földön-is nem lehet nagyobb gyönyörködtetése embernek, mind meg-győzni a' testi gyönyörűséget, kedves édeség a' veszedelmes, és tüntető édeségtől az embernek magát megtartoztatni, és tiszta szivből, lélekből Istennel nyájaskodni, mert ő minden ki-gondolható gyönyörűségnél gyönyörűsegefebb, minden vigaságnál kelemetesebb, minden jónál jobb annak, ki a' testi indulatit meg-zabolázza. Ugyan-is inkább szokta gyötreni embert az el-követet testi gyönyörűség, mint-fem jelen-lévén gyönyörködteni-vala. Mihelyt valami rutdolgot el-követz, leg-ottan nyomorúlt lélszelz, mert gyötreni fog tégedet lelke-isméretének kinzó-szerzfáma, háborgatni fognak bánatidnak sűrű habjai, még-is azok felett hátra maradnak vétkeidnek büntetési. Távul légy tehát ez-után minden dögletes testi gyönyörűség; légy ve-

velem édes Jéfufom! Tégedet már szeretni kezdelek édes Istenem! ki elébb szerettel engem; nem tanáltatik e' világban oly gyönyörűség, a' mely el-vonhafson tölled, oh én szerelmes Jéfufom!

III. CZIKKEL. Okaffan cselekedett Jób Pátriárka, midőn szemei zabolázása-mellett ilyen fogadást tett: *Szövétséget tettem (ugy mond) szemekkel, hogy ingyen se gondolkodnám a' Szűzről.* 31. V. 1. Ugy vagyon, nem-is lehet ottan álhatatos bátorság, a' hol vezedelemben forog a' Tisztaság. Némellyek ugyan fok üdökig tisztán éltenek, kik még-is végtére el-esztenek. A' tisztátalan lélek semmi üdöne, semmi rendnek, semmi-némű személynek, öregnek vagy ifunak; férfinak, vagy aszszonynak nem enged; az ő kísértetitol senkit ki-nem vészen, ha kétszer, háromszor, vagy többször-is el-üzettetik-is, visszafá tér még-is. Ambár meg-haloványodik néhánykor, ujjonnan meg-elevenedik, meggyőzöttetik, még-is ellenkezik; földhöz veretik még-is fel-kelni ügyekeznek, de mindenek-felett kik restül vigyáznak magokra, azokat szokta meg-győzni, s' rajtok erőt venni. És jól lehet rutabb dögletesbb undokságot nem tanálhatni ezen tisztátalanságnál, még-is ez fokakat magához édesít. Mert a' tisztátalan lélek csa-

lárd mesterségekkel szokta környül venni a' gyarló embert; szemtelen tekintetekkel, szines kedveskedésekkel, sima beszédekkel, hizekedésekkel, különös nyájaskodásokkal ajánlya, és jelengeti magát, mellyekkel ha egyszer le-csalhat, már rabja lettél. *Ezek a' fegyverek* (ugy mond Szent Ferencz Atyánk) *mellyekkel meg-sebesittetik a' tisztá lélek; ugy-mint a' látás, ballás, szo-folytatás, illetés, és csokolódás.* Oh vajha e' félek ne tapasztaltattanakvólna! Rut dolog a' hitet meg-szegni, a' földi jegyessék-között; de véghetetlenül rutabb csufosabb a' Szerzet-béli fogadással meg-erősített hitet meg-szegni a' Mennyei Jegyess-ellen. Oh Jésum! az én lelkem a' tisztaságnak meg-tartásárávaló esküvése-által, néked el-vagyon jegyeztetve, nem-is kíván más jegyest rajtad-kivül mind halálíg. . . .

HATODIK NAP

Szent Ferencz Atyánk tiszteletére.

Ezen a' napon gyakorlando rövid Foházkodás:

Oh Jéhus! lelkem élete, adgyad hogy téged kövessék, szeressék miglen e' világon élek.

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' Krisztus követésről.

I. CZIKKEL.

Kivált-va az Égből a' Menyei Atya Ur Isten *Matth. 17.* mondván: *Ez az én szerelmes Fiam, kiből nékem jól kedvem tólt, őtőt halgassátok.* Minden keresztény emberek, de kivált a' mű Szerzetünkben-lévő Atyafiak tartoznak a' Krisztus követésére, mert a' mint Sz. Ferencz Atyánk mondgya: A' mű Szerzetünkben élők Regulája, s' élete a' mű Urunk Jéhus Krisztunknak Sz. Evangyéliuma. Már nézd, Krisztus a' mit szóval tanítat aztot cselekedettel-is tellyesítette, tehát szükséges hogy te-is, ha igaz követője akarsz lenni Sz. Ferencz Atyáddal, Krisztus Urunknak ne csak szavait halgasd, hanem a' mit mond cselekedettel-is tellyesítsed. Mert ha (Sz. Agoston szava-szerént) nem érdem-

demli a' Keresztény Nevet, valaki a' keresztények-közül nem akarja az ő Krisztusát követni, hogy érdemled te a' Krisztus Jéfustól maga követésére rendeltetet Sz. Szerzetben a' Szerzetes Nevet, ha nem akarod követni Sz. Ferenczel Krisztus példáját? és így mit használ néked annak hivatatni a' mi nem vagy? Mert Szerzetes csak az, ki Krisztus cselekedeteit a' néki adatot kegyelem-által követi.

II. CZIKKEL. A' Sz. Ferencz Szerzetében-lévő Szerzetesnek igaz tekéletessége abban áll, hogy az ő cselekedeti hasonlok légyenek Krisztus cselekedeteihez. *Példát adtam néktek, hogy a' mint én cselekedtem veletek, ti is úgy cselekedgyetek.* Joan. 13. Valamit parancsolt Krisztus hogy cselekedgyünk, már aztot elsőbben a' műpéldánkra meg-cselekedte. Parancsollja az Anyaszentegyház, és a' Szent Régula hogy bőjtöljünk, maga elsőbben bőjtölt. Parancsollja hogy imádkozzunk, maga elsőbben imádkozot. Parancsollja hogy elenséginkét szerezsük, és azokért imádkozunk, eztet maga előre végbe vitte. Parancsollja Sz. Máténál az *ötödik Részben* v. 48. hogy tekéletesek légyünk, maga elsőbben minden tekéletességnek kincses tárháza volt. Gyöngy virág vala Krisztus. *Cant. 2.* Szelid, és alázatos szivü vala Kri-

Kristus. *Matth. 11.* Békeséges túró vala
 Kristus. *Isai. c. 7.* Engedelmes vala Kri-
 stus éppen a' Keresztnek haláláig. *Philip.*
c. 2. Szegény vala Kristus, mert annyi
 helyye sem vólt e' világon hová Sz. Fe-
 jét le-hajtsa. *Matth. 8.* Ezekben tehát a'
 tekéletességekben édes Atyáddal Sz. Fe-
 renczel légy követője az Isten Fiának,
 s' ugy nem csak nével, hanem valóság-
 gal mondattatal Szerzetesnek.

III. CZIKKEL. *Nézd-meg, és a' példa-sze-
 rént cselekedgyél, mely néked mutattatott a'
 hegyen. Exodi 25.* Tekénts a' Jéhus ártat-
 lan Szűz Testére, ottan látfsz éretted fel-
 vet sok fájdalmakot sebeket. Nézz a' Kri-
 stus Fejére, ottan látfsz hegyes töviffeket.
 Lásd a' Kristus Sz. Szívét, ottan tapasz-
 talsz hozzád-való égő szzeretetet. Kövesd
 tehát Kristust a' fájdalmakban, sebekben,
 és töviffeekben. Kövesd a' szzeretemben,
 s' ugy léfsz részes menyei dicsőségében.
 Most gondold-meg régi napjaidat, vesd
 egybe életedet Jéhus életivel, és meg-lá-
 tod hogy a' Jéhus élete alázatos szent va-
 la, a' tied pedig vétkes, kevélységgel fér-
 ges; meg-látod hogy Jéhus szelid vólt,
 te pedig haragos bofszu-álló. Jéhus buzgó
 vólt az imádságban, te pedig se hideg,
 se meleg. Mondgyad azért: Uram hittál
 engem követésedre e' Sz. Szerzetbe, és
 hogy

hogy eddig nem követtelek alázatofon bocsánatot kérek, fel-tévfzem életemnek jobbulását, és a' te fzent életednek példájára inkább akarok fzfukólkódni, hogy-fem bővólkódni; meg-vettetni, hogy-fem tífztel-tetni; fzenvedni, hogy-fem gyónyórkódni. Segély édes Jéfus a' te Sz. Nevedben!

REGGELI LECZKE.

A Szerzetes embernek maga fanyargatásáról.

*V*tézkedés az ember élete a' földön. Job 7. v. 1. Mellyet így magyaráz Szent Pál: *Mert a' test a' lélek-ellen kíván, a' lélek pedig a' test-ellen.* Gal. 5. És így akár merre forduly ellenségedet magaddal hordozván harczolás ellenkezés-nélkül nem élhetz; nincs gonofzabb ellenség mind a' test, ez házi ellenség, és leg-hamarább meg-csal, ha nem vigyáfsz; ha ennek tanácsán járfsz, s' kívánságait tellyesited (Sz. Pál mondgya) hogy meg-halífsz, ha pedig néki nem engedtz, meg-fanyargatod, élfsz. Innen Kristus iskolájában leg-első Leczke a' testnek fanyargatása: *A' ki utánnam akar jóni, tagadgya-meg magát, és vegye-fel az ó keresztét minden nap, és kövessen engem; Mert a' ki lelkét meg-akarja tartani, el-veszti azt: mert a' ki lelkét el-veszti érettem, meg-tartya azt.* Luc. 9. Ved
eszed.

észedbe jól ha Kristuffal, és ugyan valóban Kristusé akarsz lenni, szükség hogy meg-feszíttesél ő-véle. *A' kik pedig a' Kristusé (Sz. Pál szava) az ő testelet meg-feszítették a' vétkekkel, és kívánságokkal; tudni-illik: azoknak nem engedvén. A' tövissék-között a' Keresztfán holt-meg Jé-
sus, és sohult inkább nem szereti mulla-
tozni, mint a' mely ember magát öldökli
sanyargatásokkal mint annyi tövissékkal.*

2. Minek-előtte ez élettől meg-válnék az Ur Jésus, akarván az övéinek Testa-
mentumot hagyni, ennek a' Testamen-
tumnak végbe vitelére választá író asztal
helyet a' Keresztét. Papiros helyet reá-
huzni engedte Szent Testét. Tenta hel-
lyet ártatlan Véréét. Penna helyet Sz.
Kezeit, Lábaik-által verő szégeit, és azt
irá s' minden igazán őtöt követni kívánó
szerelmesséinek eztet hagyá örökös Te-
stamentomul: *Meg-feszítettem.* Erre a' Te-
stamentumra nézet Sz. Pál midőn azt ír-
ja: *Nékem e' világ meg-feszítettett, én-is a'
világnak.* Galat. 6. Olvasza ezt a' Testa-
mentumot Sz. Ignátz Püspök, és Mátyr,
s' ezen szokra fakadot: *Az én szerelmem
meg-feszítettett, unalmas előttem ez élet gyö-
nyörúsége, mert meg-feszítetttem Kristuffal.*
Ebből a' Testamentumból tanolta-volt Sz.
Bonaventura Doktor Kárd, ki Sz. Ferencz
Szer-

Szerzetéből-való vala, és oly nagy szent-ségű s' bölcseségű, hogy az ő halálakor azt mondotta akori Szentséges Romai Pápa: Az Anyaszentegyház nagy kárt valót a' Bonaventura halálával. Ez a' nagy Szent mondom Kristus Testamentumából tanolta vólt ezt az éneket:

*Seb-nélkül nem akarok élni,
Nem-is lehet töllem azt várni;
Inkább akarok mindent szenvedni.
Mig látom Jézust sebekbe lenni.*

E' fzerént szolottak, és cselekedtek számtalanul a' dicsőült Szentek, kiknek életeket ha meg-olvasod, meg-láthatod hogy ők minnyájon a' Kristus Testamentuma-szerént meg-feszítettett testben éltek e' világon, az-az: hogy értsed, a' test induitit meg-zabolázták bőjtöléssel, ostorozással, térden állással, étzakai hoszfzas vigyázással, vas karikák, czilicziumok hordozásával, s' több e' félével.

3. És ezeket nem a' józan okofság-ellen, nem-is jutalom-nélkül mivelték, mert tudták hogy a' testnek öldöklése sa nyargatása a' léleknek elevenítése vólna. Már ebredgy szerelmes Atyámfia! mély álmadból, ki eddig annyira kedveztél rothadandó testednek, és aztot feszítsd-meg minden illetlen gyönyörúségeknek, minden belső, és külső gonofz indulatoknak,

s' bűnre vezető alkalmatosságoknak; üsd, ostorozd, koplaltasd szamárt testedet, a' ki rugodoz a' lélek jóva-ellen; ha azt mondgya hogy ne bánnyál véle oly kegyetlenül, feleld néki hogy őtót készitted nagy dicsőségre, mert annál nagyobb dicsősége leszen a' testnek a' más világon, mentől többet szenved ezen a' világon. A' test öldöklése az embert maga hivatalyában tekéletesen tarttya, az el-mulandó hivságos gyönyörüségektől óltalmazza, az érzékenségeket hogy határokon-kivül ne lépjenek meg-zabolázza, a' magunkhoz-való szertetetet mely felette ártalmas el-olttya, és a' Mennyei ajándékok kincses tárházából reánk onnan fellyül ki-öntendő szent malasztoknak drága folyamját bővésefen okozza, s' ezen okból maga az Ur Isten jóvallya a' test fanyargatását, mellyet bizonyára soha az irgalmas Isten nem jóvallott volna, ha abból sok Isteni malasztok gyümölcsözését, mellyek tudni-illik: a' test fanyargatásából származnak, által nem láttá-vólna. Azért ugy gondolkodgyál: hogy kedves áldozat az Isten-előtt a' testnek fanyargatása, és hogy minden ember testének öldöklésében maga Papja lehet, aztot fel-áldozván a' fanyargatás-által kegyelmes Istenének. A' hol mü olvassuk a' Soltárban Psal. 4. *Al-*

dozzátok az igazság áldozattját, ottan a' Káldéusok nyelve-fzerént így tanállyuk írva: Zabolázatok-meg kívánságtokat, és annyira tulajdonittatik néktek mint színtén az igazság áldozattja. Ha tehát kevélységeden győzedelmet vépsz, bornyut áldozol az Úr Istennek. Ha haragos irigy boszú-álló indulatodot meg-zabolázod, kost mutat-bé Istennek. Ha a' bujaságot meggyőződ, már kedves áldozatot tettél. Ha gondolatidnak ide s' tová-való futkározását tilalmazod a' mennyiben rajtad áll, mint-ha galambat áldoztál-vólna. Szükségesek is ezek az áldozatok minden Keresztényeknek, de fő-képpen a' Szerzeteseknek, kiknek képeben szól Szent Dávid:

4. *Eretted öldöklettetünk naponként, Pfal. 43. v. 22. és úgy tartattunk mint a' meg-ölni-való jubok.* Ha te igaz Szerzetes akarsz lenni szükség néked-is ilyennek lenni, szükség néked Mátyrnak lenni. *A' Szerzetesek eleven Mátyrok (Sz. Chrysof. mondása-fzerént lib. 4. orat.) és a' Kristus-ért fel-feszítettettek.* Más Szent Atyák-is ebben egygyet értenek, kik közül Sz. Paphnutius Remete, és Mátyr; midőn a' bálványoknak áldozni kényszerítették, elejébe tétetvén a' szörnyű kénzó eszközök a' pogány hóhéroktól, melyekkel kénozni akarják-vala, ha nem csele-

lekedné; nagy bátorsággal azt felelé a' Tyranusnak: *Vélede hogy ezek a' te kénzó szeráfamid engemet meg-retenthetnének? s' gondolhatod-e hogy én ezekre nézve, megtagadnám az én Istenemet? sőt inkább tud meg azt, hogy a' mi Szerzetünk Régulái szorofs rend-tartási fokkal ezeknél több kénzó eszközököt foglalnak magokban (Le Blanc. in Pfal. 43.) mert mi naponként különbb-külömbb-féle késértetektől ostromoltatunk, de a' mi Idvezitőnk mind azoknak meg-győzésére erőt ad nekünk, hogy mindeneket el-visszelbessünk, és meg-győzbeessünk. Már itten szály szivedbe Szerzetes Atyámfia! és mond-meg nekem minémü kénzó eszközökkel, és fanyorú penitentzia-tartással szoktad magad kényes testedet öldökleni? hol van nálad a' cilicium? hol az ostor? hol a' bőjtőlésnek igaz módgya? hol szemeidnek, szájadnak, fuleidnek, kezeidnek, lábaidnak zabola-alatt-való tartása? hol haragos, kevély, buja, irigy, részeges, tobzodó, rágalmazó, másokat meg-itilő gonosz indulatidnak zabolázása? Bóldog Isten! szégyenlem ki-mondani, de a' te lelki hasznodra tégy magadban itéletet, ha igazat nem mondok, ugy irtózol a' magad fanyargatásától e' félékben mind az órdóg a' kereszttől. Fel-indúl sz ezen, és azt álitod, hogy nem te vagy az ám,*

a' ki felől szól itten az irás; várj Atyámfia, és felely elsőben a' következő kérdésekre: Hány szines mentséget gondolsz-fel hogy a' szorossabb Szerzetben bé-vet testi sanyargatásoktól magadot elhuzzad? mellyektől ha magad el-vonod, ki hiheti-el az ég-alatt hogy testedet sanyargatod? csak a' ször 'Sákot viselni, s' egyébbel nem gondolni meg-nem üdvözit. Közönséges mondás a' világi embereknél, hogy: *A' Ruba, a' Hábitus nem téfzi Barát-tá az embert.* Hát mi? az: ha a' Ruha, Hábitus-alatt-lévő testét szolgálát-alá hajtya Sz. Pállal, és aztot sanyargattya. Hallyad Sz. Pál mit mond maga felől, ki az Istennek választot edénye vala: *Verem (ugy mond) a' testemet, és szolgálát-alá vetem, hogy ne talám midőn egyebeknek prédikáltam, én-magam meg-ne vetteffem.* 1. Cor. 9.

5. Hallyad Szent Ferencz Atyádnak téged illető szavait: *Az a' szükség szerelmes Atyámfiai! mely nem az igaz fontos okból származik, hanem inkább a' kényesség és a' test tunyasága, pubasága találmányából van, bizonyos jele az Isten szeretetétől el-bült, el-fonyadat léleknek, mert az Isteni szeretet-től el-bült lélek alkalmatosságot ad, hogy csak azt vadászsza, keresse a' test, és vér a' mi nekik kedves, mi-is lehet egyéb hátra, mikor a' lélek magához illendő gyönyörúségek-ből*

ből ki-eset, hanem hogy a' test szokot gyönyörűségére visszaforduljon, és a' maga kívánságát a' szükség palástya-alatt keresse, és így a' testnek értelme a' lelki ismételben szabadságot formál magának? Wading. in opusculo S. Franc. tom. 3. A' minémű testi fanyargatást, vagy öldöklést Szent Ferencz Atyánk szóval jóvallot, cselekedetel-is tellyesítette, kiról azt írja Sz. Bonaventura *in vita ejus cap. 5.* Kegyetlenül magához zabolán tarttya-va minden érzékenységet, és leg-inkább arra vigyáz-va, hogy lelkében, testében a' tisztaság fénlenék, mely-nélkül minden jószág fogyatkozásban van. Midőn egy Remete Sárthián puztájában étzaka áitatosán imádkoznék az ő Czellájában, meg-szólitá az őrdög mondván: *Ferencz! Ferencz! Ferencz!* kérdé Sz. Ferencz mit keresne? felele az őrdög nagy álnoksággal: *Nincs e' világon olyan bűnös ember, kinek bogyba bűneiből ki-tér, meg-ne irgalmazon Isten; de az olyan, ki oly kemény penitentiával mind te, magát öldökli, nem nyerhet irgalmasságot mind örökké.* Meg-ismérvén pedig a' Sz. Atya az őrdög csalárdtságát annál inkább kezdé magát öldöklenni, fanyargatni, és a' fanyaru életben mind végig meg-marada. Követték bezzeg az ő régi fiai Sz. Attyokat, kik közül Affisiumhoz

közél egybe gyűlvén sokan Capitulumra; (a' mint Wadingus írja) felesen a' testi fanyargatás-miatt meg-betegedtenek, mely dolgot észre-vévén a' Sz. Atya parancsola legottan, hogy ki-ki a' maga test fanyargató ciliciumát, láncz, vas-karikáját, hozzá vinné, engedének Sz. Attyok parancsolattyának, és imé a' fok féle kénzó test fanyargató szerzőmoknak száma az öt százat meghaladta vala, és így megparancsolá Sz. Ferencz, hogy kevésbé engednének magoknak, és az igen felettevaló fanyargatással ne tennék éppen alkalmatlanná magokat a' szolgálatra. Tudgyák-vala azok a' szent lelkek, hogy: *Menyeknek országa erőszakot szenved, és az erőszak-tévők veszik-el*; mellyet ha te-is magadon nem tész, menyországot el-nem nyered; fanyargasd hát bűnös testedet, mert nem illik hogy a' test úgy-mint általában-való része embernek uralkodgyék a' lelken.

6. Erre nézve a' test fzelidítésére, s' meg-alázására rendelve van a' mű Szerzetünkben: hogy minden hétben három nap *disciplina* légyen a' közönséges gyülekezetben, úgy mint: Hétfőn, Szeredán, és Pénteken; mely gyülekezetből (oh nagy kár vallás) vallyon hányszor maradtál-el tunyaságodból? ted-fel most ebben életed job-

jobbitását, mert a' mint Sz. Gergely írja, ha a' testet ostorozod meg-alázod, az ördögöt, világot könnyen meg-győzheted; mert ugy mond az emlitet Sz. Atya: *Mikor testünköt ostorozzuk, nem a' szelet csapdossuk, hanem a' tisztátalan lelkeket verjük, és midőn azt, a' mi bennünk uralkodni akar meg-alázzuk, és meg-győzzük a' mi külső ellenséginket az ördögöt, és világot poson verjük.* Ostorozd hát rothadandó gonosz testedet, ugy-mint a' ki mind Isten-ellen, s' mind te-ellened számtalanszor patvar-kodot; csapjad, üffed, koplaltasd, Sz. Pál, Szent Ferencz példájára. Ne légyen kényes tested, emlékezzél hogy oly Istent imádz minden nap az Oltári Szentségben ki éretted fel-feszítettet; *Fundatorod* olyan van, ki a' Kristus sebeinek béljégét viseli; te magad szőr 'sákot hordosz melyhez a' kényesség nem illik, kötéllel óvedzel mely a' Kristus kötözésére emlékeztet. Oly Szerzetbe jöttél melynek hivatalya az, hogy fiait meg-feszíttse. Azt a' Régulát követed, melyről írja Navarrus (Comment. de Reg. n. 17.) *Annyira csudálom, és tisztetem a' Sz. Ferencz Réguláját, hogy valakik aztot a' Fundator elméje, s' akarattya-szerént meg-tarttyák, mint egy vér ontás-nélkül-való Mártyroknak állitom.* Nem illik hát hogy a' tövis koronás

Fő-alatt, a' Keresztet szerető *Fundator*-alatt, a' penitentzia-tartó szór 'sák-alatt oly dicfiretes szoros Szerzet, és Régu-la-alatt gyenge, kényes tagok találtaffanak. Kép-mutató vagy tehát, ha többé gyönyörűségét könnyebségét testednek vadászod.

7. Az igaz Sz. Ferencz Fia kötelef-sége ez, tudni-illik: az ellenkező törté-neteket álhatatos békeséges jó akarattal Isten kezéből venni, és a' Szegénységnek terhét örömeft viselni, melyre hogy in-kább indúly, hallyad Sz. Ferencz Atyád szavait: *Ha talám a' te tested, vagy a' Sze-génység, vagy a' szükölködés-miatt az ő szükségének mind egészséges, mind egészségtelen állapottyában eleget nem tehet, és az ő Elöl-járójától illendő alázatossággal az Isten szereteti-ért hol mit kívánni s' kérni fog, de meg-nem adatik néki, szenvedgye békével az Isten nevében, ki-is békeséggel szenvedte, midőn kívánta-vólna hogy valaki őtöt vi-gasztalná inségében, de nem tanáztatot senki. Így ez néki Mártyrumságul tulajdonittatik Isten-előtt; mivel pedig az ő maga dolgában halgatva el-járt, kérvén alázatofon a' mi-ben szükölködöt, nem vétkezet abban, noha abból teslének navallyája következet-is. Wa-ding. Collat. 8.*

8. Mind ezek-után talám ily mente-gető gondolatok forognak elmédben: En-gyen-

gyenge természetű vagyok, egy kevésbé egészségtelen-is, az étzakai álom szaggatás, gyakor *disciplinálás*, czilicium hordozás, orákig-való térden-állás, a' Szerzetnek különös bőjtyei, a' durva eledelek halálotmot közelittik, a' kerti vetemények szellet szereznek belső részeinkben, a' sajt, turó felette terheli gyomromat, a' tejes eledel fejemnek ártalmas, a' vizet gyomrom nem szenvedí, a' káposzta *melancholiát* okoz, a' sáros tókból-való halak természetem-ellen vannak. Meg-felel Szent Bernárd mind ezekre mondván (Serm. 30. in Cant.) *Mi dolog ez, imé sem a' vizekben, sem a' mezőkben nem tanáltatik gyomrodhoz-való? gondold-meg kérlek, hogy Szerzetes, Barát, és nem Doktor, Borbély vagy, nem-is hozzád illik hogy természeted, s' kívánságod-szerént itily, hanem Professiod-szerént. Ne fáradd annyira magadot, ne terheld Frátereidet, Superiorodot, Klástromodot, és ne vesztegesd lelked-isméretét.* De ha ugyan csak nem akarisz részese lenni itten a' szenvedésben, miként lehet részese a' dicsőségben? mert ha Kristus Urunknak maga s'avai-szerént kellett szenvedni, s' úgy menni bé a' maga dicsőségébe, miképpen mehet te bé azon dicsőségbe szenvedés-nélkül? Sajnállak Atyámia! hogy magad jóvódot nem akard;

rod; de ha ugyan csak nagyokban magadot nem fanyargatod, bár csak kicsinekben nevellyed jövődöbéli érdemedet, mert az-is dicfíretre méltó, ki a' kicsin dologban meg-gyózi, vagy erőszakot téfzen magán. Imé a' természet nyughatatlansága fokot tanál fel: néha ósztónöz hogy máfok-elótt ez, vagy amaz nevetésre indító fzót mond-ki, te ne cseleked, és már kedves dolgot vísz végbe. Ismég hogy felebarátodat illetlenül éles szóval vágjad, te ne vágd. Most álom jó, s' nyugovásra, huz a' test nappal-is, ne engedgy néki. Most kiáltás, lárma esik az udvaron, vagy uttzán, reá ne figyelmezz, ne nézz arra. Elódbbe tétetik tángyéron, vagy tálban a' fel-ófstott sült, ne visgáld mellyik jobb, s' szebb portzio, hanem ved-ki a' mellyik villádba akad, de ha igen nagy tégy vízfzá-is benne máfokra névén. Nehezen állasz, vagy térdeplesz néha, le ne üly, fel ne kely; alkalmatlan fekvéfed, vagy ülésed meg-ne változtasd. Víszket néha fejed, vagy egyéb tagod, meg-ne vakard, oda ne nyúly. Meg-fzomjuhozol údóközben, túrkófstesd magadot, ne igyál. Rétben, vagy virágos kertben járész kedved érkezik ez, vagy amaz virágot le-fzakasztani, le ne fzakasztd. Szép gyümölcsököt, dinnyét, almát, ba-

raczkot, szilvát látz kertben, vagy szőlőben, fel ne emeld kezed. Meg-untad űlni czelládban, ki ne mény. Vágyodá-
 sod érkezik hogy káfét, herba tejet, nád-
 mézet szerezsz magadnak, hadd-el, de nem-
 is szabad úgy gondold e' félét szerzeni,
 hanem ha valaki beteg, s' azt-is a' Supe-
 rior hírével. Fejed, gyomrod kezd fáj-
 ni, eszedbe jut a' patikába-való orvafság,
 oda akarsz szaladni, ne meny, ajánld
 Istennek, bizd természetre, ha nem szű-
 nik, magadot házi orvafsággal fegéd. Oh
 vajha ezt cselekednék sokan! annyin el-
 nem romolnának a' fok por, pilulla-miatt,
 s' a' szegény Conventeknek sem kellene
 fizetni ötven, hatvan forintokot eszten-
 dónként. Fel-költnek *Matutinumra*, vagy
 reggeli Litániára, még órómest huznád az
 álmat másod harang szóig, kely-fel feré-
 nyen. Holmi kis szégyen vallás történik
 fogyatkozásod-miatt, ne palástold, sőt a'
 hol vétek, s' botránkozás-nélkül meg-le-
 het, szégyenisd-meg akarattal magadot, s'
 kedves illatu áldozatot mutat-z-bé Isten-
 nek. Erre szép példát adot Fráter Adul-
 phus, ki Alsátia Tartományának Fejedel-
 me-lévén öregségében jöve a' Szerzetbe,
 és magát fok féle-képpen öldökölvén sz.
 életet viselt. Történék pedig, hogy mi-
 dőn a' maga Várofsában tejet küldült-vól-

na, szembe tanálkozék három Herczeg Fiáival, kik nagy pompával jönek-va, és emberi gyarlóságból magát meg-szegyenlé, de csak hamar jobban gondolkodván a' fejére a' tejes edényt fel-fordittá, és Fiai-előtt magát egészen téjjel le-öntvén monda: *Bóldogtalan szegényletted Krisztus Szegénységét, és a' tejet kezeden hordozni, most a' fejedet mutasd-meg mit hordoztál.* Így cselekedgyél te-is.

9. Mely a' féle cselekedetekkel magad meg-győzésével Istennél véghetetlen kincseket gyűjthetz magadnak. Mert az igaz a' mit Szent Pál ír. 2. ad Corinth. 4. *a' mi most a' mű háboruságunkban egy szempillantásig-való, és könnyű, felette igen fő módon a' dicsőségnek örökké-való nagy voltát szerzi mű-bennünk.* Mi lehet könnyebb, és kissebb egy szempillantásni dolognál? mi nagyobb a' meg-mérhetetlen Isteni jutalmazásnál? leg-kissebb magad megtartóztatása, zabolázása, a' testi indulatnak ellenne állása, ellegendő-képpen meg-nem fizetődnek ha az egész világ érette adatodnék-is. Valaki tehát az Ur Isten kedvéért az ő szemeit, nyelvét több érzékenységet, gyönyörködtető indulatit meg-zabolazza, akár mi-némű alkalmatosságban kedvesseb jót cselekszik Isten-előtt, mint-ha egy-néhány halottakat fel-támasztana.

Pél.

Példának oká-ért: afztalhoz menvén ez, vagy amaz szép gyönyörű falatot vened nagy kívánságod van, ne cseleked Jéhus szereteti-ért, ki téged maga szentséges testével, vérével táplál; kívánnád egy pohár itallal meg-többet innya, ne igyál az-ért, a' ki érted szomjuhozot a' magos keresztfán; ha más gyümölcsöt eszik, te pedig Jéhus kedvé-ért magadot meg-tartoztatod, annyival érdemlesz nagyobbat Istentől, menyivel távul van az Ég a' földtől. Ily jó szerencsés vására eset-va la Sz. Ferencz Atyánknak, ki midőn majd fél meztelenen járna, ugy hogy a' hideg dér alig ki-nem sziná lelkét, azt izené csufságból a' testvér Ettse, modaná-meg néki mi árron tartaná egy csep veréjtékét? vizszá izenvén Sz. Ferencz azt felelé a' követnek: *Mond-meg az Ecsémnek, hogy már veréjtékemnek minden csöppeit bővebben fizető nagy Urnak drága árron eladtam.*

10. Arany száju Sz. János arany tanítása: *Mentől többet fáradunk Isten-ért, mentől többet szenvedünk, annál nagyobb koronát remélhetünk.* orat. 5. Egyiptum pusztáiban egy öreg Remetével más iffiu Remete lakván, történék némely alkalmatossággal, hogy estvére jutván az öreg Remete a' tűz mellet szunyodoxni kezdene,

ne, eztet látván az iffiu Remete el-tekéllé magában, hogy mind addig mig az öreg ember fel-nem ferken egészen, el-nem távodzik onnan. Lón pedig, hogy az öreg ember jó ideig szunyodozván az iffiu Remete-is szunyodozni kezdene, ugy hogy már hetedikszer kényszeritetnék a' természetől aluvásra, de meg-emlékezvén mit tett-vólna-fel magában, mind a' hétszer erőszakot von magán. Mely dolog igen kedves vala az Ur Isten-előtt, a' mint méltóztaték az öreg Remetének meg-is mutatni, tudni-illik: egy szép Királyi ízéket, és hét drága koronát az álm-ellen töt hét erőszak tétel-ért. Innen bizonyoson ugy hidd-el, hogy annyi koronát vesztetesz-el, a' menyi testi sanyargatást, s' kicsin, s' nagy dolgokban-való magad meggyőzésétől futz, és szaladtz. Oh mely bővséges jutalmat vár az a' Szerzetes, ki reggeltől-fogva estvéig magát öldökli valahol csak lehet! hol szemeinek őrzésében, hol nyelve zabolázásában, hol egyébekben a' mint fellyebb emlékeztem. Oh mely fényes koronái léfsznek azoknak, kik télben, nyárban álmokat meg-szaggattyák, és ferénységgel fel-kelnek az Ur szolgálattyára Sz. Dávid példájára! ki azt mondgya maga-felől, hogy: *Ej-félkor kelek-vala fel néked bálát adni.* Psal. 118. Szent Dávid

vid Király vala, fenki alamisnájával nem él vala, ted kezedet meljedre, s' a' mit lelked ismérete itten szól fordítsd életednek jobbitására, hogy te-is holtod-után mehefs fok koronákra.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

A Szerzetes tiszta életről.

KRistus Urunknak kedves Baráttya Sz. Ferencz Atyánk két izben, két helyen, két feslet életű aszfszonyoktól ózf-tónóztetet tisztátalan cselekedetre, de a' Sz. Atya mind annyiszor eleven fzenet vonván alkalmas helyre közepébe feküvék, és ezen cselekedétével mind a' két aszfszonyt Penitentzia-tartásra hozá; egyik keresztény-lévén bűneit el-hagyá, a' más pogány fzerecsen igaz hitre tére. Imé mit cselekedet Sz. Atyád a' tisztaságnak védelmé-ért, s' hát te mit cselekszel ugyan a' tisztaság meg-tartásá-ért? vigyázz, mert a' tisztátalan késértet fenkinek nem engedd; vigyázz, mert nem vagy erőfsebb Sámsonnál, bölcsebb Salamonnál, szentebb Sz. Dávidnál, avagy Sz. Pál Apostolnál; imé mind ezeket a' testi késértet meg-rostálta, hozzád-is el-jón, és ha meg-nem akaríz győzettetni, ezeket tart-s-meg:

1. Légy mértékletes ételben, italban. 2. Légy íerény tested ostorozásában, s' gya-
kor

kor a' böjtölésben. 3. Érzékenységedet kivált szemedet őrizet-alatt tarts. 4. A' gyonást, az Oltári Szentséget gyakorold. 5. Az Istennek mindenütt-való jelen léte, és a' Krisztus keserves szenvedése, a' halálnak emlékezete, az Istennek rettenetes ítlete, a' Pokolnak gyótrelemi szivedből ki ne szakadgyanak. 6. Krisztus Jéhus öt szentséges Sebeit, és a' makula-nélkül fogantatot Bóldogságos Szüz Máriát, Sz. Josefet tellyes tehetségéből tiszteld. 7. Hallyad Sz. Ferencz Atyád szavait: *Az aszszony álatokkal-való nyajáskodásfokot, beszélgetések, és több a' féléket, mellyek sok lelki veszedelmeket szerezni szoktanak, illik annál inkább el-távoztatnunk, mentől gyakrabban láttyuk mint a' gyarlóknak, s' mind a' magok erejekben bizakodoknak el-esését.* Wading. Collat. 6. Fufs tehát az aszszonyok tárfalkodásától, sőt csak kezeidnek-is szükség-kivül-való nézésétől.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

A' Krisztus Jéhus ártatlan életéről.

I. CZIKKEL.

MEg-jelent a' mi Údvóztó Istenünk kegyelme minden embereknek, oktatván münket, hogy meg-tagadván az istentelenséget, és a' világi kívánságokat, józanon, és iga-

igazán, és áitatoson éllünk e' világon. ugy mond Sz. Pál ad Tit. 2. c. v. 11. A' mű tanítáfunkra jött-el szerelmes édes Üdvözítünk, midön a' mű tilalmas gyönyörködtetésünknek, és puházkodó kényefségünknek, kedvünk-szerént-való életünknek ellenébe tette az hideg ístálónak puszta vóltát, a' jászolynak ízegénységét, a' téli dér ízigorúságát, és kiseded ártatlan testének kórnyúl-metéltetése keserves fájalmát. Mellyekkel értésünkre akarta adni, hogy-ha Krístust igazán akarjuk szeretni, és követni, magunk kívánságait, kedv keresését, a' világi minden-némű gyönyörúségeket el-hadgyuk, és meg-vefsük. Emberi testben óltózvén Krístus, minden-némű e' földön találandó jókot meg-vetett, hogy meg-tanítana múnket azoknak meg-útálására. *S. Aug. Catech. Rud. c. 22.* Valamit az ember kedvelt, azt Krístus gyűlölte; valamit nagyon becsüllót az ember, Krístus azt semminek állította; a' mi után e' világ fárad, Krístus azt távúl került. Ha azért nem akarísz meg-csalatni a' rosísz világtól, az ó hazúdozáítól, ízükség, hogy Krístusnak bizonyos nyomdokát kövesíed. Nagyon meg-csalatkozol, ha az órók életre más útát választasz a' Krístus Jéíustól mutatot úton-kívül, mert ugy Krístushoz íoha sem jutz;

Kristustól pedig el-hanyagolni, és ő-hozzá nem kívánkozni nagyobb esztelenség, mint-sem havat keresni melegítésedre. Oh tehát ki adgya azt nékem édes Jéfusom, hogy a' te életed az én életem légyen? a' léfzen ez-után *meditatio*imban főbb gondom, hogy meg-fontollyam életedet, és életemet életedhez szabjam.

II. CZIKKEL. A' mi édes Mesterünkről, meg-Váltónkról tizenkét esztendő s korától-fogva harminczadik esztendejéig csak azt olvassuk a' Sz. Irásban: *Engedelmes vala nékik*, tudni-illik: az ő Annyának Máriának, és Josefnek. *Lucæ. 2. v. 51.* Sőt egész harmincz esztendők folyásában titkos isméretlen életet élt, annyira, hogy nem másnak, hanem csak ács fiának neveztetnék. Sok okokból inditathatik vala, hogy emberek-közi menne, mit nem cselekedhetet-vólna annyi üdök-alatt az emberi nemzet példájára? hány ezerni ezer embereket térithet-vala jobb erkölcsökre hathatós prédikálásával? s' imé még-is inkább vállasztá halgatni, magát meg-nem ismértetni, ezt pedig azért, hogy hívások magunk mútogatása el-távoztatására münket tanitana. Miért hát oh esztelenség! annyira becsültetni, dicfirtetni kívánnyák e' világon magokat a' nyomorúlt emberek? Vallyon mi kisseb-

ségére lőt Üdvözítőnknek, hogy oly különös alacson életet élt a' földön? gyalázat-e vallyon nékem, és néked e' félékben követni a' Királyok Királyaát? de ha még-is annyira kívánsz dicfirtetni, és nagy lenni, légyen ugy nem bánom, de nem ezen a' múlandó, hanem a' más világon; dicfirtes, és nagy lehetz az Isten szent Szemei-előtt, ha ügyekezel. Miért kívánsz hát itten dicfirtetni, s' nagy lenni? akár mi nagy légy, de csak akkora vagy a' minémű az Isten-előtt láttatol; ha a' földön nagy tekintetű hires ember vagyis, hányan tudgyák azt? igen kevesen, mert csak ezen, vagy amaz helyyen-kivül azt se tudgyák, vagy-e e' világon, vagy sem? Ha pedig az Isten-előtt nagy vagy, az Isten, s' mennyei udvara-előtt mind tudva lészzen nagy vóltod, vagy nagyságod; azon ügyekézzél tehát minden világi tekintetet meg-tapodván, hogy nagy légy az Ur Isten szemei-előtt.

III. CZIKKEL. Tanitt minden hivságos gyönyörúséget meg-vetni a' hideg istállóban a' kiseded Jéhus. Tanitt a' világ múlandó hivságát el-távoztatni harmincz éztendőkig-tartó isméretlenségével magát a' világtól el-húzván. Tanitt mind ezek-után igaz izelidségre prédikálván, és mondván:
Tanullyatok töllem, mert szelid vagyok, és

alázatos szívű, és nyugodalmat találtok lelkeiteknek. Matth. 11. Ezt a' nagy jósgot, tudni-illik: a' fzelídséget nem csak ízóval tanította Kríztus Urunk, hanem cselekedettel-is tellyesítette, mert oly számtalan üldözések, káromlások, és szorongatások-között, mind szívében, mind szavaiban, mind cselekedetében igaz valóságos fzelídségét mütatta. Kríztusnak eleven képe e' világon az igaz Szerzetes ember, ki alázatos fzelíd-lévén a' gonoszt meggyózi a' jóban, az ellenkező dolgokban örvend, hogy Kríztust követheti, a' háborúságokban hálát ad Istennek kinek kezéből vészti, akár kitől meg-bántafsék, nem azt nézi ki szóllott, s' vétett ellenne, hanem ki bocsátotta reája, és így mindenkor vig szívében, háborúság-nélkül él lelkében. Adgyad oh fzelíd Jépus, hogy én-is méltatlan ez-után ily fzelíd alázatos eleven képed lehessék mig élek!

ESTVÉLI LECZKE.

A' jó akaratnak hasznairól.

Közönségesen egygyet értenek a' *Theologusok*, hogy az embernek belső jó indulattya, akarattya-is ha igaz sziveséggel van, kedvet tanál az Ur Isten szent Szemei-előtt, és érdemít el-nem veszti. Abrahám Pátriárka az ő egygyetlen-egyfiát

fiát Isákot csak akarattal áldozta-vala fel Isten ó Felségének, még-is azt érdemlé mint-ha valósággal áldozta-vólna fel, mivel tellyes akarattya vala a' fel-áldozásra. *Gen. 22. v. 16.* Szent Péter igen kevés vagyonát hatta vala-el Isten-ért, még-is nagy bizadalommal méri mondani: *Imé mi mindeneket el-hattunk.* *Matth. 19. v. 27.* De mik vóltanak azok a' mindenek? Sz. Bernárd illyen képpen elmélkedik: *Sokat hagyot-el az, a' ki e' világon minden ki-gondolható gazdagságokról le-mondot, s' azokra néző kívánságait-is le-tette.* Az Evángyéliumban tovább ugy tanállyuk *Matth. 20.* Hogy két nap számos munkásokkal megalkuván az Ur, jól lehet nem egy aránt munkálkodtak, mert egygyik elsöbben, s' a' más késöbben fogott a' munkához, még-is egygyenlő-képpen fizetett nekik, mert nem nézte (ugy mond Sz. Hieronymus Doktor) a' nyereségnek nagyobb vóltát, hanem a' jó akarató indúlatot. A' templom kincs-tartó helyébe csak két fillért tón bé a' szegény aszszony, még-is Kristus Urunk leg-inkább dicfíré ötöt. Melynek illyen okát adgya *Hugo Viçt.* Ez a' szegény aszszony annyit adot a' templom izúkségére, menyit a' gazdag Zakéus, kevessebbel bir vala a' szegény aszszony mint-sem Zakéus, de az ó jó indúlattya,

akarattya oly nagy vala, mint a' Zakéusé. Ide czélozot Kristus ama szavaival: *Valaki italt ad egynek é' leg-kissebbek-közül egy pohár hideg vizet, csak a' Tanítvány nevében-is: bizony mondom néktek el-nem vesztí jutalmát.* Matth. 10. Mi lehet egy pohár viznél kevessebb árrú, kérdezi Arany száju Sz. János? *Hom. 27. in Gen.* még-is abból a' jó akaratú lélek jutalmat vásárol magának, mert az Isten kezében mindenkor készen találtatik az ajándék, csak az ember szívében találtafsék a' jó akaratú indulat, szándék.

2. Kétség-kivül Jób Pátriárka-is ily jó akaratban, szándékban vólt, midőn így szóllot Jób c. 30. v. 25. *Sírok vala valaha azon, a' ki nyomorult vala, és szánakodik vala az én lelkem a' szegényen.* Mit vélsz itten a' kettő-közül mellyik féle alamisnája vólt Jóbnak kedvesebb Isten-előtt? Szegényeken-való szánakodása-e, vagy pénzének, gabonájának ki-osztása midőn gazdag vólna? Meg-felel erre Sz. Gergély Pápa, és azt állittya: *Ex a' Sz. Férstu Jób úgy gondolkodik-vala, hogy kedvesebb Isten-előtt az igaz szívbeli adakozás, mint-sem a' kézi ajándék.* Oka ez: Mert kezével gazdagságából a' szegénynek nyújtván külső jóvából adakozot, mikor pedig siránkozott, és szánakodott a' szegényen, s' könyvei bullottak.

tak, akkor tulajdon maga személléből adot. Ugyan ezen értelemben vala Sz. Ferencz Atyánk, midőn ezeket mondotta: *A' szegény könyebben lehet adokozó, mint-sem a' gazdag, mert a' gazdag ha mit ad-is azt gondolbattya, hogy el-fogy azzal a' vagyona, és meg-háborodik magában, ha pedig nem ad, mivel van honnan adgyon, jól lehet-vólna szándéka adni, de a' szándék nem érdemes, mivel van honnan adgyon. Ellenben a' szegény, kinek semmi-e nincs, még-is örömeit adna a' szűkölködőnek, Ispitályt-is építeni készvólna, de nincs honnan; itten már a' jó akarat cselekedet gyanant vétetik Istentől. S. Bonav. Serm. 5. És ezen jeles mondását vette Sz. Ferencz Sz. Pál Apostol leveléből (2. ad Cor. 8.) *Ha az akarat kész, a' szerént a' mie vagyon, kellemetes. Innen bölcs Cornelius értelme-szerént az alamisnalkodásnak, s' minden jóságos cselekedetnek tekéletes véghez vitele, és jutalmazása a' jó akaraton helyhez teti fundamentumát, és nem azoknak számos vóltában, ugy hogy az Isten-előtt ha nagyobb mértékben tanáltatik a' kész gyorsaság, a' jó cselekedetre nagyobb-at-is fog érdemelni az ilyen jó akarat, és szándék; ámbar ha a' szegénység, vagy egyéb akadály miatt vóltá-képpen véghez nem mehet-ne-is.**

3. Akarja-*vala* érteni bölcs Tertullianus, hogy a' kik örömet alamisnálnak, de ők szegények, tehetetlenek, és küldülással élnek, vagy azok-is kik Isten dicsőségére templomot építeni kívánnának, holot magoknak házok-is nincsen. Azok-is kik kéznek vólnának véreket önteni Kristus Nevé-ért, de nincs arra-*való* alkalmatóságok; vallyon ezek várhattyak-e valami érdemét jó indulattyoknak? Meg-felel maga az említet Doktor, és azt mond-gya: hogy *igen-is várhattyak érdemét*, mert mind egy tellyes szándékkal ügyekezni valami jó cselekedetre, akár valami-kép-pen azt a' jót meg-cselekedni. Oh mely sokan ezereket írnék Istennek, de csak gondolatokban, holot egy küldús batkáj-a, mellyet más szükölködőnek nyujt, nagyobb nyom Isten-előtt sok tehetős emberek adományánál. Egy szóval, Szent Gergely Pápa értelme-szerént (*Hom. 5. in Evang.*) *Méltóbb ajándék nem áldoztatik Istennek a' jó szándéknál.*

4. Szent Mechtildis Szűz pedig így szól ehez a' dologhoz: *Bizvást mondom, hogy jó akaratom-lévén mindeneket meg-cselekedhetek, mindenek fáradságát el-viselhetem, minden emberek jó tételiben munkás lehetek, egy szóval, valami jót ki-gondolhatok, mind végbe vihetem. Mert ha én ezeket tekéletes*

szi-

szivemből kívánom el-követni, és csak a' te-
 betetlenség akadállyozza, hogy végbe nem
 vihetem, annyiba vészti az Ur Isten azokat,
 mint-ha cselekedettel végbe vittem-vólna.
 Mivel hogy a' jó akarat, ha jó ügyekhezből
 származik, és akár mi jót tégyen fel magá-
 ban el-követni nem csak most, hanem ha exer
 esztendeig élne-is, akkor egészen tulajdonit-
 tatik néki az a' jó, mint-ha annyi esztendő-
 alatt véghez vitte vólna. Ehez hasonlót je-
 lentet-meg Isten Sz. Gertrudisnak: Vala-
 kinek oly jó akarattya van, hogy örömeft
 tellyes lelkéből minden teremtet-állatok-
 felett engem kívánna tisztelni, dicfírní,
 fel-magasztalni, az olyan, az én Isteni jó
 vóltomtól bővebb jutalmat vészén, mint
 akár ki az emberek-közül ámbár ezen jó-
 kót el-követte vólna-is; mert: Csak az
 egy jó akarat jutalmaztatik a' jó-ért, és a'
 gonosz akarat kárbozttatik a' gonosz cseleke-
 det-ért. S. Chrysoft. Hom. 26. in Matth.
 A' jó akarat-nélkül nem üdvezülhetz, és
 a' jó akarattal el-nem kárhozhatol.

5. Mellyekből talám elméd így okos-
 kodik: Ha csak a' jó akarat elégséges a'
 jutalom el-vételére, tehát hasonló lehetek
 én akár mellyik dicsóult nagy Szenthez;
 mert így akarhatom én a' Sz. MártYROK
 szenvedését fel-vállalni, minden Szentek
 tekéletes cselekedetét végbe vinni; de

vedd észre, hogy itten foly a' beszéd az igaz szives jó akaratról, ugy hogy a' féle jó akaratú ember igazán kívánnya, s' nem csak immel, ámmal a' mi jót akar végbe vinni, s' bizonynal el-sem mulatná módgya-lévén benne. *Hol lehet (ugy mond Sz. Bernárd) égyenesébb értelem, mint az, hogy a' hol a' tehetetlenségtől meg-nem gátoltatik az akarat, annyiban értefsék mint-ha a' cselekedet egészen meg-lett-vólna.* Te-is jó Szerzetes Atyámfia! sokat akarsz, mely hogy meg-nem lészén, nem a' tehetetlenségből származik, hanem a' te szabad akaratedből múlik-el. Sokat tész fel, sokat igírsz, de csak a' féle akarattal melyről emlékezik a' Sz. Irás (*Prov. 13.*) *Akar, s' nem akar a' rest.* Kivánnád az egész világot Kristus hitére hozni, s' hogy hiheffem-el, holot talám életedbe sem imádkoztál vagy egy-néhány Mi Atyánkot a' Pogányok, eretnekek meg-térések-ért. Kivánnád ezt a' világot egybe gyűtteni az Ur Isten dicfíretére, s' azonban magadot el-húzod, mikor az Atyádfiai egybe gyűlnek az Ur Sz. Neve dicfíretére. Kivánnád ezer Miséken jelen lenni, holot csak egygyet-is alig vársz végig. Kivánnád a' Mártyrokkal véredet Kristus-ért önteni, holot csak egy ellened-való szót békeséges türéssel viszá vetés-nélkül nem akarsz szenvedni.

6. Ezeket mind azon-által nem azért hozom elő, hogy a' tekéletes szent szándéknak, jó akaratnak ellenne állanék, mert úgy ellenkezném Sz. Agoston elméjével, ki azt írja (in Pfal. 57.) *Akár mit akarj, de ha tehetésed arra nincs, annyiban vészti Isten, mint-ha meg-cselekedted-vólna.* De igaz, és nem álmadozó akarattal kell akarni, és az ilyen szives akarattyokban az ötot szeretőknak gyönyörködik az Ur Isten. Innen haszontalan, nem-is gyermeki kívánság (a' mint Lessius nevű Doktor írja) Ha kívánod, hogy minden teremtettt-állatt veled egygyütt, vagy a' te képedben dicfirje az Istent, és néki hálákat adgyon. Vagy ha kívánod az Istent úgy szeretni te egyedül, mind az Ég és Föld, vagy úgy mind a' kik azokban laknak. Ismég ha kívánnál magadnak ezer testet, lelket, hogy mind azokkal tekéletesen az Ur Istent szolgálád. Oka ez, mert nóha e' féle jó indulatok kívánságok lehetetlenek, mind az által igen érdemesek, s' Istenhez-való nagy szeretetnek, s' kedveskedésnek jelei, és e' féle imádság, szivbéli jó indulat gyakorta hathatósbb annál, mellyel a' mi kérésünköt ki-szoktuk terjeszteni magánoson.

7. Már tehát tanuld-meg, hogy ha igaz szivedből akarod kegyelmes Uradot, Istenedet oly áitatósággal dicfirni, szeretni,
pre-

prédikálni, mellyel áldgyák, dicfirik, és magasztallyák egyszer-s' mind az Égen, és földön minden teremtettt-állatok, a' szerént fog tettzeni Istennek, látván a' te áitatoságodot mint-ha mind azok a' teremtettt-állatok veled egygyütt dicfirnék ő Felségét. Nem külömbben ha kívánod, hogy minden teremtettt-állatokból lélek vallyon, és mind azokból a' lelkekből Menyország légyen, melyben olyan dicsósége, s' meg-tetzése lenne az Istennek, mi-némű eleitől-fogva vólt, és lészén a' Kristus Jépus emberi természetében, és az ő Sz. Annyában, s' mennyei Szentekben, és a' kilencz kar Angyalokban. Mind ezeket annyira vészti, s' jutalmazza az irgalmas Isten, mint-ha végbe vitted-vólna. Oh tehát ebredgy mély álmadból, s' e' féle szent kívánságokkal, s' jó akarattal örvendeztesd az Urat, s' nevellyed Égi koronádót. Most buzgó Isteni szeretetre gerjedgy, most elmélkedésedben az Isteni méltósággal szövetséget vész, most a' mások jó cselekedeteit, mint-ha te vinnéd végbe, Isten eleibe terjezd; most a' Babiloniai tűzes kemenczében-lévő három Ifiakkal minden teremtettt-állatokot az Isteni Felség dicfíretére hijad, mondván: *Ob áldgyátok, áldgyátok az Urat minden teremtettt-állatok, mert ő egyedül Szent, egyedül Ur, kibez hasonló nincsen.*

8. De imé, még-is nagyobb lelki buzgóságodra tovább nézd hasznát a' jó akaratnak, mellyel akár mellyik Sz. Mátyr érdeméhez hasonlót nyerhetz. Mert Istenelőtt annyit láttatol szenvedni, menyit a' te hathatos jó akaratod fel-tanálhat. Erre tanittyá-va Arany szájú Sz. János az ő halgatóit (*orat. de Eustachio.*) mondván: *Számtalanszor már jelentettem néktek, hogy nem csak a' halál szexzi a' mátyrumságot, hanem a' jó akarat-is el-éri aztot.* Az olyan akarat, tudni-illik: Mely mindenkor kész halálra, vér ontásra Krisztus-ért. Mi-némű legyen az ilyen mátyrumság meg-mutatya Sz. Pál, ki azt írja-va maga felől: *Naponként halok.* De hogy leheffen naponként halni? igaz szivbéli szándékkal, jó akarattal minden nap kész-lévén halált szenvedni. Szent Lutgárdis Szűz csudálkozva elmélkedvén Sz. Agnes Szűz szive erőségének nagy vóltáról, oly szörnyű kénoknak el-szenvedésében, oly nagy buzgóság indúla benne Sz. Agnes példájára mátyrumságot Isten-ért szenvedni, hogy ere testében meg-szakadott. Menyire tetzet ezen Sz. Szűz akarattya mátyrumságot szenvedni az Ur Istennek, hallyad Krisztus szavaiból, ki-is meg-jelenvén néki ezeket mondani méltóztaték: *A' te szere-tetednek, s' kívánságodnak nagy vóltá oly kelle-*

kellemetes volt előttem, hogy nem kevesebb érdemlettél én-töllem, mint-ha te-is mártyrumságot szenvedtél-vólna. Hasonló jó akaratul buzgósággal voltak mások-is fokban a' mártyrumságra. Illyen vala Sz. Ferencz Atyánk, Sz. Antal, Sz. Didák, Sz. Paschalis, és a' többi. Kiknek csak a' hóhérok kénzó szerfzami voltak hátra az ő akaratyok készsége-mellet a' mártyrumságra. Illyen buzgóságod, s' jó akaratod, s' kívánságod ha néked-is léfzen, az akarat-szerént-való Mártyrok koronáját el-vézed.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Az údónek alkalmaztatásáról.

A' Szent Szerzetnek közönséges *statutu.* mi végezési keményen parancsollják, hogy a' hivalkodásnak ki-irtására óztonózteffenek a' Superiorok-által a' Szerzetes Atyafiak a' Sz. Szerzetben bé-vet foglalatofságoknak végben vételére. E' felett hozzá téfzik azt-is, hogy a' nyilván-való resteket, tunyákat semmi hivatalra ne alkalmaztassák, mert a' féle hivalkodó szemellyekről méltán gyanakodhatni, mint-ha nem vólnának jó lelki ismeretben. Szent Ferencz Atyánk-nak-is ez az akarattya: *Meg-kívánom* (ugy mond) *hogy munkálkodgyanak az Atyafiak, ne hogy a' restségre vetvén magokat szivekkel, és nyelvekkel ti-*
lal

lalmas dolgokra vetemedgyenek. Ezt kívánja Sz. Atyád, ezt parancsolja Szerzeted; s' hát te mit akarsz? vallyon forgatod-e elmédben a' Sz. Irásnak ezen ízavait: *Mindeneknek ideje vagyon.* Eccle. 3. Ideje a' fel-kelesnek, ideje a' nyugovásnak, ideje az imádságnak, ideje a' kézi munkának, ideje a' test táplálásának. Vallyon ezen szép rendét megtartod-e a' drága üdö folyásának? Ládd-e mindennek ideje van, te pedig hányszor üdö-kivül eszel, és iszol? hányszor az imádság idejét haszontalan, s' talám vétkes derécselesben töltöd? hányszor a' kézi munkát csonkán immel, ámmal, s' jó szándék nélkül végzed, s' néha el-is restelled? hányszor aluszol, mikor másokkal vigyáznod kellene? és hányszor hivságos ízavaiddal másoknak alkalmatlanokodol a' nyugovás óráiban? visgáld édes Atyámfia ezeket, és fogyatkozásídot új rendelést-tévéen hozd helybe. A' Sz. Szerzet rendelése-ízerént való üdöt úgy töltsd-el, a' mint az engedelmesség-is arra kötelez, hogy fogyatkozás ne legyen abban Isten Sz. Szemei-előtt. Ha pedig azon-kivül még magadnak üdöt nyerhetz szent könyvek olvasásában, s' imádságban töltsd, hogy soha hi-
valkodva ne találtafsál, ne légy hasonlő ahoz a' Fráterhez, ki csak enni, innya
íze.

szerette a' több Atyafiakkal, és nem munkálkodot, kit-is maga Sz. Ferencz Atyánk ki-üze a' Szerzetből (hihető hogy még Novitius vólt) *Meny dolgozdra Fráter Musca,* az-az: *Legyetske, mert hejába akarod enni a' te Szerzetes Atyádfiai kenyerét, és hivalkodol az Isten szolgálattyanban, mint a' nem munkálkodo here hejába eszi-meg a' jó méhek fáradságának gyümölcsét.*

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

Kristus Jépus Kin-Szenvedéséről.

I. CZIKKEL.

OH ti minnyájon, a' kik által mentek az uton, figyelmezzetek, és látsátok ha vagy-on-e fájdalom, mint az én fájdalomam? Thren. 1. v. 12. A' Názareti Jépus, a' fájdalomnak Királya, nézd az ő Udvara a' szenvedők Kálvária hegye, az ő Királyi széke a' magos Kereszt, az ő Királyi pálczája szentséges Kezeit, Lábat kegyetlenül által verő szegek, köntöse veres bársóny színű drága Sz. Vére, mely egész testét meg-festette, Királyi koronája szörnységes töviffekből-való. Udvarló szölgák helyet körül álnak az ő hóhéri, s' hamillan vádoló ellenségi, Musikáffai az őtöt káromlok fokasága, és hogy meg-mutassa magát egészen, vagy tellyesféggel fájdalomak

mak Királynak lenni, szenvedet tellyes életében egész fogantatásától-fogva haláláig, szenvedet minden helyen valahol járt, szenvedet minden tagjaiban, minden érzékenységeiben, szenvedet szentséges feje, szemei, szája, fülei, nyaka, orcája, karjai, lábai. Szervedet egész testében, lelkében, értelmében, elméjében, emlékezetében. Szervedet Sz. Annyának keferése fájdalma-miatt. Szervedet Tanitványinak el-fzéllyedése-miatt. Szervedet kivált Júdásnak hitetlensége-miatt. Szervedet hírében, nevében, becsületében. Szervedet egy szóval mindent érettem, éretted, és mindenek-ért. Oh ki-mondhatatlan szenvedő Kristus Jéhus, ki annyit szenvedtél hozzám-való szent szeretetedből! imé én-is ez-után örömeft szenvedek éretted minden helyen, minden ellenkező dolgokat, minden embertől, gyalázatot, szidalmat, ként, és halált. Oh Jéhus fájdalmak Királya! tégedet érettem meg-feszítettet Üdvőzítómót imádlak, segély kérlek, hogy akár mi-némű kereszttet áthatatos békeséges türéssel viselheffek.

II. CZIKKEL. *Nem vattok ti magatok-e, mert nagy árron vétettetek-meg. I. Cor. 6. Ha a' különbb-külömbb-féle jelenéseknek hinnünk kell, hogy Kristus Urunk az órdóg*

rabságából meg-szabaditana munket, hatvan két ezer köny-húllatások drága csöppeit életében, és mikor a' kertben vérrel veréjtekéznék kilenczven két ezer, három száz, s' öt csöp vért húllatott. Midőn ostoroztatott hat ezer, hat száz hatvan hat irgalmatlan csapásokat szenvedet. Arczúl veretet száz tizszer. Nyakon csapdostatott száz húszszor. Szentséges Fején nyólczvan öt, Sz. Hasán harmincz nyólcz, Sz. Vállain hatvan kettő, Szent Karjain negyven, vagy több ifzonyu ütések estenek. Sz. Orczájára harmincz két újalatos torhákot köpdöstenek. Szentséges Száját harmincz izben öklözték. Mind az ebet lábokkal tapodták száz hetvenszer. Szent Hajánál-fogva húzták, vonták három százszor. De még nincs vége: Midőn tövissel koronáztatnék három száz kegyetlen sebek estek Sz. Fején. A' müundok büneinken firván kilencz százszor szivből foházkodot. Ollyas kénokot melyek-miatt meg-kellet volna halni természet-szerént, száz hatvan kétszer viselt. Tizen kilencz izben halálra vált. Pilátus házától-fogva a' Kálvária hegyéig három száz hufzon egy lépeft tett a' nehéz keresztet vivén. Egy szóval, nincs penna, mely le-irhassa; nincs elme, mely megfoghassa; nincs nyelv, mely ki-mondhassa
mely

mely szórnyúek, mely fokak, és mely nagyok vóltanak Krisztus Jéhus kinnyai, melyeket szenvedet a' mű bűneink-ért. Ezeket jól meg-gondold, és ne vesd többször árúba lelkedet a' te bűneiddel minek-utánna meg-ismérted, mely drága árron váltattál-meg az órdög rabságából. Köveffed Sz. Ferencz Atyádot, ki midőn igen keservesen sirna, kérdeztetvén az áitatos néptől, mi vólna siralmának oka? monda: *Krisztus keserves Kin-szenvedését siratom.*

III. CZIKKEL. Krisztus nem csak az emberi nemzet-ért szenvedet egy summában, hanem minnyájunk-ért egyenként, és erre nézve már nem ok-nélkül, sőt igazán mondhatod Sz. Pállal (ad Gal. 2.) *Az Isten Fiában-való bit-által élek, ki engem szeretett, és önnön-magát adta én-érettem.* Inkább szeretett Krisztus tégedet, mint-sem magát, mert éretted akart meg-halni. Imé megválthat-va téged egy fohászzkodásával, egy csóp könyvének ki-bocsátásával; de nézd a' te szeretetedből inkább választá a' főbb módon-való szenvedéseket: megkötöztetést, ostorozást, tövis koronát, keresztet, és azon-való keserves halált. Sőt kész vala éretted ezer, s' meg ezer annyit szenvedni. Ládd-e mint szeretet téged! ellensége valál, még-is hogy te élnél, meghala éretted. A' meg-feszítettett Jéhusnak

szegénysége az ő szeretetének bővséges gazdagsága. A' kerezten-való szomjúsága az ő szeretetének búzgó hévségévé vált, és vallyon mit szomjúhozik hanem vizont szeretetet? Az ő kerezttének gyalázattya az ő szeretetének dicsősége; egy szóval, a' meg-feszítettett Jéfus a' szeretetnek győzedelmévé vált. Imé az Isteni szeretetnek csudája! Te-is ez-után mütasdmeg hozzája-való szeretetedet tellyes erődből, minden tehetségedből, mert ezt kívánnya tölled kegyes Meg-váltó Jéfusod.

HETEDIK NAP

Annak a' Szentnek tiszteletére,
kinek Nevét viseled.

*Ezen a' napon gyakorlando rövid Foházkodás:
Oh Istenem! Mim vagon nékem az Egben?
és te-kivüled mit akartam a' földön? Pf. 72.*

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' jó cselekedetokről közönségesen.

ELSŐ CZIKKEL.

D*icsírjük a' dicsőséges Férfiakat, és az Atyáinkat az ő nemzetségeken - - -
batalommal gazdag emberek. Eccli. 44. Nem-
is ok-nélkül, mert ha a' jóságos cseleke-
det annya a' dicfiretnek, bővölködvén ok
jósá-*

jóságos cselekedetekkel méltán dicfirtettek. Teremté az Ur Isten a' fát, hogy gyümölcsöt hozzon idejében. Teremté a' napot, és hódat, hogy világoskodnának. Teremté a' vadakat, barmakat, mindenféle állatokat, s' meg-dicfíré mind azokat, hogy jók vólnának. Végre teremté az embert, de meg-nem dicfíré őtöt, azt akarván, hogy jóságos cselekedetei-által maga-magát tenné dicfíretessé. Innen következik, hogy ha Dárius kincsével, ha Salamon bölcseségével, ha Nagy Sándor hatalmával, ha Absolon szépségével birsz-is; de ha jóságos cselekedetekkel nem bővölködöl, nem dicfíretre, hanem gyalázatra méltó roszsz ember vagy. Ellenben ámbár az elébb elő számlált külső gazdagsággal, bölcseséggel, hatalommal, szépséggel nem birsz-is, jóságos cselekedeteid pedig bővön vannak, már mind Isten, s' mind a' Bóldogságos Szűz Mária, Szent Ferencz, és több Szentek-előtt dicfíretre méltó vagy. Ne-is mond nehéz a' jóságos cselekedeteknek, ugy mint bőjtölésnek, hosszas imádságnak, mértékletességnek végbe vitele. Ne mond hogy lehetetlen az Engedelmeességnek, Szegénységnek, Tisztaságnak meg-tartása, mert mint ezekre reája segélyt az Ur Isten, ha mások mind ezeket végbe vihették, miért nem te-is

az Ur fejedelmével? Ohajts azért, és mondgyad: *Engedd én Istenem a' mit parancsolsz! és parancsoly valamit akarsz, valami te-néked tettzik.*

II. CZIKKEL. A' jóságos cselekedet oly nagy méltóságú, hogy annak méltó jutalmát csak az Égből várhatni. A' jóságos cselekedet távozztattya az akadályokat, mellyek az Ur Istentől el-fzokták vonni az embert; meg-gyózi a' testet, ördögöt, meg-utáltattya a' világot, meg-zabolázza a' gonosz indulatokat. A' jóságos cselekedet ékefitti a' lelket, a' lelki isméretnek békeséget szerez. A' jóságos cselekedet, mely a' lelki elmélkedésekben nevedik, tekéletes szándékkal virágzik, fok lelki jókkal gyümölcsözik, mert minden menyeyi malasztokkal bé-tölti az őtöt szerezőköt; egy szóval, oly jó, oly drága a' jóságos cselekedet, hogy bölcs Salamon mondása-szerént semmi-féle kívánható jó nem hasonlittathatik ahoz. Már fontold-meg, ha okosság-e el-vonni magadot a' jóságos cselekedettől, mely-által oly fok jókot várhatz mind ez életben, mind pedig ez élet után? Talám a' testi fanyargatástól félsz? de imé mi lehet annál édesebb, mely az Égből származandó édesféséggel jutalmaztatik. Talám irtózol az alázatóságtól? de imé mi lehet annál felségesbb, mely-

mely-ért ember az Égbe magasztaltatik. Maga Krisztus mondgya: *A' ki magát meg-alázza, fel-magasztaltatik.* Luc. 18. Talám az imádság unalmas előtted? de imé mi lehet tetszetesebb annál, mert mikor imádkozunk, az Egek Urával beszéllünk. Talám a' te veled ellenkezők, téged csúfolók szerezete akadállyoz? de imé mi lehet dicsegetesebb, mint e' félében Krisztus Urunkot követni, ki imádkozik-vala az őtöt csúfolók-ért, és halálig szerezete őket. Oh Istenem! segély, mert igazán ha akarok, én-is lehetek jóságos cselekedetekkel bővölköző Szerzetes.

III. CZIKKEL. *Meg-többited az erőt az én lelkemben.* Pfal. 137. Mely erő példázza a' jóságos cselekedetet, így könyörög-vala az Istennek Sz. Dávid. Nem-is ok-nélkül, mert csak egy jóságos cselekedet emberben többek-nélkül semmit ér. Vedd észre tehát, hogy a' jóságos cselekedetek ugy annyira ószve vannak kapcsolva egymáshoz, hogy ha egy-nélkül szükölködik valaki, a' többi-nélkül-is szükölködik. Mit használt az őt esztelen Szüzeknek a' Szüzeség? ki rekedtek a' menyegzőből, hogy az ő lámpások üressék voltak több jóságos cselekedetek olajától. Így Abrahámban csak az hitet, Josefben a' tiszta életet, Dávidban az irgalmasságot nem dicserném

annyira, ha az álhatatosság, és alázatosság, s' drága violáit, az Isteni, és felebaráti szeretetnek tűzes liliumait nem szemlelném benne. Ebben az értelemben van Sz. Gergély-is: *Különösen* (ugy mond in Moral.) *a' jóságos cselekedetek, nem elegendők a' tekéletességre, így az okasság nem számláltathatik a' jóságos cselekedetek közé, ha nem mértékletes, igaz, s' nem erőss: A' mértékletesség sem jóság, ha nem okos, erőss, és igaz: De az erősség sem jó, a' jóságos cselekedetek számára, ha igazság, okosság, és mértékletesség-nélkül szükölködik. A' bálványnak, mellyet Dániel Próféta látotvala, a' feje aranyból vólt, a' mellye ezüstmél, a' hafa rézből állott, de mivel a' lába agyagból vólt le-fzakadván egy kő a' hegyből, és reája esvén mind egészen egybe rontá, és imé ez a' bálvány képzi az olyan embert, ki ha egy, két, három jóságos cselekedettel tündöklik, a' többi-nélkül szükölködik, kit könnyen csak egy roszsz haragos, buja, irigy, vagy egyéb indulat a' földhöz ver, és pokolra taszitt. Oh Jéfus! benned bizóknak erőssége, segéld az én tehetetlenségemet, és fokasítsd az én lelkemben a' jóságos cselekedeteket, és add-meg holtom-után azoknak bővséges érdemeket.*

REGGELI LECZKE.

Az Isteni Szeretetről.

OH vajha az Isteni szeretetben égő Serafim Angyalok meg-világosítanak elménemet, és fel-gyújtanak szívemet, hogy méltán bár csak valami keveset irhatnék az Istenhez-való szeretetnek módgyáról! Az Isteni szeretet nem a' fen hajazó tudományon, vagy a' bölcs okoskodáson fundáltatik, hanem az igaz tekéletes életen, s' nem-is tudgya más mi légyen az igaz szeretet, hanem csak az, a' ki vizont az őtöt szerető kegyelmes Istenét tellyes lelkéből, tellyes szivéből, és erejéből szereti. Szent Bernárd bizonyosága-szerént: *Sem nyelv azt ki nem mondhattya, sem pena le nem irhattya, csak ki próbálta a' tudgya, mi az Isteni szeretetnek módgya.* Ama Sz. Fráter Egyed jóllehet Isteni szeretettel tellyes vala, mind az által hogy annak módgyát jobban meg-tanúlhatná, Sz. Bonaventurától tanátsot kére, kinek a' Sz. Doktor rövideden felele mondván: *Fráter Egyed tud-meg, hogy egy öreg aszszony-is ha akar, nem külömbben mind akár-mely Theologia-béli Doktor szeretheti az Istent.* Szentül okoskodot ezen dologról más bölcs Theologus *Spec. exemp. tit. dil.* Ki-is elméjében vévén Krístusnak ezen igéjét: *Szeressed*

ressed a' te Uradot, Istenedet tellyes szivedből. Búcsúzni kezdé ottan az Iskolától, midőn pedig kérdenék, miért oly hertelen búcsúznék? azt felelé: *Minek-előtte többet ballyak, aztot a' mit ballottam cselekedettel kívánom tellyesíteni;* és ezt mondván rövid üdő-múlva a' Szerzetbe álla. Átalláta vólt Sz. Dávid-is az Isteni szerezetnek nagy vóltát, és többet arról nem szólhatot, hanem azt mondotta: *Ki a' Kerubimokon úlsz.* Pfal. 79. S' véled-e hová czélozot Szent Dávid ezen mondásával? meg-magyaráza *Hugo Card.* Mert az Isten nem a' Kerubim, hanem a' Serafim Angyalok-kózt, kik a' Kerubimokat fellyül haladgyák, helyheztetí az ő székét. Kerubim annyit téfzen, mint *Bölcsességnek tellyesége.* Serafim pedig annyit téfzen, mint *Egés,* az-az: *égő szerzetet.* Honnan kitezik hogy az Ur Isten nem a' világ bölcsével szokot nyájaskodni, hanem azokkal kik égő szerzetettel vífeltetnek ő Felségéhez. Azok szivébe nyugfzik a' kik nem jutalom kedvé-ért, nem-is a' büntetés félelmére nézve, hanem Isten dicsőségének, s' az ő végetlen jó-vóltának oká-ért szeretik az Istent.

2. A' Serafimok az égéstől véfzik nevezeteket, kik mivel az Angyali Seregek-között első, és felső, égvén az Isteni sze-

Szeretetben, az utánnok-való Angyalokot-
 is gerjesztik, és gyúlaszfák az Isteni sze-
 retetre, és így az Istent igazán szeretők-
 nek képét viselik, ki-terjesztvén szárnyo-
 kot a' repülésre. Szárnyai vannak a' Se-
 rafimoknak az Égben, kik az Isteni szere-
 tetben égnek, illik tehát hogy nekünk-is,
 kik Serafikus Sz. Ferencz fiai vagyunk,
 szárnyaink legyenek az Isteni szeretetre.
 Az egygyik szárnyunk legyen a' belső
 Istenhez-való jó indulat, a' más legyen
 azon jó indulatnak külső cselekedettel-va-
 ló végbe vivése. Így tehát édes Atyám-
 fia, mivel Serafikus Sz. Ferencz Angyali-
 közül-való vagy, szárnyalsz belső jó in-
 dulattal, ha magadban az Ur Isten méltó-
 ságáról, mindenhatóságáról, jó vóltáról,
 igaz itéletéről, irgalmafságáról, és egyéb-
 némű tulajdonságiról elmélkedel. Szár-
 nyalsz, mikor örvendesz azon, hogy az Ur
 Isten, Isten; hogy oly nagy, oly gyönyö-
 rúséges, kihez hasonló nem tanáltatik.
 Szárnyalsz, mikor oly szeretettel kívánod
 szeretni, mind szeretettetik az Angyalok-
 tól, s' minden Szentektől, és minden te-
 remtett-állatoktól, sőt ha lehetne ugy sze-
 retnéd, mind az Ur Isten szereti magát.
 Szárnyalsz, mikor inségidben, betegségid-
 ben, szerencsétlenségidben, így elmélke-
 del: Ambár beteg, bődogtalan légyek én,
 de

de nékem oly jó Istenem van, kihez semmi betegség, sizerencsétlen fors nem férhet, onnan várom én-is szabadulásomat, mert végetlen irgalmú, mert örökké-való jóság, ki nem engedi az övéit mind örökké keseregni. Szárnyalsz tovább, mikor nyelveddel ki-nem mondható szivbéli indulatodból gyönyörködöl, a' meg-foghatatlan Isteni méltóságban, és dicsőségben, és magad bóldogságodnak állítod, hogy az Isteni Felség minden felségeket fellyúl halad, mindeneken uralkodik, és hogy oly nagy az ő hatalma, hogy ahoz valamit hasonlítván mint egy meg-kissebbitetni látatnak. Szárnyalsz még-is, mikor szived égvén az Isten sizeretetétől ilyen szókra fakadsz Sz. Pállal: *Élek pedig, már nem én: él pedig én-bennem a' Kristus.* Ad Galat. 2. Imé te inkább enyim vagy, hogysem én magamé, ki ád nékem szárnyat, hogy repüllyek hozzád, és nyugodalmat tanállyak nálad?

3. A' sizeretet mellyel sizerettetik az Isten, tulajdona a' Serafimoknak, mert ezek, az ők nagy sizeretekkel annyira meg-egygyesedtenek az Istennel, hogy soha az Istentől el-nem válhatnak. Szent Bernárd írja: *Hogy a' Serafimokat annyira magához vonta az Isteni sizeretet, és úgy el-merítette, mint-ba egy lélek volna az Isten a' Se-*

a' *Serafimokkal*. Serm. 19. in Cant. Így cseleklizik az Isteni szeretet az őtöt szerető lélekkel, hogy Isten emberben, és ember ő-benne légyen, és éllyen, a' mint Sz. János erről bizonytságot téfzen: *Az Isten szeretet, és a' ki a' szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten ő-benne*. Eztet a' Serafimi Sz. Szerzet minden nap énekelteti az ő fiainak, hogy ókót gerjefzsze igaz Isteni szeretetre. Oh ha a' te hideg szived-is egyfzer már ki-öltőznék a' teremtet-állatok, s' magad szeretetéből, és fel-gyúladna Isteni igaz szeretetre! *Ha igazán fogod szeretni az Istent, a' föld-is néked menyországá válik*. S. Aug. in Pfal. 85. Leg-nagyobb boldogság, mennyeknek országában szüntelen az Istent látni, és szeretni. E' földön pedig nincs nagyobb boldogság mint az Istent kívánni látni, és szeretni, és ezen szent reménységgel a' lelket táplálni.

4. A' Serafim Angyalok ugy gyönyörködnek, s' ugy örvendeznek az Istenben, hogy inkább választanak minden boldogságoktól meg-fosztatni, hogy-sem leg-kissebb dologban-is az Istent meg-szomorítani. A' mit tehát cselekesznek a' Serafim Angyalok menyben, azt te cselekedd a' Serafimi Szerzetből-lévén a' földön. Szeressed az Istent nem csak azért hogy tefsél az Istennek,

nek, hanem úgy, hogy ha lehetséges volna azon fellyúl-is, mely dicsőségben most vagy on ő Felsége, véghetetlenízer nagyobb, még-nagyobb dicsőséget kívánnál. Így kívánnád hogy az Isten dicsőítése, mely hátra még az örökké valóságban, a' következő teremtet-állatok-által, nagyobb tisztelettel, szeretettel, s' hivebb szolgálattal tellyesíttessék: Hogy nagyobb áitatossággal, nagyobb hittel, reménységgel szenteltessek az ő Sz. Neve. Kivánnád, hogy ha tölled lehetne az Ég, és föld szolgálattját, imadását, szeretetését, tiszteletét egyedül szüntelen áldoznád az Ur Istennek. Így követni láttatol a' Serafim Angyalokat. És azonban hogy közeléb járúlhas a' Serafimokhoz buzgóságoddal, Istenedhez-való igaz hiveséges szeretetedből azon ügyekezszél, hogy azon véghetetlen szeretetre méltó Isteni Felség se tölled, se mástól meg-ne bántassék. Ohajtsad szivből ugyan az Isteni szeretetre nézve: hogy te ha lehetne véred ontásának utolsó csöppével, életednek le-tételével végbe vinnéd, hogy az Ur Isten soha semmi vétekkal fenkitől meg-ne bántódot volna eleitől-fogva, se ez-után meg-ne bántódnék. Ez az Istent hiven szeretők tulajdonsága, hogy a' bűn el-rontassék, mert ők lelki fájdalom-nélkül az ő örök szeretetre

tetre méltó Urok Istenek meg-bántását nem szenvedhetik, és azon siránkoznak, hogy inkább szeretik az emberek azt, a' mit az Isten gyűlöl, és azt gyűlölik, attól futnak, a' mit az Isten szeret.

5. De vedd eszedben, hogy valamint az órdög ha Serafim köntösbe öltözik-is csak órdög marad, ugy ez a' belső indulatból származot szeretet-is meg-csalatkozhatik; oka ez: mert számtalanon vannak, kiktől ha kérded szeretik-e az Istent? azt felelik bátran: igen-is szeretem, s' kívánnám hogy soha meg-ne bántodnék, hogy mindenek igazán imádnak, és hiven szolgálnak, s' azonban kissébb ujjokat sem mozdittyák hogy az Isteni szeretet szikrája magok, és mások szívébe fel-gyúladgyon, hogy Isten tisztelete, dicsősége, terjedgyen. Sőt inkább rút fogyatkozásokban, rest túnyaságokban, kényefségekben, vétkes életben, nyakig úszkálnak, hevernek; és nem hogy másokat a' félékből fel-serkenyenének, sőt magok-is fel-serkenyni, fel-kelni gonofzságokból állittyák semmi-némű kötelelségnek. Vedd szivedre ha van-e az ilyenekben tekéletes igaz Isteni szeretet? ha te azok-közül-való vagy jobbitsd életedet, mert nem szereti az, az Istent, ki vétkes életével ellenkezik Istennel.

6. A' Serafim Angyalok szép ártatlan gyermek formában iratnak le, hogy abból ismértefsék az ő ártatlanságok, tisztaságok. Te-is mivel a' Serafimi Szerzet fia vagy, légy olyan mint az kisdedek a' tisztaságban, légy olyan az ártatlanságban, tudni-illik: minden vétkeknek távoztatásában, ugy hogy soha semmi olyast se ne gondoly kész akarattal, se ne szóly, se ne cselekedgyél, a' mit tudtz bizonyosan hogy az Ur Istennek nem tetzik, és Sz. Törvényével ellenkezik; mert az Isteni Szeretetet fő-képpen abban áll, hogy az Isten Parancsolatit meg-tarttsa ember. *1. Joan. 5.* Illik azért, hogy szemeinket az Ur Sz. Törvényére függesztvén, minden gondolatinkot, szavainkot, cselekedetinket az Istennek szentellyük, az emberi teketetet meg-tapodgyuk, és semmiben magunk hasznát ne keressük, minden teremtet-állatokhoz-való szeretetet, s' hajlandóságot szivünköl ki-rekeszük, és így a' bűnek még csak emlékezetét-is szorgalmatoson távoztassuk, minden vétektől mint a' mérges kigyótól ugy irtózzunk. Továbbá szerettyük az Istent, ha a' mi ő-hozzá illik, és néki tetzik aztot tellyesittyük. Ha szüntelen az Istenről gondolkodunk, beszéllünk, őtöt ohajtyuk, és gyakorta néki hálákat adunk. Ha buzgó
 fizi-

szivel kívánunk Sz. Pállal meg-válni te-
stünk tómleczétől, hogy fogyatkozás-nél-
kül szolgáallyuk, és szerezésük édes Iste-
nünköt. Ha ó-érette minden ellenkező
szomorú kedvetlen dolgokat, betegséget,
késértetet, csufolást meg-vettetéft, s' a'
többit Kristus példájára romolhatatlan bé-
keséges türéssel viseljük. Ha Isten-ért
készek vagyunk meg-halni.

7. A' mely Serafimokat látot-vala I-
saiás Proféta azt írja felölök, hogy hat
szárnyok lett-vólna: *Hat szárnya egygyik-
nek, és hat szárnya a' másíknak.* Isai. 6. Imé
szárnyai vannak az Égi Serafimoknak; de
szárnyai vannak a' földi Serafimoknak-is,
mellyek-által az ó kedves szerelmekhez,
tudni-illik: az Istenhez szüntelen repül-
nek. És imé ezekkel a' szárnyakkal akar-
ta el-készíteni a' mű szerelmes Meg-vál-
tónk az ótót szerető sziveket, midőn a'
szeretetről ilyen parancsolatot adott ki:
*Szereffed a' te Uradat Istenedet tellyes szí-
vedből, és tellyes lelkedből, és tellyes elméd-
ből.* Matth. 22. Szent Márk Evángyélísta-
nál hozzá tétetet: *Es tellyes erődből.* c. 12.
Szent Lukács pedig így írja: *Es minden
erődből.* Mojses ótódik könyvében így
olvassuk: *A' te egész erősségedből.* Tehát
légy te-is egy a' Serafim Angyalok-közül;
az első szárnyat foglallya-el a' te szived,
R hogy

hogy hamarébb repülheffen az Istenhez, mert azért adot Isten néked egész szívet, hogy egész szívedből szerezted őtöt; arra nézve egészen-is kívánnya aztot, el-fem szenedi hogy a' világgal, vagy a' teremtett-állatokkal közös légyen. A' második szárnyat az Isten képeére formált lelked vegye magának, mert azért teremtette aztot Isten a' maga hasonlatofságára, hogy más formáju alkotmányt ne szeretne, hanem csak a' magához hasonlót. A' harmadik szárny illeti a' te elmédet, hogy minden elmélkedésidben, s' imádságidban oda fel-evezzen, a' honnan vett eredetet. Negyedik szárny segitse a' te erődöt, és fellyeb-fellyeb emelje, és csak a' hatalmas szeretet uralkodgyék rajta, hogy minden cselekedetid az Isteni szeretettől fügjenek, szolgállyanak néki. Az ötödik szárnyon illik, hogy minden tehetségeid repullyenek, az-az: mind belső, mind külső érzékenységid, csontaid, veleid Istenesen légyenek rendelve, az Urnak mindeneket látó Sz. Szemei-előtt, és valamely jókot elméd fel-tanál, s' akaratom kíván mindenek Isten szeretetéből vegyenek eredetet. A' hatodik szárny mely a' te egész erőféged, oly hatalmas légyen, hogy sem a' háborúság, se a' késértet, se az üldözés, se a' halál meg-ne vesztegeffe, és semmi-féle

féle teremtett-állathoz-való hajlandóság az Isten szeretetésétől el-ne vonnya, el-ne szakaszfa.

8. Bessarion Apátur halálához közelitvén minden-féle Szerzetesnek ezt a' Testamentumot hadgya: *Ollyannak kell lenni a' Szerzetesnek minémű a' Kerubim, és Serafim.* Nem vagy hát igaz Szerzetes, ha Serafimi szeretettel nem szereted az Ur Istent. Nézd oh ember! annyira szeret münket az Isten mint önnön magát, sőt inkább, mert magát egészen érettünk adta; hát nem méltó-e hogy inkább szerezze ember az Istent mint-sém magát? nem méltó-e hogy te kivált ki oly Szerzetben vagy, mellyet oly nagyon szeret az Ur Isten Seraficus Sz. Ferenczel égj az Isteni szeretetésben? Egy Kortonai Fráter Márcus midőn látná, hogy szokott imádságit, s' egyéb áitatófságit a' küldülésra-való menetel-mián, nem gyakorolhatná a' mint ő-maga kívánnya-vala, kezde gondolkodni magában hogy a' Szerzetet oda hadgya, és ki-mégyen; és imé azonban meg-jelenék néki Krisztus Urunk, és ezen rettentő szókot monda: *Meny-el biteszeget apostata oda a' hová néked tetzik, hogy kedvezzek te-néked, holot ezt a' Szerzetet el-hadni gondolkodol, mellyet én oly nagyon szeretek.* A' szeretetésnek kötelivel vont Isten téged eb-

be a' Sz. Szerzetbe, hogy Serafim módgyára szüntelen égnél az Isteni szeretettől, mikor tehát szeretni Istenedet megszünöl láttatól el-hadni Serafimi Szerzettedet. Azért gondold-meg, hogy a' te hármias *Votumod* fogadásod-által ellenne mondottál minden idegen szeretetnek; ellenne mondottál az *Engedelem* fogadásával a' magad szeretetednek. A' *Szegénység* fogadása-által a' világ szeretetének. A' *Tisztaság* fogadásával a' test érzékeny-séges szeretetének, és így magadot egészen az Isteni szeretetre fel-áldoztad, s' egészen magadot a' Serafimi szeretetre kötelezted. Add-meg tehát a' mivel tartozol az Istennek, szereffed az Istent éjjel, nappal szüntelen, és tellyes szivedből, s' minden erődből.

9. A' Serafim nem csak a' szeretettől mondatik Serafimnak, hanem a' mindene-
ket fellyül haladó szeretetnek égő tűzétől; mert a' Serafim Angyalok az Isteni szeretettől egészen el-foglaltatván szüntelen, és meg-ólthatatlan égő szeretetnek tűzével viseltetnek az Istenhez; sőt máfokot-is arra szoktak gerjeszteni. *S. Thomas Aquin. part. 1.* Az Istent szeretőnek igaz jele az: hogy máfokot, kik az Istent szeretik fellyül haladgya az ő szeretével, annyira ügyekez-zék szeretni az Istent,

stent, hogy az ő tehetségét meghaladgya, és így szüntelen nagyobb-nagyobb szerezetre gyúladgyon. Ezeket olvasván, talám így gondolkodol: nem lehetek én Serafim, mert gyarló test vagyok, és a' bunnek toplója, elmémnek homályosága, akaratomnak erőtlensége, s' egyéb ezerni fogyatkozásim a' féle Serafimi szerezettől szüntelen akadályoznak. Nézd édes Atyámfia! ha nem lehetz éppen mennyei Serafim Angyal, ki az égben semmitől nem akadályoztatik, légy földi Serafim követvén Kristus Sz. Sebeivel bellyegeztetet édes Sz. Atyádot az ő életében. Hallyadmit mond rólla (S. Bonav. in vita c. 9.) *Az ő buzgó szerezetét, mellyel ég-vala szüntelen, ki beszélheti-meg elegendő-képpen? mert mind szintén az eleven szén, úgy ég-vala az Isteni szerezetet tűzével, annyira pedig langadozott az Isteni szerezetben, hogy annak csak hallására-is fel szokott-vala gyúladni. És midőn nem volna néki egyebe már az ő lelkén, testén-kivül, ezeket tehát szüntelen áldozza-vala Kristushoz-való égő szerezetéből; De véled-e mi-képpen? áldozza-vala testét kemény bójtóléssel, ostorozással, lelkét pedig szivének buzgósággával. Tanúld-meg tehát te-is Sz. Atyádtól igazán, te-kéleletesen szeretni az igaz szerezetet, tudni-illik: az Ur Kristus Jésum, mert ez az*

Szeretet, tégedet előbb szeretet, szeretet a' kereftnek haláláig, vérenek, lelkeinek éretted-való adásáig.

10. Oh Isteni szeretettel langaló Serafimok! oh igaz Isteni szeretetnek tűzével meg-gyúladott égő Lelkek! segítetek engem arra a' szeretetre, mellyel tí gyúladotok. Oh közölyétek velem égő szereteteteknek szikráit, elmémnek sötétségét világosságtokkal üzzétek-el, szivemnek hidegedet réfzeit hévségtekkel gyúlaszszátok, erőmnek fogyatkozásait keményittsétetek, hogy ez-után én-is az én Istenemet buzgóbb szível, lélekkel, meg-győzhetetlen erővel, tisztán, igazán, tekéletesen szerethessem. Oh nyillyanak-meg az Egek, és a' Serafimi tűzes első szállya, és emélszfe-meg szivemet, lelkemet, hogy soha többé meg-ne szűnnyem szeretni kegyelmes Uramot Istenemet!

LELKI SZÁM-VÉTEL.

A' nyelvnek Zabolázásáról.

A' Ki pedig magát Isten-Tisztelőnek (azaz: Szerzetesnek) állítja lenni, meg-nem zabolázván a' nyelvét, hanem meg-csalván a' maga szivét: ennek beába-való az ő Isteni Tisztelete. Jac. 1. v. 26. Annak oká-ért hogy te-is hejába ne vedd, és viseld a' Szerzetes nevet; hanem tekéletes Istent-Tisz-

Tisztelő lehetsz, szükséges meg-tanólnod: Hogy mit, kinek, mikor, s' mi végre lehessen szóllanod? Mert Sz. Jakab Apost. értelme-szerént: *A' ki a' szóban meg-nem botlik: az tékéletes férjü, zabolán bordoz-battya egész testét-is.* Jac. 3. Te-is azért, hogy ez-után meg-ne botoly, szükség a' halgatásnak oskolájában meg-tanólnod, mellyek légyenek azok a' kövek, hová a' vigyázatlan, zabolátlan nyelvü emberek gyakorta szoktak útközni, botlani. Tiszt. P. Drexelius így számlállya elő: *Hizelkedés. Káromkodás. Szidalmas veszekedés. Rágalmazás. Szemére hányása más vétkének. Csalárdság. Csácsogás. Szin-mutatás. Atkozódás. Gyalázás. Fesletség, vagy Tisztátalanság. Hazugság. Csélcapság. Magad műtogatása. Hamis esküves. Panaszolkodás. Suttogás. Esztelen szóllás. Kárboztatás. Hasznatlan simbelődés, vagy nyughatatlanság.* Mind ezekről külön, külön hoszfazon ír az említett Tiszt. P. Drexelius az ő könyvében, tudni-illik: *Orbis phaëton.* De hogy nem minden Szerzetesnek van kezénél az a' könyvecske, azért rövideden lássuk minémüéseket az említett gonofzságoknak, vagy a' nyelv vétkeinek: A' hizelkedő nyelv tulajdonsága az, hogy fondorkodván magát mások kedvébe helyeztesse. A' káromkodó nyelv, az Isten

s' Isteni dolgok-ellen támad. A' szidalmazó nyelv mások-között veszekedést versengést okoz. A' rágalmazó nyelv mások jó hírét, nevét kissebbíti, rontya, szaggatya. A' szemre hányó nyelvnek fok az ő gonofzsága, néha a' mi jót tett mással valaki, aztot békételenül hántorgattya, mások-előtt háládatlannak kiáltya, vét két, folytatkozást felebaráttjának szemére hánnya. A' csalárd nyelv tettetés-alatt csal másokot, midőn a' szónak értelmét álnokul fődőzi játékos tréfáival. A' csácsogó nyelv másut-is, de kivált asztal-alatt szokott szót szaparittani, s' gyakrabban akarván azzal másoknak tetzeni, únalmat szerez, és meg-vettetést, kivált a' Szerzetesben. Jaj ugy mond Sz. Ferencz annak a' Szerzetesnek, ki elméjét azon tőri, hogy indithasson nevetést az emberek-között, s' azzal kíván tetzeni másoknak! A' képmutató nyelv a' bűnbe úszkáló embert-is szentnek, jónak állittya, fejer hollokot, s' fekete hattyúkot képez, midőn a' gonofzokot jóknak, és a' tekéletes jámborokot gonofzoknak le-irja. Az átkozódó nyelv, másokra menyköveket, Isten ostorait, károkot, veszedelmeket lövődöz, és néha magára e' féléket mond. A' szemtelen nyelv, tisztátalanságban szokott örvendezni. Oh mely útalatos ez Isten, s' emberek-

berek-előtt! de leg-útálatosbb a' Szerzetesek-között, kik erős fogadással örökös tisztaságot fogadtak az Istennek. A' hazug nyelv, nem egygyez az elmével, most az igazat gonofznak, most a' gonofzt igaznak vallya. Már egy, már más dologban a' valóság rendin-kivül jár. A' csélcsapó nyelv, most ide, most tova haboz, fokot fecseg, keveset tud, fokot igir, keveset ád, izetlen, szemtelen újságokban múlatoz. A' magát mútogató nyelv fen hajaz, bölcselkedik, másokot meg-szokott vetni, holott kötelefsége a' vólna, hogy ha mások dicfirnék-is, meg-némúlna, halgatna. Oh mely illetlen dolog midón valaki magát dicfiri, kivált ha Szerzetes! Hallya az olyan mit mond Sz. Pál: *Mitsodád vagyon pedig a' mit nem vettél? Ha pedig vetted, mit dicsekedel, mint ha nem vetted-vólna.* 1. Cor. 4. Vigyázz azért, hogy a' féle világi por meg-ne szállja szivedet, és ne dicsekedgyél egyébben, hanem egyedül a' meg-felzítettett Jéhus Krisztusban. A' szemtelen nyelv, mindent szemtelenül illet, tiszteletet nem ád, se a' Sz. Irásbéli szóknak, se az Ur Isten Sz. Nevének, már a' Sz. Irás szavait tréfára vészzi, magyarázza, már az Ur Isten Nevét heába-való dologban emlegeti, holott tudva van mindeneknél, hogy büntetés-

nélkül nem marad valaki Istennél, ha Sz. Nevét hejába vészi. A' jó világi kerefszény meg-gyónnya ha bizony Istent emlitt, te pedig Szerzetes-lévén talám Isten úgy segéllyennel-is nem fokát gondolsz? Oh gyalázat! vigyázz, mert nem mesz-sze tölled az Isten haragja. A' panaszolkodó nyelv, nóha únalmas mások-előtt, mind azon által igen közönséges, sőt némellyeknél éppen szokásá vált. Most Szerzetes Felebaráttya-ellen panaszszait terjezti, most *Superiora*-ellen zúgolódik, most az ételben, italban vállogatván, másokot-is morgolódásra inditt, most fejét, most gyomrát fájtattya, most a' reftség hidege ronttya, mind az által jól ehetik, ihatik, alhatik, s' még-is panaszolkodik. Emlékezzél oh fzemtelen nyelv! hogy-ha világban maradtál-vólna nem lett-vólna talám minden-napi kenyered-is. Emlékezzél, hogy meg-is kell halnod, és minden zúgolódó, morgolódó szoról számot kell adnod. A' viszszá vonó, koczódó nyelv soha sem nyughatik, eztet pokolban-is nehezen szenvedhetik: mert Kristus Urunk szava-szerént: *Minden magában meg-hasonlott ország el-pusztúl, és a' ház a' házra omol. Ha pedig a' sátán-is meg-hasonlott maga-ellen, mi módon áll-meg az ó országa?* Luc. 11. Mi módon áll-meg a' Szerzetes ház,

ház, ha egy-más-között nincs békeségek a' Szerzeteseknek? Ez a' *Tűz* az (a' melyről írja Sz. Jakab Apostol. c. 3.) *mely nagy erdőt meg-éget.* Sőt még nagy Klastromok-is fel-pórsól. Rúttabba veszekedő, koczódo Szerzetes az ördögnél, vigyázz azért, hogy zabolátlan roszsz nyelveddel a' Szent Társaságban háborúságot ne szerezz, mert gyűlöli azt az Istennek lelke, valaki az Atyafiak-között háborúságot szerezz úgy mond a' Szent Írás. A' futtogó nyelv, alattomba mar. Csudálatos dolog; de tapasztalt emberi gyarlóság, vagy inkább szenvedhetetlen gonofzság. Némely emberek természet-ízerént halgatók, szeretik halgatni, nem szólnak mások hallattára, és azonban alattomban-való futtogások-miatt érdemeiket kifibbítik, lelkeket mocskollyák. Hallyad Szerzetes Lélek, mit parancsol Isten: Levit. 19. *Ne légy rágalmazó, se futtogó a' nép-között.* És ismét Ecli. c. 28. *A' fondorló, és két-nyelvű, átkozott: mert sok békeségben-lévőköt meg-háborított.* A' kárhoztató nyelv senkinek békét nem hágy, akár jót, akár gonofzt lásson másban, egy aránt kárhoztattya, itéli, marczungollya. A' vizsgálódó nyelv végire nem menván a' dolognak, mások fogyatkozásán hertelen indul, a' legyekből is elefántot támaszt, s' néha a' jót-is rosz-

ra magyarázza, és néhányszor, boszúságból, haragból, irigységből szokott kifakadni. Imé a' roszíz nyelvnek tulajdonságai! Te, hogy nyelved e' félekre ne vemedgyék mélyen oltsd szivedbe Kristus Urunk csalhatatlan szavait: *Minden hivalkodó ígéről, mellyet szólnak az emberek, számot adnak az ítélet napján.* Mat. 12.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

Az Ur Istennek hozzánk-való nagy Szeretetéről.

I. CZIKKEL.

Hallyad az Isteni szeretetben elmerült szerelmes Tanítvány, mit ír 1. Joan. 4. *Az Isten Szeretet: és a' ki a' szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten ő-benne.* Oly nagy szeretettel viseltetik az Isten hozzád oh ember! minémű nagy magában az Isten. Imé nincs oly tulajdonság az Istenben, mellyel tégedet nem szeretne. Szeret tégedet az ő Mindenhatósága, mely semmiségedből ki-hozott, és maga Sz. Képére alkotott. Szeret tégedet az ő Irgalmassága, mellyel őrdög rabságából meg-váltott. Szeret tégedet az ő Igazsága, mely az Égben méltó béredet meg-jútalmazza. Szeret tégedet az ő végtelen Bölcsesége, mely tudatlanságodat, se-
tét-

tétségedet világofittya. Szeret tégedet az ó Atyai Kegyefsége, mely naponként táplál lélekben, és testben. Egy szóval, ugy szeret tégedet az Isten, hogy senki a' test-szerént-való szeretők-között egy-mást ugy nem szeretik. Nem az Atya a' Fiát, nem az Anya a' Leányát, nem a' Jegyes a' maga Jegyését. Ugy szeret az Ur Isten, hogy már nagyobb szeretetét hoz-zánk nem mütathattya. Ugy szeret, hogy szeretetének nagy vóltát senki meg-nem mondhattya. Te-is hát én lelkem serkeny vizont az Istent igazán szeretni. Szeretetedet pedig ugy mütatod Istenhez, ha a' Parancsolatokat meg-tartod, ha a' Teremtőhöz, és nem a' teremtettt-állatokhoz szivedet kapcsolod. De hányszor te inkább szeretted testedet, hogy többről ne szólljak, mint-sem örök szeretetre méltó Istenedet?

II. CZIKKEL. *Ugy szerette Isten e' világot, hogy az ó egygyetlen-egy szülött Fiát adná.* Joan. 3. Ugy szeretet Isten münket, hogy ha mi kedvesebbe lett-vólna-is Sz. Fiánál, azt-is kész lett-vólna érettünk adni; de nem lévén semmi-e kedvesebb, mint Szent Fia, imé azt-is éretted adta. Oh csúdálatos nagy szeretete az Atya Istennek mű-hozzánk! De az ó Sz. Fia-is nézd mint szeretett: inkább szeretett tégedet

gedet mint túlajdon magát, mert érted keserves kénokot testében, szomorúságot szenvedett lelkében, s' végre lelkét kiadta. Oh meg-mondhatatlan szeretet! szereti a' Barát, Baráttját, szereti még a' Pogány-is az ő jótévőjét, hát az ember, kivált a' Szerzetes ne szeresse-e oly fok ajándékokkal gazdagító kegyelmes Attyát, Istenét? Szeretett tégedet a' Sz. Lélek Isten-is, és azért maga munkálkodot a' te Meg-váltó Krístus Jéfusod Testesülésében, e' felett az Égből-alá szállott tüzes nyelvek képében világofittásodra, és most-is szüntelen vezérel, oktat, csak te-ellent bűneiddel ne ály. Szeretett tégedet, és szeret a' tellyes Szent Háromság, s' úgy pedig, hogy magának lakó-hellyül, templomúl választana Krístus Urunk szavai-szerént: *Hozzája megyünk, és lakó-belyt szerzünk nála.* Joan. 14. Szeretett tégedet az Isten tovább, s' úgy szeretett, hogy minden teremtet-állatokat a' te hasznodra, sőt még az Angyalokat-is a' te szolgálataodra rendelte. Kő hát a' szived, kemény ércz lelked, ha tégedet ily nagyon szerető Istenedet nem szereted. Fontold kérlek vallyon nem minden-némű gonosz háládatlanságnál leg-gonoszabb állapot-e? az Ur Isten szeretetének el-múlatása. Oh örök szeretet Felséges nagy Isten! *sze-
ret-*

retlek tégedet tellyes szivemből, tellyes lelkemből, és minden erőmből, és ha képes-vólna, ugy szeretnék én egyedül, mint szeretnek téged minden Angyalok, Szentek, és igaz Lelkek.

III. CZIKKEL. *A' te Urad Istened emész-
tő tűz.* Deut. 4. v. 24. Oly ki-mondhatatlan szeretettel szeret minket az Isten, hogy abból nem csak tűzzel langadozó, sőt magánoson tellyes tűznek mondásék. Számtalan módon jelenti maga égő szeretetét, kedveskedik mint Vő-legény az ő Jegyefsének. Táplál mint kegyes Pellikány szerelmes fiait. Setétségünkben világosítottunk, szomoróságinkban vidámittóunk. Kétséges dolgainkban kormányozóunk. De oh mind ezek felett-való égő szeretete Kristus Jéfusnak mű-hozzánk! Az Óltári fenn tisztelendő nagy Szentségben maga Szentséges Testét eledelül adgya, hogy azzal élvén, örök életünk lenne, a' mint maga mondgya: *A' ki észen engem, ő-is él én-érettem.* Joan. 6. És imé ha mind ezeket kevés szeretetnek állitod, mond-meg mit kívánsz ő Felségétől, és imé nem léfzen meg-tagadva, ha mi szükséged van, kérj bátran, és el-vészed valamit kérsz, ha üdvőiséged-ellen nincsen. Nem kérhetz olytant, mellyet meg-ne adhatna, mert Mindenható. Nem kérhetz olytant mellyet

lyet nem akarna adni, mert Kegyes, vég-
 hetetlen Irgalmú. Oh Uram! látom, ta-
 pasztalem, hogy mérték-nélkül szeretz
 engem, és azért mostantól-fogva én-is
 szeretlek tégedet, néked áldozom ezen
 szeretetből lelkemet, ízivemet, életemet,
 halálomat. De ah mely későre szeret-
 lek tégedet én gyönyörűségem! én édes
 Istenem! engedd Uram, hogy ezen túl
 szerethesselek mind örökké tekéletessen.

ESTVÉLI LECZKE.

A' Felebaráti Szeretetről.

MIként a' Serafim Angyalok jelentik, és
 tanittyák az Isteni Szeretetnek mód-
 gyát; ugy a' mű testünknek tagjai-is in-
 tézik a' felebaráti szeretetnek réguláját.
 Mert Sz. Pál Apostol értelme-szerént: *A'*
mint egy testben sok tagjaink vannak, min-
den tagoknak pedig nem ugyan azon egy
cselekedetek vagyon; ugy sokan egy test va-
gyunk a' Krisztusban, mindenikünk pedig egy-
gyik a' másiknak tagjai. Ad Rom. 12. Az
 egész Szerzet egy test ó magában, illik
 tehát meg-tanólnunk a' test tagjainak cse-
 lekedetéből az igaz szeretetnek egygye-
 ségét. A' test egygyik tagjának a' más
 tagtól-való el-fzakadása igen felette nehéz,
 nekünk e' szerént egy-mástól el-idegened-
 ni, és az Atyafi Szeretetett fel-bontani,
 egy-

egy-máshoz egygyenetlen szível lenni való-
 sággal nehéznek kell lenni. A' tagok
 egy-más-közt nem irigykednek, mű-hoz-
 zánk sem illik hogy egygyikben, vagy
 másikban látván az Ur Istennek nagyobb
 ajándékait aztot irigyeljük. Egygyik tag,
 ha a' mástól meg-sértődik-is, azért nem
 kíván bofzút állani. Így közöttünk-is min-
 den bofzú-állásnak köve szükség, hogy el-
 rontafsék, mert a' bofzú-állást Isten magá-
 nak tartja, a' mint a' Sz. Irásban mond-
 gya; tehát senkinek a' gonosz-ért gonosz-
 szal ne fizess, hanem ha valaki meg-bánt,
 vagy üldöz Kríztus, és Sz. Ferencz taná-
 tsa-szerént imádkozzál érte. Egy tag,
 a' más tag hivatalyába nem elegyíti ma-
 gát, mindenik maga hivatalyában igyek-
 szik. A' kéz dolgozik, a' láb jár, a' szem
 néz, a' fül hall. Így szükség, hogy köz-
 tünk-is, ki-ki maga hivatalyában járjon-
 el, és a' más hivatalyába ne avassa ma-
 gát, és ugy marad békeségben a' gyüle-
 kezet. Egy tag, a' másikat meg-nem ve-
 ti, így nem szabad, hogy mű-is erőtlen,
 gyenge, beteges Atyánkfiat meg-útálljuk.
 Egy tag, a' másik-ért veszedelemre adja
 magát, a' kéz örömeft ellent áll, és az
 útéleket-is fel-vészti, hogy a' több tagok
 meg-ne sértődgyenek. Így mű-is a' mű
 kedves Szerzetes Atyánkfiat-ért készek

legyünk vezedelemre-is adni magunkot. Egy tag, a' másnak örömet szolgál, így mű-is kötelesek vagyunk egy-másnak szolgálni. Vegyük például a' mű Üdvözítő Kristufunkot mint Fejünköt, ki mű-értünk oly fok csapásokot, ostromozásokot, sebeket mind tagjai-ért szenvedni méltóztatott.

2. Kristus a' mű Főnk: mű pedig tagjai vagyunk; nem szereti az ő Kristufsát valaki az ő felebaráttával nem gondol. Oly nagy szövetség van az emberi tagok között, oly nagy szeretet, és meg-másolhatatlan egygyeség, hogy egygyiknek-is a' másika-nélkül valami vidámsága nem lehet, közönséges az ők örömök, egyenlők szenvedések, szomorúságok. Ugy illik közöttünk-is, hogy-ha egyiknek öröme, vigasztalása van valamely jóban, abban a' többi-is örvendezzenek; ha pedig szomorúságra méltó dolga történik, azon a' többi-is szánakodgyanak. Hallyad a' mű Főnk a' Kristus minémű parancsolatot adott-ki Sz. Jánosnál c. 13. *Szerefsétek egymást, a' mint titeket szerettek, hogy ti-is szerefsétek egy-mást.* Édesdeden szeretett münket Kristus mindenekben jót-téven velünk, kedveskedvén nekünk, és gondunkot viselvén mint szerelmes édes Atyánk. Szeretett ingyen a' mű érdemünk-nélkül, mert nem volt szüksége a' mű jovainkra.

Sze-

Szeretett nem szín-mutatás-képpen (mint némelyek egy-mást szeretik) hanem valóban, s' tekéletesen. Illick tehát, hogy Krisztus példája-szerént szeretsük mű-is egy-mást, a' mint Krisztus szeretett münket. Szeretsük egy-mást, mert Atyafiak vagyunk, és ha egy-mást szerettyük fél Paradicsomban lészünk ezen atyafiságos Sz. Gyülekezetben. Melyről így emlékezik Szent Dávid Pfal. 132. *Imé mely jó, és mely gyönyörűséges, az Atyafiaknak egygyütt lakni.* Semmi annyira nem gyönyörködteti a' lelket, mint a' tekéletes atyafiu szeretet a' Szent Gyülekezetben.

3. Fel-bomolván a' tagok-közt az egygyefség, szükség, hogy az egész test meg-bomollyék; meg-szünvén, hűlvén a' Szerzetek-közt az atyafi szeretet el-kell oszlan a' Szerzetnek. Ellenben valamint a' test a' tagoknak rendes egybe kapcsolódásával szokott meg-állani, ugy a' Szerzet-is, ha az Atyafiak-közt erős egygyefség léfzen az atyafi szeretetben, meg-marad állandó-képpen. Oh tehát bődög Szerzet! melynek tagjai igaz, és nem szín-nes atyafi szeretettel egybe vannak kapcsolva. Ah bizony nem ok-nélkül Eugenius 4-dik Szentséges Pápa oly nagy dicsíretet tett a' mű Szerzetünkről irván a' Generalis Vicariusnak ezen szókkal: *A' te*

Szerzeted a' Serafimi Szeretetnek buzgóságában eleitől-fogva fundáltatván, mint a' jó gyümölcsökkel termékeny kert, mind eddig elébővséges, és jó-félé gyümölcsökkel kedveskedet. Melyből értheted, minémű Szeretetenben éltek a' régi Szerzetesek, és vigyázz, hogy haragos indulatoddal, nyelved zabolátlanságával, vagy magad rossz viselkedéssel ezen Sz. Szerzet tagjai-között az atyafiságos Szeretetet meg-ne boncsad. Jaj az olyan Szerzetesnek, ki egyebet nem szór száján a' mások fogyatkozásánál, s' azzal háborította, bontya, szaggattya az atyafi Szeretetnek arany láncz szemeit! Jaj! mert gyűlöli az Isten az olyan lelkét, a' mint a' Sz. Irás szól: Ki az Atyafiak-között háborúságot okoz. Nem-is ok-nélkül, mert az igaz Szeretet mind a' Szerzetesek, mind világiak-között felette hasznos üdveséges; Ellenben a' Szerzetesek egyenetlenségek mind magoknak veszedelmes, mind világiaknak rossz példa-adás, botránkozás.

4. *Az Isten helyhezette a' tagokat, mindenikét közszülök a' testben a' mint akarta. 1. Cor. 12. Hogy így magok-közt egybe ille nének, és egygyesek-lévén a' halál ne férne hozzájuk. Ezt a' lelki egygyeséget kívánja Sz. Pál a' Keresztényektől, ad Colof. 3. Mind ezek-felett pedig, Szeretete-
tek*

tek legyen, mely a' tekéletességnek kötele, és a' Kristus békesége örvendezzen a' ti sziveitekben, melyre hívattattatok-is egy testben. Az egy-mástól el-vált, vagy vágatott tagokat nem elevenitti-meg a' lélek. Az egy-mással ellenkező Szerzetes Atyafiakot-is nem elevenitti-meg a' Sz. Lélek, mert a' hol a' szerezet nincsen, ott az Isten kegyelme, szentelő malaszttya-is nincsen. Légyen tehát egygyefség értelmünkben, itéletünkben, hogy egygyet értsünk a' Hitben, Reménységben, Isteni Szeretetben, és a' Parancsolatoknak, s' Sz. Régulánknak meg-tartásában. Légyünk egygyefek a' Statutomok szerzett végezéseiben, hogy egy szível, lélekkel dicfirhefsük kegyelmes Istenünket, és távoztathassunk minden gonoszt, vagy még a' bűnnek csak árnyékát-is. Szeresfünk egy-mást, és egy aránt minden különös barátságának kötelét el-vágván. Egy aránt mondám, mert az Ur-is egy aránt szerezet münket, minnyájunkot egy aránt maga képerre teremtet, minnyájunk-ért egy aránt Kristus szenvedett.

5. A' mű Mennyei orvasfunk tanátfa: *Ha pedig a' kezéd, vagy lábád meg-botránkoztat téged; vágd-el azt, és vedd-el tölled.* Matth. 18. Valakik különös titkos barátságot, szövetséget szereznek egy-más között,

zótt, azok meg-veszett tagjai a' Szerzetnek: Kik-ellen Sz. Basilius Püspök ezt a' Törvényt tette: *Ha közöttetek tanáztatni fog, ki nagyobb szívbeli hajlandósággal van, vagy Szerzetes Atyafiához, vagy akár kibez-is; az ollyant szűkség meg-büntetni, ugy mint a' Szerzetes Atyafiak-között-való közönséges atyafi szeretetnek fel-bontó eszközt.* Méltán-is, mert boszúságot indittanak a' gyülekezetben, valakik különös szövetséget tartanak egy-más-között; mivel az egy Familiában-való Atyafiak kötelezetnek egy aránt egygyenlő-képpen szeretettel viseltetni egy-máshoz. Nem-is ok nélkül tiltatik a' féle különös szövetség a' Szerzetben, mert az ollyanok másokat láttatnak meg-útálni, mint-ha ők jobbak volnának, és mások méltatlanok az ők barátságokra. Az illyen különös barátságban élő személyek, az ők titkos tanátskodásokban szabadságot formálnak magoknak a' több Szerzetes Atyafiak cselekedeteinek vizsgálására, kárhozatos ítéleteket téfznek náloknál tekéletesb Attyokfiairól, azokat csufolván, rágalmazván, ki-nevetvén. Vége ily veszedelmes szövetségnek nem egyéb, hanem zúgolódás, viszfzavonás, pártolkodás. Visgáld te lelki-isméretedet, vallyon egyenlő szeretettel viseltél-e mindenekhez? és ez-után ugy szeres

tes mindent, hogy ép, és ne férges, félre húzó tagja légy ily Sz. Szerzetnek.

6. Sokak (ugy mond Sz. Pál 1. ad Cor. 12.) a' tagok, egy pedig a' test. Nem mondhattya pedig a' szem a' kéznek: nem szükölködöm nálad-nélkül; avagy visszontag a' fő a' lábaknak: nem vattok nékem szükségesek. De sokkal inkább a' mellyek a' testnek erőtlens tagjainak láttatnak lenni, szükségesebbek. Tehát szükség az egész testnek megtartása, hogy minden tag a' másiknak szolgálattal lehessen, mert ha egygyik a' másikat nem segélyti, ottan szükséges-képpen következik a' több tagoknak nyavallyája, veszedelme. Nem külömbben a' Szerzetben-is a' lélek-szerént-való testnek egygyik tagja nem lehet a' másnak segítsége-nélkül. Innen mikor tekeletesen szereted Atyádfiát, magadot szereted, mert te-is az ő szeretete, segedelme-nélkül el-nem lehetz. Erre talám azt feleled: Irtózik lelkem a' féle feslet, veszekedő, botránkoztató, részeges, durva, kétszin, rágalmazó, hazug Frátertól. Ugy-e? s' hát a' Kristus Jéhus Sz. Vérelvel meg-váltott felebarátod nem érdemli-e hogy te szereffed őtöt, halljad mit mond amaz nagy lelki tanító Kempis Tamás: *Ha szemeiddel látz-is valakit véteni, te magadot jobnak ne itild, mert nem tudod meddig maradhatz az Isten kegyelmében.*

Innen tanította-va Sz. Ferencz, hogy a' ki tekéletes akar lenni, a' leg-gonoszabbaknál-is magát alább-valónak állítsa, és tartsa. Ezeket ha szemed-előtt vételedd egy aránt fogsz mindent szeretni. Mikor Kristus Urunk Menybe fel-ment, maga helyébe hadta e' földön a' te felebarátodot, és azt akarja, hogy a' miben köteles vólnál szolgálni Kristusnak, abban szolgálj felebarátodnak. Mint-hogy pedig köteles vagy szolgálni Kristusnak, az igazság hozza, hogy Kristus helyébe hagyott felebarátodnak igazán, és tekéletesen szolgálj a' miben illik. Két-féle pedig a' felebaráti szeretetnek parancsolattya. Első ez: *Mindeneket azért a' miket akartok, hogy mivellyenek néktek az emberek, ti-is mivellyetek nékik.* Matth. 7. Második az: *A' mit mástól gyűlölsz néked cselekedtetni, meg-lásd, hogy soba azt másnak ne cselekedgyed.* Tob. 4. v. 16.

7. A' test tagjai egygyik a' másik iránt szorgalmatosok, ha a' lábba szikra esik, a' kéz azonnal szorgalmatoskodik, hogy megszabadítsa az égedelemtől, egy szóval úgy egygyefek a' tagok, hogy a' mint Sz. Pál írja I. Cor. 12. *Ha az egygyik tag valamit szenved, egygyütt szenvednek minden tagok.* És ezt a' szánakodó szeretetet kívánja Sz. Ferencz az ő Szerzetes Fiaitól

tól a' Hatodik Régulában ezen szókkal: *Valahol vannak az Atyafiak, és egy-másra tanálnak, isméretes Atyafiságot mutatassanak egy-másbhoz magok-között, és bizadalmason meg-jeleníse egygyik a' másíknak az ó szüksé- gét. - - - Es ha valaki közülök betegségbe esik, a' több Atyafiak tartozzanak néki szól- gálni.* És ez a' Parancsolattya Szent Fe- rencznek egygyezik Kristus Urunk Paranc- solattyával: Marc. 12. *Szereffed felebará- totot mint tennen-magadot. E' fzerént cse- lekedék ama Sz. Accursius nevű Fráter: Ki midőn a' betegek Kápolnájában áitatos- kodnék, holott a' Bóldogságos Szűz Má- ria, Pádvai Sz. Antal, és Sz. Lucius meg- jelentek-vala néki, nagy ki-mondhatatlan örömbe vala Fráter Accursius; mind az által mihelyt a' beteg Fráter kiáltását hallá, azonban oda hagyá a' Bóldogságos Szű- zet, Sz. Antalt, Sz. Luciust, és a' beteg- hez fiete, kinek szükséges szolgálatot-té- vén vízfűzá méne a' Kápolnába, mellyet oly kedvesen vőn a' Bóldogságos Szűz Mária, hogy maga, s' más Szentek jelen- létével ujjonnan örvendezettetni méltózta- ték a' szent életű Frátert.*

8. A' test tagjai egy-más-közt békesé- get tartanak, és az atyafi fzeretnek tör- vénye-fzerént cselekefznek; mert Sz. An- selmus mondása-fzerént (*libro de Beatitud.*)

miképpen a' láb nem kíván kéz lenni, hanem maga forsával meg-elégszik, sem a' fülek nem vágyódnak a' szemek hivatalyára; Ugy az Angyalok Menyországban, ugy a' Szerzetesek is a' földön az ő állapottokban csendesen maradnak, és felsőbb garádicsokat nem vadásznak. Menyországga változik a' Szerzet, hogy ha a' következő Sz. Bernárdinustól szabott Régulák meg-tartatnak. 1. *Hogy a' Szerzetes az ő Szerzetes Attyafiát se szóval, se cselekedettel meg-ne bántsa.* 2. *Hogy ellenve vétetteknek szívöl meg-bocsásson.* 3. *Hogy az ő Frátere szerencsétlenségén, esetén szánakodgyék, mint magáén.* 4. *Az ő Fráterének elő-menetelén ugy örvendgyen mint magáén.* 5. *Fráterének botránkozására okot ne adgyon.* 6. *A' ki ellen vétet annak minden baladék-nélkül eleget tégyen, és bocsánatot kérjen.* 7. *Az ő Fráterének szükségében segítséggel légyen.* 8. *Az ő Fráterének hasznos dolgában fáradozzon.* 9. *Az ő Fráterét fogyatkozásáról vétkéről Istenesen meg-intse.* 10. *Az ő Fráterét mint magát ugy szereffse.* 11. *Ha ugy hozza a' szükség az ő Fráteréért lelkét-is ki-tenni ne sajnállya.* És Sz. Ambrus tanítása-szerént mint egy test tagjai híven egy-másnak szolgállyanak, s' leg-kissebb tagjainkot-is jó-tételeinkből ki-ne rekeszszük. Mind ezek pedig nem csak tanátsúl

adattak a' Szerzetesnek, sőt nagyon köteleznek minden Szerzetes Atyafiát.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Az Alázatosságról.

SOkan, fok garádicsait tanállyák az alá-
 zatosságnak; Sz. Benedek Apátur 12.
 garádicsait izámlállya. Szent Ignát, és Sz.
 Bonaventura hármát hoznak elé. Szent
 Cassiánus 10. Szent Anselmus 7. Mű fok-
 közül tizet választunk: Ezeken a' garádi-
 csokon lépven alázatos léfszefz, ha azokon
 túl nem lépsz. 1. Hogy ki-ki magát tel-
 lyefséggel meg-veffe, s' meg-útállya. 2.
 Hogy lenki magának ne hidgyen ha meg-
 nem akar csalatkozni. 3. Soha magát ne
 dicfirje, se mástól dicfirectet ne kívánnyon;
 ha pedig dicfirectét hallya maga akarattya-
 ellen, akkor szivből mondgya: *Dicsőség*
Atyának, és Fiúnak, és Sz. Lélek Istennek,
 kitől vannak, és származnak minden dicfi-
 retes dolgok, mivel mű nyomorúlt embe-
 rek magunktól csak jót sem tudunk gon-
 dolni, a' mint Sz. Pál mondgya. 4. Szent
 Ferencz Atyánkal azt kívánni, hogy má-
 foktól alá-valónak tartafsék. 5. Soha len-
 ki-ellen ne panaszolkodgyék. 6. Maga fo-
 gyatkozásit el-titkolni ne ügyekezzeék, ha-
 nem aztot vallya-meg. 7. Mindenekben
 magát mások igazgatása-alá vesse. 8. Min-
 den-

denkor, s' mindenben magának a' mi alább-való azt válassza, és alacson munkálkodásban ne szégyellye foglalatoskodni, úgy mint tángyér mosásban, sepregetésben, s' több a' félében. 9. Mindenek-közt magát hazfontalannak utólsóbnak itillye, és az Isten kegyelme jó-vóltának el-vételére méltatlannak állítsa. 10. Az árúztatásban, dorgálásokban, Kristus Jéhus példájára álhata-
 tofon halgasson. Imé édes Atyámfia ez a' Jákób lajtorjája! melynek garádicsain fel-mehetz az Égbe. Már itten tedd kezedet mellyedre, és visgáld lelked-isméretét, vallyon mellyik garádicsra léptél? Bóldog Isten talám a' leg-alsóbra sem érkeftél! sőt dicfíretet, elő-menetelt vadászsz az embereknél talám most-is, és nem tudom mit állítasz magad felől, az alacson munkára szégyelled ki-nyujtani kezedet, ha valaki meg-bánt gyarłoságból, ha ebéded, vagy egyéb dolog-is kedved-fzerént nem foly, háborgó zúgolódással töltöd-bé a' Klastromot. Oh szégyen! ez-e a' Szerzetes élet? Hallyad mit ír Sz. Ifidorus: *Ak-kor ismérheti valaki magát Szerzetesnek len-ni, mikor mindenek-közt alább-valónak tartya magát, ámbár nagy, és dicsóges dolgokat vi-gyen végbe.* lib. 1. De Sz. Ferencz Atyánk-is arra a' végre akarta nevezni az ő Fiait Kissebb Atyafiaknak, hogy ne kívánnának

nagyobbak lenni. Arra nézve, valaki igazán akarja a' Kissebb Atyafi *titulust* viselni, szükség, hogy minden alkalmatofságban, *Superiorságban*, vagy egyéb hivatalban, társalkodásában, ételében, italában, ruházattyában, egy szóval mindenben legméltatlanabbnak állítsa magát. Az igaz alázatos szivű Szerzetes ember nem itéli magát méltónak, hogy ily Szent Szerzetes Fiai-között éllyen, és légyen. Ha ezek kevély szivedet alázatoiságra nem indittyák, *Faj! örökké jaj néked.*

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

Magad meg-isméréséről.

I. CZIKKEL.

MOjzes Pátriárka kívánván meg-tudni ki vólna Neve az Istennek? ezt a' feleletet hallá: *Én vagyok, a' ki vagyok.* *Exod. 3.* Csudálatos felelet! nem de egyebek-is a' mik vannak, vannak. Bölcs Lyránus erre azt mondgya: A' teremtett-állatok magok tehetetlensége-miatt mint ha nem vólnának csak olyanok, hogy vannak, azt az Istentől vették; ha tehát csak az Ur Istent illeti ez a' szó hogy van, és az Isten Neve maga szava-szerént hogy van; következik, hogy az ember neve semmi, az-az: mint-ha nem vólna. Jere,
és

és a' hitnek világofságánál keresd-fel ha te valami vagy? Ha különösen helyhefzted magadot attól, a' mi Isteni, és a' te semmi-vóltadot mely ennek-előtte ezer esztendőekkel vólt, jól meg-gondolod, csak femminek találod magadot, és így a' hol a' te semmi-vóltodot fel-tanálod, ottan akatz magadra. Ez-előtt ezer esztendővel fok várak építették, Templomok, házak, fok győzedelmes hadakozások vitettek végbe, ezek pedig mind nálad-nélkül lettek-meg, azokban az údókben sem tested, sem lelked nem vólt, sem arra nem vólt valami jussod, hogy e' világra születtetnél; Innen rútul meg-csalod magadot, ha valaminek állítod magadot lenni. Térj hát magadban, és bölcs Salamonnal ismér-d-meg a' magad semmiségedet, ki maga-felől nem szégyenli ezeket mondani: *En Prédikátor, Izraél Királya vóltam Jérusálemben. Ecclef. 1. v. 12.* Vedd észre mit mond: *vóltam*, és már *nem vagyok*, sőt ha vagyok-is (a' mint Hugo de S. Viçt. magyarázza) semminek látatik én-elöttem. Így e' szerént lásd te-is, hogy akár mi légy most, vagy vóltál ez-előtt, csak semmi vagy valójában, és magadtól semmit nem tehetz.

II. CZIKKEL. Csak az egy Istenről írja Jób Pátriárka: *Ó egyedül vagyok.* Job c. 23. Mert a' mint Sz. Gergély Pápa magyaráz-

rázza: A' teremtett-állatok csak semmik, magok, magokat nem alkothattyák, meg sem tarthattyák, és nóha láttatnak lenni, de egy fzeppillantásban oda lennének, hogy-ha a' mindenek alkotója az ő mindenhatóságával őket nem tartaná. Arra nézve meg-csalhatatlan igazság, hogy a' ki-által mindenek lettenek, csak ő Felsőge-felől lehet igazán mondani, hogy van, a' mik pedig lettenek mint csak semmik. Azért semmit tudtz, semmit cselekezzel, ha magadot semminek nem tartod. Mikor pedig magadot meg-ismérvén meg-veted, akkor teként reád az Isten. Semmi az ember, és semmit ér magára, innen mondgyavala Sz. Dávid: *Semmivé löttem, és nem tudtam.* Pfal. 72. A' mint irtózik a' természet az üreségtől, ugy ellenben kívánnya aztot az alázatosságg. Jól meg-ismérte-vala Sz. Ferencz Atyánk magában, hogy természetéhez-képeft semmi vólna, és maga erejétől semmire sem mehetne, azért-is ő-römestebb hallya-vala kissebbítését, hogy sem tiszteltetését. Erre nézve meg-is parancsolta-vala egy Fráternek, hogy midőn a' néptől tiszteltetnék, s' dicfirtetnék az ő szent élete, ellenben a' Fráter kissebbítő szókkal kezdené illetni őtöt. Sőt maga gyakorta ilyen fohászákodásokot tészenvala az Ur Istenhez: *Uram ki vagyok én?*

nem

nem egyéb, hanem a' bízásnak, tudatlanságnak, és gonofságnak mélysége. Te pedig ki vagy? minden igazságnak, minden bölcseségnek, és jóságnak feneketlen mélysége. En Istenem, és Mindenem!

III. CZIKKEL. Nabukodonozor Király az ő fel-fúvalkodásában nagyot tulajdonittvala magának. De meg-aláztatván megvallá az Istenről. Dan. 4. *Hogy a' földnek minden lakói ő-nála (tudni-illik: az Istennél) semminek állittattanak.* Már gondold-meg ha minden lakói a' földnek semmik az Isten-előtt, mi vagy te ő Felsege-előtt? vallyon nem felőled mondotta-e Jeremiás Próféta-által a' Sz. Lélek: *Nézélek, és nem vala ember.* Így tehát mivel most semmi vagy a' te mivóltodban, ugy semmi léfesz meg-maradásodban-is. A' valójában el-készítettett faragott képnek nem szükség tovább az ő mestere; az ember pedig csak egy szempillantásig-is nem lehet az ő alkotója-nélkül, vagy annak segítségénélkül. Sokkal inkább kinfzerittetel te függeni az Istentől, mint-sem a' világosság a' naptól, a' gyümölcs a' fájától. Egy szóval: a' te lételed semmi, sőt még a' semminél-is alább-való vagy, mert Isten-ellen vétettél, jobb lesz-vala nem lenned, hogy-sem vétkezned az Isten-ellen. Mi okból hát kevélykedhetel? nincs mit tulajdonits

ma-

magadnak, hanem csak pufzta semmiséget, mellyet ha mindenkor szivedbe rejt-
vén szemeid-előtt hordozsz Istennek ked-
ves szolgája lész, ki a' magofsból nézi
az alázatosokat, és a' kinek az alázato-
lok könyörgéfi mindenkor tettettek.

NYOLCZADIK NAP

A' Minden Szentek Tiszteletére.

Exen a' napon gyakorlando rövid Fobázkodás:

Én Istenem, és Mindenem!

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' Bóldogságos Szűz Máriának nagy méltóságáról.

ELSŐ CZIKKEL.

Minden nép-között, és minden nemzet-
ség-között fejedelemségem volt. Eccli.
24. Ugy vagyon: mert a' Bóldogságos
Szűz Mária a' Sz. Háromságnak ékefebb
alkotmánya, az Istenségnek választott la-
kó-hellye, Menyországának öröme, a' föl-
dön-lévőknek reménsége, a' tekéletesség-
nek formája, minden teremtet-állatoknak
vigasztalója, és az Isten cselekedetinek
bé-telleyesíttése; mert ő minden jókot ma-
gában foglalt, inkább: hogy-sem minden-
féle teremtet-állatok, az Isten pedig az
ő bölcseségének, hatalmának, s' jó-vól-
tának

tának minden kincsét közlőtte Máriával. Gondoly hol-mi nagy méltóságot, melyhez hasonló ne légyen e' világon, ez a' Mária méltóságához-képeft, csak femmi. Minden-féle teremtettt-állatok alatta vannak, magán fellyül (ki-vévén a' Sz. Háromságot) fenkit nem ismér. Ötet tisztelik minnyájan az Angyali Seregek, ugy-mint a' teremtettt-állatoknak első szülőt-tét, ötet hirdetik a' Próféták, magasztal-lyák az Apostolok, dicsóittik a' Mártýrok, prédikállyák a' Confessorok, énekkel tisztelik a' Szűzek. Egy szóval minnyá-
 jan az Isten dicsóült Szentei az Egekben, minden keresztény hivek a' föld kerek-ségén ötet dicfirik, és magasztal-lyák mint Istennek választott Annyát. Mind ezek-
 kel-egygyütt oh Mária! engedd nékem-is, hogy dicfirjelek, s' fel-magasztal-lyalak téged.

II. CZIKKEL. *A' Szenteknek tellyes-vóltá-
 ban az én lakásom.* Eccli. 24. Jól el-mond-
 hatta eztet a' minden Szentek Királyné-
 ja: mert minden dicsőség, Isteni malaszt,
 minden szentség, és tekéletesség, minden
 hatalom, és méltóság, mellyek külön-kü-
 lön el-vannak osztva a' Szentek-között,
 egyfzer s' mind, és nagyobb bővséggel
 Máriának lelkében tündöklenek. És vala-
 mint a' Nap fel-jövetelére minden csillagok
 el-

el-enyésznek, ugy a' Mária felségéhez-ké-
pest minden Szentek fényessége homály-
nak láttatik. Oly nagy Máriának méltó-
sága: hogy minden teremtettségnek
elméjét, s' értelmét fellyül haladgya, és
azt senki az Istenen-kivül meg-nem foghat-
tya. Az Isten Anyja, és az Isten szolgálai,
szolgáló-leánnyi-között mint egy véghetet-
len különbség vagon; A' Mennyei Szen-
tek, mint szolgálai az Istennek, félelemmel
állanak az Isten széke-előtt: De a' Kirá-
lyi-Leány, az öröktől-fogva-való Király-
nak Anyja, és Mátkája Mária leg-köze-
lebb ül a' Sz. Haromsághoz. Ha Máriá-
nak az ő dicsősége egy felől, s' minnyá-
jon a' több Szenteké más-felől egy pont-
ba tétetnék, a' Mária dicsősége egyedül
le-nyomná minden Szentek dicsőségét.
Mert a' mint Cántuáriai Szent Tamás Pü-
spöknek meg-jelentette Isten, *Maurit. c. 10.*
in vita Deiparæ: Nagyobb dicsősége vagon
Máriának egyedül, hogy-sem egyszer s' mind
az Angyalok, és a' több Szenteknek. Orúly
dicsőséges Szűz, mert mindenek-felett
ékefebb vagy, örvendek én-is hogy te
vagy az, a' kiról ilyeneket olvasok, és
hallok, esedezzel érettem szegény szól-
gád-ért a' te Szent Fiadnál.

III. CZIKKEL. Mária annak Anyja, kinek
Isten az Attya. Mert az a' *Szent-is mely*
T 2 *tölled*

tölled születtetik Isten Fiának hivattatik. Luc.
 1. Csak abból-is, hogy Isten Anyává lett Mária, akár minémű ki-gondolható felségű méltóságokat fellyül halad. Teremthetne Isten több, és fényesebb csillagokat, rogyogó egeket, nagyobb mélységű tengereket, teremthet Paradicsomnál-is gyönyörűségesebb földet; nagyobb Anyát pedig az Isten Anyánál nem alkothat. Ezen Szűz fogadta-bé az ő szűz méhébe, a' kit meg-nem foghatnak az egek, e' szülte azt, a' ki öröktől-fogva vólt, vagyon, és léfzen, e' szoptatta emlőjével azt, a' ki minden élő-állatot táplál, engedelmes vólt ennek az, a' kinek az ég, és a' föld engednek. Tiszta Szűz vólt, de magtalanságnélkül, Fiat szült fájdalom-nélkül, Anya vólt Szüzeségének ártalma-nélkül; nem-is lehetett illendő más Anya olyan Fiunak, se más Fiu illendő olyan Anyának. Ah! ha te-is ezen nagy Anyának áitatos, hiv fia vólnál! akkor bezzeg bóldog lennél, ha tégedet-is fiává fogadna. Oh Mária kegyes Anya! emlékezzél róllam, mert azért-is lettél Isten Anya, hogy kegyelmet nyer-nél nékem, kérlek mütasd Anyámnak magadot, mert érettem szülted Szent Fia-dot, meg-ne vesd könyörgésimet, tekintsd nyomorúlt ügyemet.

REGGELI LÉCZKE.

A Bóldogságos Szűz Mária, a' mű kegyes Anyánk.

OH Mária kegyes Anya! ki ne fzeretne, ki ne tisztelne tégedet? Te vagy az Isten Anyja, és a' gonosz tévőnek Anyja, Krisztus Anyja, és Keresztények Anyja, az igaz Bíró Anyja, és a' szám-kivettettek Anyja. Áldom, dicsőíttem a' te Sz. Fiad utolsó Testamentumát, mellyet halála oráján tenni méltóztatott, mondván: *Imé a' te Anyád.* Joan. 19. Mert ennek meg-pecsételese-által, te az én Anyám, és én a' te fiad vagyok. Erre kötelezett münket mind-ketten a' te egyetlen-egy Szülőtted a' keresztfán már-már Sz. Lelkét ki-adván, hogy engemet is fiaddá fogadnál, és én fiad lennék. Megne utály, meg-ne vefs münket oh Irgalmasságnak Anyja! a' kik-ért a' te Szent Fiad méltóztatott vérét ki-önteni.

2. Bé-veszi az Irgalmasságnak Anyja a' mű könyörgéfsinket, Anyánk-is léfzen, csak mű légyünk áitatos fiak ő-hozzája, a' mint meg-ígrte Prov. 8. *En az engemet fzeretőket fzeretem.* Meg-is jelentette Sz. Birgittának. *L. 4. rev. c. 138.* Hogy ő nem csak Isten Anyja vólna, hanem a' Menyei Szenteknek, Purgátorium-béli lelkek-

nek, minden igazaknak, és e' földön-lévő bűnösöknek-is Anyja volna. A' Bóldogságos Szűz tehát a' Krístusnak fő-képpen Anyja, Krístus-után minden Keresztény Hiveknek közönséges, de a' Szerzeteseknek kivált-képpen-való Anyja. Mikoron bé-esküdtél a' Szerzetbe a' Mindenható Isten-után, Szűz Máriának tettél fogadást. Melyhez-képest illik: hogy Isten-után ő-tölle kérjed annak tekéletes bé-telleyesítését, s' arra-való fegéltségét, a' Régulát pedig, mint-hogy fogadásodban az ő nevé-t említetted, annál tekéletesebben tartozol meg-tartani. Szent Ferencz Atyánk is ezt a' kegyes Szűzet kívánta Isten-után mint magára, s' mint Szerzetes fiaira-nézve első Szószólójának választani, sőt Sz. Szerzetének-is *fundamentomát* Szűz Mária Templomában (mely *Portiunculának* neveztetik) kezdette, azért, hogy minnyájan az ő Szerzetében-lévő Atyafiak Mária fiainak magokat lenni ismérnék, néki engedelmeskednének, és mennél nagyobb tisztelettel lehetne szolgálnának kegyes Anyoknak. Ám bizonyára ha a' Szerzet Kronikájában fel-keresed, meg-látod ottan, hogy valamenyi Szentek vannak ebből a' Szerzetből, azok minnyájan áitatosok vóltanak a' Bóldogságos Szűzhez, és általa fok Isteni ajándékokat, kegyelmeket, és fegéltségeket vettek

3. Aquinás-béli Sz. Tamás mondása: *hogy az anyák nagyobb szeretik az ő gyermekeket, hogy-fem az atyák.* Több fáradságokban-is áll az anyáknak az ő magzatok fel-nevelése, s' arra nézve inkább-is kedvelik azokat, ugy-is vagyon: mert a' *gyermek szoptatása, és fel-nevelése, nagyobb szeretelmet hoz.* Clem. Alexand. Pædag. l. i. c. 3. De még-is a' mű kegyes Anyánk Mária sokkal nagyobb szeretettel viseltetik hozzánk, mint-fem e' világon minden Anyák az ő fiokhoz. Jól-lehet hogy mind az Angyalok, s' mind a' több Mennyei Szentek nagy szeretettel viseltetnek mű-hozzánk; mind-azon-által a' Bóldogságos Szűz Mária szeretete ezeket-is fellyül haladgya. Kivánod meg-tudni minémű szeretete legyen a' Szűz Máriának az emberhez? meg-ismérheted azon szeretetből, mellyel szereti az ő Sz. Fiát, minden Szentek-fellett, nagyobbban gerjede az Isteni szeretettel a' Bóldogságos Szűz Mária, s' a' szerént münket-is ki-mondhatatlanúl szeret. Egy szeretet a' más szeretethez mágnes-kő gyanánt vagyon. Keményebb természetű vagy a' vasnál, ha te is a' Bóldogságos Szűz Máriát nem szereted, a' ki téged szeret. Tanúld-meg tehát ugy szeretni Anyádot Máriát, a' mint szeretivala Szent Ferencz Atyád, mert a' mint

Sz. Bonaventura felölle írja: in vit. c. 9. *Ki-mondhatatlanúl szereti-vala a' Bóldogsá-gos Szűzet két okokra nézve: 1. Hogy né-künk atyafiságot szerzet Kristus Urunkal. 2. Hogy az ő Sz. Fiától nekünk irgalmassá-got nyert; Azért-is még élteben ohajtya-vala, hogy hólta-után az ő teste Assifium-nak leg-alább-való helyyében temettetnék; mind-azon-által hogy ki-vétetvén a' Szi-ve az Angyalok Királynéja Templomá-ban helyeztettenék, meg-parancsolta-va-la, mint-hogy élteben-is Szívének minden kedve azon Templomhoz viseltetik-vala. Csudálatos áitatofsága-vala az Angyali kő-fzöntéshez-is, a' mint szokta-vala monda-ni: *Nadas. in Ann. Marian. p. 3.* Mikor (ugy mond) mondom *Üdvöz-légy Mária*, az Egek vigadnak, az Angyalok örvend-nek, reszketnek a' poklok, távúl szaladnak az ördögök: és valamint a' tűz-miatt el-foly a' viaszsz, és a' por a' széltől el-há-nyattatik, ugy szintén Mária Nevének em-lítésére az egész ördögi fereg el-öszlik. Nem vagy Sz. Ferencznek igaz fia, ha Mária tisztelétében, s' szeretetében Szent Atyád nyomdokin nem jársz.*

4. Fáradnak, izzadnak a' szerelmes Anyák, hogy fioknak gazdag örökséget hagyassanak. *Mint a' ki kincset gyűjt, ugy a' ki tiszteli-is az annyát. Eccli. 3. v. 5.* A'

mű örökségünk, és gyűjtött kincsünk az örök élet, ennek biradalmára nemzett bennünköt a' mű kegyes Anyánk Mária: *Ki-is az Atya Istentől, ugy-mint minden jókút-fejétől lett gyümölcsössé, az Isten el-választott hiveinek nemzésére.* S. Bern. Sen. Serm. 11. a. 2. Közönséges mondás a' Sz. Atyáknál: Hogy az Isten Annyához-való áitatos fzeretet egygyik bizonyos jele az örök életre-való el-választásnak. Sz. Ansel. és Sz. Bonav. így szólnak: *Senkinek üdvözülni nem lehet, hanem csak te-általad ob szentséges Szűz!* Szent Germ. és Sz. Ignát: *Soba el-nem vesz, valaki az Isten Szűz Annyához áitatosnak lenni tánáltatik.* Mert ő-általa, valamint a' tenger csillagának vezérlése-által, minden keresztény lelkek az örök dicsőségnek partyára eveznek. S. Thom. Aquin. Honnan méltán tulajdonittya az Anyaszentegyház bölcs Salamon mondását Máriának: *A' ki (ugy mond) engem megtalál, életet talál, és üdvösséget meritt az Ur-tól.* Prov. 8. Minden el-választottak üdvösséget nyernek az Urtól, de a' Bóldogságos Szűznek esedezése-által, ki az egész emberi-nemzetnek a' Jéhus Kristus-után fővebbik szó-szóllójává választatot az örök Istentől. Természete-is Máriának, hogy az ő hozzája áitatos fiainak szorgalmatos gondgyát visellye, malasztot nyervén az

ő Sz. Fiától azoknak, hogy az őrdög ne ártasson nekik, és bővséges kegyelmeket a' jóban végig meg-maradásra, és végre bódog halált, a' mint meg-igirte *Blos. in Monil. c. 12.* mondván: *En valakik nekem biven szolgálják, mint kegyes Anya mindeneknek az ő halálok oráján jelen akarok lenni óltalmazván, és vigasztalván őket.*

5. Ez bizonyára az az Anya kire a' mű üdvösségünk dőlget kételkedés nélkül rá bizhattyuk. Mert a' mint Sz. Fulgentius Püspök írja: *Mária az az eget érő lajtorja, mellyen Isten az egeből a' földre leszállot, hogy azon fel-mehetnének az emberek mennyeknek országába.* Gyakorta történik: Hogy a' kiket az ő Sz. Fiának igaz ittele kárhozatra sententziáz, ezen kegyes Anyának irgalma üdvösséget nyer azoknak. Jelles látást látott-vala a' mű Szerzetünkbelévő Fráter Leo: Látta egy széllyes térséget, és azon az itletnek képzését, az embereknek nagy fokasága vala ottan, harognak-vala az Angyalok trombitái, holott is két lajtorják bocsáttatának-le a' leg-felsőbb égből a' földre, mellyeknek egygyike feje színű, a' másik veres vala: A' veres színű lajtorján le-hajolva láttatik-vala Krisztus igen haragos, és kemény tekéntetű ábrázattal; ezen lajtorja-alatt láttatik-vala állani Sz. Ferencz Atyánk az ő fiának

nak feregével, biztatván fiait: hogy bizadalmason fel-mennének a' lajtorján, mert ugy tetzenék az Urnak; de midőn bátron fel-mennének a' lajtorján, némely közülök a' harmadik garádicsról, némely a' negyedikről, vagy tizedikről-is, mások majd a' felsőbbekről le-húllanak-va. Mely veszedelmet látván a' Sz. Atya, s' igen megsomorodván bóldogtalan forfokon, kezdé fel-szóval jovallani: hogy a' fejer lajtorján próbálnának fel-menni, talám azon jobban fogna-lenni dolgok; ahoz fietvén pedig látták, hogy fellyúl arra könyökölve állana Mária, ki-is kegyessen le-felé nézván rájok, s' biztatván őket, kezeken fogvaft segélti-va egygyenként, ugy hogy semmi akadály-nélkül, az égbe csak hamar fel-jutnának. Innen ki-világosodik: hogy az Isten igaz Annyának Máriának engedtetett hatalom az egekbe vivő téjjel folyó utat készíteni az uton-járóknak.

6. Valamint a' kegyes anya óltalmazza az ő fiát, el-rejtvén őtet a' fel-háborodott attyának veszfizeje-elől, ugy Mária-is a' mű kegyes Anyánk szokta óltalmazni az ő hozzája folyamodó szolgálait, és fiait a' bünösök-ellen haragra indúlt igaz Birónak szemei-előtt. Ennek a' mű kegyes Anyánknak Emlői a' Salamon Énekiben, most szöllő gerezdhez, most szarvas fiakhoz,

hoz, most toronyhoz hasonlítottatnak; Szóló-gerezdhez azért: hogy meg-értsük, mely kedves, mely kellemetes legyen szolgálni Máriának, és az ő irgalmalságának emlőtől tápláltatni. A' szarvas-fiakhoz azért: hogy meg-tudgya a' nyomorúlt ember, mely nagy fietséggel szokta Mária a' szegényeket, és bódogtalanokat fegéltetni. A' toronyhoz azért: hogy mindenneknél nyilván legyen annak a' kegyes Anyának irgalmas teje, mellyel bővön, és bizadalmason tápláltatnak az áitatos lelkék. El-merte mondani Sz. Fulgentius Püspök: *Hogy már-is régen az ég, és a' föld el-bomlottak-vólna, ha Mária érdeme, s' esedezése meg-nem tartotta-vólna.*

7. Ezekből értheted, hogy a' Bódogságos Szűz Mária Anyja az egész világnak, hogy minden hozzája folyamodotaknak irgalmas gond-vifelője, de kiváltképpen azoknak, kik hozzája áitatosok, kegyes Pátrónája. Innen hogy te-is ki-nekedgy, ügyekezéssel mindenekben az hív, és tekéletes Mária szolgainak, s' fiainak az áitatos, és tiszta életben nyomdokit követni, és így nagyobb bizadalommal várhatod minden szükségidben az ő Anyai kegyes vóltának fejedelmét. Ha a' világtól ostromoltatol, ha a' testtől roszra ósztónóztetel, ha az órdógtól kísértetel, ha elő-

elő-menni szándékozol a' jó cselekedetekben, ha a' Krístust követő-utakat keresed, ha üldözéseket, ha fájdalmaikat, és akár minémű szorongatásokat szenvedsz, Máriához folyamodgyál, mint kegyes Anyádhoz, e' segélthet téged, mivel ő Istennek is Anyja, el-sem múlttya, mert nagy az ő irgalmasága, csak te-is mütassad fiui engedelmességedet, s' áitafságodat hozzája.

8. A' tiz Parancsolatok-közül negyedik az, hogy tisztellyed atyádot, és anyádot: Tóbiás-is arra inti-vala fiát. Tob. 4.

Tisztellyed az anyádot életének tellyes napjaiban. Tisztellyed tehát Máriát mint jó erkölcsű fiu egész szivednek belső indulatiból, ügyekezéssel bizonyos, és mindennapi áitatoságok-által szó-szóllodnak nyerni a' Menynek Királynéját. Végezetre tizenkét csillagokból-álló Koronát adok elődbe, az-az: A' Bóldogságos Szűzhöz-való kötelefségnek, s' áitatoságnak tizenkét módgyát, mellyekkel őtet, mint Anyádot tisztelheffed. Ezek pedig azok: 1. Hogy naponként kivált-képpen reggeleken Máriát Anyádnak ismerjed, gyakorta hozzá folyamodgyál, és foházkodgyál. 2. Hogy minden nap az ő Solosmáját, Olvasóját, és Laurétumi-Litániáját áitatoson el-mondgyad. 3. Hogy egyéb-némű ő-hozzá szokott áitatoságidot-is semmi-képpen el-nemű-

múlasd. 4. Hogy a' Mária Sz. Nevét, és Képeit kivált-képpen tiszteljed. 5. Hogy az ora ütést halván, czelládból ki, vagy bé-menvén, és minden cselekedetid elein az Isten Annyát egy Idvezlettel kőszöntsed. 6. Hogy valahol léfzész a' Bóldogságos Szűz tiszteletére építettet Templo-mokat, és Oltárokot áitatofan meg-látogasd. 7. Hogy a' Szombat-napokat böjtöléssel, és ízokott áitatofságokkal megszenteljed. 8. Hogy a' Mária Sz. Ünnepi-előtt-való nap böjtöly, és egyéb-némű testi fanyargatást tégy, és az ünnepét áitatofon meg-üllyed. 9. Hogy kivált-képpen azon dicsóült Szenteket, kik éltekben a' Bóldogságos Szűz Máriához, vagy vér-ízerént-való Atyafiaiak vóltanak, ugy-mint: Sz. Anna, Sz. Joákim, Sz. Josef, Keresztelő Sz. János, Sz. János Evangyélifia, vagy kivált-képpen-való áitatofságokkal viseltettenek; Sz. Bernárd Apátur, Sz. Bernárdinus Senensis, Sz. Bonaventura, s' más e' féle áitatofságban nevezetes Szenteket nem csak tisztelni, hanem követni is a' miben lehet ügyekezszél. 10. Hogy a' Purgátorium-béli lelkek-ért, kik a' Bóldogságos Szűz Máriához éltekben áitatofok vóltanak, gyakorta imádkozni meg-émlékezszél. 11. Hogy Kríztus-után minden dolgaidban reménségedet a' Bóldogságos

ságos Szűz Mária hathatós efedezésében helyheztesse, mindenek-felett tiszteljed, becsüljed, és tehetséged-szerént másokat-is az ő szerelmére gerjeszsz, húz. 12. Hogy minden-némű cselekedetidet, ügyekezetedet, reménségedet Krisztus-után a' Bóldogságos Szűz ke-zeibe ajánlyad, ezek-felett mint jó engedelmes fiu őtet tehetséged-szerént kövessed.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Az Imádságnak rendes módgyáról.

AZ Imádság-előtt készítsd-el lelkedet, és ne légy mint az Istent-kisértő ember. Eccli. 18. Engedt-e ebben a' Sz. Lélek intésinek? Minémű készülettel, szándék-tétellel, figyelmetességgel, tekéleteséggel gyakorlod Imádságidot, és lelki-elmélkedésidet? Felebarátod-ellen ha holmi haragot, nehézséget, vagy gyűlölséget tartottál, lefzoktad-e tenni az Imádság-előtt? A' tétovázó gondolatok-ellen túfokodol-e, vagy kérsz-e olyankor segéltséget az Istentől, hogy tölled el-távoztassa azokat? Mi-képpen viseled magadat ottan a' hol imádkozol, vagy elmélkedel? jut-e eszedbe ki-előtt állaszsz, vagy térdeplesz? kinek könyörgeszsz? Most el-teríttezel, most lefekszel a' székre, most a' karhoz támaszkodol. Ide, s' tova forgatod szemeidet, most

most a' *Cancellus*ra, most az ablakra nyargalsz, most egyiket, most másikat Fráterid-közül akadállyoztatod, most tréfát, most nevetést indítasz, most szunyodozol, most zugolódol, most mérgeled. Kegyelmes Isten! már arra jutottunk: hogy minél szaporábban szorhattya valaki a' Sz. Solosmát, a' láttasék helyesebben végezni imádságát, ezeknél valójába nem jár úres táskával *Titinillus*. Mennyi üdöt szabsz magadnak az imádkozásra naponként? de bár csak a' közönséges órát ne vesztegetnéd-el! Valaki a' Sz. Gyülekezetben restelli az Imádságot, holott rá érne, hogy fogja kedvelleni különös helyen? Félő hogy a' világiak meg-ne előzék a' Szerzeteseket az áitatótságban, de a' mint tapasztalom, rajtad majd bételyesedik, mostan kellene szégyenlenünk ezeket, mert késő az ítet napján, a' hol nagyobb szégyenünkre szolgál. Miképpen vifeled magodot mind a' Sz. Mife-előtt, s' mind az után? Gyónásod-előtt, s' az után? *Meditatio*-előtt, s' az után? Ezeket vesztegled-e el? Elmédnek tétovázását ügyekezed-e zabolázni? Az Hitnek, Reményességnek, Szeretetnek tételét szoktad-e gyakorolni? de talám az eszedbe sem ütközik. A' közönséges Imádságnak végét alig várhatod, s' gyakran még *Benedictio*

dictio kérés-nélkül-is oda hagyod. *Átkozott, a' ki az Ur dolgát álnokul cselekefzi.* Jer. 48. Nem vagy-e részese ebben? Vigyázz magadra, és térűly jobbra, mert: *Szükség mindenkor imádkozni, és meg-nem szűnni.* Luc. 18. v. 1.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

Az Istenről.

ELSŐ CZIKKEL.

D*Icsőitstétek az Urat, a' mennyire lehet töletek, mert még-is fellyül-balad, és csudálatos az ő nagy-volta.* Eccli. 43. Gondoly olyan szépséget, a' mely mindenek szívét maga tekintetére vonfza, ugy annyira: hogy aztot csak egyszer-is meg-tekinteni nagyobb gyönyörűség légyen, hogysem ha ezerni efszrendők-alatt, akár mi kigondolható világi gyönyörűségekben folya életed; ezt-is fellyül-haladgya az Isten-ség. *Mi gyönyörködttetheti ugy annyiban az embert, mind az, a' ki alkotója a' gyönyörködttető állatoknak.* S. Aug. in Ps. 32. Gondoly ismég oly felséges méltóságot, kinek hogy kedvébe lehetnél, kézzeb vólnál akár minémű kinokot el-fzenvedni, hogysem az egész világ urává lenni, nagyobb méltóságu az Isten. Gondoly-még oly jó-ságot, mellyet csak egy gondolattal meg-
U sér-

sérteni, nagyobb kár lenne, hogy-fem e' világon minden teremtet-állatokat femmivé tenni, még-is többet ér az Isten. Gondoly oly mindenhatóságot, a' kinél femmi lehetetlen dolog ne légyen, ennél-is hatalmassabb az Isten, mert ő minden kigondolható nagyságoknál nagyobb, minden jóságoknál jobb, minden tekéletességnél tekéletesbb. Ha az Isten-ért munkálkodunk, ő lészzen a' jutalom. Ha Istennel lenni kívánunk, ő a' bődögság. Ha hozzá czélozunk, ő a' mú bizodalmas partunk. Az Isten-ért soha eleget nem cselekedhetünk, nem-is fzenvedhetünk. Mondgyad tehát Sz. Agostonnal: in Pf. 26. *Valamit nékem akar adni az én Istenem, azt mind vigye-el, és nékem önnön magát adgya. Kívánok magamtól el-válni, és Krisztussal egygyütt lenni.*

II. CZIKKEL. *Nagy az Ur, és igen dicstretes, és az ő nagy-vóltának nincs vége.* Pf. 144. Véghetetlen jó magában az Isten, véghetetlenek az ő szent cselekedeti. Az Isten makula-nélkül-való szépség, az ő nagy-vóltá meg-mérhetetlen, láthatatlan, és mindeneket által-látó. Változhatatlan, és mindeneket változtató. Nem teremtet, de mindeneket teremtett. Nem szükölködő, sőt minden jókot-adó. Údó-nélkül-való, még-is örökké-való. Az Isten
min-

mindeneket fellyül-halad, mind biradalmában, mind Uraságában, s' mind méltóságában: Nincs hozzá hasonló az igazságban, irgalmasságban, és hatalmasságban. Csudálatos ő az ítéletiben *decretum*iban, és tanátsfiban. Egy Istenség három személyben Atyában, Fiuban, és Sz. Lélekben.

III. CZIKKEL. *En meg-mutatok néked minden jót.* Exod. 33. Miért fárasztod magadot nyomorúlt ember keresvén a' világi jókot? kereffed egyedül azon jót, a' melyben tanáztatik a' leg-nagyobb, és minden jó, s' meg-elégfzel véle. Ha a' teremtetet jókhoz annyira vágyódozol, miért nem inkább szereted aztot a' ki teremtője minden jónak? Ha ezt fel-találad mindened lészzen. Mert ha éhezel, eledeled; ha szomjuhozol, kész italod; ha nyavalygasz, orvosságod; ha meg-halsz, ő életed lészzen. *Hafzontalanul az Istenen-kivül keresztek, a' mi csak ő-benne találtatik.* így mond Sz. Agoston *Conf. c. 12.* Ha az Istent meg-találad, már minden jókban bővölkedel, mert tiéd az, a' kinek mindene vagyon, a' ki mindenekkel bír. Oh én felséges jó Istenem! nem találok semmi jót te-kivülled, csak tégedet mindenek-felett szeretlek, téged kívánlak, te-hozzád szomjuhozik az én lelkem minden jóknak kút-fejéhez. Távul légy már

akár mi ez világon fel-található jó, mind eddig heába szereztelek téged; mostantól fogva hozzád folytam, és meg-ölelek téged oh meg-váltó Krisztusom, el-fém hagylak mind örökké.

ESTVÉLI LECZKE.

A' lelki buzgóságról.

NEM lehet semmit-is az ember lelkéhez hasonlítani, a' lélek felyebb ér az égnél, szebb a' napnál, fényesebb a' csillagoknál, drágább a' gyémántoknál, nemesfebb minden láthatandó állatoknál. Megérdemli a' lelked, hogy tellyes erődből véred ki-ontásáig harczoly, halálod órájáig fáradgy, hogy üdvözithessed aztot; De még e' sem elég, hogy csak a' magad lelked üdvösségé-ért fáradtz, ha a' te felebarátid lelkeinek hasznára, s' üdvösségére nem szolgálsz, nem fáradtz. Mert arra végre helyesztetet Isten munket ebbe a' Szerzetbe, hogy a' lelki jótól el-tévelyedet lelkeknek vizszá hozásában-is munkálkodgyunk. A' többi-között így talállyuk Sz. Ferencz Atyánk dicfíretére a' *Breviariumban: Szent Ferencz előbbeni buzgó imádsági után meg-tanittatván hogy mit cselekedgyék, nem csak magának élni, hanem másoknak-is előmenetelekre szolgálni akar az Isten-*

Istenhez-való buzgóságból. Annak oká-ért a' Franciscanus hivatallya ez: hogy elsőben maga magát a' bünből ki-tisztítsa, és maga-után másokat-is a' mennyiben lehet a' bünből ki-téritsen, előbb ő világoskodgyék, hogy másokat világosíthasson, előbb maga szent légyen, hogy másokat-is szenté teheffen, előbb ő közelítsen az Istenhez, hogy másokat az Istenhez vezethessen. Példájára adattattunk a' világnak, azért jó példa adóknak kell lennünk. Ved jól eszedbe tehát Atyámfia minémű rendben légy helyefsztetve? Imé a' Keresztényektől egybe gyűjtöt szent Alamisnával tápláltatol, tartozol tehát nem csak keresztényi szzeretetből, sőt igazságból-is azért mind áitatos, és buzgó imádsággal eleget tenni; mind pedig tekéletes jó példa adással a' világiak-előtt fényleni, őket mind szavadban, mind cselekedetben szelid, alázatos, és áitatos magad vi-selésével építeni, jóra kormányozni.

2. Areopagita Sz. Dénes a' Szerzetes hivataláról így ír: c. 3. de cœlest. Hierarch. *Isten-előtt minden-némű kelemetes munkáknál, leg-kezdvebb dolog a' lelkek üdvösségében fáradozni.* Miben állyon pedig azon fáradozás elő-számlállya bölcs Richardus, tudni-illik: A' tudatlanokat oktattván, az Isten Igeit hirdetvén --- egy más-között

ellenkező felebarátokat meg-békéltetvén, a' betegeket segéltvén, s' vigasztalván, másoknak jó példákat adván, az halálra váltak-mellet fáradván, a' bűnösököt igaz utra, penitentzia-tartásra igazítván, jó példa adással másokat építvén, egy szóval az ördög fiaiból Isten fiait tévén, fokkal kedvessebb dolgot cselekszük Isten-előtt az ember, hogy-fem ha imádkoznék a' Chorusban, Soltárt éneklene, vagy testét fanyargatná. Azokat pediglen, s' több a' féle lelki dolgokat önnön magad-is, ámbár Papságra nem vagy fel-fzentelve, a' világiak-között lévén (a' gyóntatás, Sz. Mife szolgálás, és prédikálláson-kivül) véghez viheted, s' köteleztetel-is réa Szerzetes hivatalod-szerént.

3. Szent Ferencz Atyánk nem állittya-
 vala magát Isten barátságában lenni, ha a'
 lelkek hasznos dolgában nem járna, és en-
 nél szentebb dolgot nem-is tart-
 vala, mivel hogy az Isten Fia-is a'
 lélek üdvösségé-ért kész vólt a'
 kereszten függeni. És innen
 ugy szomjúhozza-
 vala Sz. Ferencz a' lelkek
 üdvösségét, s' ugy fáradoz-
 vala azoknak meg-térítésében;
 hogy még első kezdetén az ő
 Szerzetének (holott még akkor
 csak hét Szerzetes fiai valának)
 azokat-is fel-ofztá a' világ
 meg-térítésére, önnön maga
 egy társával a' világnak egy
 ré-

részét el-választván, a' más hat fiainak kereft formára annak három részzeit felosztá, hogy mennének azoknak meg-téritésére. Annak-utánna meg-fokafodván fiai a' második *Generale Capitulum*ban egygyütt lévén fiaival mindenek hallattára ki-hirdeté az Isten akarattját ezen szókkal: *Fiacskáim: az Isten parancsolta nékem, hogy küldgyelek titeket a' Szerecsenek földére Kristus hitét prédikállani, és a' Mabumet hamiss vallását el-bontani, én magam-is el-mégyek egygyik-felől a' Pogányokhoz, a' több Atyafiakot pedig el-küldöm az egész világ batárrira. Azért fiaim készítsétek magatokat az Isten akarattjának véghez vitelére.* Wading. Opusc. Tom. 3. Collat. 23.

4. Ezen mű Szerzetünknek mi-vóltát e' képpen jelentette-meg Isten Harmadik Innocentius Pápanak: Láttatik-vala a' Pápanak mint-ha a' Láterami nagy Templom (a' hol azon időben vala a' Szentséges Pápanak széke) meg-bomolván *fundamentomában* már már kezdene omlani, azonban látá ismég, mint-ha egy szegény alacson-rendű ember oda fietvén az ő vállait alája vetvén tartoztatná aztot, mely látásból által-érté a' Szentséges Pápa: hogy Sz. Ferencz az ő *Familiájával* egygyütt vólna, és lenne az Anyaszentegyháznak oly erős oszlopa, valamint hogy annak-

utánna csak hamar bé-telleyefedett. Mert nem csak a' Szerzetünk kezdetekor, hanem már-is őt száz efsztendők el-mulván, mitől-fogva fen-áll a' Szerzet fáradtanak, s' fáradnak most-is a' Sz. Ferencz fiai a' Kristus hitének gyarapittásában, és az Anya-szentegyház őltalmazásában. Bizonyos az-is, hogy az Apostolok-után, leg-elsőbben mentenek-bé Indiába a' Franciscanufok, kik hirdették prédikállották az Evangyéliumot, meg-téritvén sok ezer embereket a' Kristus hitére. A' Franciscanufok vóltanak elsők azon tárfaságban-is, midőn a' tenger szigetiben ujjabb Országokat, s' tartományokat tanáltanak-fel a' nap-keleti Keresztények, mely tartományoknak annak-előtte még csak hírét, nevét sem hal-lotta valaki, holot-is rövid idő-alatt tizen-három Provinciák állittatának-fel, melyekből e' mái napig a' keresztény hit szüntelen gyarapodott, s' nagy elő-mene-telt vett, s' vészzen.

5. Azt mondod ezekre: Én tudatlan, haszontalan Fráter - lévén Pap nem vagyok, azért lelkeket nem nyerhetek, nem térithetek. De hallyad mit mond erre Sz. Gergely Pápa *Hom. 16. in Evang. Senki ne mondgya: hogy elégtelen vagyok másfokot inteni, nem vagyok alkalmas valamit jóvaslani; a' mit lehet cselekedgyél.* Ha nem
vagy

vagy alkalmas a' kótségnek hirdetni Isten igéit, buzgósággal könyörögj, imádkozzál Isten-előtt a' bűnösök, eretnekek, és pogányok meg-térések-ért, üdvösségek-ért. Albertus Magnus in Paradis. c. 26. azt tanította hogy: *Az igaz, és tekéletes lélek üdvösségre-való buzgóság abban áll: hogy midőn valaki lelki elmélkedésekben, buzgó kívánságokban, köny-búllatásokban, imádságokban, vigyázásban, böjtölésben, prédikállásokban Istenes tanáts-adásokban, különös lelki oktatásokban, s' több e' féle jóságos cselekedetekben foglalatoskodván a' lelkek üdvösségére munkálkodik.* Szent Ferencz Atyánk ezeket a' Sz. Irás szavait. 1. Reg. 2. *Mig a' magtalan sokakat szült, és a' kinek sok fiaivalának, meg-erőtlenedett.* E' képpen magyarázza-vala: A' magtalan (ugy mond) az a' Fráter, kire a' prédikállás nem bízattatott, mely-által születnek a' lélek-szerént-való fiak, kikről mondgya Szent Pál Apostol 1. Cor. c. 4. 15. *A' Kristus Jéhusban az Evangyéliom-által én szültelek titeket.* És az olyan Szerzetes Fráter az ő imádsági, jó példa-adási, s' egyéb jó cselekedeti, és csendes maga viselése-által gyakran több gyümölcsöt hoz az Ur szőlőjéből, hogy-fem a' bővséges szavú Prédikátor. Ezen az úton nyerte-meg Sz. István első Mártyr Sz. Pál Apostol meg-térését,

mert ha Sz. István Mátyr érette nem könyörgöt-vólna Istennél, Sz. Pál máig-is az Anyaizentegyház tagjai-között nem vólna, ezen módon te-is munkálkodgyál az Ur szöllőjében buzgó imádságidban könyörögvén a' lelkek üdvőségek-ért.

6. Sz. Bernárd a' felebaráti szívetnek tüzevel langadozván egészzen a' bűnösök meg-térítésére magát adta-va, ki is egykor a' Párisiai Akademiában tanuló Ifiaknak nagy buzgósággal prédikálta, a' csalárd világnak meg-utálásáról, hogy őket az zabolátlan életnek veszedelméből, életek meg-jóbbítására, Krisztus igaz követésére térítené; és imé lelki oktatásának gyümölcsét nem találván, könyvező, s' zokogó imádságra s' érettek-való buzgó könyörgésre fordittá a' térítést, és a' kiket prédikálásával meg-nem térithete, imádságával meg-terítte. Látod-e Szerzetes Atyámfia minémü gyümölcsöt hozhatz köny-húllatásfiddal, és a' bűnösök-ért való áitatos könyörgésfiddal az Isten szöllőjében. Ezen-kivül a' világiakhoz midőn ki-küldettétel az új hír mondás haszontalanul-való derécslés, szó-szaparittás, és hivalkodás helyet, ha az együgyűeket, tudatlan kisedeket kereszt vetésre, imádságra keresztény-tudományra oktatod, az ellenkezőköt, harag-tartókot ha egyben bé-

békélteted, a' szomoru sziveket, ügyefogyottakat jó tanáts-adásiddal ha vigasztalod, a' bünbe esteket, ha Isten felelmére, penitentzia-tartásra szép intésiddal, jó példa-adásoddal téritted; gyakorta történhetik, hogy nagyobb lelki gyümölcsöt hozhatz, s' nagyobb érdemet Isten-előtt nyerhetz, mint-ha gyóntatnál, vagy a' tudofoknál bölcsen prédikállanál. Emlékezzél már előbbeni világiak-között-való tárfalkodásidról, vallyon ennek-előtte az említett lelkek szólgálattyában munkálkodtál-e? Oh fájdalom! a' te váslotságoddal, nyelved zabolázatlanságával, felebarátid hírek, nevek, becsülletek-ellen-való fecsegésiddal, marczangolásiddal nem hogy eddig-elé másokat jóra hoztál-vólna, sőt többet rontottál talám, s' botránkoztatál, hogy-sem más jámbor jó életű Confráterid ezer jó példájokkal, buzgoságokkal építettek. Szály szivedbe kérlek, s' nézd-meg köntösödöt, a' melyből éfzre veheted mire légy köteles, és jobbisdmeg életedet, ne hogy az utólsó itélet napján kényszeritessél a' tölled botránkoztatot lelkekről-is számot adni. Mondgyad azért: Én Istenem, és Mindenem! Imé fel-tépszem, és fogadom.

LELKI SZÁM-VÉTEL.

Minémű fogadásokat tettél magadban, ezen nyolczad napi Exercitiumban?

AZ Istenes fogadásokban-való áthatatos meg-maradás léfzen ennek a' nyolczad napi *Exercitium*nak jó bé-fejezése. Mert a' ki - - - áthatatos léfzen végig (a' jóban tudni-illik) az *údvózúl*. Matth. 10. Azért mentél-bé ezen Sz. *Recollekti*oba, hogy jobb, és tekéletesbb élethez kezdénél, és a' mi jó dologhoz fogtál, abból fo ha ki ne-térnél. Jól kezdeted, már a' vagy on hátra, hogy abban végig meg-maradgy, és a' mi Istenes dolgokat fel-tettél magadban, azokban tekéletesen, áthatatofon el-járj. Mellyek ha jól vefzem efzemben, ezek: *Első*: Hogy meg-utálván e' világi hivságokat, tellyes tehetséged-fzerént lelked *údvözségére* vigyázz. 2. *Belső*, és *külső gonofz* indulatidot mihent éfzre vefzed, ellenne ály azoknak, ne hogy erőfzakot vegyenek rajtad. 3. Legkiflebb bocsánandó vétket-is, tudva, fzanfzándékkal el-ne kövefs. 4. Az Engedelmességnek femmit elejébe ne tégy. 5. A' Régulát *Statutum*okat, s' a' Sz. Szerzetnek közönséges rend-tartáfit, hiba, fogyatkozás-nélkül bé-telleyefittsed. 6. A' minden napi *meditatio*idat, lelki fzaam-véte

telidet, és szokott imádságodat soha el-nevesztegeld. 7. A' Bóldogságos Szűz Máriát, ugy-mint Szentséges Anyádat áitaton tisztellyed. 8. Minden foglalatofságid előtt a' jó szándék tételeket, és Istenhez való rövid foházkodásokat, a' Hit, Reménség, s' Isteni Szeretet tételit; ezen-kivül akaratomnak Isten akarattyával való meg-egygyeztetéfit gyakorollyad. 9. A' tested fanyargatásira, és Szerzethez illendő tekeletesebb életre ennek-utánna jobb gondod légyen. 10. A' hivalkodó túnyaságot ugy-mint számtalan gonofzságoknak okát, szorgalmaton el-távóztassad, és az üdvözséged keresésére Istentől adatott üdöt héában ne töltsed. Ezekre magadat kötelezni nem nehéz dolog ugyan, de bé-tellyefíteni nem kicsin munka. Héában folynak a' jó szándékok, ha cselekedetre nem jutnak. Bizol-e hogy valami jókat fel-tettél magadban, végbe viheffed? Erő-szakosan meg-lehet. Ügyekezzeél tehát a' veszedelmes alkalmatoiságoctól távul járnai, szüntelen a' belső, és külső gonofz indulatid-ellen harczolni, az órdóg incselkedési-ellen mindenkor fegyverben állani, hogy ha még-is emberi gyarlóságodból meg-esnél, minden kése-delem-nélkül fel-kelni, s' naponként új-jabb új-jabb szent szokásokra magadot ké-szít-

szíttetni, minden érzékenségedet zabolán hordozni, nyelvedet lakat-alatt tartani, szemeidre réá vigyázni. Mivel ezeket a' tavalyi *Recolleſtió*-után nem tartottad, azért fok jókban hátra maradtál, és a' roszban majd meg-rögzöttél. Annak oká-ért olyan légy ez után, a' micsodás ezeken a' nyolcz napokon lenni szándékoztál.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A' jó szándék, és fogadás-tételek végbe viteléről.

ELSŐ CZIKKEL.

Minden munkát a' jó végezet szokot koronázni: *Tartsad a' mid vagyon, hogy senki el-ne vegye koronádot.* Apoc. 3. A' munkálkodóknak, és a' harcokban fáradzóknak csak az egy végig meg-maradás téfzi fejekre a' koronát. *A' dologhoz kezdőknek meg-igírtetik a' fizetés, de a' munkát végzőknek adatik-meg.* S. Aug. 1. de modo bene viv. ser. 6. Ha magadénak akarod tenni azon országot, melynek semmi vége nincsen, szükség: hogy végig meg-maradgy jó fogadásidban, semmi hasznát nem vészted tellyes életed folytában-való fáradságidnak, ha életed fogytára megszűnöl a' munkától. Hasznosabb egy utolsó jó szem-pillantás egész esztendőknél,
mert

mert mindenit el-vefzti, a' ki az ő munkálkodásának utolsó czikkelit el-vefzti. Menthetetlen léfzefz Isten-előtt, ha ezen *Recolleçtió*-után gonofz maradz, tehetetlenséggeddel-is nem mentheted magadat, mert a' mint által-láthattad ezekben a' napokban, szentül élned nincsen tehetséggedellen, meg-cselekedhetel oly jót mellyet ennek-előtte cselekedtél, sőt jövendőben nagyobb könnyebséged léfzen arra. Meg-tanultad ezeken a' napokon mit kellessék cselekedned ez után, nyujtatik a' te életed; hogy meg-jobbisd magadat, és fogadásodat be-telleyesittsed. Köz-mondás ez: *Szükségből cselekedgyél jót*; néked pedig jobb léfzen ha a' jó cselekedetből szükséget formálz, hitesd-el-is magaddal: hogy annyira szükséges néked a' jó cselekedetekben foglalatoskodnod, mint-ha kinfzerittés-képpen, vagy erőszak tétel-által azokra vonattatnál. Ezeket jól elmédben vévén arra vigyázz: hogy a' fel-tett szándékidat minden ok-vetetlenül végbe vinni el-ne mulasd. Mert *tudván a' szölgá az ő Urának akarattyát, és nem cselekedvén azt, sokakkal meg-büntettetik.* Luc. 11. Jaj néked! ha még-is ez után régi gonofz szokásidra vízfízá térz, ha az Isten szölgálattýában álnok, tekéletlen, túnya maradtz.

II. CZIKKEL. *A' mint a' földinek ábrázattját vífeltük, vífellyük a' mennyeinek ábrázattját-is* 1. Cor. 15. 49. Oly erőfs, oly áthatatos Krisztusnak állapotya mennyekben, hogy tellyeséggel semmi-némű változandóság hozzá nem férhet, hogy azért te-is az ő mennyei ábrázattját méltán vífellyed, illik: hogy a' te Istenes dolgaidban tekéletes ízándék-tételidben oly áthatatos légy: hogy semmi változás azokban ne történyék, azokból soha ki-ne térj. Díztelen állapot, jól fogni a' dologhoz, s' roszfzúl végezni aztot. De talám némely nehézséget ezen jó cselekedetekben által-láttál, s' azok rettentenek téged? A' ízokás mindeneket meg-gyöz, meg-gyözi természetednek rettentésit; tovább mit nem cselekedhetik az Isten malafzyta? Ettől meg-erössítetvén hozzá kezdhettél a' jó cselekedethez, ezzel végbe-is viheted. Könnyebb egyízer tellyeséggel hozzá fogván a' jóban végig megmaradni, hogy-sem félbe ízakasztani, s' vífzont újjolag kezdeni. Csak a' kezdete nehéz a' jó munkának, s' a' jó életnek, ha egyízer ízokásba vészted, minden könnyebnek fog látzani, a' mely elein lehetetlennek lenni látzot. Egy Istenes cselekedet a' másíkra kaput nyit, s' útat mutat. Ennek-elötte végbe vihatted ez,

vagy

vagy amaz jó dolgot, s' mostan cselekedszed; tehát ez után-is végbe viheted. Oh Jéhus te szolgálidnak segítője, s' erősítője adgy erőt, malasztot, és kegyelmet, hogy ez után soha meg-ne lankadgyak szolgálodban, és téged soha el-ne hadgyalak.

III. CZIKKEL. *A' szent ember a' bölcsességben marad mint a' nap: mert a' bolond mint a' hóld változik.* Eccli. 27. v. 12. Az Isten féld, és hiv férju oly áthatatos az ő igretiben, mint-ha réa esküt-vólna azokra. Te-is a' mi jókat magadban fel-tettél, azokban oly áthatatosan meg-maradgy, mint-ha esküvésseddel kötelezted-vólna magadat azokra. Maradgy-meg azokban, mert a' mely okoktól eleintén azokra ősz-tónóztetel-vala, most-is oly igazak, mint akkor valának. Légy áthatatos, mert meg-érdemli Isten, kinek kegyelmességéből anyi fok jókat vettél, hogy minél hivebben szolgálj néki. Légy áthatatos a' Penitentzia-tartásban: mert rövid az údó, a' halál az ajtón. Kevéss esztendők, vagy talám hólnapok, vagy napok el-telvéen következik jutalmaztatásod, jó, vagy gonosz cselekedetid-szerént. Légy áthatatos Kristussal a' kereszt-vifelésben, senkire ne halgás, se a' világ igretinek ne hidgy, se a' test kívánságinak ne engedgy,

se az órdóg incselkedésinek helyt ne adgy, se a' kisértetekre ne hajoly, se az emberi tekintetekre ne figyelmez. Héába mentél-által ezen a' Sz. *Exercitiumon*, ha viszont visszáz térsz az okadásra. Az Istent meg-nem csalhatod: De vallyon nem álnokság volna-é annyiszor ígérni jobbulásodat, és annyiszor meg-szegni hitedet? nehezebb örök kárhozatra élni, hogy-sem egy ideig a' jóban meg-maradni. Oh Istenem! a' ki mindenek Kezdeté, és Végezete vagy, adgy erőt; hogy véghez vihessem azokat, mellyeket engedtéel nékem, hogy fel-fogadnék néked. Jobb nékem meg-halni, hogy-sem többé, én Istenem! tégedet meg-bántani. Ugyan azért

Következik a' Sz. Professiónak meg-ujjitása:

Hálákat adok néked kegyes Jéfusom! ki e' veszélyel tellyes világból csekélységemet kegyesen ki-ragadván, ezen Sz. Rendben helyheztetni méltóztattál! melyért mindennapi hálá-adással tartozom-vala; de, imé ellenben, erköltstelen életemmel Felségedet ujj bofzszuságra indítottam; azért nagy töredelmességgel fájlalom, szánom, és bánom szerzetesi életemben elkövetet minden vétkeimet, gonofzságimat, restségimet, s' hogy a' szerzetesi tekeletességben gyarapodni oly túnya voltam!

mi-

mivel hogy pedig méltó vagy, hogy Fel-
ségedet szolgállyam, mint Teremtő, Meg-
váltó, s' Szentelő Uramat; azért, noha
eddig e' Sz. Rendben szolgálatodra nem
köteleztem-vólna magamat; mostanában
magamat szerzetedből arra kötelezném;
azért-is leg-alább meg-ujjítom fogadásimat,
s' örökös szolgálatodra holtamig ajállok
magamat, s' szívbeli buzgósággal *Én NN.*
ujjalag fogadom te-néked Uramnak, Istenem-
nek; Boldogságos Szűz Máriának, Szent
Ferencz Atyámnak, minden Szenteknek, és
Elöl-Járóimnak, hogy egész életemnek min-
den napjaiban hiven meg-tartom Serafikus
Szent Ferencz Réguláját, mellyet Honorius
Pápa meg-erősített, élvén Engedelmességben,
tulajdon vagyon nélkül-való Szegénységben,
és Tisztaságban. E' felett fel-téyzem, s'
igírem életemnek tellyes jobbulását; min-
den napi köteles, s' szokot imádságok-
nak, s' áitatoságoknak szorgalmatos el-
végzését; a' lelki elmélkedésnek gyakor-
lását; a' böjtöknek, s' egyéb szokot fa-
nyargatásoknak bé-telleyesítésit, az aláza-
toságban, szerzetesi halgatásban, szemér-
metességben, szívem tisztaságában, s' ki-
vált te-hozzád, én Istenem! s' felebará-
timhoz tekéletes tiszta szerzetben-való
elő-menetelemet. Segély-meg én Istenem!
és a' mint adtál ily ízent fogadásokra, s'

igíretekre akaratot; adgy bé-tellyesítésre is kegyelmet, és malasztot; adgyad! bár csak ma kezdgyek tekéletes élethez; mert semmi, a' mit eddig tettem. Amen.

Erősitfed-meg Isten, a' mit munkálkodtál én-bennem! Hogy pedig hálá-adatlan ne légyek te-hozzád ezen nyolcz napok-alatt velem tett irgalmasságid-ért, elmondom szivemből: *Téged Istent dicfirünk: s' a' t.* Dicfirtefsék az Isten, a' ki mindeneknek Kezdeté, és Vége.

MUTATO TABLA.

ELSŐ NAP.

- Első Elmélkedés: *Mi végre teremte-
zett az ember.* - - - - - 1.
Reggeli Leczke: *A' jó Szándékról.* 6.
Szám-vétel: *Cselekedetink elein szo-
kott szándék-tételinkről.* - - - - - 18.
Második Elmélkedés: *Az Isteni Szól-
gálatról.* - - - - - 20.
Estvéli Leczke: *Miként a' Szerze-
tes Emlékezetét, Értelmét, s' Akarat-
tyát igazithassa az Istenhez.* - - - 26.
Szám-vétel: *Vólt-e lelki előmeneteled
eddig az utolsó Exercitiumodtól fogva?* 38.
Harmadik Elmélkedés: *Lelkeink gond-
viseléséről.* - - - - - 40.

MÁSODIK NAP.

- Első Elmélkedés: *A' balálos vétekről.* 44.
Reggeli Leczke: *A' balálos vétekről.* 48.
Szám-vétel: *Micsodás vétekre va-
gyon nagyobb hajlandóságod?* - - - 57.
Második Elmélkedés: *A' balálos vé-
tekről.* - - - - - 59.
Estvéli Leczke: *Mely nagy legyen
a' bocsánandó vétek.* - - - - - 62.
Szám-vétel: *A' lelki indulatoknak ural-
kodásáról.* - - - - - 72.
Harmadik Elmélkedés: *A' bocsánan-
dó véteknek súllyosságáról.* - - - 74.

MUTATÓ TÁBLA.

HARMADIK NAP.

Első Elmélkedés: <i>A' balalról.</i>	79.
Reggeli Leczke: <i>Mely kedves Istennek a' Chorusba-való járás.</i>	84.
Szám-vétel: <i>Vallyon meg-utáltad-e ext a' világot?</i>	98.
Második Elmélkedés: <i>Az utolsó Iti-letről.</i>	101.
Estvéli Leczke: <i>Sokan vannak a' hivatalosok; keveszen a' választottak.</i>	104.
Szám-vétel: <i>Az Üdvösségre-való el-választásnak intéző jelei.</i>	118.
Harmadik Elmélkedés: <i>A' Pokolról.</i>	121.

NEGYEDIK NAP.

Első Elmélkedés: <i>A' Szerzet méltóságáról, és hasznáról.</i>	125.
Reggeli Leczke: <i>A' Szerzet boldog állapotjáról.</i>	130.
Szám-vétel: <i>A' Szerzetes maga viseléséről.</i>	141.
Második Elmélkedés: <i>A' Szerzetes hivatal hasznos voltáról.</i>	143.
Estvéli Leczke: <i>A' Szerzetesek tartoznak hivatalok-szerént az ő Rágulájokat meg-tartani.</i>	147.
Szám-vétel: <i>A' Rágulának meg-tartásáról.</i>	157.
Harmadik Elmélkedés: <i>A' Szerzetes tekéleteségéről.</i>	159.

MUTATÓ TÁBLA.

ÖTÖDIK NAP.

Első Elmélkedés: <i>Az Engedelmes- ségről.</i>	- - - - -	162.
Reggeli Leczke: <i>A' jó Szerzetes- nek élete, s' maga viselése.</i>	- - - - -	167.
Szám-vétel: <i>Az Engedelmeségről.</i>	- - - - -	177.
Második Elmélkedés: <i>A' Szerze- tes Szegénységéről.</i>	- - - - -	179.
Estvéli Leczke: <i>A' rozsfz Szer- zetes élete.</i>	- - - - -	183.
Szám-vétel: <i>A' Szerzet-béli Sze- génységéről.</i>	- - - - -	197.
Harmadik Elmélkedés: <i>A' Tiszta- ságról.</i>	- - - - -	198.

HATODIK NAP.

Első Elmélkedés: <i>A' Kristus kö- vetéséről.</i>	- - - - -	203.
Reggeli Leczke: <i>A' Szerzetes em- bernek maga sanyargatásáról.</i>	- - - - -	206.
Szám-vétel: <i>A' Szerzetesi tiszta élet- ről.</i>	- - - - -	223.
Második Elmélkedés: <i>A' Kristus Jésus ártatlan életéről.</i>	- - - - -	224.
Estvéli Leczke: <i>A' jó akaratnak hasznairól.</i>	- - - - -	228.
Sám-vétel: <i>Az üdöne alkalmazta- tásáról.</i>	- - - - -	238.
Harmadik Elmélkedés: <i>A' Kristus Jésus Kin-Szenvedéséről.</i>	- - - - -	240.

MUTATO TÁBLA.

HETEDIK NAP.

- Első Elmélkedés: *A' jó cselekedet-
ről közönségesen.* - - - 244.
- Reggeli Leczke: *Az Isteni szere-
tetéről.* - - - 249.
- Szám-vétel: *A' nyelvnek zabolázá-
sáról.* - - - 262.
- Második Elmélkedés: *Az Ur Isten-
nek hozzánk-*való nagy szeretetéről.* 268.*
- Estvéli Leczke: *A' Felebaráti sze-
retetről.* - - - 272.
- Szám-vétel: *Az Alázatosságról.* 283.
- Harmadik Elmélkedés: *Magad
meg-*úsméréséről.* - - - 285.*

NYOLCZADIK NAP.

- Első Elmélkedés: *A' Böldegságos
Szűz Máriának nagy méltóságáról.* 289.
- Reggeli Leczke: *Hogy a' Böldegsá-
gos Szűz Mária a' mű kegyes Anyánk.* 293.
- Szám-vétel: *Az Imádságnak ren-
des módgyáról.* - - - 303.
- Második Elmélkedés: *Az Istenről.* 305.
- Estvéli Leczke: *A' lelki buzdóságról.* 308.
- Szám-vétel: *Minémű fogadásokat
tettél magadban, ezen nyolczad-napi
Exercitiumban?* - - - 316.
- Harmadik Elmélkedés: *A' jó szán-
dék, és fogadás-tételek végbe viteléről.* 318.
- A' Szent Professionak meg-*ujjítása.* 322.*

